

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

"The scary, atmospheric, gorgeous gothic of my dreams."
—RACHEL HAWKINS, *New York Times* bestselling author of *The Wife Upstairs*

THE HACIENDA

a novel

ISABEL CAÑAS

İletişim Botu: @cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirikitaplarsohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Çeviri Kitaplar Yorum + Öneri
<https://t.me/cevirigilleryorum>

Not: Türkiye’de basılmamış kitapların ya da yarım kalmış serilerin yapay zeka çevirisini paylaşan bir topluluğuz. Kitaplarımız paylaşılacak içindir.Ama lütfen emeklerimizi hiçe sayarak kendi oluşumunuz gibi yansıtmayınız. Çok fazla zaman ve emek verilerek oluşturulmuş bir arşivimiz mevcut.Lütfen anlayışlı olunuz.

Sevgiler.

Çevirigiller Ekibi.

H A C T F İ N T 3 A

BERKLEY
An imprint of Penguin Random House LLC p
penguinrandomhouse.com

Telif Hakkı© 2022 yazar Isabel Cañas

Penguin Random House telif haklarını desteklemektedir. Telif hakkı yaratıcılığı besler, farklı sesleri teşvik eder, ifade özgürlüğünü destekler ve canlı bir kültür yaratır. Bu kitabın onaylı bir baskısını satın aldığınız ve herhangi bir bölümünü izinsiz olarak çoğaltmayarak, taramayarak veya dağıtmayarak telif hakkı yasalarına uyduğunuz için teşekkür ederiz. Yazarları destekliyor ve Penguin Random House'un her okuyucu için kitap yayınlamaya devam etmesini sağlıyorsunuz.

BERKLEY ve BERKLEY & B kolofonu Penguin Random House LLC'nin tescilli ticari markalarıdır. Kongre

Kütüphanesi Yayın Verilerinde Kataloqlama

İsimler: Cañas, Isabel, yazar. Başlık:
Hacienda / Isabel Cañas.

Açıklama: İlk baskı. | New York: Berkley, 2022.

Tanımlayıcılar: LCCN 2021034439 (basılı) | LCCN 2021034440 (e-kitap) | ISBN 9780593436691 (ciltli) | ISBN 9780593436714 (e-kitap)

Konular: LCSH: Haciendas-Meksika-Kurgu. | GSAFD: Gerilim kurgu. | Okült kurgu. |

LCGFT: Gerilim (Kurgu) | Paranormal kurgu.

Sınıflandırma: LCC PS3603.A533 H33 2022 (baskı) | LCC

PS3603.A533 (e-kitap) | DDC 813/.6-dc23

LC kaydı <http://lccn.loc.gov/2021034439> adresinde mevcuttur

LC e-kitap kaydı <http://lccn.loc.gov/2021034440> adresinde mevcuttur

Kapak tasarımı: Vi-An Nguyen

Kapak resimleri: Kadın Sudha Peravali/Arcangel tarafından; Hacienda Oksana Byelikova/Getty Images
tarafından Başlık sayfası resmi: Gotik arka plan © Arm001 / Shutterstock

Kitap tasarımı Alison Cnockaert tarafından yapılmış, Kelly Brennan tarafından e-kitap için uyarlanmıştır

Bu bir kurgu eseridir. İsimler, karakterler, yerler ve olaylar ya yazarın hayal gücünün ürünüdür ya da hayali olarak kullanılmıştır ve yaşayan ya da ölmüş gerçek kişilerle, ticari kuruluşlarla, olaylarla ya da yerlerle olan benzerlikler tamamen tesadüfidir.

pid_prh_6.0_139875639_c0_r0

İÇİNDEKİLER

Kapak

Başlık

Sayfası

Telif Hakkı

İthafı

1: Andrés

2: Beatriz

3

4

5: Andrés

6: Beatriz

7

8

9

10

11

12

13

14: Andrés

15: Beatriz

16

17: Andrés

18: Beatriz

19

20

21

22

23: Andrés

24: Beatriz

25: Andrés

26: Beatriz

27: Andrés

28: Beatriz

29: Andrés

30: Beatriz

31

32: Andrés

33: Beatriz

34

35: Andrés

Yazarın Notu Teşekkür

Yazar Hakkında

*Bana yazma özgürlüğünü ilk veren annem için.
Ve bana asla durmama cesareti veren kocam için.*

1

ANDRÉS

HACIENDA SAN ISIDRO
NOVIEMBRE 1823

Güney ufkunun alçak dalgaları mükemmel bir çizgiydi, uzakta başlarını sallayan atların lekesi bile bu çizgiyi bozmuyordu. Yol bomboş uzanıyordu.

Araba gitmişti.

Sırtım Hacienda San Isidro'nun kapılarına dönük duruyordum. Arkamda, yüksek beyaz sıva duvarlar, karanlık, çatlak topraktan çıkan uzun zaman ölmüş bir canavarın kemikleri gibi yükseliyordu. Duvarların ötesinde, ana evin ve capilla'nın arkasındaki yeni kazılmış mezarların ötesinde, tlachiquerolar palalarını keskin maguey tarlalarına götürüyorlardı. Çocukken tarlalarda dolaşırken bana agave etinin insanınki gibi vermediğini öğretiler; tlachiquerolar palalarını tekrar tekrar indirirler, her sıkıcı gümbürtü kalbin tatlı özünü arar, her adam metalin altındaki etin verimi, kalplerin hasadı ile daha yakından tanışır.

Karanlık tepelerden vadiye doğru bir esinti yayıldı, kuru soğuğu yanaklarımı yaktı ve gözlerimi ıslattı. Geri dönme vakti gelmişti. Hayatıma olduğu gibi geri dönmenin. Yine de dönme fikri, San Isidro'nun ağır ahşap kapılarına tek başıma bakma fikri avuçlarımı terden sıırılsıklam etti.

Bir zamanlar çenemi kapatıp San Isidro'nun eşliğinden geçmemin bir nedeni vardı, yeraltı dünyalarına yolculuk efsanelerindeki pervasız bir genç gibi kapılardan geçmemin bir nedeni vardı.

O sebep ortadan kalkmıştı.

Ve hala San Isidro'dan, Apan'dan uzağa giden toprak yolun ortasında duruyordum, gözlerim azizlerinin önündeki bir günahkarın coşkusuyla ufka sabitlenmişti. Sanki kederimin gücü tek başına Tanrı'nın iradesini aşabilir ve o arabayı geri getirebilirmiş gibi. Benden alınan kadını geri getirebilirdim. Geri çekilen toynak seslerinin yankısı ve bıraktıkları toz bulutları havada kopal tütsüsü gibi kıvrılıyor, benimle alay ediyordu.

Tanrı'nın sevgisi olmadan ölümlü yaşamın boş olduğu söylenir. Yalnızlığın yaralarının acısı O'na itaatle dindirilir, çünkü Tanrı'ya hizmet ederken mükemmel sevgiyle karşılaşır ve bütünleşiriz.

Ama eğer Tanrı Baba, Oğul ve Kutsal Ruh ise, eğer Üçlü Birlik içinde üçü bir arada ise, o zaman Tanrı yalnızlık nedir bilmez.

Tanrı, gri bir sabaha sırtı dönük durmaktan, tozun içinde dizlerinin üzerine çökmekten habersizdir. Yalnız olmamanın ne demek olduğunu bilmenin yeni ağırlığı altında omuzlarının çöktüğünü ve göğsünün kendi boşluğunun keskin bir farkındalığını.

Tanrı yalnızlık nedir bilmez, çünkü Tanrı hiçbir zaman ölümlülerin tattığı dostluğu tatmamıştır: Eti kemikten sıyrarak kadar eksiksiz ve keskin bir karanlıkta birbirlerine tutunmak, Şeytan'ın nefesi enselerinde sıcak bir şekilde çiçek açarken bile birbirlerine güvenmek.

Keskin çakıl taşları yıpranmış pantolonumdan diz kapaklarıma batıyordu, diz çöktüğümde nefesim kesilmişti, ağlayamayacak kadar bitkin düşmüştüm. Maguey'nin ne hissettiğini biliyordum. Palanın çıkardığı sesi biliyordum. Düşüşünün ağırlığı altında göğsümün nasıl sıkıştığını biliyordum. Kalbimin sökülmesinin, tatlı aguamiel'in oyuk göğsümde dolambaçlı ıslak izler açmasının nasıl bir his olduğunu biliyordum. Yaralarım günahkâr stigmata, güneşte titriyor ve iltihaplanıyor.

Tanrı yalnızlık nedir bilmez.

Tek başına tozun içinde diz çökmüş, boş bir ufka bakıyor.

Sonunda beni yıkan San Isidro'nun mürekkep kayganlığındaki gölgeleri ve yankılanan, uyumsuz kahkahaları değildi. Göğsümü oyup açan korku değildi.

Onu kaybediyordu.

2

BEATRIZ

SEPTIEMBRE 1823

İKİ AY ÖNCE

Rodolfo kapıyı açtığında vagon kapısı gıcırdadı. Gözlerimi kırptırdım, eteklerime ve yüzüme vuran ışığa alışmaya çalıştım ve Rodolfo'nun uzattığı eli olabildiğince zarif bir şekilde tuttum. Engebeli köy yollarında saatlerce arabaya hapsedildiğim için o havasız kutudan dışarı çıkmak ve temiz havayı ciğerlerime çekmek istiyordum ama kendimi tuttum. Narin, uysal eş rolümü biliyordum. Bu rolü oynamak beni çoktan başkentten, amcamın evindeki işkenceden uzağa, Apan vadisine .

Beni buraya getirdi ve beyaz sıva duvarların içine yerleştirilmiş yüksek, koyu renkli ahşap bir kapının önünde, masmavi Eylül gökyüzünün kör edici genişliği altında gözlerimi kısıarak, Don Rodolfo Eligio Solórzano'nun geniş omuzları ve sabit elleri yanımda dururken bıraktı.

Güneş ışığında gevşek bukleleri bronz rengine parlıyordu ve gözleri neredeyse ötesindeki gökyüzü kadar aydınlıktı. "Burası San Isidro," dedi.

Hacienda San Isidro. Gözlerimi ağır kapının, ferforje aksanlarının, duvarların önündeki yüksek koyu renkli sivri uçların, aralarından geçen solgun begonvillerin, çiçekleri ve dikenleri aynı şekilde rengi solmuş ve ölmekte olan begonvillerin üzerinde gezdirdim.

Cuernavaca'daki bir çiftliğin yemyeşil bahçelerinde büyümüş biri olarak burası pek de beklediğim gibi değildi ama burası benim yeni fetihimdi. Benim kurtuluşum.

Benimkini.

* * *

Rodolfo ile ilk tanıştığımda, Cumhuriyet'in kuruluşunu kutlamak için düzenlenen bir baloda dans ederken, bana ailesinin yaklaşık iki yüz yıldır pulque üreten bir çiftliğe sahip olduğunu söyledi.

Ah, diye düşündüm, temiz traşlı yüzünün keskin camlarının mum ışığındaki balo salonunun gölgeleriyle flört edişini izlerken. *Demek ailen savaş boyunca parasını böyle saklamış.* Endüstri yükselecek ve düşecek, insanlar imparatorlar ya da cumhuriyetler için dünyayı yakıp yıkacak ve birbirlerini katledecekler, ama her zaman içki isteyecekler.

Bir sonraki turda dans ettik, bir sonrakinde de. Beni paha biçilmez bir araç olduğunu bildiğim bir yoğunlukla izledi.

"Bana çiftlikten bahset," demiştim.

Apan'ın kuzeyindeki alçak tepelere yayılmış, sivri uçlu maguey tarlalarına bakan büyük bir evdi, diye yanıtladı. Ailesinin nesilleri İspanya'dan bağımsızlık savaşından önce orada yaşamış, agave yetiştirmiş ve başkentin susuz pazarlarına gönderilmek üzere ekşi birası olan pulque üretmişlerdi. Cennet kuşlarıyla dolu bahçeler, kırlangıçlarla dolu bir hava ve tüm tlachiqueros'u, hizmetçileri ve aileyi beslemek için geniş, hareketli mutfaklar olduğunu söyledi. Bayram günlerini arazideki bir capilla'da, azizlerin resimleriyle süslü bir şapelde ve on yedinci yüzyılda ailenin veliahdı tarafından oyulmuş ve daha sonraki zengin nesiller tarafından yaldızlanmış bir sunakta kutluyorlardı.

"Özlüyor musun?" Ben sordum.

Cevap vermedi, doğrudan değil. Bunun yerine Apan vadisinde güneşin batışını anlattı: önce altın sarısı renk alıyor, kehribar rengine dönüşüyor, sonra da hızlı ve emin bir vuruşla gece, bir mumun sönmesi gibi güneşin üzerine çöküyordu. Vadideki karanlık o kadar derindi ki neredeyse maviydi ve

Gök gürültülü fırtınalar sarp tepelerden vadiye doğru süzüldüğünde, şimşekler cıva gibi maguey tarlalarına yayılır, bitkilerin sivri uçlarını fatihlerin sivri miğferleri gibi gümüşleştirirdi.

Benim olacak, diye düşündüm. Bir anlık sezgi beni bir aşığın güçlü ve güven dolu koluyla dansın sonraki adımlarına .

Ve benim oldu.

Mart ayından bu yana ilk kez bir ev benim oldu.

Peki Hacienda San Isidro'nun devasa kapısı inleyerek açıldığında ve Rodolfo'yla birlikte malikânenin ilk avlusuna girdiğimizde neden kendimi güvende hissetmiyordum?

Hacienda'yı incelerken boğazımın arkasında, bir hükümdarın kanatlarının titremesi gibi hassas bir ürperti dalgalandı.

Binaları kaslı ve hantaldı, ergenlik çağının yarısında donmuş bir canavarın beceriksizce yayılmış uzuvları gibiydi. Yağmur mevsimi sona eriyordu; eylül ayının bu noktasında bahçenin zümrüt tonlarında olması gerekirdi, ama dış avluda yetişen kıt bitki örtüsü toprak gibi kahverengiydi. Yabani saksâğanlar, grileşmiş bir capilla'nın (bir zamanlar beyaz olmalıydı) iki yanına ot gibi serpilmiş ve sarkmış, eve giden çimenliği süslüyordu. Çürüyen cennet kuşları dağınık yataklarda toplanmıştı, botlarımız çakıllı yolda ilerlerken başları önümüzde itaatkâr bir şekilde eğilmişti. San Isidro'nun duvarlarının içindeki hava daha ağır, daha kalındı, sanki sıvanın kuşların şarkılarını bile yuttuğu garip, sessiz bir rüyaya adım atmış gibiydim.

Şapelin dışında bir iç avluya geçtik. Rodolfo burada, odalarının ve mutfaklarının önünde hazır olda durmuş, bizi karşılamayı bekleyen iki sıra hizmetkârı işaret etti. Başlarını eğmeden önce, bir düzine siyah parlak göz üzerimde gezindi, soğuk ve değerlendirici.

Rodolfo, tlachiqueros'un akşama kadar tarlada olduğunu açıkladıktan sonra tanıştırma faslına geçti: Bir zamanlar görevden alınan ustabaşı Esteban Villalobos'un sağ kolu olan José Mendoza, on yılı aşkın süredir kayıt tutma görevini üstlenmişti. Rodolfo başkentteyken baş yetkili oydu. Mendoza hava koşullarından lekelenmiş şapkasını çıkarıp göğsüne yerleştirdi.

Elleri yaştan ve çalışmaktan boğum boğum olmuştu. Büyükbabam olacak kadar yaşlı görünüyordu.

Evin reisi Ana Luisa elli yaşlarında bir kadındı, çelik grisi saçları ortadan iyice ayrılmıştı, örgüleri başının etrafında ciddi bir taç şeklinde sıkıca sarılmıştı. Kızı Paloma -Ana Luisa'nın kuzguni siyah saçlı ve daha yuvarlak yanaklı ikizi- onun yanında duruyordu. Diğer isimler üzerimden su gibi akıp geçti; onları duydum ama hiçbirini hatırlamadım, çünkü hizmetkârların avlusunun uzak girişindeki kemerli kapıda bir figür gözüme çarptı.

Bir kadın bize doğru ilerledi, bir asker kadar uzun boyluydu ve aynı havaya sahipti. Terden lekelenmiş deri binici çizmelerini ortaya çıkaracak kadar kısa, soluk mavi bir etek giymişti; geniş kenarlı bir şapka boynundaki bir iple sırtına asılmıştı ama ten renginden anlaşıldığı kadarıyla şapkayı nadiren takıyordu. Teni bronzdu ve saçları güneşte geçirdiği uzun saatler nedeniyle altın sarısıydı.

Güneşten uzak dur yoksa asla bir koca bulamazsın, diye fısıldamıştı Tía Fernanda bir keresinde elimin arkasındaki deriyi çimdikleyerek. Babamla hiç tanışmamış olmasına ve annemin babamın soyunun ne kadar karışık olduğu konusunda bilgi vermeyi reddetmesine rağmen, Tía Fernanda için bunun bir önemi yoktu: saçlarım ve yüzüm ona beni istenmeyen biri olarak görmesi için yeterli kozu veriyordu. Rodolfo'yla tanıştığım baloda krem rengi kızlarının yanında durmama izin vermemek için.

Sonunda Fernanda'nın davranışları benim altın bir kocam olduğu, kızlarının ise olmadığı anlamına geliyordu. Kader bana acımasız davrandı ama bazen küçüklüğü benim lehime işliyordu.

Kadın tam önümde durdu. Solgun gözleri Rodolfo'nunkilerin aynasıydı ve saçları da aynı renkteydi, güneşte yaldızlanmış ve rüzgârda savrulmuştu. Hızla toz toplayan cilalı siyah ayakkabılarımdan eldivenlerime ve şapkama kadar bana hızlı ve samimi bir bakış attı.

"Erken geldin," diye duyurdu. "Bu benim yeni kız kardeşim mi?"

Dudaklarım şaşkınlıkla aralandı. Kim? Rodolfo kız kardeşinden sadece bir kez söz etmişti. Adı Juana'ydı; kendisinin yirmi sekiz yaşından birkaç yaş daha genç olduğunu söylemişti, bu da bana onun

evliydi. San Isidro ile aynı nefeste ondan bir kez bile bahsetmemiştii.

Rodolfo beni tanıştırdıktan sonra Juana, "Hoşnutsuz görünüyorsun," dedi, sesinde eğlence vardı. Sıcak değildi. "Rodolfo seni benim hakkımda uyarmadı mı?" Dudakları kuruydu ve çekici kabul edilenden daha inceydi. Gülümsediğinde tamamen kayboluyorlardı; dişleri neredeyse fazla parlaktı, piyano tuşları gibi düzgün ve fildişiydi. "Merak etme, kendi halimdeyim. Ayak altında bile olmayacağım, şurada oturuyorum." Keskin çenesini hizmetkârların sırasının üzerinden, evle kapilla arasındaki alçak binalara doğru uzattı.

Ailenin evinde değil mi? "Neden?" kaçırdım.

Juana'nın yüzü değişti, yeniden yerleşti. "Yılın bu zamanı ev çok cereyan yapıyor," dedi hafifçe. "Öyle değil mi Rodolfo?"

Rodolfo kabul edip gülümsemesine karşılık verirken yüzü biraz gergin görünüyordu. Ondan utandığını fark ettim, irkilerek. Neden utanıyordu? Alışılmadık biriydi kuşkusuz, ama bana babamın saçma sapan olmayan tavrını hatırlatan bir açık sözlülüğü vardı. Basit, kolay bir otorite, tüm hizmetkârların dikkatini ona çeken bir otorite.

Etrafımdaki havanın ona ve onun inkar edilemez ağırlığına doğru kaydığını hissedebiliyordum. Rodolfo bu evin efendisi değildi.

Juana'ydı.

Göğsümde soluksuz bir korku belirdi; buna karşılık duruşumu düzelttim ve babamın yaptığı gibi omuzlarımı geriye çektim. Korkacak bir şey yoktu. Bu çiftlik benimdi. Patronuyla evlenmiştim ve Juana hizmetkârların arasında yaşamayı seçmişti. Juana'nın Rodolfo için o kadar utanç verici olmasına sevinmeliydim ki ondan neredeyse hiç bahsetmiyordu. Benim için bir tehdit değildi. Bırakalım bu orta avluda, hizmetçilerin odasında kalsın. Ana evin yönetimi bana ait olacaktı. Benim alanım.

Juana'yla bir süre daha sohbet ettikten sonra hizmetkârları işleriyle baş başa bırakıp kemerli kapıdan en içteki avluya doğru yürürken bu düşünceler içimdeki huzursuzluğu yatıştırdı.

Rodolfo bana iki kez başkentte, ailesinin eski Barok apartmanında kalmak isteyip istemediğimi sordu ama ben reddettim. Evi istedim. Evi istedim.

Mamá'yı Tía Fernanda'dan çalmak, buraya getirmek ve ona göstermek için. Rodolfo'yla evlenmenin *doğru* olduğunu anneme kanıtlamak istiyordum. Benim seçimim bizim için yeni bir hayatın kapısını açacaktı.

Ve şimdi, nihayet evle yüz yüze geldiğimde, aralık dişli çatısının eğimi, karanlık pencereleri ve yaşlanmış beyaz sıva duvarları, beni vahşi bir his ele geçirdi.

Geri çekil.

Omurgam sertleşti. Sanki yanmışım gibi kendimi avludan geriye atmak istedim.

Ama bocalamama izin vermedim. Rodolfo'nun elini sıkıca kavradım ve bu duyguyu kovdum. Bu aptalcaydı. Juana beni şaşırtmıştı ama bu kaçmak için bir neden değildi. Bu kadar çok şey kazanmışken olmazdı.

Kaçacak bir şeyim yokken olmaz.

Hava yoğun ve sessizdi, ön kapıya çıkan bir dizi alçak, geniş basamağa ulaştığımızda tek ses ayak seslerimizdi. İlk basamağa adımımı attım, sonra donakaldım, nefesim dudaklarımdan çalındı.

Ölü bir sıçan üçüncü basamağa yayılmıştı, başı kırık bir açıyla geriye doğru eğilmişti, sert dili sararmış dişlerinin arasından fırlamıştı. Belki de çatıdan düşmüştü ama kafatası sanki yüksekte inanılmaz bir güçle fırlatılmış gibi yarılmıştı. Parlayan beyni taş basamağa dökülmüş, çürümüş pembeden bir sıçrama, sürünen siyah sineklerle kaplanmıştı.

Rodolfo zayıf bir şaşkınlık çığlığı attı ve beni merdivenlerden geri çekti.

Juana'nın hafif kahkahası başımızın üzerinde yankılandı. Tam arkamızdaydı, sonra bir anda dirseğime geldi.

"Ah, buradaki kediler kendilerini biraz kaptırıyorlar," dedi neşeyle, sanki sorunlu bir yeğenini açıklıyormuş gibi. "Kedilere aldırılmaz mısınız?"

3

RODOLFO'nun bana verdiği ana ev turu kısa sürdü. Hizmetçi Ana Luisa'nın günün ilerleyen saatlerinde bana evin iç işleyişı hakkında daha kapsamlı bir bilgi vereceğini söyledi. Çocukluğunu bu evde geçirmiş olmasına ve bu evle ilgili pek çok güzel anısı olmasına rağmen, savaş sırasında eve çok seyrek gelip gittiği için evin işleyişini onun kadar iyi anlayamamıştı.

Evin duvarları kalın, sıva ve beyaz badanalıydı; dışarıda güneş parlarsa da salonları serin gölgeler kaplıyordu. Bina, merkezi bir avlunun etrafında U şeklinde düzenlenmişti ve sadece merkezi, en büyük bölümünün üzerinde iki katlıydı. Güney kanadı mutfak ve depoları barındırıyordu ve Ana Luisa'nın alanıydı. Orta kanadın kuzey ucundaki bir merdiven yatak odaları, patronun süiti ve birkaç boş misafir odasından oluşan bir üst kata çıkıyordu.

Rodolfo'yla birlikte aşağıya indiğimizde merdivenlerin sağında dar bir geçit olduğunu fark ettim. Kapısı tahtalarla kapatılmıştı, uyumsuz ahşap ve paslanmış çivilerden oluşan aceleci bir işti.

"Juana kuzey kanadında hasar olduğunu söyledi," dedi Rodolfo, dikkatim kapıya yönelmişken nasıl durakladığımı fark edince. Yavaşça elimden tuttu ve beni uzaklaştırdı. "Deprem ya da su, hangisi olduğunu hatırlayamıyorum. Mendoza'ya tamirat işlerine bakmasını söyleyeceğim."

Resmi bir yemek odasına girdiğimizde çenemi yukarı kaldırdım, ataları tarafından yarımadadan ithal edilen Mağribi çinilerini yüksek tavana kadar izledim. Dar bir çıkıntı odanın çevresini dolanıyordu, yerden yaklaşık on iki metre yükseklikteydi.

Rodolfo bakışlarımın çizgisini takip etti. "Annemle babam burada parti verdiğinde, hizmetçiler şamdanları oraya çıkarırdı," dedi. "O zamanlar

bir opera binası kadar parlak." Sonra bu anı karşısında gülümsemesi soldu ve yüzüne bir gölge düştü. "Asla oraya çıkma. Bir keresinde oradan bir hizmetçi düştü."

Sözleri havada tınısız, uzak ve hafifçe ahenksiz bir şekilde yankılandı.

Titredim. Juana'nın söylediğinin aksine, evin içindeki soğuğu tanımlamak için seçeceğim terim *cerewan* değildi. Kemiklerime pençe gibi batıyordu. Durgun hava bir yeraltı deposunun bayatlığı tadındaydı. Panjurlu pencereleri açıp içeri temiz hava ve ışık almak istedim.

Ama Rodolfo bana hızla eşlik etti ve kapıyı arkasından bir çırpıda kapattı.

"Bu gece daha rahat bir yerde yemek yiyeceğiz," dedi.

Yarın, odaya söz verdim. Yarın tüm gölgeli köşelerine ışık tutacak, isle kirlenmiş sıvasını düzeltmek için boya karıştırılmasını emredecektim.

Kapının arkasından oda bana güldü.

Donup kaldım. Rodolfo yürümeye devam etti; elim onun elinden kaydı.

Yanlış mı duymuştum? Hayal mi görüyordum? Hınzır bir çocuğunki gibi hafif, fokurdayan kahkahaların ağır ahşap kapıdan içeri girdiğini duyduğumdan emindim.

Ama boştu. Kapının ardındaki odanın boş olduğunu *biliyordum*. Az önce görmüştüm.

"Gel bakalım, querida." Rodolfo'nun gülümsemesi aşırı parlaktı, gergindi. "Yemekten önce görülecek çok şey var."

Ve vardı. Bahçeler, ahırlar, ev hizmetlilerinin odaları, tlachiqueros ve çiftlik işçilerinin yaşadığı köy, genel mağaza, capilla ... San Isidro kendi başına bir dünyaydı.

Rodolfo evin geri kalanını gezmek için beni Ana Luisa'ya emanet etti ve hemen keşke etmeseydi dedim. Kaba ve esprisiz biriydi.

"Burası yeşil salon," dedi, bir odayı işaret etti ama içeri girmedi. İs lekeli tek bir şöminesi vardı; duvarlar beyazdı, döşeme tahtaları çizik ve yorgundu.

"Yeşil değil." Sesim boşluğa boş bir şekilde düştü.

Ana Luisa'nın tek cevabı "Eskiden halı vardı," oldu.

Sesi gibi, ev de renkten yoksundu. Beyaz, kahverengi, gölgeler, is - bunlar San Isidro'nun lekeli damak tadıydı. Güneş battığında ve Ana Luisa bana hizmetkârların avlusunda ve düzenli kapıllada rehberlik etmeyi bitirdiğinde, bitkin düşmüştüm. Evin ve bahçenin çeşitli bakımsız halleri vardı; onları Mamá için hazırlamak için harcayacağım çaba beni korkutuyordu. Ama Ana Luisa'yla birlikte eve dönüp avludan, ürkütücü karanlık kapısından çatıdaki çatlak kiremitlere kadar evi şöyle bir süzdüğümde, boğazımda bir duygu pırıltısının yükselmesine engel olamadım.

Bu ev *benimdi*. Burada güvendeydim.

* * *

YEDİ AY ÖNCE, gecenin bir yarısı yataktan fırladım, evin bir yerinden gelen yumruk sesleri ve sokaktan gelen bağırışlarla uyandım. Kalbim boğazımda, karanlık salona doğru tökezledim ve nemli ellerle salon kapısının kolunu tuttum, halıya takıldım. Işık ve gölgeler zarif sandalyeler ve narin duvar kâğıtları üzerinde, babamın ikinci kat pencerelerinin karşısındaki duvara iliştirdiği yıpranmış savaş haritası üzerinde alaycı bir şekilde dans ediyordu.

Pencerelere koştum. Alevler aşağıdaki sokağı dolduruyordu: askeri üniformalı adamlar vardı, düzinelercesi, meşaleler ve uzun süngülerle taçlandırılmış kara tüfekler sallıyorlardı, çelikleri alevlerin ışığında açgözlülükle sırtıyordu.

İçlerinden biri kapıyı yumruklayarak babamın adını haykırdı.

Babam neredeydi? Eminim o ne anlama geldiğini bil-

Ve sonra Papa kapıyı açtı. Babam da onların arasındaydı, saçları dağınıktı, robdöşambırı sıırım gibi bedenine düzenli bir şekilde sarılmıştı. Onu hiç görmediğim kadar yorgun görünüyordu, ağır gölgeler yüzünün zayıflığını vurguluyordu.

Ama etrafını saran adamlara bakarken gözleri nefretle parlıyordu. Konuşmaya başladı, ama kulağımı pencereye dayamış olsaydım bile

Onu duymam mümkün değildi, ne o kadar yukarıdan ne de bağırışların gürültüsünden. Adamlar babamı kollarından tutup evden sokağa doğru sürüklerken felç olmuş gibiydim. O kadar zayıf, o kadar kırılabilir görünüyordu ki...

Hain. Gürültüden tek bir kelime yükseldi. *Hain.*

Sonra gittiler.

Geride sadece bir avuç insan kalmıştı, tüfeklerinin dipçiklerini alıp aşağıdaki pencerelere doğru fırlatırken yüzleri gölgede kalmıştı. Camlar kırıldı; adamlar parlayan sıvıları ve meşaleleri kırık camların sivri dişleri arasından fırlattılar. Adamlar gecenin içinde eriyip gittiler ve ben kıpırdayamadım, yanan odun kokusu odaya yayılırken ve dizlerimin altındaki döşeme tahtaları ısınırken bile.

Papa bir hain değildi. İmparator olan adam ve Papa savaşa farklı taraflarda başlamış olsalar da - Papa isyancılarla ve Agustín de Iturbide İspanyollarla - sonunda yan yana çalıştılar. Papa bağımsızlık için savaştı. Meksika için. Onunla birlikte haritasında kırmızı mürekkeple işaretlediğimiz her savaş *Meksika* içindi, her-

Annemin çığlığı kafatasımı yardı. Kendimi pencereden geriye doğru fırlattım; topuğum bir sandalyenin ayağına takıldı ve beni halının üzerine yuvarladı. Isı ciğerlerimi kavurdu; hava da onunla birlikte dalgalandı. Kendimi dört ayak üzerine ittiğimde, döşeme tahtalarının arasından narin sütunlar halinde duman yükseliyordu.

Harita. Yukarıya, sonra duvara doğru sıçradım ve asılı olduğu iğnelere uzandım, parmak uçlarımı yakarken tısladılar.

"Beatriz!"

Sesine doğru koşarken titreyen ellerimle katlayarak yırtıp attım. Duman gözlerimi yaktı; öksürükten kaburgalarım tutuldu.

"Anne!" Göremiyordum, arka kapıya doğru sendeleyerek inerken nefes alamıyordum. Annem beni yakaladı ve sokağa doğru çekti. Arkamızdaki sıcaktan sırtlarımız terlemiş ve kabarmıştı; öksürüyorduk, yalın ayaktık, gecenin soğuğundan şok olmuşuk.

Mamá ev çalışanlarını uyandırmak için hizmetçilerin odasına gitmiş ama yataklarını soğuk ve boş bulmuştu. Biliyorlar mıydı? Biliyorlardı da postlarını kurtarmak için kaçtılar ve bizi hiç uyarmadılar mı?

Biliyor olmalılar. Ertesi sabahın solgun, kırılğan ışığında öğrendiğimiz şeyi birileri onlara söylemiş olmalı: Meksika imparatoru Agustín de Iturbide tahttan indirilmişti. Sürgüne gönderilmiş. İtalya'ya giden bir gemide. Peki ya müttefikleri? Papa gibi isyancı olanlar bile mi? Toplanmış ve idam edilmişler.

"Korkaklar gibi arkadan vurulmuşlar, ben öyle duydum," dedi sulu gözlü kuzenim Josefa kahvaltı masasının karşısında, Romalı burnunun ucuyla alay ederek.

Gidecek hiçbir yeri olmayan Mamá bizi Meksika'da kalan tek ailesinin, kendisinden daha düşük bir kasttan olan Papá'yla evlendikten sonra hâlâ onunla konuşan tek ailenin evine götürdü: Babasının kuzeninin oğlu Sebastián Valenzuela'nın evine.

"Ama Tío Sebastián bizden nefret ediyor," diye mırıldandım yürürken, titriyordum, evin sıcaklığının üzerimize örttüğü ter perdesi gecenin içinde buz gibi oluyordu.

Başkentin karanlık dolambaçlı sokaklarında koşarken babamın haritası geceliğine çarpıp kırışıyor, pazumla göğüs kafesim arasında koruyucu bir şekilde sıkılıyordu. Amcamın evinin duvarlarının arka köşesini döndük ve hizmetçilerin odasının girişindeki çamurlu basamaklara yığıldık. Annem ne kendisinin ne de babamın arkadaşlarına güvenemeyeceğini söylemişti. Olanlardan sonra olmazdı. Buraya gelmek zorundaydık.

"Başka seçeneğimiz yok," dedi.

Ama Sebastián'ın vardı.

Karısı Fernanda, Mamá ve beni içeri alırken bunu açıkça belirtti. Bizi kapının eşiğinde bırakabilirdi. Bizi geri çevirebilirdi ve Sebastián onun kararını sorgulamazdı.

Bu doğruydı ve bunu biliyordum. Amcamın bize karşı hiçbir sevgisi yoktu, hiçbir zaman da olmadı ve bizi sadece uzun zamandır ailesi tarafından reddedilen kuzenine karşı hissettiği çocukluk sadakatinin kırıntılarından dolayı yanına almıştı.

Bizi yanına aldı ama evindeki ilk gün akşam yemeğinde babamın savaş boyunca yanlış seçimler yaptığını, önce isyancıların arkasında durduğunu, sonra da uzlaşarak monarşist muhafazakârlarla koalisyon kurduğunu söyleyerek kendini beğenmiş bir şekilde vaaz verdi.

Yorgun ve aç olmama rağmen iştahım kayboldu. Kıpırdamadan tabağımdaki soğumuş yemeğe baktım.

Tío Sebastián bilgece, "Bu bir trajedi ama olacağı belliydi," diye düşündü. Çok uzun gri koyun pırzolası, oburca aldığı her lokmada titriyordu.

Boğazımı sıkıan hissin beni kusturmak mı yoksa ağlatmak mı istediğine karar veremiyordum. Aşağılanmışlık yanaklarımı dağladı. Babam bağımsızlık için hayatını tehlikeye atmıştı ve benim elimde bunu kanıtlayacak bir harita vardı. Rakipleri ona ihanet etmiş, onun hakkında yalan söylemiş olmalıydı. Ve öldürüldü. Başımı kaldırdım, gözlerimi amcama diktim. Ağzımı açtım.

Dirseğime yumuşak bir dokunuş.

Annemin dokunuşu. Yaptığı hiçbir şey mırıltının ötesine geçmezdi, hiçbir hareketi zarif ve yumuşak değildi ama mesajı son derece netti: *konuşmayın*.

Dilimi ısırardım, gözlerimden sıcak yaşlar süzülürken tabağımdaki domuz eti bulanıklaştı.

Haklıydı.

Eğer Tío Sebastián bizi kapı dışarı etmeyi seçerse, annem ve benim gidecek hiçbir yerimiz olmayacaktı. Bu gerçek yüzümüze bir tokat gibi inmişti: kimse bizi kabul etmeyecekti. Hayatlarımız annemin kuzenini ve onun kulağına zehir akıtan boncuk gözlü, önemsiz karısını memnun etmemize bağlıydı.

Yemeği zorla ağzıma attım. Kuru boğazıma tutkal gibi yapıştı.

O gece, Mamá ve ben, Tía Fernanda'nın bize ayırdığı tek dar yatakta alın alına kıvrılırken, kaburgalarımın çatlayacağını düşünene kadar hıçkırdım. Annem alnıma yapışan terli saçlarımı fırçaladı ve sıcak yanaklarımı öptü.

"Güçlü olmalısınız," dedi. "Buna onurlu bir şekilde katlanmalıyız."

Haysiyetle.

Sessizlikle demek istedi.

Babamın mülkünü miras alamadım. Çalışmadım. Yüzü solgunlaşan anneme bakamadım. Amcamın sadakasına, huysuz teyzemin ince iyi niyetine güveniyordum, hiçbir şeyim yoktu. Kuzenlerimin giyiyordum, varlığımın diğerlerinin gözünde Valenzuela adının saygınlığını azaltacağı korkusuyla okumama ya da dışarı çıkmama izin verilmiyordu.

Criollos ve Peninsulares. Sesi olmayan bir beden, çok kalabalık bir evin duvarlarında eriyen bir gölgeydin.

Ve sonra Rodolfo ile tanıştım.

Cumhuriyet'in kuruluşunu kutlamak için düzenlenen baloya girdiğinde, geniş omuzları kapının girişini doldurduğunda, bir huzur duygusu odayı kapladı. Hava değişti, uğultu kesildi. O sağlandı. Güvenilirdi. Etkileyici bir sesi vardı, zengin ve altın sarısıydı, bronz saçları mum ışığında parlıyordu. Tapınağındaki bir idolün kendinden emin, sessiz otoritesine sahip, yumuşak ve derli topluydu.

Nefesim kesildi. Kolay, orantısız gülümsemesinden ya da dans teklif etmek için bana yaklaşıırkenki nazlı, neredeyse çekingen tavrından dolayı değil. Gençliği ve dul oluşu ona Josefa ve arkadaşları arasında romantik ve trajik bir ün kazandırdığı için değil. Ama odadakilerin onu izlediği sessizlik yüzünden. Bunu arzuluyordum. Bir odayı avucumun içine almak, ona sessiz olmasını, *susmasını* söylemek istiyordum.

Rodolfo büyü gücünün farkında olsaydı bile bunu açığa vurmazdı. Elbette açıklamazdı. O bir askerdi, imparatoru devirip yerine geçen Geçici Hükümeti kuran generallerden biri olan Guadalupe Victoria'nın himayesindeydi.

İlk dansımızın sonunda Rodolfo gibi bir politikacının babamın mirasını uzun süre görmezden gelemeyeceğini anladım. İlk tanıştırıldığımızda, soyadımı söylediğinde -Hernández Valenzuela, babamın ailesini ve sonra annemin ailesini gösterir- bu onu -Sonra olabilir.

Ve yirmi yaşında, saatin tik taklarıyla karşı karşıyaydım: taze, bakir ve arzulanır olarak görüldüğüm bir zamanda evlenmek ya da hiç evlenmemek.

Arıların piloncillo şurubunu sevmesi gibi gülüşümden ve gözlerimin, annemin Chiapas yeşim taşı kadar parlak gözlerinin onu cezbedtiği anlaşıldığında, onu yakaladım.

Anneme Don Rodolfo Eligio Solórzano Ibarra ile evleneceğimi açıkladığımda, elindeki nakışı hiç istifini bozmadan kucağına bıraktı ve ağzı şaşkınlıktan bir karışık açık kaldı. Babamın ölümünden bu yana geçen aylar onu çok etkilemişti: solgun teni artık güzel porselenleri çağrıştırmıyordu,

ama solmuş, ufalanmış bir kâğıttı. Canlılığını yitirmiş gözlerinin altında mor gölgeler ağırlaşıyordu. Bir zamanlar mağrur bir yüksekliğe sahip olan yanakları çukurlaşmış, yorgunluktan incelmışti.

"Sen . . . *Solórzano*," diye nefes aldı. "Victoria'nın adamlarından biri."

Kollarımı göğsümde kavuşturdum. Evet, babama sırt çeviren siyasi partinin liderlerinden birine hizmet ediyordu.

"Eğer bu evden gitmek ve Tía Fernanda'nın çarşafalarını onarmayı bırakmak istiyorsan, tek seçeneğin o. Anlamıyor musun?" Tersledim. *Etrafına bak*, diye bağırarak istedim. Annem aşk için evlendi ve arkasındaki köprüleri yaktı. Benim böyle bir ayrıcalığım yoktu. Onun idealizmini karşılayamazdım. Ne Rodolfo'nun teklifi varken, ne de bizi Tía Fernanda'nın evinden çıkarma şansım varken. Bize onurlu bir hayat sağlayabilirdim. Rodolfo'adı, parası, arazisi, bunlar bize *uçmamız* için kanat verebilirdi.

Annem ağzını kapattı, gözlerini onarıma dikti ve benimle tek kelime daha konuşmadı. Ne o zaman, ne de düğüne kadar geçen haftalarda.

Düğünde onun yokluğunu görmezden geldim. Dantel mantılının altında başımı dik tuttum ve Rodolfo'nun ailesi hakkındaki fısıltıları duymazdan geldim. Tía Fernanda'nın dinleyen herkese kıskançlıkla aktardığı geçmişteki romantik ilişkiler ve gizemli hastalıklar hakkında, dudakları kalın çamurdaki botlar gibi şapırdıyor, sahne fısıltısı ensemdeki kuru, çok uzun tırnaklar gibi sıyrılıyordu.

İlk karısının Apan yolunda haydutlar tarafından öldürüldüğünü duydum. Gerçekten mi? Tifüsten öldüğünü duydum. İsyancılar tarafından kaçırıldığını duydum. Aşçı tarafından zehirlendiğini duydum.

Rodolfo benim kurtuluşumdu. Onu boğulan bir adamın selde sürüklenen odunları yakalaması gibi yakaladım. Onun sağlamlığı. Adını. Ünvanı. Apan'ın kör edici gökyüzünü vadiyi çevreleyen dağlar gibi kesen omuzları ve beni San Isidro'nun kapısına götüren nasırlı, dürüst elleri.

Güvendeydi. Haklıydı. Babamın cinayetinin bizi mahkûm ettiği korkunç kaderden beni kurtaracak tek kararı vermiştim.

Sadece bir gün annemin onunla evlenme kararımın yeni bir hayatın anahtarı olduğunu görebilmesi dua ettim.

RODOLFO, JUANA VE BEN akşam yemeği için mutfağın yanında yemek için yeniden düzenlenmiş küçük bir salonda yeniden bir araya geldik. Pencereleri evin arka tarafına açılıyordu: sütunlar ve kemerlerle kaplı bir teras, solmuş cennet kuşları ve çiçek tarhlarının siyah iskeletleriyle ölü bir bahçeye bakıyordu. Ağır göbekli bulutlar vadiye yuvarlanmıştı; Ana Luisa'nın kızı Paloma, biz otururken yağmura karşı pencere panjurlarını tutturdu. Misafir odası üç kişi için resmi yemek odasından daha rahattı ama kısa süre sonra daha az rahat olmasını diledim.

"Çiçeklerin durumu için özür dilerim," dedi Rodolfo, Paloma utangaç bir tavırla mutfağa doğru kaçarken bakışları panjurların üzerinde geziniyordu. "Juana maguey'e bahçelerden daha çok önem veriyor."

Juana homurdandı. Şaşkınlıkla yemeğimden başımı kaldırdım. Tío Sebastián'ın evindeki kuzenlerimden ne kadar hoşlanmasam da, onların ince davranışlarına alışmışım. Ben de böyle yetiştirilmişim.

"Maguey dayanıklıdır," dedi açıkça. "Bu takdire şayan bir özellik."

Rodolfo'nun gözleri masanın üzerinden ona kaydı, mavileri artık parlak değil, buz gibiydi. "Güzellik de takdire şayan bir özelliktir," dedi. Şakacı bir karşılıktı ve hiç de sıcak değildi. "Sanırım maguey'de bu eksik."

"O zaman yeterince dikkatli bakmıyorsun." Sesinin tonu, ister maguey ister başka bir şey olsun, onun herhangi bir konudaki düşüncelerini ne kadar az önemseydiğini açıkça ortaya koyuyordu.

Rodolfo'nun benimle kız kardeşi hakkında hiç konuşmamış olmasına şaşmamalı. Aralarındaki hava sürtünmeyle çatırdıyordu.

"Bahçe çok güzel, querido," diye yalan söyledim, odanın kapalılığında cınlayan sesime bir parlaklık katmaya çalışarak. Rodolfo bana bir bakış attı.

yan gözle, inanmayarak baktı. Elimi masanın altındaki dizine koydum ve gerginliği azaltmak için başparmağımı pantolonunun kumaşına sürttüm. "Cuernavaca'da yaşarken annem bana bahçecilikle ilgili bir şeyler öğretmişti," diye ekledim. "Bana biraz zaman ver. Döndüğünde tanıyamayacaksın."

Rodolfo iki hafta içinde başkente geri dönecekti. Beni haydutlardan korumak için Apan yolunda bana eşlik etmişti ama siyasi çalışmaları nedeniyle ülkede kalamazdı. Geçici Hükümet bir başkan seçmek için seçimlere gidecekti ve Rodolfo'nun yazışmalarını gizlice incelemek bana bir şey öğrettiyse o da akıl hocası Guadalupe Victoria'nın bu seçimleri kazanmak istediğiydi.

Rodolfo cevap vermek için ağzını açtı ama kız kardeşi tarafından sözü kesildi.

"Bahçelere ihtiyacımız yok," dedi sert bir şekilde, yorumu bana yöneltme zahmetine girmeden. Yüzüme indirilen bir tokat kadar etkili bir şekilde beni başından savdı. "İhtiyacımız olan şey San Cristóbal'ın topraklarımızı yağmalamasını engellemek."

"Neye ihtiyacımız olup olmadığına ben karar veririm," diye tersledi Rodolfo. Ani öfke değişimi omurgamdan aşağı bir şaşkınlık titremesi gönderdi. "Eğer Doña Beatriz bahçe istiyorsa, bahçeye sahip olacak. Bu evde karımın sözü benim sözümdür, anlıyor musun?"

Juana bildiyse de söylemedi. "Emekli oluyorum," diye duyurdu tüm odaya, sahte bir aydınlıkla ve peçetesini kaba bir tokatla masaya bıraktı. Masadan kalkarken ben kaskatı kesildim; sonra kaba bir *iyi geceler dileyerek* gitti.

* * *

San Isidro'da bizimle geçirdiği iki hafta boyunca Rodolfo ile Juana arasındaki ilişki soğuduysa da ben bunu göremedim. Onu hiç görmedim. Sanki ana evin altındaki tarlaları oyan sert maguey sıralarının arasında kaybolmuş gibiydi, bir hayalet gibi gelip geçiciydi.

Rodolfo ve ben Pazar günü ayın için Apan kasabasına gittiğimizde bize katılmadı.

Bu Apan'a ilk ziyaretimdi ve diğ er malik anelerin hacendadoları ve eşleri tarafından ilk kez g r lecektim.  iftliğın kapısından geçerken havada bir şeyler değışti ve koltuğuma geri yaslandım. Başımı Rodolfo'nun omzuna yasladım ve arabanın hareketiyle birlikte sallandım, ayinden sonra beni tanıştıracadı hacendadoları anlatırken onu dinledim.

"Politikaları yavaş değışiyor ama babamın m ttefikiydiler ve Juana'ya gösterdikleri hoşgörü sabırlarının bir  l  s yse bizim de müttefikimiz olmaya devam edecekler." Eldivenli ellerimi kucağına alıp tuttu ve başparmağına dalgınca dantelin üzerinde gezdirdi. Gözlerim kapalı olmasına rağmen, "Ayrıca, taşra toplumu başkente kıyasla oldukça dişsiz." derkenki alaycı yarım gülümsemesini hayal edebiliyordum.

Apan'ın merkezine varmamız bir saat sürdü. Rodolfo arabadan inmeme yardım ettiğinde kasabanın ne kadar küçük olduğunu fark ettim. Rodolfo burada yaklaşık    bin kişinin yaşadığını söyledi, belki bin kişi de çevredeki haciendalara dağılmıştı, ama başkentın yoğunluğuna alışmış benim için bu sayının ne önemi vardı? şimdi bunu somut olarak görüyordum. Kasabanın kendisi -piskoposluk, karakol, kışla ve diğ er çeşitli binalardan önceki merkezi plaza de armas- o kadar küçüktü ki, arabayla on dakikada ge ebilirdik.

Kiliseye giden patıkada hastalıklı selvi ağ aları sıralanıyordu.  n cephesi sade ve sadece oyma taşlarla süslü olsa da, alçı duvarları kusursuz bir şekilde beyaz badanalıydı ve masmavi gökyüzüne karşı bulutlar kadar parlaktı. Ayinin başladığını haber veren bir  an tek bir kuleden çalıyordu.

Kıyafetlerimi yumuşak gri ve yeşil gibi ağırbaşlı renklerden oluşturmuştum ve kiliseye girdiğimizde bunu yaptığuma memnun olmuştum. Elbisem hiçbir şekilde en özenli kıyafet olmasa da açık ara en kaliteliydi ve Rodolfo'nun yanında kilisenin koridoruna adım atarken kasaba halkının bakışlarını üzerime çektim. Selam verip mihrabın yanında bize ve diğ er hacendadolara ayrılmış sıraya otururken mantom yanağımda hafifçe dalgalanıyordu. Başkentte, birçok generalin arasında sadece bir general kıızıydım; burada ise Doğa Beatriz Sol rzano'ydum, en zengin emlak ılardan birinin karısı

sahipleri, kibar ve gizemli. Ayin başlamadan önceki sessiz anlarda arkamdaki sıralarda fısıltılar dalgalanıyordu.

Bundan zevk aldım. Ayin başlarken bu gücü avuçladım ve göğsüme yakın tuttum. San Isidro, Rodolfo'yla evlenirken hayal ettiğim yer değildi ama bu güç *öyleydi*. Bu benim yeni hayatımdı. Kazandığım şey buydu.

Ayin, tütsüler ve mırıltılarla, kalkış ve oturuşlarla geçen uzun bir saatti. Hepimiz bir bütün olarak hareket eder, konuşur ve cevap verirdik; dansın adımları bir ninninin ritmi gibi yıllarca tekrarlanarak içimize kazınmıştı. Latin ayinlerini her zaman en iyi ihtimalle monoton bulmuştum ama şimdi etrafımda ölçmem gereken hacendadolar varken her zamankinden daha az dikkat ediyordum. Kır saçlı, tombul rahibi ve mihrabın arkasındaki kuzguna benzeyen mestizo görevlisini izlemek yerine, dikkatim bir sinek kuşu gibi sıraların arasında oradan oraya uçuşuyordu. Bu yabancılardan hangisi dostum olabilirdi? Kim düşman olabilirdi?

Ayinden sonra Rodolfo tanıştırmaya başladı: Ocotepec Hacienda'dan Severo Piña y Cuevas ve eşi Encarnación, Alcantarilla Hacienda'dan bir çift Muñoz kardeş ve San Antonio Ometusco'dan yaşlı Atenógenes Moreno ve eşi María José. Hepsi de pulque üreten hacendalardı ve -eşlerinin ince ipeklerine ve görkemli yarımada modalarına bakılırsa- on bir yıllık iç savaştan Rodolfo'nun ailesi kadar iyi kurtulmuşlardı.

Doña María José Moreno, kocası Atenógenes ve Rodolfo'yu kilisenin kapısına kadar takip ederken elimi tutup şefkatle koluna koyarak, "Kocanızın kız kardeşinin artık yalnız olmaması iyi oldu," dedi. Saçları mantılasının altında gümüş rengine dönmüştü, sırtı yaşlılıktan hafif kamburlaşmıştı. "Kendi çiftliklerini işleten dul kadınlar var, bu doğru. Sizi yaşlı Herrera'nın dul eşiyle tanıştırmalıyım. O da eskiden başkentte yaşıyordu ve yaklaşık on yıldır Hacienda Buenavista'yı işletiyor. Ama Doña Juana o biraz merak uyandıran bir figür. Şimdi sizin gibi kibar birinin ona örnek olmasına sevindim."

Elimi bir büyükannenin dalgın şefkatiyle okşadı ama sesinin yumuşaklığında bir uyarı da vardı. Bu bilgiyi aklımda tutarken yüz ifademi dikkatle sabit tuttum. Belki de hacendadolar Juana'ya karşı Rodolfo'nun düşündüğü kadar hoşgörülü değillerdi.

Doña María José romatizmalı gözlerini kaldırdı, mantılasının arasından kısarak baktı. "Neredeyse Doña María Catalina kadar güzelsiniz, ama biraz daha esmersiniz. Belki de taşraya ondan daha iyi dayanırsınız. Zavallı şey. Ne kadar hassas bir bünyesi var."

Kelimeler yüzüme buz gibi su çarptı. Rodolfo'nun ilk karısı. Tabii ki onu gündeme getireceklerdi. Yüzüme endişeli bir ifade yerleştirdim ve başımı sallayarak onayladım. İlk kez Rodolfo'nun önceki karısını tanıyan, sadece kötü niyetli dedikoduları paylaşmayan biriyle karşılaşıyordum. İlk Doña Solórzano'nun zamansız ölümü hakkındaki gerçeği ona sormalıydim.

Ama bu fikir beni tiksindirdi. Daha az güzel ya da değil, *daha karanlık* ya da değil, *ben* artık Doña Solórzano'ydum. Rodolfo ve ona ait olan her şey *benimdi*, adil bir dövüşte kazanmıştım.

Doña María José'ye bakarken içimdeki nefret derimin altını kaşıyordu. Onun gibi kadınlar genç gelinlere öğüt verirken kendilerini bilge sanırlardı, ben de ona evlilikle ilgili boş sorular sorarak, cevap verirken başımı sallayıp gülümsemem gerektiğini bildiğim yerlerde gülümseyerek sohbeti ölü kadınlardan ten rengimden uzaklaştırdım. Ama aklım başka yerdeydi.

Merak uyandıran bir figür.

Merak dedikodu demekti ve kötü niyetli olsun ya da olmasın dedikodunun her zaman yeşereceği bir tohum vardı. Belki de Juana'nın görünüşüyle ilgili saygısızlığı dedikodulara yol açıyordu. Belki de kabalıydı. Ölen baldızının tanıdıklarında uyandırdığı sempatinin aynısını uyandırmadığı kesindi.

Bu düşünceler akşama kadar peşimi bırakmadı, makyaj masamın önündeki sandalyede otururken mum ışığında ördüğüm saçlarım gibi parmaklarımın arasında dolandı durdu. Rodolfo'ya Doña María José ile olan konuşmamdan bahsetmedim, ancak sorular göğsümde yabancı otlar gibi kıvrılıyor, kökleri kaburgalarımın sağlam bir yer buluyordu.

Ona hâlâ pek bir şey soramıyordum. Yeni evli yakınlığımız inişli çıkışlı bir şeydi: Boğazının sıcak kokusunu, uyurken aldığı nefesin ritmini biliyordum ama yüzünün ardında yatan düşünceleri bilmiyordum.

Aramızda uzun ve sırlarla dolu, keşfedilmemiş sessizlikler uzanıyordu. Neden korkuyordu? Juana'yı benden neden saklamıştı? Madem San Isidro'yu bu kadar çok seviyordu, neden bunca yıl ondan kaçmıştı?

Çok fazla soru vardı ama yine de dilimi ısırđım. Omzumun üzerinden arkamdaki yatağı baktım. Rodolfo derin derin nefes almaya başlamıştı, beyaz battaniyelere sarılmıştı, bronz saçlarından bir tutam alnına ve düz, sivri burnuna dökülmüşü. Narin bir örtünün altında uyuyan bir prens.

Ne kadar güzel olursa olsun, teklifini kabul ettiğimde Rodolfo hakkında romantik düşüncelerim yoktu. Her ne kadar bana güzel özelliklerimden - gücüm, nazik gülümsemem, kahkahalarım ve gözlerimden- bahsederek kur yapsa da, benimle ben olduğum için evlendiğine inanmıyordum. Dış görünüşüm onu babamın politikalarını görmezden gelmeye ikna etmiş olabilir; ne de olsa başkent sosyetesine yeni katılmıştım ve güzel olduğumu biliyordum. Bu iki gerçek beni fethetmeyi düşünen erkekler için cazip bir gizem haline getiriyordu.

Ama aynı zamanda dul kalmasıyla ilgili dedikoduları görmezden gelen biriydim ve Rodolfo çok fazla soru sormayan bir gelin istiyordu. Onun sırları üzerine kumar oynamayı seçtim. İlişkimiz tek bir şey üzerine kuruluydu: Benim dünyam karanlık, penceresiz bir oda, o ise bir kapıydı.

Aynaya döndüm ve saçımı örmeye devam ettim. Göğsümde yavaş yavaş bir sızı oluştu; cam kırıkları gibi keskin, ağır ve tatlı bir sızı. Annemi özlemiştim. Babamı özledim. Her şeyi kaybetmeden önceki halimi özledim: anne ve babasının birbirlerine takılıp güldüklerini gören, geceleri ateşin yanında kitap okurken ya da tamamen kapalı olduğunu düşündükleri bir kapının ardında komplo kurarak fısıldaşırken onları el ele tutuşurken izleyen birini.

Eskiden bunu isteyen biriydim. Bunu *arzulayan* biriydim. Babam savaşı gitmeden önce alnından öptüğünde ve başparmağını yanağında gezdirdiğinde annemin sahip olduğu şeyi isterdim. Babam ne zaman dönecek olsa, Mamá'nın huzursuz ve teselli edilemez bir şekilde pencereyi izlemesine neden olan şey her neyse. Birbirlerini sınıfları ya da kastları için değil, oldukları gibi görmelerini sağlayan şey her neyse.

Annemle babam, aralarındaki farklılıklara ve annemin ailesinin önyargılarına rağmen evlenmek için savaşmışlar, çünkü uğruna savaşacakları bir şey varmış. İşte *bu*

ne istediğimi. Beni bir başkasından daha karanlık ya da bir başkası kadar güzel görmeyen birini. Birinin kızı olarak değil. Daha büyük bir oyunda oynanacak bir parça değil. Beni olduğum gibi gören ve bunun için bana değer veren biri.

Elimde ne vardı?

Dudakları beni üşüten, karanlığın içindeki ağır dokunuşu bende hiçbir arzu uyandırmayan bir yabancı. Zihnimde cevapsız dönen sorular. Anneme gönderilen ve cevaplanmayan mektuplar. Aileden yoksun bir ev. Göğüs kafesinde bir boşluk, esniyor, pençeliyor ve ben onu bastırmaya çalıştıkça büyüyordu.

Titremeye başlayan dudağımı ısırdım. Evet, Solórzano ismini taşıyan adamı çok az tanımama rağmen bu ismi almıştım. Evet, annemle arama giren bir adamla, sevmediğim bir adamla evlenmiştim.

Bu hayali feda ettim çünkü hayatta kalmak yalnız kalmaktan daha önemliydi.

Ve şimdi başımın üstünde bir çatı vardı. Benim adıma bir çiftlik. Toprağa kök salmış, sağlam ve savaş ile vebanın ikiz fırtınalarından korunmuş bir gelir.

Bir *gelecek*.

Beni bilinmezlikten kurtardığı için Rodolfo'ya minnettardım. Beni yoksulluktan kurtardığı için. Belki de daha sıcak günlerimde, hayatımı değiştirdiği için ona sevgi bile duyuyordum. Belki bir gün bunun için onu sevmeyi bile öğrenebilirdim.

Aynada göz kırpan bir renk dikkatimi çekti. Pencerenin altındaki karanlık köşeden iki kırmızı ışık bana bakıyordu.

Gözümü kırptım ve gitmişlerdi.

Ensemdeki tüyler diken diken oldu. Omuzlarımin üzerinden yağlı bir his geçti.

İzleniyordum.

Köşeye doğru döndüm, gözlerim geniş ve çaresizdi, karanlığı arıyordum.

Sönmekte olan mumun ışığı yatağın ayak ucuna ancak ulaşıyordu.

Siyah gölgeler odayı kapladı ve duvarların yakınında derinleşti.

Uyuyan Rodolfo dışında oda boştu. Orada hiçbir şey yoktu.

Derin bir nefes aldım ve kafamı boşaltmak için sertçe nefesimi verdim. Kasabaya yaptığım yolculuktan ve pek çok yeni insanla tanışmaktan dolayı bitkin düşmüştüm. Evi tamir etmek gibi dağ gibi bir görevle karşı karşıyaydım. Kırmızının göz kırplışlarını hayal etmişim. İzlediğim hissini hayal etmişim. Bu ya da San Isidro'ya ilk geldiğimde Juana'nın bahsettiği kedilerden biriydi.

Evet, kedilerden biri olmalı.

Bu açıklamayı aklıma koyduktan sonra makyaj masama döndüm ve mumu söndürdüm. Nemli karanlıkta yatağa doğru ilerledim ve battaniyenin altına kayarak kendimi Rodolfo' sıcaklığına bıraktım. Ayaklarımın soğuk dokunuşuyla bir kez irkildi, sonra uykulu bir şekilde bana doğru kaydı. Kendi uykusunun, sağlamlığının huzuru üzerime çöktü. Gözlerimi kapattım.

Yatağın üzerindeki ağırlığı, Tía Fernanda'nın evinde Mamá ile aynı yatağı paylaştığım zamankinden çok farklıydı. Bunun için ne kadar minnettar olsam da, onun başkente gittiği ve aylar sonra ilk kez kendime ait bir yatağım olacağı zamanı hayal ettim. Ve daha fazlası. Kendi evim. Kendi dünyam. Alt kattaki farklı odalar için boya renkleri seçerek zihnimi yavaşlattım, beni götürmesi için hayal kurmayı cazip hale getirdim.

Hacienda San Isidro'ya vardığımdan beri tek bir kedi bile görmediğimi ancak çok sonra, uykunun karanlık zirvesinde sallanırken fark ettim.

5

ANDRÉS

APAN DICIEMBRE

1820

ÜÇ YIL ÖNCE

Tulancingo bölgesinin kırsalında ilerlerken, Apan vadisi beni bir yaz alacakaranlığı gibi ele geçirdi: neredeyse evde olduğumun acı tatlı farkındalığı önce yumuşaktı, duyularımın sınırlarında alay ediyordu, sonra beni bir anda, hızlı ve eksiksiz bir şekilde ele geçirdi. Kasabanın birkaç kilometre dışında, yol arkadaşlarıma katırımın ayakkabısında taş olduğunu ve yola devam etmeleri gerektiğini söyledim. Kısa bir süre sonra onlara katılacaktım.

Attan indim.

Guadalajara'daki papaz okulunda geçirdiğim yedi yıl boyunca Engizisyon, ölümün kefeni gibi omzumun üzerinde gezindi, sürekli tetikteydi, nemli nefesi ensemdeydi. On altı yaşımdan papazlığa atanana kadar duyularımı bastırdım, onları Latince, felsefe ve kefaretle boğdum. Sesim kısılana kadar dua ettim. Beni arındıracağı söylendiğinde saç gömleği giydim. Kendimin en karanlık kısımlarını katladım ve çarpık ruhumu kilitli kalan bir kutuya ittim.

Ama ayaklarım vadinin toprağına değdiğinde, dünyanın eksenini kaydı. Rüzgârla savrulan kış kırları ve alçak gri gökyüzü uykulu bakışlarını bana çevirdi. Beni gördüler, tanıdılar ve eski devlerin yavaş ve memnun bir şekilde başlarını salladılar. Alçakları taradım,

Vadinin etrafını muşta gibi saran karanlık tepeler: Yedi yıldır ilk kez, isimleri unutulmuş olsa bile yaratılışın bu küçük köşesinde mırıldanan ruhları hissettim.

Vadinin benimle ilgili farkındalığı beni bir kükreme, bir dalga halinde ele geçirdi ve çok büyük sarığımın altında titredim. Yıllarca kendimi kalın duvarların ardına gömmüştüm, yalnızdım - sırrım beni ilahiyat fakültesindeki diğer öğrencilerden koparmıştı. Keşfedilme korkusu her düşüncemi ve adımımı yönetti; kendimi o kadar tamamen sakladım ki boğulmaktan kıl payı kurtuldum.

Artık görüliyordum.

Şimdi, en çok korktuğum şey göğsümde bir gölge gibi yayıldı: Burada, Engizisyon'un gözlerinden uzakta, bir kutuya tıktığım parçalarım, kilidi ve menteşeyi test eden duman tüyleri gibi yumuşak ve meraklı bir şekilde ortaya çıkmaya başladı.

Onları zorla indirdim.

Ona San Isidro'ya dönmesi için dua ettiğimi söyle. Kuşlar onun San Isidro'ya dönmesi için dua ediyor.

Büyükannemin duası kabul olmuştu. Neredeyse eve dönmüştüm. Ama artık evde olduğuma göre bana ne olacaktı?

* * *

GELİŞİM HEMEN la Virgen de Guadalupe'nin yortu günü hazırlıkları tarafından tüketildi. Peder Guillermo ve Peder Vicente, la Virgen ve San Juan Diego heykelinin Apan sokaklarında geçit töreni için özel bir vizyona sahipti ve benim bu törendeki yerimin ne olduğunu açıkça belirtmişlerdi: la Virgen'i ve ayaklarının dibindeki azizi taşıyan tahtırevanı kasabadan erkeklerle birlikte omuzlamak. Peder Guillermo bu tür şeyler için çok yaşlıydı, dedi Peder Vicente ve o - şey, alayın başında o olacaktı, değil mi?

Burası genç bir cura, cemaati olmayan ve şehirde kariyer yapma umudu olmayan sin destino bir rahip olarak benim yerimdi. Bu, Peder Vicente'nin gözünde bir mestizo rahibin uygun yeri idi. O haklıydı. Bildiğinden daha fazla. Hırslı bir adam olsaydım bile, rahipliğe girmiş olsaydım bile

İlahiyat fakültesinde tanıştığım pek çok erkek gibi hayatımı gümüş ve konforla kaplamak niyetiyle, olduğum şeyi değiştiremezdim.

Peder Guillermo'yu Guadalajara'ya gitmeden önce de tanıyordum. Çocukken beni kilisedeki sıraların altında uyurken bulup, uykulu bir kedi yavrusu gibi kollarında kıvrılarak şafak vakti anneme götürdüğü çok olmuştu. Guillermo gecenin bir yarısı evden kaçıp Tanrı'nın evinin sessizliğini aramamın nedenini tahmin ettiyse de bundan hiç bahsetmedi. Guadalajara'ya mektup yazıp Apan'ın küçük kilisesine transferimi memnuniyetle karşılayan da oydu, haftalarca yollarda tozlu ve bitkin bir halde oraya vardığımda beni kucaklayan da. Guillermo, tüm telaşına, şatafatına ve kilisedeki tadilatı finanse eden zengin hacendadoları memnun etme arzusuna rağmen güvendiğim biriydi. Ama yine de benim çocukluğumda yaşadığım gibi haciendalarda hiç yaşamamıştı. Asla anlayamayacağı o kadar çok şey vardı ki.

Vicente yeniydi, yıllardır Ölüm hayaleti ile birlikte yürüyen yaşlı Peder Alejandro'nun yerine gelmişti. Vicente'nin şahin bakışlarıyla karşılaştığım andan itibaren içimi bir korku kapladı. Ona güvenemezdim; ne bana, ne sırlarıma, ne de halkımın mücadelesine.

Rahipler geçit törenine başlamak için kilisenin arka tarafından çıktılar ve ben de la Virgen'in çöpünü taşımak için seçilen diğer üç kasaba sakininin arasında yerimi aldım: yaşlanan posta şefi, aynı derecede kırılmış bir fırıncı ve on ikiden fazla göstermeyen kırbaç gibi ince oğlu. Dokuz yıl süren isyan hiçbir aileye zarar vermemişti. Hiçbir kasabalı, hiçbir hacendado, köylü hayatının baharında bir oğlunu, kardeşini ya da yeğenini kaybetmemişti. Kırsal bölgeyi kana bulayan savaşlarda değilse bile, verem, kangren ya da tifüs nedeniyle.

Yerime geçtim ve la Virgen'in çöpünü sol omzuma aldım. Dengesizdik; boyum fırıncıyla aynı değildi, bu yüzden la Virgen'i dengede tutmak için kambur durmam gerekecekti.

"¿Todo bien, Padre Andrés?"

Omzumun üzerinden fırıncının oğluna baktım ve olumlu anlamda homurdandım. Mezarlığın alçak taş duvarları onun . Döndüm

yüzünü hızla uzaklaştırdı.

Ailemden çok daha fazlası artık toprağın altında yatıyordu ama Apan cemaatinin arkasında yatanlara saygılarımı sunmamıştım. Kardeşlerim orada değildi. Antonio ve Hildo Veracruz ve Guadalajara'daki savaşlarda ölmüşlerdi; nerede yattıklarını sadece Tanrı biliyordu. Üçüncüsü, Diego, geçen yıl Tulancingo yakınlarında bir yerde kaybolmuştu. Yaşıyordu, bunu *biliyordum* ve bir yerde tutuluyordu, ama tanıdığım tüm isyancılara yazdığım çılgınca mektupların hiçbirisi yanıt vermedi. Büyükannem orada değildi. Hacienda San Isidro köyündeki evinin yakınına gömülmüştü. Annemin de onun yanına, doğduğu topraklara, *evi* olan topraklara, ailesinin yedi kuşaktır yaşadığı topraklara gömülmesini isterdim ama o arkamdaki mezarlıktaydı.

Yakında ziyaret ederdim. Ama şimdi değil. Henüz değil.

Peder Vicente'nin emriyle kilisenin etrafından dolanarak plaza de armas'a doğru yürümeye başladık. Apan dört düzgün cadde ve arapsaçına dönmüş sokaklardan oluşuyordu; çoğu gün gri ve sessiz olan şehir, la Virgen'in yortu gününde dolup taşardı. Haciendalardan insanlar ayin ve geçit töreni için kasabaya gelirlerdi. Erkekler kolalı gömlekler, kadınlar parlak nakışlarla bayram gününün en güzel kıyafetlerini giymişlerdi, ancak Peder Vicente ve Guillermo'nun arkasında yavaşça ilerlerken bu kıyafetlerin ne kadar soluk ve yamalı olduğu anlaşılıyordu. Çok fazla zayıf yüz, kışın ortasında bile ayakkabısız çok fazla ayak vardı. Savaş kırsal kesimde dokunulmadık yer bırakmamıştı ama en derin izlerini en az şeye sahip olanlar üzerinde bırakmıştı.

Ama ne zaman başımı kaldırırsam, bir sonbahar gökyüzü kadar parlak gözler görüyordum. Merakla yanan. La Virgen ve coşkulu Juan Diego'ya değil, daha aşağıya sabitlenmişti.

Benden.

Ne gördüklerini biliyordum.

Hacienda San Isidro'da yaşlı Solórzano'nun bir zamanlar Sevilanlı ustabaşısı, daha sonra Apan ve çevresindeki haciendalarda düzeni sağlayan yerel askeri görevli caudillo'nun yardımcısı Esteban Villalobos'un oğlunu görmediler. Yedi yıl önce İspanya'ya dönmüş olan yerleşik haydut ve ayyaş.

Guadalajara'da eğitim görmüş bir cura olan ve hayatlarında hiç görmedikleri kadar altınla süslü bir katedral retablosunun önünde düzenli olarak dua eden yeni atanmış Peder Juan Andrés Villalobos'u görmediler.

Büyükannemi gördüler. Alejandra Pérez, benim sijtli'm, birçok torunu ve kırsal kesimin büyük bir kısmı tarafından Titi olarak adlandırılırdı.

Yüz hatlarımda onu görmeleri pek olası değildi - bunlar annemden çok İspanyol babama aitti. Hayır. Titi'nin varlığını hissettiklerini biliyordum. Belki de ayaklarının altındaki toprağın kaydığını, gökyüzünün bana doğru eğildiğini bile hissettiler. *İşte, dediler. Şuradaki. Bak.*

Ve baktılar da. Peder Vicente'nin sallanan altın buhurdanlığıyla kutsandıklarında la Virgen'e bakıp haç çıkarma gösterisi yaptılar ama Juan Diego'nun tahta dizlerinin altından beni izlediklerini biliyordum.

Gözlerimi önümdeki tozlu yoldan ayırmadım.

Hacienda San Isidro'nun halkı, tören alayının sonuna yakın bir yerde, kilisenin ön tarafında bir grup halinde kümelenmişlerdi. Başımı kaldırdığımda kuzenim Paloma'nın yaşıtı birkaç kızla birlikte ayakta durduğunu gördüm. Beklenti içinde ağırlığını bir ayağından diğerine kaydırıyor, boynunu bükerek alayı tarıyordu. Gözleri benimkilere takıldığında, yüzünü şimşek gibi aydınlatan bir gülümseme belirdi. Onca yıl aradan sonra bu kadar tanıdık birini görmenin şokuyla, tıpkı İsa'nın Calvary'ye giderken yaşadığı gibi neredeyse tökezliyordum. Apan'a dönmüştüm, evet, ama şimdi Paloma'nın huzurunda kendimi *evimde* hissediyordum.

Hepsi oradaydı, hayatım boyunca tanıdığım çiftlik sakinleri: halam ve Paloma'nın annesi Ana Luisa, babamın patavatsızlıklarının ardından onun yerine geçen eski ustabaşı Mendoza. Yoğun siyah gözlerle beni izlediler, yedi yıl sonra ilk kez beni içlerine aldılar, beni kendilerinden biri olarak tanıdılar.

Benden Titi'nin geçmemi beklediklerini biliyordum.

Ama nasıl yapabilirdim ki? Ben papaz olmuştum. Titi ve annemin beni teşvik ettiği yolu izlemiştim: Savaşın son on yılında, kangren ya da bir gachupín süngüsü tarafından kaybedilmedim. Engizisyonun dikkatinden kaçmış ve Kilise'nin bir adamı olmuştum.

Sana benim öğretemeyeceğim şeyleri öğretecekler, demişti Titi yıllar önce beni papaz okuluna doğru yola çıkarırken. *Ayrıca*, diye ekledi, gözlerinde sinsi bir parıltıyla

Gözleri göğsümü okşarken, avucunun doğrudan kalbimin etrafında kıvrılmış olarak yaşayan karanlığın üzerinde durduğunun farkındaydı, *orada iyi saklanmayacak mısın?*

San Isidro halkının başka bir rahipten daha fazlasına ihtiyacı vardı. Büyükanne ihtiyaçları vardı. *Benim* ona ihtiyacım vardı. Onun her zaman çam sabunu kokmasını, ellerinin damarlı sırtının tutması çok yumuşak olmasını, yumru parmaklarının ve bileklerinin beyaz saçlarını örerken ya da bir aile üyesinin mide ağrısını iyileştirmek için molcajete'de ot öğütürken çok güçlü ve emin olmasını özledim. Annem Lucero'ya miras kalan ve keşke bende de olsaydı dediğim kara gözlerindeki muzip parıltıyı özlemiştim. Bıkkınlık veren şifreli tavsiyelerini bile özlemiştim. Bana hem bir rahip hem de onun varisi nasıl olunacağını, sürüsüne nasıl bakacağımı ve Peder Vicente'nin kuşkularını nasıl sakın bir şekilde savuşturacağımı göstermesine ihtiyacım vardı.

Ama o ölmüştü.

Tören alayı kilisenin ön kapısının önünde dururken gözlerimi kapattım.

Lütfen. Dua göklere, Tanrı'ya, vadiyi çevreleyen tepelerin karınlarında uyuyan ruhlara kadar uzanıyordu. Dua etmenin başka bir yolunu bilmiyordum. *Bana yol göster.*

Onları açtığımda Peder Vicente'nin el sıkıştığını ve bir grup hacendado üyesini kutsadığını gördüm. İpekleri ve ince şapkaları kalabalığın arasında göze çarpıyordu, kıtlıktaki tavus kuşları gibi gösterişliydiler. Hacienda Ocotepec ve Alcantarilla'nın yaşlı patronları şapkalarını Peder Vicente'ye doğru eğiyor, solgun saçlı hanımları ve kızları eldivenli elleriyle onun elini sıkıyordu. Hacendadolar bile savaşın yıkımından kaçamamıştı. Oğulları gachupínes, yani İspanyollar için savaşımaya gitmiş ve kırsaldaki isyancılara karşı mülkleri savunmak için sadece yaşlı erkekler ve oğlanlar kalmıştı.

Aralarındaki tek genç adam açık kahverengi saçları ve delici mavi gözleri olan, aziz yüzü yaldızlı bir retabloda bir heykel için oyulmuş ve boyanmış gibi görünen biriydi. Diğerlerinden ayrı duruyordu ve Peder Guillermo'nun coşkulu selamını hesaplı bir yarım gülümsemeyle karşılıdı.

Neden bu kadar tanıdık geldiğini anlamam bir anımı aldı.

"Don Rodolfo!" Peder Guillermo bağırdı.

Yaşlı Solórzano'nun oğluydu. Şimdi, muhtemelen, Hacienda San Isidronun patronuydu. Çocukken onu arazide uzaktan görmüştüm; köydeki çocukların ona aldırmadığını, hatta zaman zaman evin altındaki dereye onunla kurbağa kovalayarak oynadıklarını biliyordum. Şimdi, köylülerden daha farklı olamazdı: kıyafetleri ince bir şekilde dikilmişti ve keskin bir silüet oluşturuyordu. Kolunda, Peder Guillermo'ya yeni gelini Doña María Catalina olarak tanıttığı bir criolla kadın asılıydı.

Onu tifüsten korunmak için başkentten getirdiğini söyledi. Hacienda San Isidro'daki kız kardeşine katılacak ve öngörülebilir bir gelecek için kalacaktı.

"Bu yakında başkente döneceğiniz anlamına mı geliyor, Don Rodolfo?" Peder Guillermo sordu.

"Öyleyim." Omzunun üzerinden diğer hacendadoları baktı, sonra Peder Guillermo'ya doğru eğildi ve sesini alçalttı. "Her şey çok hızlı değişiyor ve başkent güvende değil." Sesi daha da alçaldı; başka biri olsa kalabalığın genel kargaşası içinde onu duyamazdı ama büyükannem bana pek çok hediye bırakmıştı. Uzun zamandır tarlaların ve gökyüzünün değişken ruh hallerini duymaya alışkın olan kulağım bir çakalinki kadar keskindi.

Rodolfo, "Doña Catalina'ya göz kulak olmalısınız, Peder," dedi. "Politikalarımın babamın arkadaşları arasında pek sevilmediğini biliyorsun."

"Huzur içinde yatsın," diye mırıldandı Peder Guillermo, ses tonu ve başını yavaşça eğişi onaylar gibiydi.

Yüzümü bir azizinki kadar pasif tutmaya çalışsam da merak kulaklarımı keskinleştirdi. Muhafazakâr criollo hacendadolar, yani servetlerine ve monarşiye bağlı olanlar tarafından sevilmiyor olmak, Rodolfo'nun isyancılara ve bağımsızlığa sempati duyduğu anlamına geliyordu. Hacendadoların oğullarının durumu tersine çevirip isyancıları desteklemesi alışılmadık bir durum değildi ama yaşlı, zalim Solórzano'nun oğlundan bunu beklemiyordum. Belki de Rodolfo diğer criollolardan farklıydı. Belki de yaşlı Solórzano öldüğüne göre, San Isidro halkı genç adamın gözetimi altında daha az acı çekecekti.

Kolundaki kadına baktım. Sanki bir tablodan fırlamış gibiydi: küçük, sivri yüzü mısır ipeği gibi solgun saçlarla taçlandırılmıştı. Gözleri doe'ye benziyordu, karanlık ve genişti; bana doğru kaydıklarında üzerimden geçip gidiyorlardı. Kasaba halkının üzerinden görmeden geçtiler ve sonra yeniden Peder Guillermo'ya odaklandılar.

Ah. Bunlar yarımada ya da criollo olmayan yüzleri görmeyen gözlerdi. Hacendadolar ve aileleri arasında böyle pek çok çift göz vardı. Böyle bir kadın, Hacienda San Isidro'nun merkezindeki o muazzam evde, taşrada tek başına, benzerleri olmadan nasıl hayatta kalabilirdi? Sanki benzerlerini sadece Guadalajara'da gördüğüm pahalı beyaz şekerden yapılmış gibi görünüyordu. Bir nehir kıyısında solgun solgun salınan bir hayalet kadar gerçek dışıydı. Onun gibi kadınları Guadalajara'da görmüştüm; dindar, varlıklı, elleri kuzu postu kadar yumuşak, çalışmaktan tamamen aciz kadınlar. Böyle insanlar taşrada uzun süre hayatta kalamazdı.

O zaman Don Rodolfo'nun ima ettiği değişikliklerin sonunda savaşı bitirip bitirmeyeceğini merak ettim. Ne zaman biterse bitsin, tifüs olsun ya da olmasın, şeker gibi karısının başkentin konforuna geri kaçacağından emindim.

Ne kadar da yanılmışım.

BEATRIZ

MEVCUT GÜN

BİR SABAH KAHVALTISINDAN SONRA Rodolfo atını eyerledi ve San Isidro'nun kapısında bana veda etti.

Bir eliyle çenemi kavradı ve yüzümü inceledi. "Emin misin?" Bu, bana üçüncü kez iyi olup olmayacağımı sormasıydı.

San Isidro. Uykusuz bir şekilde uyudum ve ondan önce uyandım, yatak odamızdaki Nikaragua sedir kirişlerinin arasındaki örümcek ağlarına bakıyordum. Evin havasında *başkalık* hissi veren o kadar çok şey vardı ki.

Belki de benden önce birçok nesil burada yaşamış, aynı kirişlerin altında uyumuştur. Her biri burayı kendi evi haline getirmişti. Ben de öyle yapacaktım.

"Elbette, querido," dedim. "Yerleşmem gerekiyor. Annem için evi güzelleştirmeliyim. Düzenli evler konusunda ne kadar hassas olduğunu bilirsin." Bilmiyordu. Gülümsemesi yine de bilmişti. Bir politikacı, bir aktör, hatta karısıyla bile. Duraksadım, söyleyeceğim şeyin bilgeliğini tarttım, sonra yine de devam ettim: "Mektuplarımı ona ulaştıracağına söz ver. Eğer zaman ayırabilirsen, bizzat."

Annem Rodolfo'nun temsil ettiği her şeyden nefret ederdi. Onun varlığını hoş karşılamazdı, özellikle de benden, dönecek kızından gelen mesajları iletiyorsa. Ama denemek zorundaydım, diğer mektuplarımın hiçbirini cevaplanmamış olsa bile.

"Elbette," dedi ve beni öptü. Kısa, iffetli bir dudak fırçası. Tıraş losyonundan dolayı teninde narenciye kokusu vardı. "İhtiyacın olan bir şey olursa yazmaktan çekinme. Herhangi bir şey."

Rodolfo bununla birlikte doru kısırağına bindi ve güneye doğru atını sürdü. Koyu renkli şapkası ufukta bir lekeden başka bir şey olmayana kadar bekledim, sonra avlularda adımlarımı geri çektim, kuşluk güneşi şapkamı çoktan ısıtmıştı. Artık o gittiğine göre, her şeyden önce yapmam gereken bir şey vardı.

Eve girdikten sonra üst kata çıktım. Patronun süiti dört odaya bölünmüştü: İlki bir tür salondur, fazla mobilya yoktu ve başkentten gelen giysilerimle dolu sandıklarla doluydu. Tek pencere duvarda yüksekçe bir yere yerleştirilmişti ve benim hoşuma gitmeyecek kadar dardı; cam bölmeleri yoktu ve eski sedir panjurlarla kaplıydı. Rodolfo, taşra evlerinin böyle olduğunu söylemişti. Başkentte annemin salonundaki geniş camlı önünde yıllarca dikiş diktikten sonra buna alışmak zor olacaktı.

Bir sonraki oda bir çizim odasıydı, bir çeşit çalışma odası. Rodolfo burada çalışmalarından kalma birkaç kitap bırakmıştı: askeri metinler, bir İncil, Platon'un *Cumhuriyeti*. Odanın sol tarafındaki bir kapı yatak odasına açılıyordu ve yatak odasının dışında da yıkanma odası vardı.

Sandıklarımın ilkinin önünde diz çöktüm. Kilit tıkırtıyla açıldı ve ağır kapağı kaldırdım. Yatak örtülerimin, iç çamaşırlarımın ve çoraplarımın üzerinde katlanmış küçük bir kâğıt parçası vardı. Onu aldım, burnuma götürdüm ve derin derin içime çektim. Kâğıt kokusunda Papa'ya ait bir şey *vardı*. Bu onun haritasıydı, kaçarken kaptığım evin tek parçası.

Onu ve bir avuç nakış iğnesini çalışma odasına götürdüm ve Rodolfo'nun masasının üzerindeki duvara iğneledim. Evet, oda hâlâ tozluydu, hâlâ umutsuzca havalandırılmaya ihtiyacı vardı. Çok karanlıktı. Ama Papa artık duvardaydı. Kırmızıyla çizdiği düzgün x'ler, kara kaleminin orduları yönlendiren çizgileri.

Evin bu küçük parçası artık *evimdi* ve geri kalanı da *evim* olana kadar rahat etmeyecektim.

Başkentten ilk mobilya sevkiyatı gelene kadar bahçeler için ne yapılabileceğine bakacaktım. Şapkamın kurdelelerini sıktım, göğsümden bir çift eldiven çıkardım ve arka terasa çıktım. Rodolfo oradayken ellerimin üzerine oturmuş, evi kendim temizleme isteğimle savaşıyordum. Rodolfo, Tía Fernanda'nın evinde çalışmak için ellerimi nasıl sertleştirdiğimi hâlâ bilmiyordu ve ben de öyle istiyordum.

Serin koridorlardan geçtim ve terasa açılan ağır sedir ağacından çift kapısı olan salona doğru ilerledim. Kapıları açtım ve taze sabahı derin derin içime çektim.

Tía Fernanda'nın emirlerine uyarak oluşturduğum her nasıra, mutfakta yanlışlıkla kendime verdiğim her kesiğe içerlemiştim. Ama burada? Önümdeki bahçeyi düzeltmek bana düşüyordu ve her ne kadar solmuş ve kahverengileşmiş olsa da, ona karşı içimde şiddetli bir sevgi kabarıyordu. Annem için hazırlayacağım bahçe *benimdi*. Onu şimdiden bu terasta yanımda dururken, yeşil gözlerini parlak masmavi gökyüzüne kaldırırken hayal edebiliyordum.

İlk yıllarım Cuernavaca'daki bir çiftlikte, babamın geniş ailesiyle birlikte geniş bir şeker plantasyonunda geçti - Hernández tarafı, daha koyu tenli ve kalın siyah saçlarını örtülü bir şekilde tanımladığı gibi daha az *Endülüs kanı* olan taraf. Palmiye ağaçları ve iki yüz yıllık çeşmeler arasında tembelce yayılan asma kaplı taş ana ev, nesillerdir kuzenlerle doluydu ama biz ailenin çoğundan ayrı, daha küçük bir evde yaşıyorduk. Çünkü babam çiftliğin reisi olan teyzesi tarafından sevilse de, İspanya'ya karşı isyana katılma tercihine sadece teyzesi tahammül etmişti. Küçük kulübemiz bir zamanlar çoktan ölmüş bir ustabaşına ya da bahçivana aitti ve ana eve kalın sarmaşıklarla kaplı kemerlerle bağlanıyordu, yemyeşil ağaçlar begonvillerle vurgulanıyordu.

Annem bu küçümsemeye aldırılmıyordu. Bahçelerin gürültülü büyümesinin her zaman hacienda'nın binalarını sollama ve onları yemyeşil bir kucaklamaya çekme tehdidini sevdi. Bu konuda mucizevi bir yeteneği vardı.

Her şey canlı ve yeşildi ve babam savaşa gittiğinde, geniş kenarlı şapkasıyla saatlerce baş bahçıvanla arazide dolaşıyor, sulama ve budama konularını tartışıyordu.

Önümdeki çimenliğin kurak iklimi ve ölü otları Cuernavaca'da çalıştığı damak tadına pek uymuyordu ama San Isidro'nun bahçelerinde de mucizeler yaratacağından hiç şüphem yoktu. Bahçenin arka duvarına geçerken uzun otlar birbirlerine fısıldıyor, teyzeler gibi dedikodu yapıyordu. Duvara uzun ahşap bir merdiven dayalıydı; alt basamakları parçalanmış ve çatlamış olsa da, sonraki birkaç basamak ağırlığımı taşıyordu. En üstte sıralanmış, yaşlılıktan dişleri dökülmüş tuğlaların üzerinden bakabileceğim kadar tırmandım.

San Isidro, kasabanın kuzeybatısındaki yüksek arazide kurulmuştu. Yağmur mevsimi yeni sona ermişti; eteklerinden kasabanın kenarlarına kadar uzanan yeşil, Mamá'nın halılarından biri kadar yumuşak görünüyordu. Rengi Cuernavaca'nın kalın çizgilerinden daha kahverengi ve daha topraksıydı, sadece koyunların beyaz noktaları ve hacienda'nın maguey tarlalarının sert sıraları ile kırılıyordu.

Orada, tarlaların en uzak köşesinde, tlachiqueros'un karanlık formları sabit yaylar çizerek palalarını sallıyor ya da maguey sıraları boyunca ilerliyordu. Arada bir aralarından bir erkek sesi yükselirdi; bir şaşkınlık çılgılığı ya da maguey bitkisinin kalbinde toplanan ve pulque yapmak için fermente edilen ballı su olan aguamiel'i boşaltırken bir kahkaha.

Yükselen güneşe karşı gözlerimi kısıtım. Aralarında bir kadın yürüyordu; eteklerinin kararlı salınımından ve geniş kenarlı şapkasından Juana olduğunu anladım.

Belki Juana'nın çiftliğe olan şiddetli bağlılığını anlayabilirdim. Rodolfo için San Isidro, İspanya ile Meksika, imparatorluk ile cumhuriyet arasındaki güç geçişi sırasında garantili bir gelir kaynağıydı. Tanrı'nın bir lütfuydu. Peki ya Juana için? Ailesi için yarattığı para ona özgürlük sağlıyordu. Evlenmeden iyi yaşıyordu, bu hem savaş hem de barış zamanında kıskanılacak bir ayrıcalıktı. Bildiğim kadarıyla hayatı boyunca çiftlikte yaşamıştı. O zaman neden Rodolfo'yla akşam yemeğinde evlenme isteğimi bu kadar küçümsemişti?

Bahçeleri iyileştirmek mi? Solmaya yüz tutmuş toprakları canlandırma çabalarım bu kadar iğrenç miydi?

Juana, Juana.

Arkamdan bir ses geldi. O kadar zayıftı ki, esintinin çimenlerdeki kıvrımları bile olabilirdi.

Omzumun üzerinden eve baktım. Kırmızı kiremitli çatısı duvarlarına göre fazla ağır görünüyordu; binanın hafif bir eğim üzerine oturtulması onu tıknaz ve bodur gösteriyordu; kanatların birbiri üzerine yığılması, omuzlarının çeşitli açılarda ve yüksekliklerde üst üste binmesi onları bir ağızdaki çok sayıda diş gibi gösteriyordu.

Ayaklarımın dayandığı merdiven basamağı kırılğan bir çıtırtıyla kırıldı.

Düşerken nefesim ciğerlerimi çığlıktan ziyade bir feryatla terk etti. Kollarımı iki yana açtım ve duvarın tepesine tutundum, yüzüm sıvaya çarparken tısladım.

Madre de Dios.

Kalbim küt küt atarak uzun bir süre orada asılı kaldım. İyi olacaktım. Bu yükseklikten düşmek bana zarar veremezdi. Duvar sadece Rodolfun boyu kadardı, o kadar da yüksek değildi.

Kendimi hazırladım, sonra duvarı bıraktım. Kendimi alçak bir çömelmede yakaladım ve doğruldum. Bir esinti yanağımı yaktı; duvara sürttüğümde derim kırılmış olmalıydı.

"Buenos días, Doña Beatriz."

Mutfak kapısına doğru döndüm.

Kır saçlı, beyaz bir üst ve soluk mavi bir köylü eteği giymiş Ana Luisa doldurdu. "Burada ne yapıyorsun?"

Eteklerimi düzeltirken çenemi dik tutarak, "Etrafı inceliyorum," dedim. Düşüşüme tanık olmaması ya da yanağımdaki sıyrığı fark etmemesi için dua ettim. "Bu bahçe neden bu halde?" Sorumun dikkatini telaşlı halimden uzaklaştıracağını umarak ekledim.

"Fark etmemiştim, Doña Beatriz," dedi küstahça. Ses tonu, ona doğru ilerlerken ayakkabılarımın altında çıtırdayan kahverengi otlardan daha kuruydu. Yaklaştıkça giysilerinden güçlü bir tütsü kokusu yükseldiğini fark ettim. "Aylardır bu bahçeye girmedim. O zamandan beri değil ..." İçinde bir şey

Gözleri uzaklaştı ve adımlarının ortasında cümlesinin yönünü değiştirdiğinden emindim. "Patron buraya son geldiğinden beri gelmedi. Biz evlerimizde kalıyor ve mutfakı kullanıyoruz, Bayan Juana da evde tek başına yaşamamanın bir faydası olmadığını düşünüyor."

Evin reisi olarak Ana Luisa, çiftlikte çalışan insanlar arasında ustabaşı José Mendoza'dan sonra gelen yüksek bir konuma sahipti. Tía Fernanda'nın hizmetçileriyle çalıştığım için biliyordum ki hane hiyerarşisinde böyle bir yer ve hanımefendinin güveni özerklik anlamına geliyordu. *Özgürlük*. Bu özlemin tadını bir diş ağrısı kadar keskin bir şekilde biliyordum ve bunu diğer kadınlarda tanımayı öğrenmiştim: kimsenin bakmadığını düşündüklerinde gözlerinde sıcak bir özlem . Bir masanın altında bir elin kararlı bir şekilde yumruğa dönüşmesi. Savaşta çok sayıda erkek kardeş, koca, baba ve patron öldürüldüğünden, başkentte giderek daha fazla kadın bıçaklarını kınından çıkarıp artık kendilerine ait olanı alabiliyordu. Ben de farklı değildim. Ve ister hacendadoların kızları ya da dulları, ister Ana Luisa gibi ev reisleri olsun, taşradaki kadınların da farklı olduğundan şüpheliydim.

Benim gelişim Juana'nın doğal otorite olarak yerini almış, çiftliğin hiyerarşisini sarsmıştı. Belki de Ana Luisa bana baktı ve dünyasının rahat düzenine bir tehdit gördü.

Belki de haklıydı.

Tía Fernanda'nın binlerce kez yaptığı gibi çenemi kaldırarak, "Burayı yeniden yaşanabilir hale getirmek için planlarım var, bahçe de istisna değil," dedim. "Annem birkaç hafta içinde başkentten bize katılacak ve onun gelişi için her şeyin mükemmel olmasını istiyorum."

Ana Luisa'nın kara kaşları ses tonum karşısında hafifçe kalktı; ciddiyetle ve süslemeden bir kez başını salladı, sonra mutfak kapısının yanındaki kancadan bir bez aldı ve temizliğe devam etti. "Dediğiniz gibi, Doña Beatriz."

Kapı aralığına adım attığımda kopal tütsüsünün kokusu daha da güçlendi. Boğazım düğümlendi. Kokunun şiddetinden değil -ki bunu alışılmadık bulsam da nahoş bulmuyordum- ani bir utanç duygusundan.

Emrimle birlikte Tía Fernanda'nın kendi sesini duydum. Bir anda onun evine geri dönmüştüm, kolumdan tutulmuş ve mutfaka kadar eşlik edilmişim.

Bir akşam yemeği partisi için hazırlıkların.

Kesinlikle davet edilmediğim bir akşam yemeği partisi.

Elbette görünmemen gerektiğini anlıyorsun, demişti teyzem, tırnaklarıyla kolumun üst kısmını yarım ay şeklinde oyarken. Yanaklarım -onun gözünde zaten çok koyu olan- ateşle kızardı. Babamın mirası hakkındaki düşüncelerini çok iyi biliyordu. Tekrarlamaya gerek yoktu. *Bu arada, işe yarar olmalısın*, dedi, sesindeki yağlı tatlılık ensemde aşağı kayıyordu. *Belki o zaman bir değerin olur*.

Onu ne kadar görmezden gelmeye çalışsam da, Tía Fernanda'nın sesi, kovamadığım hafif bir çürük kokusu olarak kalmaya devam etti. Geniş kenarlı şapkamı ve eldivenlerimi her giydiğimde, aynada ten rengimi her kontrol ettiğimde yankılanıyordu. Onun sayesinde, Rodolfo'nun koluna her girdiğimde, küçük, yaralı bir parçam ondan, açıkça hak etmediğim şeyden uzaklaşmak istiyordu.

Luisa Ana'ya bir emir verirken sesimde *onu* duydum. Utanç boğazımı düğümledi.

Rodolfo'nun gidişiyile evin hanımı ben olmuştum. Haftalardır bu anı dört gözle bekliyordum ama artık evdeki otorite sadece ve sadece bana aitti ve bunu nasıl uygulayacağımı bilmiyordum.

Ana Luisa'ya ve mutfağa sırtımı döndüm ve salonun karanlık, nemli havasında ön bahçeye doğru yürüdüm. Oraya vardığında ellerimi kalalarımaya koydum ve solmakta olan cennet kuşlarına, başıboş yabani magueylere, ön kapının yanındaki iek tarhlarını tüketen yabani otlara, savaş alanını inceleyen bir general gibi baktım.

Ana Luisa'nın benden açıkça hoşlanmamasından korkuyordum. Ayaklarım titredi ve öfkelen dim. Bir daha bu kadar sert konuşmamalıydım - Tía Fernanda'nın yaptığı gibi otoriteyi kibirle, soğuklukla pekiştirmek bana ve hizmetkârlarının çoğuna nefret ve acı vermişti.

Ama o zaman evin reisi olarak yerimi nasıl belirleyecektim? Bir erkek olarak Rodolfo'nun doğuştan gelen kolay otoritesine sahip değildim. Ne de bir criolla ve bir hacendado kızı olarak Juana'nın.

Kendi yolumu bulmak zorundaydım. Bir şekilde. Annem gelmeden önce yapmalıydım.

Gelmesi için yalvardığım mektuplarıma cevap verirse. Sadece Rodolfo'yu görmeyi hazmedeceğini umabilirdim.

Bu düşünceyi bir kenara ittim ve deri eldivenlerimi giyerek çiçek tarhlarını kuşattım. Şiddetle otları ayıkladım ve ardımda ölmüş çiçek yığınları bıraktım. Öğle yemeği molası ve evin serinliğinde kısa bir siesta dışında, avluda gölgeler uzayınca kadar devam ettim.

"Ne yapıyorsun sen?" Sıçradım.

Juana başımda dikilmiş, şapkamın ter lekeli kenarını ve elbisemdeki kiri tararken gözlerini kısmıştı. Yanakları güneşten pembeleşmişti; ter, bluzunun koltuk altlarını ve boğazının altını karartmıştı.

"Kardeşim bunun için hizmetçilerimiz olduğunu söylerdi, Doña Solórzano," diye mırıldandı.

Ellerimi topraktan çıkarıp eldivenlerimi fırçaladım.

Benimle alay mı ediyordu? Ayağa kalkıp eteklerimi silkelerken yüzündeki ifadeyi çözemiyordum. Juana'nın Rodolfo'nun düşüncelerine pek değer vermediği birlikte yediğimiz tek akşam yemeğinden belliydi. Ya da tam tersi. Ne de bahçelere bakmanın kurtbağrı yetiştirmek kadar önemli olduğuna inanıyordu. Ama neden?

"Kocam, bir mülkü işletmenin ne kadar zahmetli bir iş olduğunu anlayan kadınlara hayran olduğunu söylerdi." Meslektaşlarıyla kadınların eğitimi ve savaştan sonra ülkedeki haciendaları işleten dul kadınların önemi hakkında konuştuklarını duymuştum ve davranışımı onaylıyormuş gibi görünmeleri için sözlerini çarpıtmıştım.

Juana usulca homurdandı. Emeğimin toprakta bıraktığı çukurları inceledi. "Onlara hayran olabilir, evet. Ama genellikle onlarla evlenmez."

Yüzümdeki merakı gizlemek için eldivenlerimi çıkarmakla meşguldüm. Demek Juana, María Catalina'yı bahçede ot ayıklarken hiç yakalamamıştı, bu kesindi. Kocamın ilk karısı hakkında başka ne biliyordu ki? Çiftlikte bir süre birlikte yaşamışlardı, değil mi?

Juana aniden, "Bu akşam yemekte size katılacağım," dedi.

Sanki ev sahibi ben değil de kendisiymişim gibi, sanki ev benim değil de onunmuş gibi açıkladı bunu. Dudaklarımdan dökülen karşılıkları ısırdım.

Kocamla kız kardeşi arasındaki husumet, Juana'nın Doña María José ve diğer hacendadoların eşleri için büyük bir merak konusu olması, merhum María Catalina hakkındaki söylentiler... Hacienda San Isidro hakkında bilmediğim o kadar çok şey vardı ki.

Juana'nın yaptığı çok şey var.

Eğer bana ısınırsa, beni buradaki yaşam tarzına karşı bir tehdit olarak görmezse, belki bana güvenebilirdi.

Evin hanımı olarak yerimi bulacaktım. Onu kendime ait yapardım.

Ama Juana'yı yabancılaştırma riskini
alamazdım, henüz değil.

Eve girerken onu takip ettim.

"Nasıl buldun?" diye merak etti, çenesini yukarı kaldırmış, bakışları girişin yüksek tavanında geziniyordu. Boş bir soruydu, görünüşte son derece masumdu ama altında belirsiz bir şey gizleniyordu.

"Bu ..." Sözcüğün yarım kalmasına izin verdim. Juana dönüp bana baktı, açık kapı aralığından gelen akşam ışığı yüzünü aydınlatıyor, ensesindeki düğümden kurtulmuş bronz saçlarını dans ettiriyordu. Geniş, solgun gözleri benimkilerle öylesine içtenlikle buluştu ki, aynı şekilde karşılık vermekten kendimi alamadım. Şapkamı çözüp terli saçlarımdan çıkarırken aklımdan geçenleri tam olarak söylemek için. "Çatıyı havaya uçurmak istiyorum. İstediğim miktarda temiz havayı içeri almanın tek yolu bu gibi görünüyor."

Juana'dan şaşkın bir kahkaha yükseldi. Yüksek tavana doğru yükseldi ve örümcek ağlarına dolandı. "Rodolfo'nun senin bir topçunun değil, bir generalin kızı olduğunu söylediğini sanıyordum." Juana'yı güldürdüğüm için göğsümde ılık bir zevk kıvrımı açılmıştı, ama çabucak soğudu. Rodolfo ona benden bahsetmişti, neden bana onun hakkında tek bir şey bile söylememiştii? San Isidro hakkında benden başka hangi sırları saklıyordu? İlk karısı hakkında?

"Havayı temizlemek için başka ne gibi şiddet içeren planlarınız var?"

Yapmak istediğim şey, bir tlachiquero'nun palasını alıp duvarlara daha fazla pencere oymaktı.

"Renk," diye cevap verdim sertçe.

"Ya ev renkleri sevmezse?" Juana alay etti. Benimle oynuyor muydu yoksa arkadaşça davranmaya mı çalışıyordu? Başkentte kadınlar birbirleriyle satranç oynardı.

birbirlerini kontrol etmek, bölgelerini korumak, birbirlerini tahtadan indirmek için çini ve ipeğin etrafında nazlı nazlı dolaşıyorlardı. Annem dışında hiç kimseyle yakın olmamıştım; babamın ölümünden önceki kuzenlerim ve arkadaşlarım bile keskin pençeli ve kaçamak bakışlarla beni uzak tutuyorlardı.

Kollarımı göğsümde kavuşturarak, "Ev ben ne dersem onu beğenecek," dedim. Çünkü burası *benim* , diye ekledim sessizce. "Mavi ile başlayacağız."

Juana'nın ince dudakları sırtırken kayboldu. "Senden hoşlanıyorum," dedi açık açık.

"Aklınızda mavinin hangi tonları var, General Beatriz?"

Katlanmış kollarım gevşedi. Babamın ölümünden bu yana yaşadıklarım göğsüme taş üstüne taş koymuş, o kadar aşılmaz duvarlar örmüştü ki, annem kalbime ulaşmanın ne kadar zorlaştığı yorumunu yapmıştı. Ama yine de sevildiğimin söylenmesi hoşuma gidiyordu.

Juana'ya beni merdivenlere kadar takip etmesi için el salladım. "Başkentten ipekliler getirdim," dedim. "Daha önce hiç görmediğiniz türden maviler."

Bir an tereddüt ettikten sonra Juana'nın botları koridorda beni takip etti.

O konuşmadı, ben de sessizliği ona her odaya ne yapacağımı anlatarak doldurdum. Yemek odasını, babam ve annemin bir zamanlar generalleri ağırladıkları başkentteki bizimkine benzetecektim; salonları yumuşak sarılar ve pembeler gibi annemin hoşuna gidecek renklerle dekore edecektim.

Merdivenleri çıkarken Juana kısıp bir sesle, "Evin cereyanlı olduğu konusunda yalan söyledim," dedi. Omzumun üzerinden ona bir bakış attım. Yüzü asılmıştı; hemen peşimden geldi ama dikkati ferforje trabzandan aşağı, kuzey kanadına kaydı. "Gerçek şu ki... Her şeyden bunalmış durumdayım. Yapacak o kadar çok şey var ki," dedi. Sesi parlayarak ve hızlanarak devam etti. "Eskiden burada çok fazla insan vardı," dedi. "Savaştan öncesini Rodolfo'dan daha iyi hatırlıyorum. Ailelerimiz parti verdiğinde burası hep insanlarla dolup taşardı. Mutfaklar hizmetçilerle dolup taşardı ve ev her zaman tertemiz olurdu."

"Hizmetçiler nerede şimdi?" Kapıyı açtım ve onu yatak odamın salonuna götürdüm, o devam ederken dikkatle dinledim.

"Onları kovdum," dedi Juana sert bir ifadeyle. "Savaş sırasında bunların hiçbirini karşılayamazdık. Babamız öldüğünde ve Rodolfo isyancılara katıldığında, geriye bir tek ben kalmıştım. Rodolfo'nun yaptıklarından sonra hiçbir hacendado bana yardım etmedi -bir Solórzano'nun *isyancılara* katıldığını hayal edin. Hacendadoları yağmalayan Indiolara da katılabilirdi. Babamız bölgede saygı duyulan biriydi, ama bundan sonra?" Başını salladı ve küçümser bir ses çıkardı.

Sesi *Indio* ve *isyancılar* kelimelerinin üzerinde alaycı bir şekilde gezindi. Onaylamamak için dilimi hafifçe şaklattım. Bir an için, aynı insanların savaşın sonunda tüm muhafazakâr hacendadoların ve monarşi destekçilerinin katıldığı güçler olduğunu, bu isyancıların artık Cumhuriyeti yöneten adamlar olduğunu belirtmeyi düşündüm. Barışı mümkün kılan ve böylece Hacienda San Isidro'nun pulque satışından kâr etmeye devam etmesini sağlayanlar da aynı insanlardı. Juana'nın hayatını onlar *mümkün* kılmıştı. Omzumun üzerinden baktığımda yüz hatlarının sert ve kararlı bir ifadeye büründüğünü gördüm; dilimi ısırmanın daha iyi olacağını düşündüm.

"Çiftliği ayakta tutmak bana kalmıştı. Ana Luisa benim tek yardımcımdı," diye devam etti, sessizliğime aldırmadan. "Parayı dikkatle yönetmek zorundaydım. Ya bunu yapacaktım ya da araziye satacaktım."

Evin köhne halini şimdi daha iyi anlıyordum. Juana maguey'i bahçeden daha çok önemseydiğinden değildi. Nesillerdir ailesine ait olan evi ihmal etmişti çünkü toprağı elinde tutmak için her şeyi yapardı. Böyle bir çiftlik özgürlük demektir. Ben de onunki gibi bir özerkliğe sahip olmak için fedakârlık yapmıştım.

Belki de onunla başlangıçta düşündüğümünden daha fazla ortak noktamız vardı. Belki de mülk için savaşmak zorunda kalmayacaktık-belki de müttefik olabilirdik. Hatta farklılıklarımıza rağmen arkadaş bile olabilirdik.

İpeklerimin bulunduğu sandığın önünde diz çöktüm. Derin mavi bir eteğim vardı, Rodolfo'yla nişanlandığımı açıklamadan önce annemin benim için aldığı birkaç şeyden biriydi. Değerli birikimlerimizi doğum günü hediyesi gibi anlamsız bir şeye harcadığı için ona kızmıştım ama şimdi onun şerefine evin her yerinde bu rengi kullanmak istiyordum: sandalye örtüleri, porselenler, bardaklar. Bir kilit tıkırtısı; sandığı açtım.

"Yüce Tanrım!" Juana bağırdı, geriye doğru sıçrarken botları yere sürtünüyordu.

Koyu renkli sıvı göğsümdeki ipekleri ıslattı. Hareket edemiyordum; metalik bir tat burnumu dolduruyordu. Başımı döndürdü. İpeklerim. Annemden gelen hediyeler, artık sahip olmadığım bir hayattan kalan, tutunduğum, değer verdiğim eserler.

Onlar . . . *ıslaktı*. Bu nasıl mümkün olabilirdi? İki hafta önce dağlardan geçerken arabanın üzerine yağmur yağmıştı ama sandıkların üzeri örtülmüştü.

Ulaştım-

"Dokunma ona!" Juana çığlık attı.

Parmak uçlarım yapışkan bir sıcaklıkla karşılaştı. Onları sertçe geri çektim. Kıp kırmızıydılar. Parlak kan kırmızısı.

Binlerce arı gibi uğultu kulaklarımı doldurdu. Elimden göğsüme doğru tek, kalın bir kızıl damlası damladı ve bir şaplaqla yere düştü.

İpeklerim. Kana bulanmışlardı.

JUANA OMZUMU TUTTU ve beni göğsümden geri çekti.

"Mutfağa gidiyoruz," diye emretti, sesi şokumu yarıp geçti. Kolumu kavrayışını değiştirdi ve beni sertçe ayağa kaldırdı. "Gel. *Şimdi*."

Mutfağa mı? Neden böyle bir şey yapalım ki, göğsümden halı devrilirse içine dolacak kadar kan varken? Juana'nın yüzü bembeyazdı, gözleri odanın içinde geziniyordu.

"Luisa Ana ile konuşmam gerekiyor," dedi. Sesi sanki belli bir şekilde çıkmaya zorluyormuş gibi boştu. "Bu şakanın arkasında kimin olduğunu öğrenmek için."

Hâlâ konuşamıyordum. Birisi binlerce real değerindeki ipeklerimi mahvetmişti ve o buna *şaka* mı diyordu?

Beni yarı sürükleyerek merdivenlere götürdü. Merdivenleri hızla, ikişer ikişer çıktık ve ana salonun gölgelerine doğru gürleyerek indik. Biz ilerledikçe sıcaklık düşüyordu; Juana beni kuzey kanadına açılan köşeden ve onun doğal olmayan keskin soğuşundan geçirirken nefesim kesildi.

Havadaki ağır kopal tadı Ana Luisa'yı görmeden önce bana ulaştı. Son bir köşeyi dönüp mutfak kapısının ışıltısına ulaştık, duman bulutları meraklı parmaklar gibi koridora uzanıyordu. Otların dalları -ayıkladığım bitkiler-mutfağın eşliğinde yere saçılmıştı ve Juana dikkatle üzerlerine bastı. Beni yan bahçeye açılan mutfağın arka sürüklerken eteklerim otları kenara itti.

Ana Luisa yüksek sesle dilini şaklattı ve oynattığım otları yeniden düzenlemeye koyuldu; Juana şiddetle bir sürahi suya uzandı

ve bana döndü.

"Elini uzat," diye bağırdı.

İtaat ettim, kanı hevesliydim. Ama kan kaybolmuştu.

Hiç kan yoktu.

Juana sürahinin buz gibi soğuk suyunun yarısını yine de elimin üzerine döküp eteklerimi ıslatınca irkildim. Bir kalıp doğal sabun aldı ve elimi sertçe ovdu, sanki mürekkebi temizliyormuş gibi sertçe.

Elimi tekrar ıslattığında "Şimdi temiz, temiz" diye bağırdım. Soğuktan kaskatı kesilmiş ve ağrıyordu.

Sürahiyi yere bıraktı. Gözleri çelik gibi sertti. Rodolfo'ya olan benzerliği beni şaşırtmıştı ama Rodolfo'nun yüzünde hiç böyle bir ifade görmemiştim.

Ondan uzaklaşmak için içimden bir istek geldi ama o hâlâ elimi tutuyordu. Sertçe. Alyansım parmağıma battı, neredeyse kemiğe kadar.

"Bu işin aslını öğreneceğim. Hizmetkârlarla konuşacağım. Beni tanırlar ve bana itaat ederler." Ses tonu, onların benimle kesinlikle aynı şeyi yapmayacaklarını açıkça gösteriyordu. "Onlarla bu konuda konuşma. Anlaşıldı mı?"

Başımı salladım. Elimini bıraktığında keskin bir nefes aldım, yarı yarıya yüzüğümün ete battığı yerden tekrar kan görmeyi bekliyordum.

Juana beni bıraktı ve bir kilere doğru yürüdü; tekrar ortaya çıktığında bir elinde toprak bir testi vardı.

Mavi duman görüşümü bulanıklaştırdı; Ana Luisa'nın yemek pişirdiği açık hava çiftlik ocağının yanındaki sığ bir toprak kapta kopal yanıyordu.

Omzumun üzerinden baktım. Derin gölgeler evden bahçeleri çevreleyen beyaz badanalı duvarlara kadar uzanıyordu. Ötede, güney ve batı gökyüzü sanki gölgelerin ağırlığı onları karanlığa çekiyormuş gibi derinleşiyordu. Alacakaranlıkta belli belirsiz köpek havlamaları yükseliyordu; belki de çiftlik köyünden gelen belli belirsiz sesler. Sanki ulaşamayacak kadar uzaklardan, bir rüyanın görülemeyen tarafından geliyorlardı, sanki gerçeklik evin sıva duvarlarının olduğu yerde kopuyordu. Ya da belki de gerçekliğin başladığı yer orasıydı ve düzensiz, bitmeyen bir rüyaya hapsolmuş olan bendim.

"İçeri gel," diye bağırdı Juana. Küçük masaya oturmamı işaret ediyordu. Jícara'dan fincanlar yapmış ve içine sürahidenden berrak bir sıvı dökmüştü.

Ana Luisa ocağı körükledi. Isınan tortilla ve frijolelerin zengin kokusu ayaklarımı mutfığa geri çekti. Juana sürahiyi ağır ağır masaya koyarken oturdum.

"A su salud," dedi kuru bir sesle ve fincanlardan birini dudaklarına götürerek uzun yudum aldı.

Ana Luisa'dan yargılayıcı bir dil tıkırtısı. "Yemekten önce mi, Doña Juana?"

Juana cevap vermedi. Yüzüne renk gelmemişti ama keskin omuzlarının gergin çizgisi gevşiyordu. Artık saldırmak için kıvrılmış bir yılan değildi. Mutfağın sıcaklığı ve kokusu, sandığın görüntüsünün yarattığı şoku yavaş yavaş dağıtıyordu.

Mutfak da benim üzerimde aynı etkiyi yaratıyordu. Ne Rodolfo'nun ne de önceki nesillerin erkek elinin değmediği bir odaydı. Tía Fernanda'nın evindeki mutfak bana bir hapisane gibi gelmişti, benden daha iyisi yapılamayacağı için atıldığı bir yer. Bu mutfak bir sığınak gibiydi. Tütsü kâselerinden çıkan dumanlar kapı girişlerinde nöbetçiler gibi kıvrılıyordu; gözüm evin geri kalanına açılan kapının etrafındaki is izlerini takip etti. Geometrik şekiller beyaz boyayı Mağribi çinileriyle buluştuğu yerde koyulaştırıyordu. Sanki yeni çizilmiş gibi taze görünüyorlardı.

Juana ellerime bir fincan tutuşturdu.

"Nedir bu?" diye sordum.

"Mezcal." Kendininkini doldurmaya başlamıştı bile. "Pulque için aguamiel toplamak yerine, tlachiqueros bazı maguey kalplerini oyuyor ve ezmek ve damıtmak için açık bir çukurda pişiriyor."

Berrak sıvıyı inceledim. Kadınların içmemesi gerekiyordu.

Asla bir koca bulamayacaksın. Tía Fernanda'nın sesi zihnimde yankılandı.

Evet. Zaten vardı. Ve bana karanlık ruhlu şakalar yapan hizmetçileri olan bir ev vermişti.

Alkol dilimi ısırdı ve ağzımı açık bir ateşin dumanıyla doldurdu.

"Bitir şunu," diye emretti Juana.

Durakladım. Kendi kadehi yine doluydu. Başkentteki balolarda kadehlerin tokuşmasını, mum ışığında şampanyanın parıltısını ve dansçıların dönüşler arasında yükselen enerjik seslerini düşündüm. İçki dilleri gevşetirdi. Dikkatli olmalıydım, kendiminkine dikkat etmeliydim ... ama ya Juana etmezse? İçmeye devam ederse ondan ne öğrenebilirdim? Sorular su yüzüne çıkıyordu: İpeklerime kim kan dökecekti?

Doña María José'nin krepon kâğıdından sesi içime işledi. *Zavallı şey. Ne kadar hassas bir bünyesi* var. Kocam nasıl dul kalmıştı? Juana ölen yengesi hakkında ne düşünüyordu?

Ben de Juana'ya itaat ettim. Fincanımı ona doğru kaldırdım ve onun da aynı hareketi yapmasını bekledim. O da yapınca, fincanlarımızı hep birlikte geri kaldırdık. Alkol boğazımı yakarken öksürdüm.

"San Isidro'ya hoş geldiniz," dedi Juana kesin bir ifadeyle.

"Buradaki insanların nesi var?" Nefesimi tuttuğumda söyledim. "Bunu kim yapar ki?"

Ana Luisa tabakları ve yiyecekleri masaya koyup soluma, Juana'nın karşısına otururken Juana ciddiyle kendine üçüncü bir fincan doldurdu.

Juana Ana Luisa'ya bir fincan jícara doldurup uzattı, sonra da sıcak tutsun diye bezle sarılmış bir sepet tortillaya uzandı. "Sanırım en iyisi bunu unutmak," dedi bakışlarıma karşılık vermeden.

"mı?" İnanamayarak tekrarlardım. Elini sıcak, yapışkan bir şeye batırmamışken bunu söylemesi kolaydı. Temizlemek için başımı salladım. Juana elimi buzlu suya sokmadan önce elim *temizdi*. Bu nasıl mümkün olabilir? "Ama-"

"Sadece ye," dedi Juana hızlıca. "Duygularımız bizimle ilgili değil."

Mezcal sayesinde Ana Luisa'nın doyurucu köy yemeklerini yemeyi bitirdiğimizde de öyle olmadılar. Juana, gereğinden fazla içtiğimi söylediğimde bile bardağımı doldurmaya devam etti.

Ama haklıydım. İçki onu gevşetmiş, soğuk yüzünü canlandırmıştı. Rodolfo'yu hiç sarhoş görmemiştım, biri miydi? Neşeli ve açık,

nasırlı parmaklarıyla elime dokunup yeşil gözlerimin ne kadar güzel olduğunu mu söylüyordu? Juana'da da Rodolfo'nun aynı güçlü cazibesi vardı ve tarlalardan hikâyeler anlatırken ya da Ana Luisa ile küçük topluluk dramalarını alaya alırken kendimi onunla birlikte gülerken buluyordum, ancak hikâyelerdeki karakterlerin adlarını ya da anlamlarını bilmiyordum.

İçkinin parlak sesleri, ateşin ve kopalın kokusu, nöbet tutan dumanlı nöbetçiler beni rahatlatmıştı. İkisinin de derimin altını kaşıyan soruları sorabileceğim kadar sarhoş olduklarından emindim. Sesimi olabildiğince kız gibi masum tutarak sohbetlerine daldım.

"Onu çok merak ediyorum,"
dedim. "Kimi?" Ana Luisa dedi.

"Adı neydi?" Sanki hatırlayamıyormuşum gibi durakladım. Tabii ki hatırlıyordum. Nasıl hatırlamayayım? "María Catalina."

Evin derinliklerinde, mutfığın sıcaklığından uzakta bir kapı çarptı.

Üçümüz de sıçradık. Juana ve Ana Luisa avlanmış tavşanlar gibi koltuklarının kenarına , dikkatlerini mutfak kapısına vermişlerdi.

"O da neydi?" Nefes aldım. "Taslak,"
dedi Juana, sesi boştu.

Ama hiçbir kopal dumanına dokunmadı. Bir dansçı gibi durgun, gölgeli evin içine doğru kıvrıldı.

Juana sürahiyi aldı ve bardağına boşalttı.

Ana Luisa onu durdurmak istercesine elini uzattı ama Juana ona anlam veremediğim bir bakış fırlatınca vazgeçti. Fincanlarının sayısını unutmuştum ve görünüşe bakılırsa -gözlerinin kayması, dirseklerini masaya yaslariken duruşunun yuvarlanması- o da öyle yapmıştı.

Küçük görünmek için çenemi ellerime indirerek onun duruşunu taklit ettim. Masumdu. "Nasıl biriydi?"

Bana bir şeyler söyle, diye yalvardım ona, sanki alkolün etkisiyle bulanıklaşan düşüncelerimin gücü tek başına onu etkileyebilirmiş gibi. Rodolfo'nun neden ondan bahsetmediğini söyle. Diğer hacendadoların senden neden hoşlanmadığını söyle.

Uzak bir bakış Juana'nın yüz ifadesini sakinleştirdi. Bu bakışı Rodolfo'nun yüzünden çok iyi tanıyordum; o artık benimle değil, anılarında bir yerdeydi. Buradan çok uzakta bir yerde. "Tam da bir hacendado'nun karısı olması gerektiği gibi," dedi, sesinde abartılı bir bükölme vardı. "Rafine. Zarif. Elbette zengin, çünkü Rodolfo o zamanlar rakamlara önem verirdi. Becerikli. *Her şeyi görürdü.*"

Yüzüm içkiden uyuşmuştu ve gururumun nasıl incindiğini göstermemesi için dua ettim. Bir hacendado'nun karısının olması gerektiği gibi değil miydim? Zengin olmadığımı, evliliğıme çok az değer kattığımı biliyordum, ama bu Rodolfo'nun benimle evlenirken maddi duygularını tamamen yitirdiğı anlamına gelmiyordu.

Sonra Juana'nın sözlerinin anlamı içime işledi. Alaycılığının tınısı bir perdeyi araladı ve kısacık bir an için gerçeğı gördüm.

"Ondan hoşlanmadın."

Juana'nın gözleri bana dikilmiş, yüzümü inceliyordu. Şimdi karşımdaydı, keskin ve korkutucu bir şekilde.

Yanlış konuşmuşum.

Sonra gülümsedi, ince, sakarin bir şey. Ayağı kalktı, elimi tuttu ve beni ayağı kaldırdı. Ben sallanırken, mutfak etrafımda dönerken o nasıl bu kadar sağlam durabiliyordu? Kolunu belime doladı ve beni mutfağın kapısına, evin geri kalanına açılan girişe doğru yönlendirdi.

"Ev hakkında yalan söyledim," dedi kulağıma. Nefesi tenime karşı ılık ve tatlı bir içkiydi. "Aslında iki kez yalan söyledim. Gerçek şu ki, oradan korkuyorum. Karanlıkta içeri giremem. Ana Luisa da öyle. Ama sen? Ah, sen-" Beni serbest bıraktı, hareketin aniliğı beni karanlığa itti. Dengemi sağlarken sallanmaya başladım. "Uyuma vaktiniz geldi, Doña Beatriz."

Sonra elime bir avuç dolusu bitki sıkıştırdı; terli avuçlarının baskısı bitkilerin özünü ve topraksı aromasını serbest bırakmıştı. Ana Luisa diğeri elime yanan bir mum koydu. Duman ikisinin etrafında dolanıyor, mutfağın sıcaklığı ve ışıltısı gitgide uzaklaşırken usulca alay eden *iyi geceler dilekleri* birbirlerinde yankılanıyordu.

Bir köşeyi döndüm, ayaklarım odama giden yolu bildiklerinden emindi, bedenim daha az emindi. Juana'nın sözlerinin mezkalin duyularımı yoğunlaştıran etkisinden kurtulması zaman aldı ve ancak mutfığı geride bıraktığımda, soğuk bir hava yüzüme çarptığında ne dediğini anladım.

Evden korkuyordu.

Soğuk, elbisemden kollarımın kemiklerine, göğsümün içine buz gibi dereler halinde dolanıyordu.

Juana ve Ana Luisa mutfağın kapısını kapattı. Ben yalnızdım.

Tek mumum karanlığı zar zor kesiyordu. Ezilmiş bir avuç otu burnuma götürürken başım döndü ve toprak kokusuyla burnumu kırıttım.

Arkamdan çocukça bir kahkaha sesi duyuldu. Kalbim kaburgalarımın çarparak ondan uzaklaşırken mumun alevi çılgınca titredi.

Orada kimse yoktu.

Ot dolu ellerimle etekleri kavradım. İleri. Odama gitmem gerekiyordu. Mum ince bir ışık halesi oluşturuyordu, ancak bir adım önümü görmeme yetiyordu.

Juana'nın neşeli kahkahalarına hiç benzemeyen, nazlı ve hafif bir kahkaha yankılandı arkamda. Hayal mi görüyordum? Daha önce hiç sarhoş olmamıştım ve -adımlarımdaki sallantıya ve görüşümdeki dönüşe bakılırsa- sarhoş olduğuma hiç şüphe yoktu. İnsan bir şeyler duyuyor muydu? İnsan yanağına değen soğuğu sanki birinin etiymiş gibi hisseder miydi?

Bilmek istemedim. Merdivenleri olabildiğince hızlı çıkmaya odaklandım. Soğuk parmaklar ensemden geziniyordu -hayır, hayal ediyordum, ölüm hissini hayal ediyor olmalıydım- soğuk parmak uçları kulak memelerimde geziniyor, saçlarımı çekiştiriyordu.

Sonra iki el omuzlarıma yerleşti ve beni öne doğru itti. Dizlerimin üzerine düşerken nefesim kesildi, şakağım tırabzana çarptı.

Ses daha da netleşti, sanki biriyle konuşuyormuş gibi karışık bir kahkahadan bozuk bir konuşmaya dönüştü, sanki sorular soruyormuş, cevaplar talep ediyormuş gibi ses tonunu ve öfkesini yükseltti.

Korku dizkapaklarımdaki ve kafatasımdaki acıyı uyuşturdu, dünyamı önümdeki muma, beni çekiştiren parmakların ürpertici hissine daralttı.

tekrar saç.

Ondan uzaklaşmalıydım. Ya o eller beni merdivenlerden aşağı çekerse? Sonum San Isidro'nun ön merdivenlerindeki fare gibi, kafam soğuk kaldırım taşlarında paramparça mı olacaktı?

Mumu havada tutmaya dikkat ederek kendimi zorla ayağa kaldırdım, kalan merdivenleri tökezleyerek çıkıp patronun odalarına koşarken öne doğru koruyucu bir şekilde çömeldim. Kapı açılana kadar ağırlığımı kapıya verdim, sonra sendeleyerek salona girdim ve kapının arkamdan kapanmasına izin verdim.

Ses kesildi.

Salonun en ucunda sandığın karanlık şekli belirdi, kapağı hâlâ bir hayvanın ağzı gibi açıktı. Onu görmezden geldim ve yatak odamın kapısına takıldım; kendimi yakalamak için kolumu uzattım ve hatamı çok geç fark ettim.

"Hayır, hayır," diye bağırdım, mumun alevi hareketin sönüp kaybolurken.

Karanlık odanın üzerine yün bir pelerin gibi çökmüştü, boğucuydu. Havasız.

Hayır. Karanlıkta bu yatak odasında olamazdım. Olamazdım. Rodolfo olmadan olmaz.

Karanlıkta parlayan kırmızı gözleri hatırlayınca göğsüm sıkıştı. Bu Allah'ın belası çiftlikte hiç kedi yoktu.

Juana yalan söylemişti.

Ve beni buraya yalnız gönderdi.

Karanlıkta el yordamıyla makyaj masamda sakladığım kibritleri ararken kalp atışlarım hızlandı, ellerim beceriksizdi çünkü bir avuç otu bırakmıyordum. İşte oradaydılar. İşte oradaydılar. Vurdum, vurdum ve bir alev parıltısı canlandı.

"Tanrıya şükür," diye fısıldadım kısık sesle ve makyaj masamın üzerindeki mumları yaktım. Hepsini yaktım. Titreyen alevlerden bir sunak oluşturduğumda, aynadaki yansımaları odanın geri kalanına ışık saçıyordu, arkamı döndüm.

Karanlık bir hayvan gibi geri çekildi.

Boynumun arkasında, derimin ve kaslarımın altında, omurgamla aynı hizada vahşi bir içgüdü ortaya çıktı.

Yalnız değildim.

Ertesi sabah ağızımda bayat bir tatla uyandım, dudaklarım yapış yapış ve kuruydu. Duvarların yerleştirilmiş pencerelerden mavi gökyüzü avuç avuç bana göz kırpyordu. Gerindim, göz çukurlarımın arkasındaki zonklama bana neden elbisemle uyuyakaldığımı, neden mumların eriyip tepsilerinde şekilsiz tepecikler haline gelmesine izin verdiğimi hatırlattığında irkildim.

Sırt üstü yuvarlandım ve tavandaki kirişlere baktım. Bu evde bir sorun vardı.

Gündüzleri içinde bir şey gizleniyor ve geceleri daha da güçleniyordu.

Sıkı bir yumak halinde kıvrılmış uyuyordum, otlar bir tılsım gibi göğsüme yapışmıştı. Elimini sertçe açtım. Bitkilerin sapları ve yaprakları avucumda ve parmaklarımda kırmızı çentikler bıraktı.

Kaşlarımı çattım. Zihnim bana oyun mu oynuyordu? Dün gece aklım başımda değildi.

Ama . . . göğsümdeki kan. Soğuk eller beni merdivenlerde ileri itti.

Ürperdim. Hizmetçiler beni sınıyor muydu? Yaşam tarzlarını, evi rahatça ihmal etmelerini endişeleniyorlar ve bu yüzden beni uzaklaştırmayı mı düşünüyorlardı?

Banyo yapmakta ve giyinmekte yavaş davrandım ama bunları elimden geldiğince çabuk tamamladım. Sonra çalışma odasına girdim. Doğruca babamın haritasını astığım yere gittim ve uzun bir süre orada durdum.

Zayıf bir yanım uzaklaşmaya oldukça hazırdı. Başkentte, Rodolfo'nun yüksek sosyete karısı rolünü gerçekten oynayabilir, ailesinin evinin yaldızlı odalarında eğlenebilirdim.

Kimleri ağırlayacağımı hatırladığımda ağzım daha da bozuldu. Hükümet üyeleri. İmparatoru deviren adamlar.

Babamın yanında savaşıp sonra ona sırt çeviren adamlar.

Onlara yumuşak bir şekilde gülümseyip çikolata dökebilir miydim? Eşleriyle akılsızca sohbet edebilir, çocuklarını okşayabilir miydim? Ne kadar ağrım, kaskatı kesilmem ve midemin bulanması olsa da, makyaj masamın üzerindeki parfüm bardaklarından birini kapıp alçı duvara olabildiğince sert bir şekilde fırlatmak için duyduğum sıcak arzunun üstesinden geldim.

Hayır. Yapamazdım. *Yapamazdım.*

Burası benim evimdi. Juana ve Ana Luisa'nın yaptığı gibi ondan kaçmayacak, tahtalar ayak altında her gıcırdadığında zıplamayacaktım. İş lekelerini haşlayarak temizleyecektim. Koruyucu toz tabakasını sıyrarak ve eğri kenarlarını düzeltecek, kırık kemiklerini yeniden kıracak ve yerine oturtacaktım. Onu benim yapacaktım, evim yapacaktım. Güvenli sığınağım.

Ne de olsa başka seçeneğim yoktu.

Kana bulanmış giysilerle dolu bir sandıkla yüzleşmek anlamına gelse bile. Neyin kurtarılabileceğini görmek için bir noktada bununla yüzleşmek zorundaydım. En iyisi şimdi yüzleşmekti, güneş ışığının parlak olduğu bir zamanda.

Döndüm. Sandık Juana ve benim bıraktığımız gibi açıktı. Sineklerin vızıltısını bekleyerek kendimi hazırladım, içine bakacak kadar yaklaştığımda ağzımın arkasında önleyici bir asit yükseliyordu.

Mavi.

İpek, geleneksel üfleme camın koyu, zengin mavisiydi. Ve *Temiz.*

Dizlerimin üzerine çöktüm, ani hareket ağrıyan kafatasımı sarsarken dişlerimi sıktım. İpeğe belli belirsiz dokundum, sonra da kan izi aramak için hareket ettirdim. Oda, kumaşın kayma sesiyle doldu.

"Bu da ne?" Mırıldandım.

Uzaktan, sanki üç oda öteden, kız gibi bir kıkırdama .

Ağrıyan başımın izin verdiği kadar hızlı bir şekilde ayağa kalktım ve sandığı kapattım.

Oda sessizdi.

Bunu hayal etmemiştim. Juana'nın ellerimi ıslatırken yüzünü buruşturan ifadeyi unutamadım, zaten kandan çıplak olan deriyi temizlemek için çaresizdi.

Juana da benim gördüğümü gördü.

Onunla konuşmam gerekiyordu. Eğer sabahın geç saatleriye, tarlada olmalı ya da evin ötesindeki çiftlikte benim bilmediğim başka bir işle uğraşıyor olmalıydı. O zaman onu akşam bulacaktım. Önce yiyeceğe ihtiyacım vardı.

Merdivenlerden inerken ev nazlı nazlı beni izledi. Bu hissi, derisinden sinek seğiren bir at gibi üzerimden attım. Evler *seyretmezdi*. Bu doğru ya da mümkün değildi.

Ama yine de adımlarım hızlandı. Saçlarım sayesinde üzerimi hafif bir kopal kokusu kaplamıştı; saçlarımı tarayıp ensemden bir düğüm haline getirdiğimde tütsü kokuyordu. Dumanlı nöbetçileriyle mutfağı, o odada kendimi ne kadar *güvende* hissettiğimi düşündüm.

Mutfağa ulaştığımda kalbimde oluşan umut dağıldı. Tütsüler yanmıştı; kapının girişinde duman yoktu, yere saçılmış otlar yoktu. İzleniyor olmanın ürkütücü hissinden kurtulamadım.

Bir kase yere düştü.

Boğazımda bir ıçıklıkla sıçradım ve sesle yüzleşmek için döndüm.

Bu Paloma'ydı, Ana Luisa'nın çekingen kızı. Kaseyi almak için yere eğildi ve rafına koymak için ayağa kalktı. "Doña! Sizi beklemiyordum."

Kalbim deli gibi çarparken ona elimden geldiğince nazik bir gülümseme verdim. Yavaşlamasını diledim. Onun varlığından korkmak ne kadar aptalcaydı.

"Ana Luisa'yı bekliyordum," dedim. "O aşçı değil mi?"

"Patron buradayken, evet," dedi Paloma sessizce. "İstersen hâlâ gelebilir. Beni bunları toplamam için gönderdi." Yumurtaları, tortillaları ve küçük bir sürahi çikolatalı atolü gösterdi. Sürahinin üzerinde kıvrılan buhar, sabahın keskin havasında görülebiliyordu. "Sizin için."

Paloma'ya içtenlikle teşekkür ettim ve o mutfağı süpürürken yemeğe oturdum. Atoledeki hafif baharat mide bulantımı yatıştırdı ve tadını çıkardım.

Sabahtan beri kurumuş kanı ipekten temizlemekten korkuyordum ama artık buna gerek kalmayacaktı. Bu iyi bir şeydi. Rodolfo'nun başkentten göndermesini istediğim şeylerin listesini hazırlama işine geri dönebilirdim.

Omzumun üzerinden kapı aralığına baktım. Önümde esniyor, siyah kabartmalarla taçlanıyordu. Ötesindeki gölgelerin arasından fısıltılar dolanıyordu.

Fısıltı değil, diye kendimi düzelttim. Yüz yıllık ahşabın gıcırtısı. Mutfağın ötesindeki yan bahçedeki meşelerin kuruyan yapraklarındaki rüzgâr. Başka bir şey değil.

"Paloma," diye başladım.

"Evet, Doña Beatriz?" Döndü ve hazırolda durdu, çenesi itaatkâr bir şekilde eğildi, bakışları ayakkabılarıma yakın bir yerde yere sabitlendi. Paloma annesinin aynadaki görüntüsüydü ama benim yanımdaki davranışları Ana Luisa'ya pek benzemiyordu.

"Bu sabah işin var mı?" Hayır cevabını alınca, evin odalarını gezerken bana eşlik etmesini istedim. "Çok geniş bir aileye sahip, yoğun bir evden geliyorum" dedim. Sözünü ettiğim geniş ailenin beni neredeyse hiç ailenin bir parçası olarak görmediğini, Tía Fernanda'nın ihtiyaçlarına ya da öfkesine uygun olduğunda beni çamaşırvanenin haşlayıcı buharına mahkum ettiğini boş verin. "Evin bu kadar sessiz olmasından hoşlanmıyorum ve çalışırken yanımda birilerinin olmasını istiyorum."

"Pekâlâ, Bayan Beatriz," dedi Paloma. Ses tonunda bunun onun için hiç de alışılmadık bir istek olmadığını ima eden bir şeyler vardı.

Kapı aralığını işaret ettim.

"Bu işaretlerin ne anlama geldiğini biliyor musunuz?"

"Size söyleyemem, doña." Ama o konuşurken Paloma'nın gözleri hâlâ yerdeydi. Doğruyu söyleyip söylemediğini anlayamıyordum.

Kâğıt, kara kalem ve bir şal almak için üst kata hızlı bir yolculuk yaptım. Dönerken ayak seslerimin yankıları beni takip etti. Mutfak, patronun odası ve Rodolfo'yla genellikle yemek yediğimiz yemek odasına dönüştürülmüş salon dışında ev tamamen boştu; içinde durup nasıl doldurulabileceklerini hayal ederken, Paloma'ya yüksek sesle nasıl temizlenebileceklerini düşünürken küçük odalar bile aynı anda hem kavernöz hem de boğucu geliyordu. Bu sırada sürekli not alıyordum.

Yeşil salon. Yine yeşil olacak. Yeni kat boya. Şömine yeniden tuğlalanacak. Yemek odası. Yukarıdan gelen isi temizleyin; güvenlik için balkona bir korkuluk ekleyin. Kapılara uyması için ferforje demir. Renkler: koyu ahşap masaya uygun altın döşeme.

Salonlar: Halılar. Lanet yankı için.

Ben bunu yazarken Paloma usulca kıkırdadı. Ona bir göz attım. Kağıdı yazmak için duvara yerleştirirken omzumun üzerinden listeyi tarıyordu.

"Okuyup yazabiliyor musun?" diye sordum.

Paloma gözlerimle buluştu. Yüzünü bana çevirmediğine göre, yüzünün ne kadar etkileyici olduğunu, yüzünü çevreleyen ince kaşlarının daha dudaklarını ayırmadan nasıl da çok şey anlatabildiğini fark ettim.

Ne olumlu ne de olumsuz bir şeyler mırıldandı.

Kaşlarımı kaldırdım. Tía Fernanda'nın hizmetkârları okuma yazma bilmezdi; ustabaşı dışında hiçbir personelden bunu beklemiyordum.

"Harika," dedim. Ciddiydim. Kağıdı ve kalemi Paloma'ya uzattım. "O zaman söylediklerimi yazar mısın?"

Bakışlarıma karşılık vermedi ama yazı aletlerini sessizce aldı ve söyleneni yaptı. Öğleye bir saat kalana kadar birlikte çalıştık, Paloma Ana Luisa'nın tlachiqueros ve çiftlik işçileri için öğle yemeği hazırlamasına yardım etmesi gerektiğini söyledi.

İncelediğimiz son odadan çıktım, sonra merdivenin dibinde yavaşladım.

Üzerime dik bir sıcaklık düşüşü çöktü. Nedenini bilmesem de gözüm kuzey kanadının tahtalarla kapatılmış girişine takıldı.

Rodolfo hasar gördüğünü söyledi. Deprem ya da belki su hasarı. Eğer ustabaşı José Mendoza'dan bunu araştırmasını istemişse, belli ki bu yapılmamıştı.

Ne kadar tuhaf. Kalem ve kâğıdı basamaklara bıraktım, hasarı kendim incelemeye karar verdim. İlk tahta kolayca çıktı. Yana doğru fırlattım. Kaldırım taşlarına çarptı; bir diğerini, bir diğerini, geçit açılana kadar çıkarırken ses fuayede yankılandı. Kalemimi ve kâğıdımı topladım ve ilerledim.

Evin dışında güneş ışığı hala parlıyor olsa da, bu dar salondaki rutubet sis kadar yoğundu. Göğsümde fiziksel bir baskıya benzer bir ağırlık vardı. Belki de yakınlarda bir kuyu ya da bir yeraltı kaynağı vardı.

Parmak uçlarımı duvara sürtmek için uzandım, nemli çıkmalarını bekliyordum. Çıkmadılar. Duvara dokunduğumda serindi ama kuruydu. Bir kış gecesinin soğukunda dışarıda bırakılmış kil gibi kuru ve soğuktu. Bu evde sıcaklıklar hiç beklemediğim bir anda garip bir şekilde değişiyordu. Başkentteki evimiz ahşaptan yapılmıştı, Cuernavaca'daki ev ise taştandı; sıva, kalın duvarlar ve ince pencereler konusunda bilgisizdim.

Belki de evin bu bölümünü depoya dönüştürebilirim. Soğuk kalması gereken şeyleri saklamak için mükemmel olurdu. Yazın balmumu. Hatta belki buz, eğer Apan'da böyle bir lüks varsa. Gülümsedim, göğsümdeki nemli baskıyı hafifletmek için nafile bir çabayla kendime yarı güldüm. Yıllardır bir evde buz görmemiştim. Başkentte buz olup olmadığını sormak için Rodolfo'ya yazmam gerekecekti.

Kağıdı yanımdaki salon duvarına yerleştirdim ve yazmaya başladım. *Kuzey kanadı: doğal olarak soğuk depolar. Öğleden sonra geç saatlerde sıcaklıkları tekrar kontrol edin-*

Duvar ağırlığının altında kaydı.

Düşmemek için geriye doğru savruldu.

Yaptığım gibi sıva parçaları uçtu. Karşı duvarın sertliğine bir gümbürtüyle çarptım ve kafatasım duvarda çatladı.

Yıldızlar görüşümde benek benek belirdi; acı içinde tısladım. Son bir saat içinde azalmış olan baş ağrım intikam alırcasına geri döndü.

Dün gece beni aşırı gerginleştirmişti. *Aferin Beatriz*, kendimle alay ettim. Bir tay kadar kolay ürktüm.

Önümdeki duvarda bir göçük vardı. Sıva parçaları gerçekten de bayat bir pastanın kuru kreması gibi ufalanmıştı.

Kaşlarımı çattım. Önümdeki duvar arkamdaki kadar sağlamsa, bu tür bir göçük ancak bir koçbaşı gücüyle mümkün olabilirdi, yazı yazmak için duvara yaslanan yirmi yaşında bir kızla değil.

Ama ya arkamdaki duvar kadar sağlam değilse? Başımdaki ağrıya karşı dişlerimi sıkarak araştırmak için duvara doğru ilerledim. Evdeki her duvar, yüzyıllar boyunca depremlere ve sellere dayanmış, çamur, agav lifi ve kil karışımı tuğlalardan oluşan sağlam yerli yapı malzemelerinden yapılmış gibi görünse de, bu duvar farklıydı.

Parmaklarımı yıkık sıvanın üzerinde gezdirdim. Dokunduğumda parçalandı, kepek gibi döküldü. Bu sıva olamazdı. Hatta kaliteli bir boya bile olamazdı. Bir parça aldım ve kokladım. Kireç badanasıydı, yığılmış tuğlaları kaplıyordu.

Ne kadar garip. Evin bir kısmı alelacele duvarla mı örülmüştü? Duvara kaşlarımı çatarak baktım. Salon diğerlerinden daha dar ve loştu ama tuğlaların dış hatlarını seçebiliyordum. San Isidro'da pek çok şey vardı ama derme çatma inşa edilmiş olması bunlardan biri değildi. Kalbine kadar sağlamdı.

Kâğıt ve kalemimi bıraktım ve tuğlalardan birini test ettim.

Ellerimin arasında duvardan ayrıldı. Bir adım geri çekildim, şaşırdım ve her şeyin yıkılabileceğinden biraz korktum.

Olmadı. Tuğlayı hızla yere bıraktım ve duvardaki deliğe baktım. Bir şey ışığı yakaladı ve parladı. Orada bir şey vardı.

Merakımın etkisiyle iki tuğla daha çıkardım, sonra duvarın yarısı çatırdayarak yıkılırken bir çığlıkla kenara sıçradım. Beyaz kireçtaşı parçaları uçuştı; enkazdan toz bulutları yükseldi. Bunun gerçekten kalitesiz bir işçilik olduğunu düşündüm. Rodolfo'ya söylemeliyim ki-

Düşüncelerim durdu. Düşen tuğlalar bir şeyi örtüyordu.

Kireçtaşı kadar beyaz bir kafatası bana cilveli bir şekilde sırttı.

Boynu, kapının eşiğindeki ölü fareninkine benzemeyen bir açıyla bükülmüştü ve omurgası yanlış olduğunu bildiğim pozisyonlarda aşağı doğru kıvrılmıştı. İnsan vücudu hakkında çok az şey bilmeme rağmen, içgüdülerim bana bunun yanlış olduğunu söylüyordu.

İskeletin kırık boynunun etrafında altın bir kolye . Gözüme çarpan şey buydu.

Elimdeki kili yere attım.

San Isidro'nun duvarına bir ceset tuğla ile örülmüştü.

Juana ile konuşmam gerekiyordu.

Topuklarımın üzerinde döndüm ve kaçtım.

Ana Luisa'yı hizmetkârların avlusundaki açık mutfakta, öğle yemeği için tlachiqueros'a pozole servis ederken buldum.

"Juana nerede?" Ağladım.

Tlaachiqueros, diğer hizmetkârlar, Paloma, hepsi dönüp bana baktı. Deli bir kadın gibi görünüyormuş olmalıydım, kovalanıyormuş gibi evden koşarak çıkıyordum, toz ve kireç taşına bulanmışım, gözlerim çılgına dönmüştü, saçlarım düğümünden ayrılmıştı. Ama umurumda değildi.

"Juana'ya ihtiyacım var," dedim Ana Luisa'ya. "Şimdi."

Beni tepeden tırnağa süzdükten sonra çenesini kızına doğru salladı.

"Doña Beatriz'in dediğini yap," dedi. "Onu Doña Juana'ya götürün."

Tüm insanların gözlerinin ağırlığı binlerce el gibi üzerime bastırıyordu. Onlardan uzak olmak istiyordum; onlardan uzaklaşmam gerekiyordu.

Paloma annesine isteksiz bir bakış attı ve yavaşça, çok yavaşça ayağa kalktı. "Acil bir durum var," dedim ona.

Bana döndü, yüzü bir heykel gibi hareketsizdi. Cam gibi kırılacakmış gibi hissetsem de sesim sert çıkmıştı.

Paloma, hizmetkârların odasının arka tarafına doğru onu takip etmemi işaret etti. Burada güneş parlaktı; her geçen an kendimi daha hafif hissediyordum, sanki evden uzaklaşırken attığım her adım üzerimdeki ağır bir giysiyi sıyrıp atıyordu.

Belki de deliriyordum.

Hayır. Değildim. Ne gördüğümü biliyordum.

Ahıra vardığımızda atların kokusu beni karşıladı. Paloma beni ahırın içine, ana koridorun dışındaki küçük bir odaya götürdü. Juana bir tabureye oturmuş, bacak bacak üstüne atmış, omuzlarını içe doğru kıvrımış ve başını öne eğmişti. Bir dizgini dikip onarırken açık renk saç telleri yüzüne dökülüyordu.

"Doña Juana." Paloma'nın Juana'ya hitap şekli taş gibi ve düzdü; elleri saygıyla önünde durmak yerine yanlarında duruyordu. Ağırlığı sanki koşmaya hazırmış gibi yer değiştirmişti.

Eğer benden korkuyorsa ya da benim yanımda utanıyorsa, Juana'dan nefret ediyordu. Yüzünden okunuyordu: Kız Juana'nın yanından ayrılmak için adeta can atıyordu.

Varlık.

Annesi Ana Luisa ve Juana'nın ne kadar yakın göründükleri düşünülduğünde ne kadar garip.

Juana'nın kaşları beni görünce kalktı. "Berbat görünüyorsun," dedi açık açık.

"Biri öldü," diye kaçırdım. "Bir ceset buldum. Bir iskelet." Juana hareketsiz kaldı.

Mexico City'den Apan'a giderken Rodolfo ve ben geceyi yol kenarındaki bir handa geçirdik. Tek başına, postayı taşıyan atlıların yaptığı gibi at sırtında bu yolculuğu uzun bir günde yapabilirdi, ama araba daha yavaştı. Yola çıkmak için erkenden kalktık, şafak henüz tam olarak sökmeden, sabahın dokunuşu kadifeyken, leylak rengi ve pembe doğu ufkunu gökyüzünün kubbesinin mor grisine karşı parlak bir şekilde sıralarken. Ahırlara doğru yürürken Rodolfo olduğu yerde durdu. Kolumu tuttu.

"," diye nefes aldı, sonra doğuyu işaret etti.

Bir puma ahıra on metre kala çömeldi. Eğer tavukları ya da keçileri takip ediyorsa, şimdi dikkati bize yönelmişti. Biz ona baktık; o da bize baktı. Daha önce hiç puma görmemiştim ve omuzlarının bu kadar büyük olacağını, gözlerinin beni değerlendirirken bu kadar geniş ve zeki olacağını tahmin etmemiştim.

Ne de bir resim kadar hareketsiz olabileceğini.

Ahırdan gelen bir at kişnemesi sessizliği bozdu.

Rodolfo ahırdaki seyislere ıslık çaldı ve sırtımızı asla pumaya dönmeden yavaşça geriye doğru yürümem için beni dürttü. Alarm verdi ve silah istedi, ama seyisler tüfekte ahırdan çıkana kadar kedi gitmişti. Esintideki duman gibi şafağın içinde eriyip gitmişti.

Juana bana bakarken bir puma kadar hareketsizdi.

"Ne?" dedi. Dizgini bir kenara bırakıp ayağa kalkarken puma'nın akıcı hareketlerinden bir şeyler vardı içinde.

"Bir duvar çöktü," dedim. Neden nefesim daralıyordu? Kalbim hızla çarpıyordu - belki de karanlıkta bana korkunç bir şekilde sırıtan kafatasını ilk gördüğümünden beri çarpıyordu. "Gel. Gelmelisin." Kaslarım karşı çıksa da eve dönmek için bir adım geri attım ve döndüm,

Eve, evin ağırlığına geri dönmek yapmak istediğim son şey olsa da.

Juana isteksizce onu takip etti, Paloma da peşinden. Omzumun üzerinden her baktığımda Paloma'nın gözleri Juana'nın başının arkasına kilitlenmiş, bir tazi gibi tetikteydi. Eve girip kuzey kanadına döndüğümüzde Juana gözlerini kaçırdı ve yavaşladı, o kadar ki acele etmesi ona en az iki kez bağırdım.

Sonra, dün onun ve benim giysilerimi kan içinde bulmadan önce yaptığımız gibi yatak odama doğru sağa dönmek yerine, kuzey kanadına ve yıkık duvara doğru sola döndüm.

Notlarım koridorun zemininde duruyordu, kalemim ise birkaç adım ötelerinde terk edilmişti.

Duvar kusursuzdu. Bütündü.

"Hayır," diye nefes aldım. "Ama-"

Ben koridorda hızla ilerlerken Juana ve Paloma durdular, ellerimi duvarda gezdirdim, üç tuğlayı devirdiğim ve çıkan hengamede neredeyse ezildiğim duvarda. Duvar serin ve kuruydu ama tuğlaların dış hatlarını eskisi gibi göremiyordum. "Hayır."

Sol elimin topuğuyla duvara vurdum, sıvanın pürüzlü yüzeyi avucumu ısıtırken dudağımı ısırđım. Sıva. Kireç badanası değil. Bu olamazdı. Koridorda koştum, elimi duvar boyunca takip ettim, tuğlaları aradım, üzerimi tozla kaplayan kireç badanayı aradım. Tanrı aşkına, ellerimin arkası hâlâ toz içindeydi.

Duvarın beni neredeyse ezdiği yerin hemen önünde tekrar durdum. Hayal kırıklığı içinde ellerimin topuklarını duvara vurdum.

"Doña . . ." Paloma araya girdi.

"Buradaydı!" Onlara doğru döndüm. "Duvar açıktı ve içinde bir ceset vardı. Ölü bir insan vardı. Biri üzerini tuğlalarla örtmüştü. Buradaydı, yemin ederim *buradaydı*."

Gözleri kocaman açılmıştı ama korkuyla değil. Başka bir şeyle.

Deli olduğumu düşündüler.

Kalbim boğazımda düğümlendi.

"Bu doğru," diye bağırdım. "Duvara yaslandım ve çökmeye başladı. Bu doğru." Gözlerim yaşardı; boğazım hayal kırıklığıyla düğümlendi. Yerden notlarımı ve terk edilmiş kalemimi aldım, daha önce duvara nasıl yazdığımı taklit ettim.

Duvarın sertliği benimle alay ediyordu. Juana tek bir kaşını kaldırdı.

"Bu da ne?" diye merak etti, bakışları notlarımın üzerine düştü. Bir adım öne çıktı ve omzumun üzerinden baktı.

"Rodolfo için bir şeyler listesi," dedim. "Evi donatmak ve yeniden şık bir hale getirmek için. Neden beni dinlemiyorsun?"

Juana listeyi taradı: başkentteki porselen satıcıları hakkında notlar, Puebla'dan taze talavera çinileri, anneme ithal halıları sorması için bir not.

Yüzü sertleşti. Sonra Paloma'ya döndü, yüzü bir sempati maskesine .

"Doña Beatriz dün biraz sarsıldı," dedi yumuşak, anaç bir sesle, sanki ağlayan bir çocuğun derdini anlatıyormuş gibi. "Sanırım bu bir yanlış anlaşılma olmalı."

Juana'ya baktım, utanç içindeydim.

"Hayır." Kelime boğuk bir şekilde çıktı. "Yanlış anlaşılma yok. Bu duvarda bir şey-birisi var."

"Gidebilirsin Paloma," dedi Juana yumuşak bir sesle. "Bununla ben ilgileneceğim." Paloma'nın gözleri bana kaydı. İfadesini okuyamadım; daha uzun zamanım olsaydı, onu daha iyi , belki okuyabilirdim, ama o döndü ve gitti. Ayak sesleri koridorda yankılandı.

Juana beni kolumdan tuttu. "Hadi gidelim."

Topuklarımı sıktım. "Beni hizmetkârların önünde küçük düşürmemelisin," diye , belki de olması gerekenden daha sert bir şekilde. Sarsılmakla kalmadım, Juana'yla yüzleşirken utancımın yanaklarım yandı. "Rodolfo'yu duydun. O gittiğinde benim sözüm *onun* sözüdür. Bana böyle davranırsan bana saygı duymazlar."

Belki de başından beri niyeti buydu. Ama bunun böyle olduğuna dair hiçbir işaret vermedi; yüzü sempati maskesinden sıyrılmadı. Gıdıkladı.

"Dün gece iyi uyuyamadın mı?" diye merak etti tatlı tatlı. "Belki de rüya görmüşsündür. Çocukken korkunç kabuslar görürdüm."

Bir nefret dalgası göğsümü doldurdu. Bu ne cüret? Şiddetle omuz silktim ve kolumu onun elinden kurtarmaya çalıştım. Tutuşu daha da sıkılaştı.

"Bırak gideyim, Juana."

"Neden gelmiyorsun-"

"Hayır."

Ve sürpriz bir şekilde beni bıraktı. Neredeyse geriye doğru düşüyordum, baskının yokluğu çok ani olmuştu.

"Nasıl isterseniz, Doña Beatriz," dedi ipek gibi bir sesle, sesi örümcek ağı inceliğinde zehir iplikleriyle örülmüştü, zar zor yakalayabildim. "Senin sözün patronun sözüdür."

Soluk dudaklı ve neşesiz bir şekilde gülümsedi ve arkasını döndü. Uzun adımlarıyla köşeyi döndü ve ben daha tek kelime edemeden gözden kayboldu.

Uzaktan, ana girişin devasa kapısının gümbürdeyerek kapandığını duydum. Uzun bir süre öylece durdum, nabzım kulaklarımda çınılıyordu.

Sonra, yatak odamın olduğu yönden, şarkı söyleyen bir sesle bir ismi çağıran bir kızın hafif sesi geldi.

Juana, Juana . . .

Kollarımdaki tüyler diken diken oldu.

Korkudan felç olmuş bir halde o salonda dururken bir avuç soğuk gerçek önüme serildi:

Bu evde biri ölmüştü. Yardıma
ihtiyacım vardı.

Ve Hacienda San Isidro'daki hiç kimse bunu bana vermeyecekti.

İKİ GÜN SONRA PALOMA, Rodolfo'nun son mektubuma verdiği yanıtı teslim etti. Geniş kenarlı şapkam her zamanki gibi tenimi güneşten korurken, ön kapının etrafındaki bahçeyi ayıklıyordum. Mektubu bana uzattığında Paloma'yı öpebilirdim ama bana karşı ne kadar temkinli olduğunu fark ettiğimde moralim bozuldu. Hangisinin daha kötü olduğunu bilmiyordum: Ana Luisa'nın beni küçümsemesi mi, yoksa Paloma'nın açık tedirginliği mi?

Mührü yırtıp açtığımda, parmak uçlarımdaki kir ince kağıda bulaştığında gitti.

Bu sefer mobilyadan daha fazlasını istemiştim.

Querida Beatriz, diye başladı Rodolfo. Bir rahibin evi kutsaması, bahçeye filanca azizin heykelini gömmesi, eşiğe ve odalara kutsal su serpmesi isteğimi anladığını yazdı. *Ekteki mektubu kasabadaki Peder Guillermo'ya ver; o ve yardımcısı çok yardımcı olacaklardır.*

Dudaklarım acımasız bir gülümsemeyle kıvrıldı. Dindar bir kadın değildim. Din adamları hakkındaki görüşlerim, devrimci lider Miguel Hidalgo y Costilla'nın sözlerini sık sık tekrarlayan babam tarafından şekillendirilmişti. İsyançı rahip, Kilise'deki düşmanları için "sadece kendilerine fayda sağlamak için Katolik olduklarını, Tanrıların para olduğunu" söylemişti. Din ve dostluk perdesi altında sizi doymak bilmez açgözlülüklerinin kurbanı yapmak istiyorlar."

Kocam gibi adamlar onları ve hizmetlerini satın alabildiği sürece din adamlarına güvenmiyordum. Yine de bir şekilde kendime yardım etmeliydim. Rahiplere olan güvensizliğime rağmen, bir parçam onların benim yapamadığım bir şeyi yapabilecek güce sahip olduklarından şüpheleniyordu - belki de uykusuzluk ve çaresizlikten doğan mantıksız bir umut.

Oraya buraya serpiien kutsal su, eşiğimin üzerinde mırıldanılan bir dua umurumda değildi.

şeytan çıkarma ayini istedim.

Rodolfo'nun mektubu rahipleri evime sokacaktı, ben de onlara buna ne kadar çok ihtiyaçları olduğunu gsterecektim.

* * *

ERTESİ SABAH PAZAR GÜNÜYDÜ. Annemle her zaman yaptığımız gibi en güzel kıyafetlerimi giydim ve solgun tenime renk katmak için aynada yanaklarımı imdikledim. Gecelerim huzursuz geçiyor, rüyalarım geceleri ağlayarak uyanmama neden olan karanlık gölgelerle doluyor, Ana Luisa'dan bana getirmesini istediğim çift kalınlıkta donyağı mumlarını yeniden yakmak için kibrit ararken kalbim hızla çarpıyordu. Ana Luisa'nın yabani otlarını yetiştirdiği yatakları didik didik ettim ve paranoyamı yatıştıracak başka bir silah bulamayınca, yatak odamın eşiğine serpiştirmek için kokulu, zl ot demetleri kestim.

Mutfaktaki is izlerini merak ettim ve bunları bir rahibe sormayı hayal ettiğimde neredeyse kendime gülüyordum. Bu neredeyse soğuk Ana Luisa'nın kendisine sormak kadar gülünçtü.

Paloma şehre giderken bana eşlik etti. Arabanın içi karanlıktı; Paloma bir pencere kaplamasının köşesini geriye çekti ve dikkatle pencereden dışarı baktı, bakışlarımdan özenle kaındı. Apan'a doğru yol alırken havadan sudan konuşmaya hiç niyeti yoktu, benim de yoktu.

Rodolfo'yla ilk kez ayine geldiğimiz zaman olduğu gibi, fısıltılar koridorda beni takip etti; selam verip kilisenin n tarafına yakın bir yere oturduğumda meraklı gözler omuzlarıma yüklendi. O gücü elime aldım ve göğsüme yakın tuttum, sıcaklığının Juana'nın salonda bana attığı bakışın anısını yakıp yok etmesine izin verdim. Kızgın değildim. şok olmamıştım, bir şeyler görmüyordum.

Evde bir sorun vardı.

Rodolfo'yla evlendiğim için, benim adıma konuşacak bir erkeğin sesine sahip olduğum için, bir rahibi bunu dzeltmeme yardım etmesi için ikna edebilirdim.

Evharistiya'yı koyan rahibi izledim. Konuşurken çenesinin altındaki et, iyi beslenmiş bir insanınki gibi titriyordu; savaş onun için kolay olmuştu. Cemaati için öyle değildi: Komünyon almak için kilisenin önüne yığılan insanları izlerken dul kadınların sayısını unuttum. Savaş yaşındaki erkeklerin çoğunun bir bacağı tutturulmuş, içi boştu ve koltuk değnekleri vardı ya da bir kolları eksikti. Peder Guillermo hepsini kutsadı ve kemerli kapıda teker teker veda etti. Geride durup, Apan'ın kör edici masmavi gökyüzüne karşı silüetini oluşturan saçsız tacındaki saç tutamlarıyla, cemaatinin kara ellerini kendi tombul, yaşlılıktan benek benek olmuş beyaz elleriyle kavrayışını izledim.

Ona en son ben yaklaştım, Paloma gölgemi takip ediyordu.

"Doña Beatriz," . "iyi yerleşmişsinizdir."

Elleri tahmin ettiğim gibi terliydi. Dudaklarımı gülümsemeye zorladım ve ellerimi bırakması için uygun zamanı saymaya başladım. Umduğumdan en az iki dakika daha uzun saydım ama yüzüme yapıştırdığım gülümsemeyi korudum.

Kırsalın güzelliği, yeni kocamın nezaketi ve iyiliği, evimizin sessizliği hakkında konuşmak için iyi stoklanmış sosyete sohbet rezervimi araştırdım. Sonra elimi küçük çantama attım ve Rodolfo'nun mektubunu çıkardım. Mektubu okuyup tekrar kapattım ve Rodolfo'nun benim isteklerimi yerine getirmesi karşılığında rahibe gümüş vaat ettiğini öğrenince çok sevindim.

Onların tanrısı para.

Keşke o gümüşün karşılığında ne olduğunu bilseydi.

Rodolfo'ya San Isidro'ya bir rahibin gelmesini istediğim uzun bir mektup yazmıştım ama beni gerçekten rahatsız eden bir konuya değinmemiştim: kimsenin görmediği duvardaki ceset.

Bir hainin kızından daha az arzu edilen tek şey deli bir kadındı.

Ben deli değildim. Tek istediğim, her dindar Katolik gibi, bir rahibin gelip kutsal, tombul ayaklarını eşiğime basması ve kocamın parası karşılığında eşyalara su atmasıydı. Tek istediğim buydu.

Daha doğrusu, Pazar sabahının parlak ışığında Peder Guillermo'ya söylediğim tek şey buydu.

Evime adım attığında, farklı bir konuşma yapardık. "Peder Andrés bana katılacak." Omzumun üzerinden, kapıda durup kasaba halkına veda eden ikinci bir rahibi işaret etti; bir öğrencinin ciddi ifadesine sahip, ince yapılı genç bir adamdı. Onu ayın sırasında fark etmiştim; Peder Guillermo'nun geniş, ağır adımlarla yürüyen rahibinin arkasında bir kuzgun gibi süzülüyordu. sunaktaki form. "Mülkü çok iyi tanıyor."

Peder Andrés, Paloma'nın başının üzerinden bakışlarımı karşıladı. Sessiz bir sohbete dalmışlardı ve burnunun sert çizgisinin ve gözlerinin şeklinin Paloma'nın akrabalarına ne kadar benzediği hemen dikkatimi çekmişti. Ama Paloma'nın aksine, gözleri açık renkti, doğrudan güneş ışığında elaydı. Benden çok daha yaşlı olamazdı, çünkü sinekkaydı tıraş olmuş yüzü hâlâ gençliğin verdiği bir zayıflıktaydı. Koltuk değnekli adamları ve dul kadınları düşündüm; kasaba halkı arasında çok az genç erkek vardı. Belki de rahip olmasaydı, onun da bir uzvu eksik olacaktı. Belki de burada hiç olmayabilirdi.

Bakışlarımı bıraktı. Ancak o zaman onu ne kadar uygunsuz bir şekilde uzun süre tuttuğumu fark ettim ve utanç verici bir sıcaklığın boynuma yükseldiğini hissettim.

"Doña Beatriz," diye mırıldandı selamlarken, gözlerini utangaç bir şekilde aşağı indirerek. "Apan'a hoş geldiniz."

* * *

Ertesi sabah yorgunluktan hafifçe sallanarak San Isidro'nun kapısında rahipleri bekledim. Bir gece önce özellikle kötü uyumuştum. Sanki ev ne yaptığımı biliyordu. Gidip onu ailesine ispiyonladığımı, ağır kitapları ve daha ağır kendini beğenmişlik duyguları olan adamların onun kötü huylarını silkelemek için geldiğini.

Ve misilleme yaptı.

Dün gece mutfaktan çıkarken evin içinde soğuk bir rüzgâr esti. Önce bir kapının açıldığını sandım ama rüzgâr koridordan aşağı doğru akıyordu,

Saçlarımı topuzundan koparıyor, buzu kemiklerime batıyor ve pençeli bir el gibi göğsümü sıkıyordu. İleri doğru koşmaya, içinden geçmeye çalıştım ama çok güçlüydü. Yavaş adımlarla ilerledim, dişlerim gıcırdadı, ağırlığımı rüzgâra verdim ve ellerimi parçaladığı sırada merdivene doğru ilerlemek için savaştım.

Ana Luisa'nın mutfakta yaptığı gibi odamda yakmak için bir parça kopal tuttum. Kasabada istediğim gibi bir şey bulamamıştım, bu yüzden o yokken onun erzakından kendime yardım etmek için kileri parçaladım. Topladıkları yetersizdi; deposunu köydeki kendi evinde tutuyor olmalıydı.

Odama varmam ne kadar sürdü bilmiyorum. Soğuk uzuvlarımı sertleştirdi, göğsüme ağırlık yaptı; salona girdiğimde daha da arttı. Sanki buz gibi bir dereye adım atmış gibiydim. Havada nefesimi görüp göremeyeceğimi merak ettim, ama karanlık çok eksiksiz, çok kalın, is siyahı ve ağırdı. Uyuşmuş parmaklarım yatak odamdaki kibritleri karıştırdı ve zaman zaman bir mum yaktım ve rüzgar tarafından söndürüldü. Gözlerimde yaşlar yükseldi.

Odalardaki başka hiçbir şey rüzgârdan rahatsız olmamış gibiydi. Ne perdeler, ne kağıtlarım, ne de babamın çalışma odasındaki haritası. Sadece ben. Ben ve mumlar.

Kopali yakmaya odaklanmak zorundaydım. Ana Luisa mutfaktayken mutfağın bu kadar sessiz görünmesinin nedeni bu *olmalıydı*, evin geri kalanının hiç olmadığı kadar boştu. Çözüm bu olmalıydı. Olmak zorundaydı.

Ucu kızarıp tütmeye başlayınca reçine bloğunun ucunu tuttum, ellerimi etrafına doladım ve duman büyüyüp tavana doğru kıvrılıncaya kadar ikna etmeye çalıştım. Yavaş yavaş odanın sıcaklığı ısınmaya başladı. Soğukluk uzaklaştı; karanlık daha sıcak, daha az yoğun hale geldi.

Çalışma odasından, yerden yaklaşık bir buçuk metre yükseklikte süzülen kırmızı bir ışık göz kırptı. Giderek yatak odasına yaklaştı, bir avcının sessiz kararlılığıyla yaklaşıyordu.

Ayağa fırladım ve yatak odasının kapısını çarparak kapattım. Anahtarı deliğine soktum ve olabildiğince hızlı bir şekilde kilitledim.

Tıklayın.

Anahtarı geri çektim.

Oda sessizdi. Hızla atan kalp atışlarım yavaşlamaya başladı. Parmaklarımdaki uyuşukluk kaybolmuştu, yakında donan ayaklarım ve kollarım da kaybolacaktı. Artık kopalım olduğuna göre, uyuyabilirdim.

Kapıdan uzaklaştım.

Çalışma odasının kapısından sanki binlerce yumruk kapıyı yumrukluyormuş, ölümsüz bir güçle vuruyormuş ve vuruyormuş gibi şimşekler çıktı.

Kendimi geriye , bir yığın halinde yere düşerken dört direkli yatağın ucunu kıl payı kaçırdım. Gürleme durakladı, sonra yeni bir güçle tekrar başladı, o kadar sertti ki kapı kolu takırdadı ve tahtaya çarptı. Beni merdivenlerde iten ellerin buz gibi ve bedensiz bir şekilde vurdukça vurduklarını hayal ettim. Kapı menteşelerinden kırılacaktı. Çökecekti ve bu sesi çıkaran her neyse, kırmızı gözleri olan ve bir hayalet sessizliğiyle hareket eden her neyse, odaya girecek ve benim için gelecekti.

Ama hiç durmadı. Vuruşlar duruyor, sonra tekrar başlıyordu ama kapı asla açılmıyordu. Reçineden tütsü yapıp mumları yaktım, sonra sırtımı alçı duvara dayayıp dizlerimi göğsüme çekerek oturdum, ellerimi kulaklarıma götürdüm.

Gece böyle geçti. Kapıya vuruluyor, sonra sessizlik. Vurma, sonra sessizlik. Sessizlikler asla aynı uzunlukta olmazdı; gece yarısından çok sonra uzun duraklamalardan birinde dalıp gitmeye başladım ve sonra binlerce elin gürültüsü kapının arkasına saldırırken boğuk bir çığlıkla uyanırdım.

Güneş doğdu. Tütsüm az yanıyordu. Akıl sağlığım paramparçaydı, binlerce pençe tarafından parçalanmıştı.

Sabah ışığı odaya girene ve sessizlik geceden daha uzun bir süre devam edene kadar cesaretimi toplayıp anahtar deliğinden çalışma odasına bakamadım.

Boştu. Tabii

ki boştu.

Ne görmeyi bekliyordum? Evin hanımını korkutmakla geçen yorucu bir gecenin ardından yerde yığınlar halinde horlayan binlerce insan mı?

Kapıyı açma cesaretini göstermem tam bir saatimi aldı ve o kadar rahipleri selamlama vakti gelmişti.

Peder Guillermo'yu görmeyi bekliyordum, çıldırtıcı derecede dinlenmiş görünüyordu, ahırlardan tepeye doğru yürürken solgun yüzü kiraz gibi parlıyordu. Ama San Isidro'nun avlusuna giren ilk rahip daha gençti, seyrelmiş soluk saçlarının sadece şakaklarına ak düşmüştü. Bana doğru yürürken alnında hafif bir ter parıltısı vardı. Peder Andrés omzunda onu takip ediyordu, göğsü sanki uzun bacaklarının üzerinde plaza de armas'ta tembel tembel yürümüş gibi yavaşça inip kalkıyordu. O da siyah giyinmiş olmasına rağmen alnında ter parıldamıyordu. Diğer rahibin izinden gidip başıyla selam verirken, kuşluk güneşinin altında koyu renk saçlarında kızıl çizgiler göz kırptıyordu.

"Buenos días, doña," dedi ilk rahip. "Ben Peder Vicente." "Hoş geldiniz, Pederler," dedim. "Peder Guillermo nerede?"

"Meşgul," dedi Peder Vicente, alnındaki teri silmek için bir mendil alarak. Ayrıntıya girmeyi gerekli görmedi.

Guillermo'dan daha uzun boyluydu ve onun kadar tombul değildi; orta yaşlı yüzünde daha az çizgi vardı ve karnımda bir korku kıvrımını körükleyen soğuk, sakın bir ifade vardı. Sırtını dikleştiren özgüveni son derece dindar birine mi aitti, yoksa değerlendirmeleri Tía Fernanda'yı rahatlatamayacak kadar yakın bir şekilde üzerime mi geliyordu?

Boğazımı temizledim. "Onun yerine bunca yolu geldiğiniz için teşekkür ederim," dedim. "Lütfen eve gelin."

Onları etkilemek için gerekli zamanı harcadığımdan emin oldum ve onları yarı otlu arka bahçeye bakan terasa oturttum. Ana Luisa'dan onlara soğuk içecekler getirmesini istedim; onun yerine Paloma gönderdi. Padre Vicente'yle hava durumundan ve diğer hacendadolardan konuştum, onu etkilemek için başkentte yaşarken öğrendiğim tüm sosyete havalarını takındım. Onun gibi erkekler sadece çaba göstermeye değer gördükleri kadınlara acırlardı: zenginlere, yüksek sınıftan olanlara. Ben bunlardan biri olarak doğmamıştım. Yeni soyadıma ve rolümü oynamaya güvenmek zorundaydım. Yorgun olmama ve bir önceki geceden dolayı kendimi yıkılmak üzere hissetmeme rağmen, tüm enerjimi kendimi ona sevdirmek için harcadım. Tüm çabalarımın rağmen, Peder Vicente

Beni dinledi; ilk korku kıvrımım yayıldı, omurgamın etrafında sıkı ve titreyerek sarıldı.

Peder Andrés sessiz kaldı. Göz ucuyla yüzünde tuhaf bir ifade yakaladığımı sandım; sanki başka bir konuşmaya kulak misafiri oluyormuş gibi mesafeli bir ifade takınmıştı.

Ama evde kulak misafiri olacak başka kimse yoktu.

Bir an sonra ifadesi netleşti. Peder Vicente'nin söylediklerini başıyla onaylarken sakin ve dikkatliydi.

Bir şeyler duymuş muydu? Onları neden buraya davet ettiğimi anlamış mıydı?

Bana inanır mıydı?

Boğazımın çukurunda küçük bir umut tomurcuğu çırpındı. Onu şefkatle kucakladım ve onları kuzey kanadına götürürken en azından rahiplerden birinin beni deli sanmaması için kime dua bilmiyordum.

Bir gün önce, güneş en tepedeyken - mümkün olan en parlak ışıktan daha azı varken kendimi zorlayamazdım - kuzey kanadına geri döndüm. Juana ve Paloma'yı görmeye getirdiğimde olduğu gibiydi: pürüzsüz, lekesiz sıva benimle alay ediyordu. Bazen yukarı çıkarken omzumun üzerinden bir bakış atıyor, göz ucuyla bir tuğla yığını gördüğümü sanıyordum ... ama ne zaman yüzümü ona dönsem, kayboluyordu.

Hayal mi etmişim? Orada mıydı, değil miydi? Buna bir kez ve sonsuza dek son vermenin zamanı gelmişti.

"Kutsamaya burada mı başlamak istiyorsunuz?" Peder Vicente karanlık salonda etrafına bakındı, örümcek ağlarına kaşlarını çattı, kaşlarının arasında bir kırıksıklık derinleşti.

Rahiplerle yüzleşmek için döndüm. Tesadüfen Peder Andrés'in bakışlarıyla karşılaştım; beni akademik bir dikkatle izliyor olmalıydı. Gözlerinde bir şey vardı, kelimeleri dudaklarımdan çalan anlayışlı bir açık sözlülük.

O biliyordu.

Sezgilerim ateşli alnımda serin bir el gibiydi.

O dinlerdi.

"Kulağa şok edici geldiğini biliyorum ama bu evde biri öldü, Peder Vicente," dedim, sesimdeki otorite dar salonda yankılanıyordu. "Birisi öldü ve bir duvarın içine gömüldü. Tuğla ile kaplanmış. Biliyorum çünkü bir ceset buldum. Bu ev onun yüzünden hastalıklı. Bir ruh var. Kötü niyetli biri."

"Bu kadar yeter, Doña Beatriz," diye tersledi Padre Vicente, kaşları birbirine yaklaşmıştı.

Yanaklarım ateş gibi kızardı. Ne beklediğimi tam olarak bilmiyorum ama kesinlikle iyi gitmesini beklememeliydim. Belki de evi *hastalıklı* olarak tanımladığım içindi. Belki de evin duvarlarına gömülü olarak bulunduğumu iddia ettiğim bu cesetle ilgili elimde hiçbir kanıt olmadığı içindi.

"Yapmak için geldiğim şeyi yapacağım. Hepsi bu kadar." Topuklarının üzerinde döndü ve ön salona doğru yürüdü, kutsama duaları mırıldanıyor ve o duvara bu duvara kutsal su serpiyordu. İstedikim bu değildi.

"Bu evin bir şeytan çıkarma ayinine ihtiyacı var Peder," dedim onu ön kapıya doğru takip ederek. "Size yalvarıyorum."

"Bu kadar yeter dedim, Doña Beatriz." Peder Vicente bana keskin bir bakış attı ve San Isidro'nun arazisinde bir şeyin şeytan çıkarma ayinine ihtiyacı olduğunu ve bunun ev olmadığını açıkça belirtti. "Şeytan'ın diliyle benimle alay ettiğine inanmam için bana daha fazla sebep verme."

Nefesim kesildi. Tehlikeli bir zemine basıyordum. *Bunu ağırbaşlılıkla karşılamalıyız*, derdi annem sık sık -korkunun yıpranmış alışkanlığı bana sessiz kalmamı emrediyordu. Dilimi tutmalıyım. Ama kuzey kanadının soğuğu pençelerini iliklerime kadar işlemişti. Ondan kurtulamazdım. Ondan asla kurtulamayacaktım. Yardıma ihtiyacım vardı. Birinin -herkesin- *beni dinlemesine* ihtiyacım vardı.

"Lütfen," diye tekrarladım usulca ve Peder Vicente'nin arkasından gelen Peder Andrés'in ön kolunu yakaladım.

Genç adam durakladı, gözleri kolundaki elime kaydı. Sanki yanmışım gibi elimi bıraktım; bir rahibe el kaldırmak Rodolfo Solórzano'nun karısı gibi bir kadının yapmaması gereken bir şeydi. Akli başında hiçbir kadının yapmayacağı bir şeydi.

Yine de vardı.

Çünkü Peder Andrés'in omuzlarını tutuşunda bir korku kıvrımı vardı, duruşundaki eğiklik bana yakınlarda bir yırtıcı olduğunu hissettiğini söylüyordu. Kaçmaya hazırdı, çünkü o da ensesinde bir şeyin soluduğunu hissediyordu.

Bakışlarını benimkilere
kaldırdı. Bana inanmıştı.

"Peder Andrés, buradaki işim bitti," diye seslendi Peder Vicente. Çoktan bahçeye çıkmıştı.

"Hayır, lütfen," diye nefes aldım. Kutsal su ve nankör kutsamalar yeterli değildi. Bir önceki gibi bir geceyle daha yüzleşemezdim. Aklımı kaybedebilirdim, ya da-

"Andrés, oğlum!" Bu, kendisine itaatsizlik edilmesine tahammül edemeyen bir amirin havlamasıydı.

"Ayine sık sık gelin, Doña Beatriz," dedi Peder Andrés. Sesi alçak ve gürdü; Peder Vicente'nin bahçede onu duyamayacağı kadar alçaktı. "Kutsal ayinler bize yalnız olmadığımızı hatırlatır."

Sonra başını eğdi ve ışığa doğru adım attı. Peder Vicente'nin ardından avluyu geçerken onun genç bir meşe kadar ince, karanlık silüetini izledim.

Son cümlesinde, gözlerinin aceleci gölgesinde bir davet tınısı vardı.

Kiliseye gel, dedi. Sana yardım edeceğim.

Rodolfo'dan aldığım bir sonraki mektup, ilkiyle aynı piloncillo-tatlı iyi dileklerle başladı, ancak hızla sert bir azarlamaya dönüştü.

Belli ki Peder Vicente rahatsız edici davranışlarımı kocama bildirmeyi uygun bulmuştu. O da ya durumumu abartmış ya da gerçekten aklımı kaçırdığıma inanmıştı.

Çalışma odamda durmuş, sırtımı duvara dayamış kitap okuyordum. Rahiplerin ziyaretinden bu yana uykusuz iki gece geçmişti. Nerede olayım, nereye saklanırsam saklanayım, sanki ev nerede olduğumu *biliyordu*. Soğuk, yağmurdan oburlaşmış bir sel gibi koridorlardan geçerek beni alıp götürüyordu.

O sabah, sırtımdaki sertliği çözüp yatak odamın penceresinden dönen yaralarının şırıltılarını izlerken, acaba dışarıda uyumayı denesem mi diye düşündüm. Evin içinde değil de uzağında. Ama bu kadar açıkta olma fikri, sırtımı dayayabileceğim bir duvarın olmaması, gözlerimi kapatabileceğim bir kapının olmaması ...

Tüylerim diken diken oldu.

Rodolfo, *"Bu aptallığa bir son verin"* diye yazdı. *Yanımda sen yokken benim gibi yalnız olduğumu biliyorum. Ama taşrada kendini iyi hissetmezsen, başkente geri dön. Kilisenin dikkatini bir daha böyle çekme.*

Belki de Rodolfo'nun yazmasına neden olan şey utanç değildi. Engizisyon kanlı coşkusu bırakmış ve birkaç yıl önce kaldırılmıştı, ancak şüpheleri hala yerinde duruyordu. Bu konuyu hiç konuşmamıştık, çünkü hangi yeni evli politikacı güzel sevgilisine din karşıtı görüşlerini açıklar ki?

Küçük karısı mı? Ama Kilise kurumuna güvenmek bir yana, pek de saygı duymadığından şüpheleniyordum.

Rodolfo'nun mesajı açıktı: San Isidro seninle aynı fikirde değilse, başkente gel.

Ve ne yapacaksın? Evimin yakılmasını emreden ve babamı öldüren generalleri mi bekleyeyim? İtaatkâr eşleriyle birlikte sırtıp gülümsemek mi?

Hayır. San Isidro özgürlüktü. San Isidro *benimdi*.

Ama San Isidro da beni kırmaya çalışıyordu ve onun iradesinin gücünden şüphe duymuyordum.

Yardıma ihtiyacım vardı.

Dur ya da başkente git.

Üçüncü bir yol olmalıydı.

Peder Andrés, *kutsal ayinlerin bize yalnız olmadığımızı hatırlattığını* söyledi.

Onunla yeni tanışmış olsam da, bırakın bir din adamını, hiçbir yabancıya güvenmek için nedenim olmasa da, genç rahibin onu bulacağım yer olduğunu iliklerime kadar hissettim.

* * *

PALOMA, dirseğimin dibinde sessiz bir gölge gibi kiliseye kadar bana eşlik etti. Sıramızın önünden geçip mihraba doğru yürüyenin Peder Andrés değil de Peder Vicente olduğunu görünce hayal kırıklığı ağzımdan ekşi bir şekilde sızdı.

Sık sık gel, dedi Peder Andrés. *Ne zaman geleceğini* hiç söylemedi. O zaman yarın tekrar denerdim. Ve eğer burada değilse, o zaman ertesi gün.

Ama bir geceyi daha yalnız geçirme düşüncesi boğazımı bir düğüm gibi sıkı. Dua ederek başımı eğdim, titreyen dantel eldivenli ellerimi birbirine kenetledim, nefesim sığlaştı ve kesildi. Yardım gelmezse San Isidro'da boğulacaktım. Karanlığın ağırlığı ciğerlerimi ezecek, kemiklerimi kıracak, beni toz haline getirecek ve süpürüp götürecekti.

Biri bana bakıyordu.

San Isidro'nun çatısı altında yaşadıktan sonra ilginin ağırlığına aşına olmuşum. Gözlerimi yavaşça kaldırdım.

Sunağın arkasında bir figür geziniyor, kutsal alana açılan kapının gölgelerine karışıyordu. Peder Andrés. Bir süre daha oyalandı, dikkati benim mantılamdaydı ve sonra gözden kayboldu.

Beni görmüştü. Beni bulacaktı. Rahatlama boğazımdaki sıkışıklığı tamamen olmasa da gevşetti. Hâlâ bana yardım etmek isteyip istemediğini bilmiyordum. Nasıl yardım edeceğini de. Beni deli sanıp sanmadığını da.

Kütle sonsuza dek uzadı. Uykusuzluk yüzüme ağır geliyor, bir çürük kadar hassaslaşıyordu. Peder Vicente sonunda huzur içinde gitmemizi söylediğinde, kilisenin yan tarafındaki şapel saçaklarından birinin önünde durdum - la Virgen de Guadalupe'nin saçağı. Juan Diego'nun ahşap yüzünün boyası tazeydi, la Virgen'in resmiyle kutsanmış bezini uzatırken koyu renk gözbebekleri coşkuyla yukarı doğru dönmüştü. Oyulmuş kırmızı güller ayaklarının dibine dökülüyordu.

Önündeki sıraya diz çöktüm ve Rodolfo'nun düğünümüzde bana verdiği tespihi çantamdan çıkardım. Parmaklarımı haçın ve ilk beş boncuğun üzerinde gezdirdim, omuzlarımı gevşetip çenemi tam bir tespih çekecekmişim gibi La Virgen'e doğru eğdim.

Paloma'nın etekleri arkamdan kaydı. Elinde bir mendil evirip çevirdi, gözleri kapıya, kilisenin içine yayılan beyaz öğleden sonraya kaydı. Bu sabırsızlığı çok iyi biliyordum. Aynı özlem dolu ifadeyi kaç kez kilisenin açık kapısına bakarken, kapının ardında özgürce hareket eden siluetleri izlerken takınmışım?

"İstersen devam et," dedim. "Pazara ya da arkadaşlarını görmeye. Biraz zamana ihtiyacım var. Bugün babamın doğum günü olacak" diye ekledim.

Babamın doğum günü Nisan ayındaydı ama kimse bunu bilmiyordu. Rodolfo bile.

Paloma'nın başı bana doğru döndü, ağzı sempatik bir O'ya dönüştü. "Özür dilerim Bayan Beatriz, fark etmedim..."

Hizmetçiler benim acıklı hikayemi .

Paloma'ya el sallayarak uzaklaşırken belli belirsiz bir gülümseme verdim. Hızlı, kuş gibi adımlarının yankısı benden uzaklaşırken, parmaklarımı ahşap boncukların üzerinde gezdirerek birçok Meryem Ana duasının ilkinde başladım. *Ave Maria, gratia plena, Dominus tecum.* Kapıdan gelen bir ses mırıltısı. *Benedicta tu in mulieribus, et benedictus fructus ventris tui, Iesus.* Mırıltı kesildi.

Ağır ahşap kapılar gıcırdadı; yorgun, kendinden memnun bir gümbürtüyle kapandılar.

Başımı kaldırdım, görüşümü loşluğa uydurmak için gözlerimi kırptım.

Peder Andrés'in ince bedeni kapıdan uzaklaştı. Kurnazca, başını bile sallamadan, çenesiyle kilisenin karşısında, la Virgen de Guadalupe'nin saçağının karşısındaki ahşap günah çıkarma odasını işaret etti.

*Kutsal ayinler bize yalnız olmadığımızı
hatırlatır.* Tabii ki.

Ayağa kalkarken yavaşça haç işareti yaptım, eteklerimin kayması ve Peder Andrés'in ayakkabılarının kiremitlere vurması kilisenin sessiz mağarasını dolduran tek seslerdi. Günah çıkarma kabinine ulaştığımda Peder Andrés çoktan içeride kaybolmuştu.

Ahşap yeni cila kokuyordu; içerideki hava yakın ve sıcaktı ama rahatsız edici değildi. Sanki başka birinin zihninin ciddi sessizliğine adım atıyormuşum gibi hissettim. Dizlerimin üzerine çöktüm, eteklerim yerleşti, yüzüm günah çıkarma odasının kenarlarını ayıran ızgaraya yaklaştı.

"Günah işlediğim için beni affedin Peder," mırıldandım, alışkanlıktan çenemi eğerek.

"Bu evde bir sorun var."

Başımı kaldırdım. Evime yaptığı ziyaretten Peder Andrés'in sesinin alçak olduğunu, hafif, uykulu bir törpüyle kalınlaştığını öğrenmiştim. Şimdi ise aciliyetle uğulduyordu.

Sanki hararetle bir şükran duası ediyormuş gibi kenetlenmiş ellerimi sıktım. "Tanrı'ya şükürler olsun," diye fısıldadım. Sözcükler boğuk boğuk çıkmıştı; sıcak gözyaşları gözlerime sıçramış ve orada oyalanarak yakıyordu. "Anlıyorsun."

"Kapıdan içeri adımımı attığım anda bunu hissettim," dedi Peder Andrés. "Eskiden böyle değildi. Teyzem Doña Juana'nın aşçısıydı ve ben-"

Günah çıkarma kapısında keskin bir tıkırtı duyuldu.

Yerimden sıçradım.

"Carajo," diye nefes aldı Peder Andrés.

Elim şaşkınlıkla dudaklarıma gitti. Bir rahip mi? Küfür mü?

"Kilisenin arkasında bir depo var," diye fısıldadı. "Orada konuşabiliriz. I-"

Günah çıkarma odasına ışık
doldu. "Peder Andrés!"

Başını kapıya doğru çevirdi; düz siyah saçlarından bir tutam gözlerinin içine düştü. Onunla ilk tanıştığımda yakışıklılığını fark etmişim -güneş bir tablodaki aziz gibi üzerine dökülürken nasıl fark etmeyeyim- ama şimdi günah çıkarma odasının ızgarasının arkasına saklandığım için ona görünmeden bakabiliyordum. Gölge keskin elmacık kemiklerini ve sert, ince bir burnu oymuştu; hassas ela gözleri ışığa uyum sağlarken kırpıştı. Görüş alanımın dışında kalan birine bakarken kaşlarını çatı.

Peder Andrés, "Peder Vicente, bir cemaat üyesi günah çıkartmak istiyor," diye duyurdu, sesi açık ve masumdu.

Peder Vicente. Göğsüm sıkıştı.

"O zaman neden buradasın?" Peder Vicente'nin sesi dehşet içindeydi. Suçluyorsun.

Belli ki günah çıkarmak Peder Andrés'in sorumluluğu değildi. O zaman tam bir cemaat rahibi değildi. Belki çok gençti, belki de karışık mirası, Vicente ve Guillermo gibi criollo rahipler cemaati yönetirken bu tür sorumlulukları üstlenmesini engelliyordu.

Peder Andrés gözlerini kırpıştırdı. Konuşmak için ağzını açtı. Kısa bir süre geçti.

Sonra günah çıkarma odasında bir şeye uzandı ve hızlı bir hareketle bir kitabı kaldırdı. "Dua kitabım. Peder Guillermo onu ödünç aldı ve kazara burada bırakmış olmalı."

Peder Andrés'in uzun kahverengi parmaklarının arasından arsızca bakan altın harfler, günah çıkarma bölmesinin ızgarasından bana göz kırpıyordu. *Kutsal İncil.*

Dudaklarımdan bir kıkırdama yükseldi. Kaçmasını engellemek için elimi ağzıma bastırdım.

"Dışarı!" Peder Vicente tersledi.

Peder Andrés itaat etti. Çıkışı ne zarif ne de ani oldu; kafatasının tahtaya çarpmasından anlaşıldığı kadarıyla günah çıkarma odası onun boyunda biri için inşa edilmemişti.

Peder Vicente karşımdaki günah çıkarma odasına yerleşti, solgun, seyrelmiş saçları ışıpta neredeyse yarı saydamdı. Kapıyı bir klik sesiyle kapattı.

ve beklenti dolu bir iç çekişle yerleşti.

"Buenas tardes, Padre," dedim, sesimi gizlemek için ağzımın kenarından konuştum ve toplayabildiğim kadar dindarlık kattım. Yüreğim daraldı. Peder Andrés'in peşinden gitmeden önce Peder Vicente'ye günahlarımı itiraf etmem gerekiyordu, değil mi?

Carajo, gerçekten.

"Affet beni Peder, çünkü günah işledim."

* * *

ON KORKUNÇ DAKİKA SONRA günah çıkarma kabininden çıktım ve hızla kilisenin arka tarafına doğru yürüdüm. Daha küçük bir yan kapıdan çıktım, Padre Vicente'nin günah çıkarmadan önce benim gözden kaybolmamı beklemesini öngören anonimlik görgü kurallarına çok minnettardım.

Güneş ışığı gözlerimi yaktı. Başımı salladım, görüşümü netleştirmek için gözlerimi kırptırdım ve kilisenin beyaz sıva duvarını takip ettim. Ya bir yerde başka bir rahiple karşılaşsam, kendimi nasıl açıklayacaktım? İhtiyacım olan son şey, sıradan bir hırsız gibi kutsal bir odaya girerken yakalanmaktı, hele de birkaç gün önce Peder Vicente'yle ters düştükten sonra.

Ama diğer seçenek San Isidro'ya yardım almadan dönmekti. Ve bu söz konusu bile olamazdı.

Bir köşeyi döndüm. Boyum kadar olan yıpranmış ahşap bir kapı hafif aralık bırakılmıştı, açısı davetkârdı. Bu, kilise deposunun kapısı mıydı? Olabildiğince hızlı bir şekilde içeri süzöldüm ve Peder Andrés ile sert bir şekilde çarpıştım.

Geri sıçradı.

"Affedersiniz!" Sessizlik için parmağını dudaklarına götürdüğünde aynı anda nefes nefese kaldım.

Peder Andrés kapıyı kapatırken ondan uzaklaştım ve hemen terk edilmiş bir sıraya çarptım. Örümcek ağlarıyla kaplı ve tören örtüleriyle istiflenmiş eski bir sunak odanın arka tarafını kaplıyordu; duvarları ince bir toz tabakasıyla kaplı kâseler ve ahşap kadehlerle dolu cılız raflar kaplıyordu.

Sunağa geri döndüm, utangaç bir tavırla Peder Andrés'le arama mümkün olduğunca mesafe koydum. Bu da çok fazla değildi - dağınıklık olmasa bile, oda en iyi ihtimalle sıkıştı. Peder Andrés'in yüzünü bana dönerken başını tavana çarpmamasına şaşırdım.

"Günah çıkarma odası için özür dilerim, Doña Beatriz," diye söze başladı. "Sanırım burada-"

Kapı çalındı.

Peder Andrés dondu kaldı. Sonra durumun ciddiyeti bana bir darbe gibi çarptı: Ya biri kapıyı açıp bizi burada yalnız bulursa?

O zaman Andrés bir rahip olsun ya da olmasın, kocama şeytan çıkarma ayini istemekten daha kötü bir şey açıklamak zorunda kalacaktım.

Şok olmuş bir sessizlik içinde birbirimize baktık, bir an için felç olmuştuk, içinde bulunduğumuz durumun farkına varmamız aramızdaki havayı kopal gibi kalınlaştırmıştı.

Kapıya ikinci kez vuruldu. "Peder Andrés!"

Peder Guillermo'nun sesi.

Sunağın arkasından dolanıp altına eğildim, eteklerimi bacaklarıma doladım ve dizlerimi göğsüme çektim. Peder Andrés'in siyah pantolonu ve ayakkabıları odayı bir buçuk adımda geçti; sonra sunağın önündeki taş zeminde bir kutu sıyrıldı ve topuğunun üzerinde döndü.

Gün ışığı depoya doldu.

"Peder Andrés!" Peder Guillermo homurdandı. "Peder Vicente bana günah çıkarma odasında bir cemaat üyesiyle birlikte olduğunuzu söyledi."

"Dua kitabımı arıyordum Peder Guillermo," dedi Peder Andrés yumuşak bir sesle. "Tabii ki bir kazaydı."

Ama bu öyle değildi. Eğer bu konuşmayla ilgili herhangi bir şey ters gittiyse, neden tozlu bir sunağın altında bir topun içine kıvrıldığımı ve Peder Andrés'in beni gizlediğini açıklamanın bir yolu yoktu.

Sunağın ortasını kaplayan tozlu, soluk kırmızı bir örtü beni gözden saklıyordu ama onun ötesinde bir rafta duran tozlu bir la Virgen heykeli görebiliyordum. Ellerini iki yana açmış, boyalı yüzünde mükemmel bir mutluluk ifadesi vardı.

Yardım edin lütfen. Bu düşünce, onu durduracak utancı kendimde bulamadan aklımdan uçup gitti. Sanki bu dua değermiş gibi. Kim

böyle bir durumda benim adıma araya girebilir mi? Toz ve Gizlilik Leydisi? Kocalarına itaatsizlik eden kadınların Meryem Ana'sı?

Peder Andrés, Peder Guillermo'nun dikkatini günah çıkarma olayından yumuşak bir şekilde uzaklaştırdı ve onu Pazar zilini çalan adamla ve onun iflah olmaz pulque alışkanlığıyla ilgili bir kasaba meselesinin derinliklerine çekti. Yakında rahibi dışarı çıkaracak ve tehlike ortadan kalkacaktı.

Sunağın altına eğilmem tozun dağılmasına neden oldu; toz hafif bir bulut halinde etrafımda yükseldi. Bir hapşırık başlangıcıyla burnum kaşındı. Panik göğsümde tomurcuklanırken onu bastırmak için mücadele ettim, hareket etmekten çok korkuyordum. Eğer başarısız olursam, saklandığım yer kesinlikle ortaya çıkacaktı-

"Burada ne yapıyorsun?" Peder Guillermo sonunda sordu.

"Ah," dedi Peder Andrés masumca, sanki etrafını yeni hatırlıyormuş gibi. "Kefaret, Peder."

"Burada dua mı ediyorsun?"

"Toz alma. Düzenlemek. İki hafta önce yapmamı söylediğin ve açıkça yapmadığım gibi."

Peder Guillermo'nun iç çekişi derindi. Uzun süredir acı çekiyordu ama aynı zamanda sevecendi. Bu, anneme sık sık yönelttiğim bir iç çekişti; bir hayalperestin kaprislerine uzun süre katlanmış birinin sesiydi. "Ay, Andrés. Seninle ne yapacağız biz?"

"Tanrı her şeyin içindedir, Peder," dedi Peder Andrés. "Buenas tardes."

"Buenas tardes."

Bir gıcırtı; kapı kapandı. Ayak sesleri çakılda geri çekildi, sonra tamamen kayboldu.

Peder Andrés döndü ve çömeldi. Kutuyu kenara itti ve beni gözden gizleyen sunak örtüsünü kaldırdı. Aramıza ince bir toz düştü.

Bir an geçti. Toz çöktü. Gerçeklik yerleşti: Tozlu bir deponun zemininde bir çocuk gibi oturmuş, dizlerimi göğsüme çekmiş, haksız yere yakışıklı bir rahibin yüzüne bakıyordum.

Hapşırdım.

"Salud," dedi Peder Andrés ciddiyetle.

Ciddiyeti konumumuzla o kadar uyumsuzdu ki dudaklarımdan ani bir kahkaha kaçtı.

Parmağı dudaklarına gitti. "Şşşt!"

Sesi bastırmak için bir elimi ağzıma kapattım ama duramadım. Sessiz kahkahalarla sarsıldım, gözlerimden yaşlar süzüldü.

Peder Andrés yüz ifadesini dikkatle nötr tuttu ama sunağın altından sürünerek çıktığımda mahcup olduğunu hissettim. Ayağa kalkmama yardım etmek için elini uzattı. Bastırılmış kahkahalar arasında nefes nefese kalarak kabul ettim.

Ayağa kalkar kalkmaz elimi bıraktı, bir özür mırıldanarak bakışlarını ağırbaşlı bir şekilde yere indirdi. "Burada rahatsız edilmeyeceğimizden emindim. Peder Guillermo bunu nasıl bildi?"

Bir el salladım, sonunda nefesimi tutabildim. " yok," dedim yanaklarımdaki yaşları silerek ve eteklerimdeki tozları fırçalayarak. En son ne zaman böyle gülmüştüm? Uykusuzluk kesinlikle akıl sağlığımı hiç kadar zorluyordu. Kendimi toparlamak için derin bir nefes aldım ve Peder Andrés'e, kaşlarının arasına kalıcı olarak kazınmış gibi görünen endişe kırışıklığına baktım.

Papa genel olarak Kilise'ye güvenmiyordu. Rahiplerin tutucu ve yozlaşmış olduğunu söylerdi. Bir kez olsun bir rahibe, mülayim, spesifik olmayan itiraflarda ya da toplum içinde yapılan konuşmalarda benden istenenlerin dışında bir şey söylememiştim. Onlara güvenemeyeceğimi biliyordum, ne babamın ölümünden önceki hayatımda ne de şimdi, soğuk ve düşmanca bir evde azap içinde yalnızken. Yine de sezgilerimin bir kıvrımı beni Peder Andrés'e pervane gibi çekti. *Onun gibi bir rahiple daha önce hiç karşılaşmadın*, diye fısıldadı.

"Burada özgürce konuşabiliriz," dedi sessizce. Ben de öyle yaptım.

Yanıma geldi, mihraba yaslanarak beni dinledi. Günah çıkarmayı geride bırakmıştık ama bir yabancıya karşı hiç bu kadar dürüst olmamıştım. Rodolfo'yla başkentten ilk geldiğimiz andan başlayarak, o ilk gece gördüğüm kırmızı gözlerle birlikte her şeyi ortaya döktüm. Hiçbir ayrıntıyı atlamadım. Juana'nın dengesiz davranışlarını, bir gün bana inanıp ertesi gün deli olduğumu söylemesini bile. Ana Luisa'nın kopalini de unutmadım.

Peder Andr s bir eliyle çenesini ovuşturarak düşünceli bir şekilde dinledi, ben kapılara vurulmasını ve evi saran ve uyumamı engelleyen soğuğu anlatırken. Ben duvarda bulduğum ve kaybolan iskeleti anlatırken.

Sözlerimi bitirdiğimde yüzüne baktım ve kendimi dehşete düşmüş bir inançsızlık ifadesi görmeye hazırladım. Onun yerine Peder Andr s dudağını ısırdı, düşünürken endişeleniyordu. Sol elinin parmaklarını mihraba vurdu. "Sanırım yardım edebilirim," dedi sonunda.

 imi bir rahatlama dalgası kapladı. "Lütfen," diye başladım. Dudaklarımdan bir teşekkür sözcüğü dökmeye çalıştım ama yapamadım; çünkü konuşursam sesim kesilecek ve soğukkanlılığımı da beraberinde götürecekti. "Lütfen çiftliğe geri d n."

Uzun bir an geçti. Bunun zarif bir davet olmadığını biliyordum. Deli bir kadının yalvarışından farksızdı. Ama soğuk bir kesinlikle, bir kehanetin korkunç ağırlığıyla köprücük kemiklerime asılı duran bir kesinlikle biliyordum ki, yardım almazsam  lecektim.

Gidecek başka kimsem yoktu.

Lütfen.

"Biri sorarsa, k yl leriniz için daha düzenli ayın yapılmasını istediğinizi söyleyin," dedi sessizce. "Bu, kimsenin aklına gelmeyecek kadar yaygın bir şey."

Kimse açıkça *Rodolfo*'yu kastetmiyordu. Demek ki Peder Vicente'nin mektubunu biliyordu ve yine de bana yardım etmeye karar vermişti. Göğsümde bir minnettarlık dalgası daha yükseldi. Gizliliğin gerekli olduğunu açıklamak zorunda kalmayacaktım. O biliyordu.

Çünkü bana inandı.

Başımı salladım, konuşmak için kendime güvenmiyordum.

Kendini sunaktan uzaklaştırdı. "Sanırım . . . Sizden bir iyilik istemeliyim, Doğa Beatriz. Gece evin içinde yürüyebilecek kadar uzun kalmam gerekecek."

"Elbette. Ne zaman gelebilirsin?" Sesime bir titreme yayıldı. "Mümkün olan en kısa sürede. Yarın." şimdi dikkati tamamen benim üzerimdeydi. vardı ve tetikteydi. "O zamana kadar güvende olacağınızı düşünüyor musunuz?"

Hayır, diye haykırdı kalbim, göğsüm onu bir mengene gibi sıkıyordu.
Hayır. Hayır.

Bakışları ellerime kaydı. Onları önümde gevşekçe tutuyordum ama şimdi sıkıydılar. Çok sıkı.

Bu onun için yeterli bir cevaptı.

"Kopal yak," dedi sertçe. "Kaldığınız her odayı dumanla doldurun."

"Ne işe yarar?"

"Etrafinızı arındırır."

Yani işe yaradı. Eğer bu gece kendimi savunacaksam, buna ihtiyacım vardı. Korunmak değil, kendimi koruyacak aletler istiyordum. "Bende hiç yok. Var mı-"

Başımın üzerinden bakarak odanın arka tarafındaki rafları taradı. "Peder Guillermo ve Peder Vicente'nin tercih ettiği ithal türden kalmadığında kullanmak üzere burada biraz bulunduruyoruz. Bir dakika bekleyin."

Oda çok dardı, kutular, mihrap ve terk edilmiş sıralar arasındaki boşluk çok dardı. Dokunmamak imkânsızdı; elleri kızıldı, bir kanadın fırçası kadar hafifti ve arkama geçebilmesi için beni omuzlarımdan tutarak bir tarafa doğru yönlendirdi.

Toz ve Gizlilik Meryem Ana, raftaki sessiz yerinden, rahibin omzunun üzerinden gözlerime baktı.

Yanaklarım kızardı. Bunu gördüğünden emindim.

"İşte." Peder Andrés döndü ve parmak uçları bileğime degecek şekilde üç büyük reçine parçasını avucuma bastırdı. Elini hızla geri çekti ve boğazını temizledi. "Bazı eşyalarımı toplayıp yarın ayinden sonra araziye geleceğim," dedi, bir kez daha ciddileşerek.

"Çok teşekkür ederim," diye nefes aldım, parmaklarım reçinenin üzerinde kıvrılıyordu. "Yardıminızın karşılığını nasıl ödeyebilirim ki?"

Bakışlarını indirdi, kirpikleri yanaklarını okşadı, aniden yeniden utandı. "Kayıp ruhlarla ilgilenmek benim mesleğim, Doña Beatriz."

Sesindeki şefkat göğsümden bir şeyler çaldı, beni savunmasız ve dengesiz bıraktı.

"Peder Vicente'nin de değil mi? Yine de bana yardım etmekle hiç ilgilenmedi," dedim. Acı duygularım havada duman gibi asılı kalmıştı. Bu, annemin beni defalarca azarladığı, Tía Fernanda'nın bana nankör ve sert demesine neden olan ses tonuydu.

Bu durum Peder Andr s'i zerre kadar korkutmadı. O ince omuzlarıyla kuş gibi omuz silkti. Ağızının kenarında yavaş, bilmiş bir gülümseme oynadı. "Bazı konularda uzmanlığı yok."

"Ama sen ondan daha az deneyimli değil misin?"

Peder Andr s gözlerini kaldırdı ve bakışlarını tuttu. *Bununla olmaz*, dedi içgüdüleri. "Bana güveniyor musunuz, Doña Beatriz?"

Hissettim. Bunu bir gelgit kadar güçlü bir kesinlikle hissettim.

Başımı salladım.

"O zaman yarın görüşürüz. Öğle saatlerinde capilla'ya varacağım," dedi. "Buenas tardes, Doña Beatriz."

Vedalaşırken çenemi ona doğru eğdim, bu jestin resmiyeti konuşmamızın samimiyetiyle, loş bir odada birbirimizden sadece bir adım uzakta durmamızla o kadar çelişiyordu ki.

Düşüncemi çabucak yuttum ve toplayabildiğim tüm vakarla başımı kaldırdım. "Buenas tardes, Padre."

"Lütfen," dedi ben kapıya doğru ilerlerken. "Andr s. Sadece Andr s."

ERTESİ GÜN, evin ön merdivenlerinde oturmuş gecenin çökmesini bekliyordum. Sağ tarafımda bir mum yanıyordu, hala turuncu olan gökyüzüne rağmen çoktan yanmıştı. Diğer tarafımda, bir buhurdanlıktaki kopal, leylak rengi bir dumanı sürekli, kıvrıla kıvrıla yayıyordu.

Yanımda terk edilmiş bir kitap duruyordu. Babam öldüğünden beri, okumak benim daimi yoldaşım, hayatımın sınırlarından kaçış yolum olmuştu. San Isidro'ya geldiğimden beri öyle değildi. Paranoya, özellikle gün batımına yakın saatlerde kendimi kelimelerin içinde kaybetmeme engel oluyordu. Ya kendimi okumaya fazla kaptırırsam ve ben fark etmeden gece çökerse? Hazırlıklı olmadan? O öğleden sonra beni uykumdan uyandıran da aynı korkuydu. Kimsenin beni yargılamayacağı, kimsenin umursamayacağı bir ortamda, güneş alan arka terasa bir battaniye getirmeyi ve bahçeye çıkan basamaklarda, güneş ışığıyla ısınan ve yanan kopalın varlığıyla uyuşan kanımla uyumayı tercih etmiştim.

Bazen, San Isidro'daki ilk gecelerimi, Rodolfo'nun ağır sıcaklığının yanında kıvrıldığımı özlemle düşündüm. Yatağın diğer tarafında birinin ağırlığının kesinliği, nefes alıp vermenin sabit ritmiyle nasıl da mışıl mışıl uyumuştum.

Bu gece de evde yalnız olmayacaktım ama bu gece farklı olacaktı. Peder Andrés günbatımında gelecekti.

Onunla öğlen saatlerinde capilla'da buluşmuştuk. Şapele bitişik küçük odaları bir konuk için hazırlamasını istediğimde Ana Luisa bana meraklı bir bakış attı ama hiçbir soru sormadı. Belki de öyle yapmalıydı. Peder Andrés'in çiftliğin ana kapısından capilla'ya giden patikadan yukarı doğru yürüdüğünü gördüğünde yüzündeki şaşkın ifadeyi engelleyebilirdi.

Bir omzuna asılmış maguey lifi çantası, uzun bacakları onu kolay bir zarafetle arazinin kalbine götürüyor.

"Buenas tardes, Doña Beatriz. Senyora," diyerek Ana Luisa'yı resmi ve sert bir şekilde selamladı.

Gözleri kısılmıştı. San Isidro'nun hizmetkârları için ayinlerin daha düzenli bir şekilde kutlanmasını sağlamak amacıyla capilla'da ikamet etmeyi kabul ettiği için Peder Andrés'e teşekkür ederken gözlerinin ne kadar sert ve soğuk olduğu gözünden kaçmadı.

Ana Luisa'yla birlikte ana eve dönmemiz gerekiyordu, ama o benim yanımdan olabildiğince çabuk ayrıldı ve hizmetçilerin odasına gitti. Belki Juana'ya söylemek için. Ama ona ne söyleyecekti? Çiftliğin sahibesi olarak, kocamın ailesi için çalışan erkek ve kadınlara Tanrı'nın sözünü getirmesi için bir rahip davet ettiğimi mi? Bunda bir suç yoktu. Şüpheli bir şey yoktu.

Peki Ana Luisa neden uzaklaşırken omzunun üzerinden capilla'ya kaçamak bakışlar atıyordu?

Bu akşam, adet olduğu üzere erken bir akşam yemeğinden sonra geldi ve gitti. Kendime tuhaf davranıp davranmadığımı sormak boşunaydı - bu evde kim davranmıyordu ki? Gün içinde bile en ufak bir gölge değişiminde kendimi sıçrarken buluyordum. Belime bir dizi ev anahtarı takmaya başladım, sadece boş evde yürürken rahatlatıcı demir tıkırtıları için değil, aynı zamanda ne zaman bir kapıyı bilerek açık bıraktığıma emin olsam, adımlarımı geri takip ediyor ve kilitli buluyordum.

Bu ilk kez Ana Luisa hala evde yemek pişirirken oldu. Bağırdım ve o alaycı bir bakışla kilidi açana kadar kapıyı yumrukladım. Utanmıştım ama o olmasaydı bütün gece mısırları koyduğum penceresiz depoda mahsur kalacağım da dikkatimden kaçmamıştı.

Kopal olmadan. Mumlar olmadan.

Anahtarlar sürekli aksesuarım oldu.

Dürüst olsaydım, bana bir şekilde delilik bulaştıracağı korkusuyla evi uzak tutmaya çalışmasaydım, şunu bile itiraf edebilirdim

Gün ışığında, evin etrafıma yerleştiğini hissedebiliyordum. Sanki uykusunda seğiren dev bir canavarın postundaki bir sinek gibiydim.

Şimdi uyanıyordu.

Güneş ufuktaki batı dağlarının ardına daldığı andan itibaren değişmeye başladı. Önce tembel tembel hayalet uzuvlarını uzatıyor, sonra karanlık iyice koyulaştıkça yavaş yavaş uyanıklık kazanıyordu.

San Isidro'nun duvarlarının ötesinde Apan akşam serinliğine gömülmüştü. Koyunlar eve götürülürken köpekler havlıyor; maguey tarlalarından dönen tlachiqueros'un belli belirsiz sesleri yükseliyordu. Dağların karanlık biçimi kasabanın ötesinde yükseliyor, tembelce vadinin etrafına koruyucu bir daire şeklinde yayılıyordu.

Peder Andrés'in ince bedeni ana evin avlusunun kemerli kapısını kararttı. Daha önce taşıdığından daha küçük bir çanta omzuna asılmıştı; ayakkabılarının altındaki çakılların sesi avluyu dolduruyordu.

Mumu aldım ve onu selamlamak için ayağa kalktım. Ondan bir kafadan daha kısaydım; önümde tuttuğum mumun sonucu olarak gölgeler yanaklarını bir kafatası gibi çukurlaştırmıştı. Duvardaki kafatasının bana sırtıttığını düşününce tüylerim diken diken oldu.

Bu adamı çok az tanıyordum. Yine de itibarımı ve muhtemelen hayatımı onun ellerine teslim ediyordum.

Neden? Siyah cüppesi ve yakasındaki beyaz leke yüzünden mi? Rahiplerin cemaatlerini, isyancıları İspanyol ordularına teslim ettiği, Rodolfo gibi güçlü birinin Engizisyon'un pençelerinden korktuğu böyle bir zamanda bunun garantisi neydi?

Bu seferki farklıydı. Bunu kemiklerimi sızlatan bir kesinlikle biliyordum.

"Hoş geldiniz, Peder," dedim.

Bana teşekkür etti ve yanımdan geçerek evin derinleşen gölgelerine doğru baktı.

"Ah, San Isidro. Eskiden böyle değildin," dedi. Eve hitap ederken sesi yumuşak, hatta yatıştırıcıydı. Sanki ateşli bir hastanın alnına elini koyar gibiydi. "Önden buyurun, Doña Beatriz."

Çömelerek kopal buhurdanlığı aldım, Peder Andrés'e uzattım ve kitabımı basamaktan aldım.

"Bu gece ne yapmak istiyorsunuz, Peder?" Karanlık girişe girdiğimizde sordum. Kalın donyağı mumları yakmış ve onları boşluk olan her yere bırakmıştım; kapı girişlerinde, duvarlara oyulmuş aziz saçaklarında kümelenmişler, salonlara giden uzun koridor boyunca düzenli bir şekilde sıralanmışlardı.

"Andrés," diye dalgınca düzeltti, ahşap kirişleri tararken çenesini tavana doğru eğdi. "Henüz emin değilim. Öncelikle evi sizin gibi görmek istiyorum."

"Bunun için yalnız olmanız gerekir," dedim ve onu mumlarla kaplı salona götürdüm. Rodolfo'ya gönderdiğim uzun listede şamdanlar da vardı; Rodolfo bana listenin yolda kaybolduğunu, çünkü eline hiç geçmediğini söylemişti. İki kez kaybolmuştu ve başkente postayla giden adamlara karşı sabrımı yitirmeye başlamıştım.

Peder Andrés başını salladı. "İstersen beni yalnız bırakabilirsin. Biraz uyuyun."

Gözlerimin altındaki mor gölgeleri fark etmiş miydi? Güldüm, kuru ve mizahsız. "Bu evde uyuyamam, Pa-Andrés," diye düzelttim kendimi. Bir rahibe kendi ismiyle hitap etmek bana tuhaf gelmeliydi ama dilimden doğal bir şekilde döküldü. Belki çok genç olduğu için, belki de benimle cemaatinden biri değil de akranıymışım gibi konuştuğu için.

Yeşil salona vardık ve kapıyı açtım. Odanın köşelerinden karanlık . Soğuk, taş zemini buzlu su gibi akıtıyordu.

Ev uyanıktı.

"Burası yeşil salon," dedim, sesimi ne kadar alçak tutarsam tutayım yankılanıyordu. Odanın tek bir kapısı ve alışlagelmiş yüksek pencereleri vardı; çalışma odasının yanı sıra bir لازمlığın bulunduğu küçük bir odaya da kapısı olan yatak odamın aksine, sağlam ve savunulabilir bir konumdaydı. İnsan sırtını duvara dayayıp yüzünü kapıya dönebilirdi. Böyle bir evde ilk kez geceyi tek başıma geçiriyor olsaydım, benim de isteyeceğim türden bir odaydı. Ana Luisa'nın açıklamasını yineledim: "Buraya yeşil salon deniyor çünkü-"

"Çünkü eskiden yeşildi," diye mırıldandı, yarı kendi kendine, odaya adım atarken. Hâlâ mobilyasızdı; Peder Andrés'in daha önce rica ettiği gibi, birkaç battaniye getirip şöminenin yanına, iki kopal buhurdanlığın ve bol miktarda şamdanın yanına serdim. Kirişleri tararken kaldırım taşlarını işaret etti. "Halı. Yeşildi."

"Peder Guillermo San Isidro'yu bildiğinizi söyledi," dedim. "Neden?"

Hemen cevap vermedi. Sanki uzaklardan gelen bir müzik sesi duymuş gibi başını yana eğmişti. Uzun bir an geçti; kadar hareketsizdi ki, ötesindeki karanlık o kadar tamdı ki, neredeyse karanlığa karışacak gibiydi.

Sonra döndü; mum ışığı yüzünün keskin camlarına vuruyordu. "Annem babamla evlenene kadar tüm hayatını bu topraklarda geçirmiş. Büyükanmem de burada yaşadı. Çocukken sık sık onunla kalırdım."

Yani bu evi tanıyordu ve bir şeylerin değiştiğini biliyordu. Bana yardım etmek için Peder Vicente'nin emirlerine karşı gelmeyi seçmesinin nedeni de bu olmalı: çocukluk evine bağlılık. "O şimdi nerede?" diye sordum. "Büyükanmem mi?"

"Capilla'nın ötesine gömüldü." Peder Andrés çantasını ve yanan buhurdanlığı battaniyelerin yanına koydu. "Her gece böyle şeyler olur mu?" Mumları kibritle yakıp odayı bir şapel gibi aydınlatmaya başlarken sesi artık net ve ciddiye.

Bu burnumu soktuğum için utanarak boğazımı temizledim. "İzlenme hissi asla geçmiyor, gündüz bile. Bazı şeyler güpegündüz oldu."

"Senin keşfin."

Duvardaki iskelet.

Bu düşünceyle sırtımın alt kısmına nemli bir perde yerleşti. "Genellikle gece yarısı ile şafak arasında en kötüsü olur."

Peder Andrés ayağa kalktı, boyu bir duman bulutu gibi açıldı. "İzninizle, şimdi evi kopal olmadan inceleyeceğim."

"Sen delisin," dedim açıkça. Ya da en azından bunu yapmakta ısrar ederse San Isidro'daki deneyiminin sonunda öyle olacaktı. Kırmızı gözleri

karanlık zihnimde parladı. "Eğer sana bir şey olursa . . ."

O zaman *bana* ne olacaktı? Kendimi kopal ile koruyabilirdim ama eninde sonunda yanacaktı. Karanlıkta tek başıma kalamazdım. Artık kalamazdım.

"Güvende olacağım, Doña Beatriz."

Ama olmazdım. Evin nasıl hissettiğine dair bir şey biliyorsam -ki son zamanlarda çok fazla şey bildiğimden endişelenmeye başlamıştım- onun ve benim gibi insanlara içerlediğini biliyordum. Planları ve fikirleri olan insanlara. Odama dönüp karanlıkta oturmak ve bu sırada onun evin bağırsaklarını kurcalayıp durduğunun farkında olmak düşüncesi göğsümde militanca bir korku yaratıyordu. Bu evin ne olduğunu anlamıyordu. Anlayamazdı.

Yaptım.

"Size eşlik edeceğim," dedim kararlılıkla. "Burası benim evim. Senden ben sorumluyum."

"Doña Beatriz," dedi, bir elinde tuttuğum mumun aynısından bir tane alarak. "Ne yaptığımı biliyorum."

O zaman onun yanında güvende olurdum. Öyle değil mi? Buhurdanlıktan çıkan dumana özlem dolu bir bakış attım. Bir rahibin huzurunda bana hiçbir zarar gelemezdi.

Ya da kendime öyle söyledim.

"Salonlardan başlayabiliriz," dedim sesime hissettiğimden daha fazla güven yükleyerek. "Mutfağa doğru ilerleyelim, sonra adımlarımızı kuzey kanadına doğru takip edelim."

Başlarken yanımda yürüdü, bazı odalarda durmak istedi. Mutfağa yaklaştığımızda ev nazlandı. Hissinin dalları Peder Andrés'ten uzak duruyordu ama hesap yaptığını, onu dikkatle izlediğini *hissedebiliyordum*. Bu his derimin altında bir kırkayak gibi kıvranıyordu.

Ya ona hiçbir şey yapmadıysa? Ya bunların hepsi kafamın içinde olsaydı? Soğuğu hayal etseydim, yatak odamın kapısına vuran gürültüyü hayal etseydim, hayal etseydim- yıkanmasını terinin avuçlarımda belirmesini-

izliyor musun? Saçımı çekiştiren soğuk eller? Sesler mi? O zaman ne olacak? Onun yerine *beni* şeytan çıkarmasını mı istemeliyim?

Mumlarımızın ışığı sıçradı ve mutfağın kapı çerçevesini yaladı. Ayakkabılarımız Ana Luisa'nın bahçede bolca yetişen otlarıyla buluştu. Andrés çömeldi ve parmak uçlarını otların üzerinde gezdirdi, sonra parmaklarını burnuna götürerek öz suyunu kokladı. Kararsız bir ses çıkardı, ayağa kalktı ve bir şey arıyormuş gibi bakışlarını odanın içinde gezdirdi.

Dikkati Ana Luisa'nın kapı pervazının etrafındaki kara kalem işaretlerine takıldı; gözleri işaretlerin üzerinde gezinirken burun delikleri hızlı bir nefes alışla alevlendi.

"Aklından ne geçiyordu?" diye nefes aldı, yumuşak bir kuşkuyla. Sesi benden çok kendisine yönelik gibiydi. Sesindeki bir şey neredeyse kızgın gibiydi.

"Bir sorun mu var?" Sesi titreyerek sordum. Keşfine enerjisindeki ani bir değişim eşlik etmişti ve kendimi dalgalı sulara açılan bir geminin güvertesinde duruyormuşum gibi hissettim.

Soruma cevap vermedi. "Kuzey kanadının bulduğunuz yer olduğundan bahsetmiştiniz..." Sanki bir kelime bulmaya çalışıyormuş gibi durakladı, ama daha iyisine karar verdi. "Şimdi oraya gidelim mi?"

." Kuru dudaklarımı ıslattım ve mutfak kapısına döndüm. Karanlık esneye esneye açıldı, bir ağız gibi. Mide bulantısı üzerime çöktü.

Bizi *duymuştu*.

Peder Andrés öne çıktı ve benim ona katılmadığımı fark edince durakladı. "Doña Beatriz?"

Duvarlar çok yakındı, çok yakın. Karanlık çok derindi. Beni karanlığa iterken Juana'nın gözlerindeki çakmak taşını düşündüm. Duvarların mezcalden etrafımda nasıl döndüğünü. Bu evi biliyordu. Böyle olduğunu biliyordu.

Ve beni yine de karanlığa gönderdi.

"Kopal istiyorum." Sesim gergin ve nefessizdi.

"Yeşil salona dönmek ister misiniz?" Peder Andrés sordu.

Bir yanım sırtımı güvenle duvara dayadığım hissini özlüyordu. Bir parçam ışık için çılgık atıyordu. Binlerce mum yakmak için yalvardı.

Yakılabilecek her şeyi şömineye atıp ateşe veriyorlardı.

Bir parçam bütün evi yakıp kül etmek istedi.

Diğer yanımda ise yalnız kalmaya dayanamıyordu. Peder Andrés buradaydı. Evdeki başka bir yaratıktı, bana zarar vermek istemeyen biri. Karanlıkta başka bir ruh. Ben yapamadığımda arkamı kollayacak bir çift göz daha. Kopal ve mumlarla dolu bir odada oturup başım dönene kadar duman solumak için bile kendimi bu güvenlikten ayıramazdım.

"Benim evim, benim sorumluluğum," dedim.

"İleri." Çenemi tuttum ve karanlıkla yüzleştim.

Karanlık bana baktı, içinde hastalıklı bir sevinç titremesi dalgalanıyordu.

Kapıları arkamızda bilerek aralık bıraktık, Ana Luisa'dan başka bir şeyin onları arkamdan kapattırdığına dair algıyı test etmek için. Merdivenlere ulaştığımızda Andrés keskin bir nefes aldı.

"Soğuktan," dedi kısık sesle, fısıltının biraz üstünde. Avazımız çıktığı kadar bağırabilirdik - bizi yargılayacak, bizi duyacak kimse yoktu - ama sesimizi yükseltmeyi kendimize yediremedik. Sanki o da izlendiğimizi, dinlendiğimizi fark etmiş gibiydi. Yine de evin onu duyacağını biliyordum.

Soğuk, bir akıntıya adım atmak gibiydi. Üç adım geride hiç yoktu; şimdi ise her yeri kaplamıştı. Islak, kaygan, çamur gibi ağır bir şekilde omurgamdan yukarı doğru kıvrıldı ve göğsüme yerleşti. Nefes alışım sığlaştı ve acı vermeye başladı; ne kadar denersem deneyeyim, yeterince derin nefes alamıyordum.

Sağ tarafımdan bir takırtı sesi geldi; Peder Andrés'in dişleri takırdıyordu. "Bu da *ne*?" diye zorladı.

"Korkunç bir cereyan," dedim, kendi çenem soğuktan kaskatı kesilmişti. Ev şakamı bütünüyle yuttu.

"Kuzey kanadında ... bulduğunuz yer. ?"

Başımı salladım, konuşamayacak kadar üşümüştüm. Bu farklıydı. Daha önce soğuk bana saldırdığında, ısırın ve kuru, beni ikiye ayırmaya hazır bir rüzgârdı. Bu ise kalın bir suyun içinde yüzmek gibiydi: kollarımı ve bacaklarımı yırtıyor, ağırlığıyla kalçalarımı kavırıyor, belimi sıkıyordu.

Kuzey kanadına taşındık.

Doğal olarak soğuk depo, diye yazmıştım. Boğazımda vahşi bir kıkırdama yükseldi ve susturmak için elimle ağzımı kapattım.

Dar koridorda Peder Andrés'in önden gitmesine izin verdim, soğukta ağır ağır ilerlerken kalbim göğsümdeki sıkışmaya karşı gümbürdüyordu. Bir an için sessizliği bozan tek şey ayakkabılarının topuklarının taş zeminde çıkardığı tıkırtı oldu.

Sonra aniden durdu.

Mumların titrek ışığında, önümüzde uzanan dar koridorun tuğlalarla dolu olduğunu görebiliyordum. O tuğlalar ki ben-

Tuğlaların üzerinde, yerden bir insana ait olabilecek kadar yüksekte kırmızı gözler belirdi.

Nefesim kesildi. Andrés serbest elimi tuttu.

Kırmızı karanlığa göz kırptı ve kayboldu.

Mum ışığı tuğlaların, yıkılmış duvarın üzerinde dans etti ... ve iskeletin kırık boynunda hâlâ asılı duran altın kolyeyi parlattı.

Ensemdeki tüyler diken diken oldu; ardından vızıltılı bir korku bedenimi sardı. Açığa çıkmıştık. Kaçacak hiçbir yer yoktu, aramızda *bir* bariyer oluşturacak hiçbir yer yoktu, saklanacak hiçbir yer yoktu.

Andrés mumunu kaldırdı, sonra aşağı indirdi ve haç işareti yaparak bir o yana bir bu yana çevirdi. "In nomine Patris, et Filii, et Spiritus-"

Karanlık duvarlardan, iskeletin etrafından, arkamızdan, önümüzden sıçrarken haykırdım. Soğuk, mumlarımızın titremesine ve sıçramasına neden olan bir vahşilikle gölgeleri kendine doğru çekti.

Andrés'in mumu söndü.

12

GERİ " ANDRÉS'İN SESİ korkuyla tizleşti; bir adım geriye düşerken eli benimkini sıkıca kavradı. "Yavaşça."

bir gölge akını geldi. Belimdeki anahtarlar rüzgâr çanları gibi çaldı; mumun alevi öne doğru eğildi. Elimi bırakmasını istedim, böylece alevın etrafını sarabilecektim. Alev yukarı doğru yaladı, sanki boğuluyormuş gibi umutsuzca mücadele etti. Sanki salondaki hava nefes alamayacağı kadar yakındı.

Sonra söndü.

Karanlık üzerimize çökerken Andrés'in ağzından kısık bir *hayır sesi* çıktı. "Salona dönelim," dedi. "Ben arkaya bakıyorum; sen öne bak."

Sırtımızı birbirimize dayayıp karanlığa bakarak tek bir vücut gibi hareket ettik. Copal'ımız yoktu. Kendimizi savunacak silahımız yoktu. Evin içinde kaynayan her neyse, bizi zayıf düşmüş bir av gibi takip eden her neyse, bizi ondan koruyacak hiçbir şey yoktu.

Mum ışığı yoktu. Sadece Andrés'in eli benimkini eziyordu. Bu yeterli değildi. Ev her yanımızı sarmışken olmazdı. Ondan kaçmak yoktu; sadece bağırsaklarının derinliklerine doğru kaçmak vardı ve kopali bıraktığımız salona doğru savaşıırken soğuk bacaklarımı çamur gibi çekiyordu.

Beni koridordaki çatala, merdiveni geçmeye götürmesi için hafızama güveniyordum, duvarlara uzanıp yolumu hissetmekten çok korkuyordum, ya dokunuşumun altında parçalanır ve yeni dehşetler ortaya çıkarırlarsa? Ayaklarımı kaldırmak zorlaşıyordu, nefes almak zorlaşıyordu, sanki ağır bir şey göğsüme baskı yapıyordu. Soğuk, karanlık ağırdı, çok ağırdı.

Yıkılan duvarın yönünden bize doğru kız gibi bir kahkaha yükseldi, sanki çok uzaklardan gelen bir esintiyle taşınmış gibi zayıf ve dalgalıydı.

Juana, diye seslendi kakhaha, kuş gibi ve ince. *Juana*.

"Hadi, ." Andrés hızını artırarak beni karanlığa doğru ilerlemeye zorladı. Elimi o kadar sıkı tutuyordu ki parmaklarımı zar zor hissediyordum. Ayaklarım yolu biliyordu ve bizi ana salona, yemek odasının yanından geçirdi.

Juana, Juana . . .

Açık bırakmış olmamıza rağmen salonun kapısı kapalıydı. Kapı koluna uzandım, kilitliydi. Tabii ya. Lanet olsun bu eve.

Andrés bana çarptı ve beni kapıya doğru itti. Dişlerim birbirine çarptı ve mumum yere düşerken çığlık attım. Taş zemine çarparak kırıldı ve parçalar halinde yuvarlandı.

"Carajo," dedi Andrés. "Çok özür dilerim, ben-"

Juana. Artık daha az silikti. Bizi takip ediyordu, tonu düşüyordu, daha az şarkılı, daha az kız gibi oluyordu. Çınlaması uyumsuzdu, dişlerimi sıkıyordu. *Juana*.

Yaklaştı.

"Açabilir misin?" Andrés'in nefes alışları sert soluklarla geliyordu. Anahtarla uğraşırken kalbim boğazımda zonkluyordu; sonunda karanlık odada öne doğru düştük. Andrés omzuyla kapıyı arkamızdan çarparak kapattı.

Kopal söndü. Bütün mumlar söndü. Elimi bıraktı. "Kapıyı kilitle. Ben mumları yakacağım."

Bana iki kez sormasına gerek yoktu. Öyle yaptım, sonra odaya doğru tökezleyerek ilerlerken onu takip ettim.

Kibritin kâğıda çarparken çıkardığı sestten, kehribar ve altının keskin kıvılcımından, alev alan fitilin küçük çıtırtısından daha güzel bir şey yoktur. İlk üç mumun yanında dizlerimin üzerine çöktüğümde vücudum kontrolsüzce titriyordu. Toplamda on ya da on bir tane yaktı, kalın donyağı mumlarını her köşeyi aydınlatmak için odaya dağıtırken korkudan hareketleri keskinleşti. İş

bittiğinde dikkatini üç kopal buhurdanlığa verdi. İkisini iki yanıma, üçüncüsünü de kapıyla aramıza yerleştirdi. Sonra sağ tarafıma oturdu, ağır ağır nefes alıyordu, bacaklarını

Çenesini dizlerine dayayabilsin diye göğsüne yasladı, benim oturuşumu taklit ediyordu.

Elleri titredi.

Buhurdanlardan yavaşça duman yükseliyor, havayı keskin kopal baharatıyla dolduruyordu. Andrés bana o kadar yakın oturdu ki kollarımız birbirine değdi.

Yalnız değildim. Onun varlığı çarpan kalbimi sakinleştirdi. *Yalnız değildim.*

Andrés uzun, titrek bir nefes aldı. "I . . . Bunu beklemiyordum."

Dikkati kapıya sabitlenmişti. Alnında boncuk boncuk terler kuruyordu.

"Sana söylemiştim." Kelimeler ben onları durduramadan ağzımdan dökülüyordu.

"Ve ben sana inandım." Sırtından aşağı bir ürperti inerken omuzları gerildi. "Ama inanmak başka bir şey. Görmek başka bir şey."

Sessizce oturduk, kapıya baktık. Kopalın tavana doğru izledik. Kalp atışlarım yavaş yavaş normal hızına döndü.

"Gecenin geri kalanında burada kalacağım," dedi Andrés usulca. "Ne zaman hazır olursan, uyumak için gidebilirsin. Güvende olacağım."

"Bu odadan *çıkacağımı* mı sanıyorsun?" Sesimin kızgın tonu onu yerinden sıçrattı. "Güvende olabilirsin ama yukarı çıkmak için hangi yöne yürümem gerektiğini hatırlatabilir miyim? O yolu tek başına yürümek ister miydin?"

Gölgeler kaşlarını olduğundan daha derin gösteriyordu. "Size eşlik edebilirim."

"Hayır," dedim kararlılıkla. *Yalnız kalmak istemiyorum.* "Ben burada kalıyorum."

Kıpırdandı, dizlerinin etrafındaki tutuşunu sıkılaştırdı. Bakışlarını kapıya sabitledi. Bir şeyden rahatsızdı; bu çok açıktı.

"Eğer konu geceyi bir kadınla aynı odada geçirmekse," dedim, "size evli olduğumu ve dahası bu korkunç yerde ev sahibiniz olduğumu ve dolayısıyla neyin uygun olup olmadığına benim karar verdiğimi hatırlatabilirim."

Başını şaşkınlıkla bana çevirdi. "Cielo santo, *hayır*, doña," dedi, rezil olmuş gibi görünme nezaketini göstererek. "Özür dilerim. Sadece bu ..." Gözleri tekrar kapıya kayarken, alt dudağını endişelendirirken düşüncenin kaybolmasına izin verdi. Bir şeyi tartıyor, daha fazla konuşup konuşmamaya karar veriyordu. Kalmama izin verip vermeyeceğini.

Kalmama izin vermek zorundaydı. Bu evde yalnız olmanın nasıl bir his olduğunu elbette anlıyordu. Gölgeler küçük ışık halemizin etrafında kıvrılıp

Sanki onun varlığında daha da derinleşiyor, daha da canlanıyorlardı.

Boğuk bir küfürle nefesini bıraktı, sonra o uzun bacaklar gerildi ve ayağa kalktı. "Kalmak istiyorsan, diğer rahiplere hiçbir şey söylememeni rica ediyorum," dedi sertçe. "Özellikle de Peder Vicente'ye. Anladınız mı?"

"Peder Vicente?" Tekrarladım. Bu talep -kibar bir dille ifade edilmiş olsa da ses tonundan bunun bir talep olduğu anlaşılıyordu- beni hazırlıksız yakaladı. "Ona her şeyi anlatabilirim ama bana inanmaz." Kendimi onun aşırı beslenmiş, kırmızı yanaklı yüzüne gökyüzünün mavi olduğunu söylerken hayal edebiliyordum, sadece gözlerinin genişlediğini, histerik karısını kontrol altına almak için kocama yazmak üzere kaleme uzanırken gıdılarının titrediğini görebiliyordum.

Andrés bana baktı, kasvetli ve eğlenmemişti. Sonra dikkati kapıya kaydı. Her ne duyduysa, sessiz tartışmasının dengesini bozmaya yetmişti. Bir şey arıyormuş gibi pantolonunun cebini yokladı ve bir parça kömür çıkardı.

Kömürü işaret parmağıyla başparmağı arasında yuvarlayarak benden uzaklaştı ve ilk kopal buhurdanlıktan kapının önündekine kadar adımlarını saymaya başladı. "Siete, ocho, nueve ..." Çömeldi, yere bir işaret yaptı ve doğruldu. Tekrar saydı. Çömeldi, işaretledi, kalktı. Adımları ölçülü ve matematikseldi, oturduğum yerin etrafındaki zemine hassas işaretlerden oluşan bir daire çizdi. Sonra bir buhurdanlık aldı ve adımlarını yeniden takip ederek dairenin çevresini dolaştı, adımları ölçülü ve kontrollüydü, nefesinin altında mırıldanıyordu.

Castellano konuşmadığını anlamam birkaç dakikamı aldı. Konuştuğu dil, kalın tüyler halinde etrafını saran kopal gibi ipeksi ve kıvrımlıydı. San Isidro'ya geldiğimden beri bu dili birçok kez duymuştum, tlachiqueros ve aileleri arasında konuşuluyordu.

Mum ışığı Andrés'in yüzünün yüksek noktalarında su üzerindeki güneş ışığı gibi dans etti; büyüler dumanın içinde bir su yılanının tembel zarafetiyle dolaştı.

O bir cadı.

Bu düşünce zihnimde bir kilise çanının sesi gibi net bir şekilde çınladı.

Bunu reddetmek için başımı salladım. Hayır. Bu imkânsızdı. *Peder Andrés* bir rahipti.

Büyüyü bitirdi, yere çömeldi ve daha fazla geometrik şekil çizmeye başladı. Sonunda kömürü yere bıraktı ve elbisesinin siyah kumaşının bir yerinden küçük bir nesne çıkardı.

Keskin bir çakı mum ışığında hınzırca parlıyordu, çakıyı açıp ucuyla başparmağını deldi.

Nefesim kesildi.

Bıçağın ucunun altında büyük bir kan damlası belirdi. Andrés hiç vakit kaybetmeden elini yere indirdi ve kanı geometrik şekillerden birine bulaştırdı. Sonra bıçağı cebine koydu ve kanı durdurmak için bir mendil çıkardı.

Gözlerini benimkilere dikti, yüzünde meydan okuyan bir ifade vardı. Sanki dilimin ucunda olduğunu bildiği kelimeleri söylemem için bana meydan okuyordu.

"Sen bir cadısın," diye nefes aldım. Başını salladı. Bir kez, ciddiyetle. "Ama sen bir rahipsin."

"Evet."

Ayağa kalktı, yerde yaptığı işaretleri değerlendirirken başını yana eğdi. Sonra gözleri tekrar yüzüme kaydı. Benden bir korku haykırışı ya da başka bir tepki beklediye de hiçbir tepki alamadı. Dilim tutulmuştu.

Onun gibi bir rahiple daha önce hiç karşılaşmadın.

"Ne düşünüyorsun?" diye meydan okudu.

"Bir cadının rahip olmasını tuhaf buluyorum," dedim açıkça.

Bu cevap onu alçak sesle ve gırtlaktan gelen bir kahkaha atmaya itti. "Şeytanları duyan bir adam için bundan daha doğal bir meslek olabilir mi?"

Ensemdeki tüyler diken diken oldu. Ondan korkmalıyım. Ondan *korkmalıyım*.

olmak. İnsanların cadılardan korkması gerekiyordu.

Ama çemberin içine şafak kadar yumuşak bir sessizlik çöktü. Hava daha hafif, daha sakin hissediliyordu. Mumların alevleri açgözlülükle onu içti ve yükseklerde dans etti, başını çevirip gözlerini kapıya diken cadının boğazına ulaşip onu aydınlattı.

"Ama Engizisyon ..." Ben başladım.

"Korkuyordum, evet. Ama México'yu terk etti." Andrés yumuşak, küçümseyici bir ses çıkardı. Omuzlarındaki gerginlik gevşememiş olsa da, kopal buhurdanların konumunu ayarlarken hareketleri doğal, durgun temposuna geri döndü. "Engizisyoncuların benim gibi insanları arayıp aramadığını bile bilmiyorum," dedi düşünceli bir şekilde. "Onların amacı siyasi rakiplerini yok etmektir. Mistikler ve sapkınlar gibi çizginin dışına çıkan insanları kontrol etmek. Beni hiç bulamadılar."

Karakalemi aldı ve çizime devam etmek için dairenin başka bir bölümüne geçti. Niyetinin, etrafımızda kalın bir şerit oluşturmak olduğunu şimdi anladım.

Mutfak kapısının iç tarafındaki glifler gibi. "Ana Luisa bir cadı mı?"

"Mutfakta düşünüyorsun. Hayır." Başını işinden kaldırmadı. Bana en yakın mumun fitilini çevreleyen balmumu sıvılaşmıştı ve kalın bir damlacık mumun kenarından aşağıya doğru tembelce yuvarlanıyordu. Devam ederken sesinde yargılayıcı ve sert bir ton vardı. "Bunların güçlü olması gerektiğini biliyor. Bunu doğru bir şekilde yapamayacağını da biliyor. Bu çok tehlikeliydi. Daha iyi bilmesi gerekirdi."

"Neden?" Ben sordum.

Karakaleminin darbeleri yavaşladı; durakladı. Belki de kendini çok konuşurken yakaladı. Belki de korkunun dilini gevşettiğini ve aramızda olmaması gereken bir yakınlık yarattığını, bu bilgi konusunda bana güvenilmemesi gerektiğini fark etti, çünkü başını sertçe kaldırdı. "Kimseye söylemeyeceksin. *Söyleyemezsin*," dedi. "Söylemeyeceğine yemin et."

"Sanki Peder Vicente bana inanacakmış gibi," dedim kuru bir sesle, ama bu şaka aramızda havada kaldı.

"Eğer *bunu* öğrenirse" -burada Andrés uzun bir koluyla geniş dairesel bir hareket yaptı- "beni uzaklara gönderir. İspanya'ya mı, hapishaneye mi, bilmiyorum, umurumda da değil. Buradaki insanların bana ihtiyacı var. Savaş yara izleri bıraktı. Şeytanlar bıraktı. İnsanları *kırdı*." Hararet sesini sertleştirdi. "Dinlenmeye ihtiyaçları var, duyulmaya ihtiyaçları var ve diğer rahiplerle konuşamayacakları şeyler var."

"O dili konuşmadıkları için mi?"

"Meksikalı mı? Bu daha az önemli," dedi Andrés. "Benim için de öyle, artık değil. Çocukken kaybettim." Sorgulayan bakışlarıma karşılık ekledi: "Büyükanneimin bana öğrettiklerini ezberledim. Demek istediğim, diğer rahipler ... başkentten ve Guadalajara'dan gelen zengin adamlar. Halkın sıkıntılarının dilini konuşamazlar. Benim ne olduğumu göremiyorlar ve bu böyle kalmalı. Apan, San Isidro ... burası *benim* evim. Bu insanları tanıyorum. Eşleri annem, oğulları kardeşim gibidir. *Biliyorum*. Ve dinliyorum."

Uzun bacak bacak üstüne atarak yanımda oturduğu yere döndü. Sonra orada, bir cadı çemberinin ortasında, cebinden bir tespih çıkardı. Tespih zarif parmaklarının arasından kayarken la Virgen'in gümüş yüzü mum ışığında göz kırptı.

Gerçekten, daha önce onun gibi bir rahiple hiç karşılaşmamıştım.

"Söz veriyorum," diye fısıldadım. "Yemin ederim tek kelime etmeyeceğim. Teşekkür ederim. Bunun için. Bana inandığın için."

"Sana inanmam için konuşmana bile gerek yoktu," dedi. Parmakları meditatif bir ritimle boncuktan boncuğa geçerken kapıya olan dikkati artık korkudan ziyade dikkatliydi. "Yüzün her şeyi anlatıyordu. Ve sonra kapıdan içeri girerken Buna başvurmayı planlamamıştım" -etrafımızdaki çembere hafifçe başını sallaması bunun karanlık glifler olduğunu gösteriyordu- "ama hastalıklı evleri temizlediğim onca yıl boyunca hiç *böyle* bir şeyle karşılaşmamıştım." Sesi bir an için kesildi, sanki bir anı tarafından yakalanmış ve tutsak edilmiş gibiydi. "Son zamanlarda ne kadar uyuyabildin?"

Kahkahalarım kurudu, boğazımda yabancı ve boğuk bir his uyandırıyor.

Belki saatleri sayabilirdim, Rodolfo gittiğinden beri gecede bir avuçtan fazla değil ... dokuz gün önce? On gün mü? "Saymadım' cevabı yeterli mi?" "İşte."

Daha önce serdiğim battaniyelerden birine uzandı ve onu bana verdi. Bana. "Ben gözcülük yaparım."

Parmaklarım kalın yünün içine battı. Bir başkası nöbet tutarken, kendimi sessizliğe bırakabilirdim. Çemberin içinde olmanın verdiği huzur beni sis gibi sardı, serin ve yatıştırıcıydı. *Uyku*. Bu fikir o kadar sarhoş ediciydi ki kocam olmayan, daha birkaç gün önce tanıştığım bir adamın yanında uyumak anlamına gelmesini umursamadım.

Cadı olan bir adam.

Battaniyenin bir kısmını yastık haline getirdim ve sıcak bir ocağın önüne yerleşen bir kedi gibi üzerine kıvrıldım.

O kadar sessizdi ki, alevlerini taşıyan fitillerin çıtırtısını, Andrés'in nasırlı parmak uçlarının tespihinin boncukları üzerindeki fırçasını duyabiliyordum. Sesi alçak, sabit bir uğultuydu.

Yalnız değildim.

Bir Hail Mary ile diğeri arasında, uykunun karanlık kenarından kaydım ve düştüm, düştüm, düştüm ...

* * *

RÜYALARIMDA kendimi San Isidro'daki çalışma odasında Tía Fernanda'nın desenli çarşaflarını katlarken buluyordum, ellerim sert çamaşır sabunu yüzünden kızarmıştı. Uyanıkken duvarı bölen yüksek, küçük pencereler yerine, ailemin başkentteki evini süsleyenler gibi sıva içine uzun, parlak pencereler oyulmuştu. Bir tanesi açıktı ve bir bahçeden gelen kuş seslerini taşıyan bir esinti odanın içinde dalgalanıyordu. Çarşafları katlarken esintide dalgalandılar. Elimde bir yığın temiz çarşaf vardı ve yatak odasına doğru ilerlerken onları kollarımın arasına aldım. Kapıdan içeri adım attım, köşeyi döndüm ve durdum.

Beyaz çarşaflar ve şilte paramparça olmuştu. Sanki yüzlerce keskin bıçakla parçalanmış, süngülerle vahşice delinmişti. Ahşap yatak başlığında uzun izler vardı; yastıklar parçalara ayrılmıştı, bir zamanlar içlerini dolduran tüyler, gözden kaçırdıkları katliamdan habersiz, havada sakın sakın süzülüyordu.

Kuş sesleri kesilmişti.

Doğru olduğundan emin olmak için yatağa dokunmak üzere bir adım öne çıktım. Tuttuğum çarşaflar rüyanın kayganlığıyla kollarımdan kayıp gitmişti ve elimi yatağa koyduğumda kanla kıpkırmızı olmuştu. Çarşaflar temizdi. Kaşlarımı çattım.

Çalışma odasından halı üzerindeki ayak sesleri geliyordu.

"Peder Andr s?" Dedim,          Andr s'in evin içinde bir yerde olması do aldı. Bunu görmesi gerekiyordu.

Kapıya doğru döndüm. Çalışma odasında bir figür belirdi: uzun saçları mısır ipe i kadar solgun, elbisesi başkent modasına uygun ve ı ıkta parıldaayan gri kumaştan dikilmiş bir kadın. Yüzü bana dönüktü, boğazından bir altın parıltısı göz kırpyordu.

Gözleri  ukurdu, közlerin, cehennem ateşinin ılık ı ıltısıyla yanan çukurlar. Duru u de i ti, omuzları bir pumanınki gibi kıvrıldı ve bana doğru tısladı, uzadıkça uzayan yüzlerce uzun, i nemsiz di ini gösterdi. Uzun, kıvrımlı et rengi pen elerle son bulan ellerini kaldırdı.

Yatak odasının kapısı çarparak kapandı. Bir sı rayı la uyandım, kalbim bo azımdaydı.

 arptı.

Kendimi dik konuma getirdim. Mumlar kısık -saatlerdir uyuyor olmalıydım- ama odadaki kopal miktarı azalmamı tı. Andr s solgundu; sa  çizgisinde boncuk boncuk terler parlıyordu. Hâlâ Meryem Ana duaları mırıldanıyor, dikkatli bakışlarını kapıya dikeyordu.

Üst katta bir yerde uzun bir gıcırtı duydum; kapı sallanarak açılıyordu. Kapının çarparak kapanmasını bekleyerek Andr s'e yakla tım, kol kola girecek, bacaklarımız birbirine de ecek, bileklerimiz s rt necek kadar yakındım.

Sessizlik uzadı, bir çamur kayması gibi kalın ve yava tı.

Koridorun sonundaki salon kapılarından biri acı bir iniltiyle açıldı.

Sonra bir tane daha, daha yakın.

Sanki biri evi oda oda dola ıp bir şey arıyormu  gibi.

Omzuna yaslandım, kalbim bo azımdaydı. Bekledik.

Gergin, sessiz, kapıya sabitlenmiş bir şekilde bekledik. Kapının açılmasını bekledik... peki ne için? Kırmızı gözlerin karanlıkta parıldamasını mı? Bize doğru, çembere doğru ko masını mı?

Sonra ne olacak?

Parçalanmış rüya parçaları zihnimin gözünde parladı: ahşap yatak başlığında uzun, derin pençe izleri. Kesilmiş çarşaflar. Elim kanla kayganlaşmış harap şilteden uzaklaşıyor. Arkamdaki ayak sesleri.

"Bir teorim var," diye nefes aldı Andrés, "evler hakkında. Sanırım . . . İçinde yaşayan insanların duygularını emdiklerine inanıyorum. Bazen bu duygular o kadar güçlü oluyor ki, kapıdan içeri girdiğinizde bile hissedebiliyorsunuz. Ve bu duygular olumsuz olduğunda ... kötülük kötülüğü doğurur ve büyüyerek evi doldurur. Benim genelde uğraştığım şey bu. Ama bu farklı. Bu ..." Duraksaması acı verici bir şekilde uzadı. "Sanırım o *duvarda* bulduğun her neyse -her kimse- hâlâ burada."

"*Burada mı?*" Sesim kelimenin üzerinde çatladı. "Evde mi? Yoksa ev *mi?*"

"Bilmiyorum." Benim ona yaslandığım kadar o da bana yaslanıyordu. "Bu sadece bir teori."

Kuzey kanadında bir yerde bir kapı çarparak kapandı.

Sıçradık.

Bir teori.

Sadece bir teori.

Sırtım dik ve gözlerim kamaşmış bir şekilde uyandım, hafif kopal kokan bir battaniye burnuma kadar çekilmişti. Kuş sesleri ve uzaktan gelen at kişnemeleri pencerelerden odaya süzülüyordu. Görüntülerin yuvarlanmasıyla nerede olduğumu hatırladım.

Yeşil salon.

Mumlar sönmüştü. Tek bir kopal buhurdan yanmaya devam ediyordu; dumanı sabah ışıyla oynuyor, gözümü topuklarının üzerinde geriye yaslanıp avuçlarındaki kömürü fırçalayan Andrés'e çekiyordu. Yerdeki cadı çemberini temizliyordu. Geriye sadece belli belirsiz bir gölge ve gri taşın üzerinde oksitlenmiş ve kararmış bir kan lekesi kalmıştı.

"Capilla'ya gitmeliyim," dedi Andrés. "Ayinin saat altıda olacağını söylemiştim."

Sabahın ilk saatlerinde uykuya yenik düştüğüm için başımı onun omzuna yaslamıştım. Bir rüya olup olmadığından emin olamadığım kadar bulanık bir anım vardı; yere indirildiğimi, üzerime bir battaniye örtüldüğünü . Bir haftadan uzun süredir uyumadığım kadar derin uyudum; Andrés'in beni izlediğini bilmek göğsümde şaşırtıcı bir sıcaklık, şefkate benzer bir şey yarattı.

Yer değiştirdim ve yün battaniyeyi bilinçli bir şekilde omuzlarıma çektim. Ben evli bir kadındım. Kocam olmayan birine -ki o bir *rahıpti*- karşı böyle tomurcuklanan bir şefkat hissetmek günaha tehlikeli bir şekilde yaklaştıracıktı.

"Sabahı köyde geçireceğim." Andrés'in yüzünün rengi solmuştu; gözleri, kendi aynamdan çok iyi tanıdığım o perili, uykusuz ihtiyatla gölgelenmişti. "Ondan sonra, korkarım gitmeliyim."

Git.

Bu kelime bir kova dolusu soğuk su gibi çarptı. Parmaklarım battaniyeye sıkıca sarıldı. "Neden?"

"Hacienda Ometusco köylüleri tarafından bana ihtiyaç duyulduğu haberini aldım," dedi. "Kızamık salgınından muzdaripler."

Kaşlarımı çattım. "Bunu nereden biliyorsun?" "Dualar seyahat eder," dedi.

"İnsanlar sana *dua* mı ediyor?"

"Cielo santo, *hayır*." Avuçlarını temizlemek için nafîle bir çabayla tekrar birbirine sürttü. "Duyuyorum İnsanların dualarından haberdar oluyorum." Gece bir pencere kepengi çatırdayarak açılmıştı; şimdi içinden bir esinti süzülüyor, eskimiş menteşelerinden bir inilti çıkarıyordu. Andrés durdu, cereyanı düşündü, uzaktaki bir kuşun çağrısına dikkat kesilmiş bir kedi gibi hareketsizdi. Belki de *dinliyordu*. Sonra ağırlığını değiştirdi ve uzun bir nefes vererek ayağa kalktı. "Bu öğleden sonra yola çıkmalıyım, öğleyi çok geçmeden. İki gün içinde döneceğim. En fazla üç gün."

Ayağa kalkmama yardım etmek için elini uzattı. Avuç içi geniş ve nasırlıydı. Kömürle lekelenmişti.

"Ama ya hastalanırsan?" Babamdan, askerlerinde tedavi etmeye çalıştıkları aynı hastalıklara yakalanan doktorlarla ilgili pek çok hikâye dinlemiştim.

"Ben asla yapmam." Yenilmez olduğunu bilen genç bir adamın umursamaz kesinliğiyle omuz silkti. "Benim evin bazı odalarını senin için koruyacağım. Ama önce olası çözümleri de tartışmalıyız."

Elini tuttum. Beni ayağa kaldırmasına izin verdim. Yıldızlar bu kadar hızlı yükseldiği için görüşümde kıvılcımlar çaktı; kendimi sabitlerken elimi onun elinin üzerinde sıktım.

Sonra bıraktım. Boğazımı temizledim. "Eğer uygunsa öğlen yemeğini birlikte yiyebiliriz."

Ciddiyetle başını salladı. "O zamana kadar."

* * *

BİR BANYO VE ARDINDAN GÜNEŞ IŞIĞINDA YÜRÜYÜŞ uzuvlarımın sertliğini yumuşattı ve Andrés'in gidişiyle ilgili karışık duygularımı temizledi.

Günümü

Sabah evin arka terasında uyukluyor, rüyaların puslu diyarına girip çıkıyordum. Bir keresinde, kırmızı gözlerin parıltısı karanlığı deldi, ama alçak bir erkek sesi yükseldi ve alçaldı, dualar okuyarak beni uykuya daldırdı.

Uyandığımda, arkamdaki ev hareketsizdi. Bahçe hareketsizdi. Çimenler bile fısıldaşmayı kesmişti.

Sanki ev Andrés'in varlığını hissetmiş gibiydi. Onu tartıyor, tadına bakıyordu. Yeşil salondan nemli koridorlara yayılan ve evin birçok çatlağından duman gibi süzülen sihrin yankısını ne yapacağına karar veriyordu.

Ana Luisa'nın tlachiqueros ve diğer hizmetliler için öğle yemeği hazırladığını bildiğim köydeki ortak mutfığa gitmek üzere evden ayrıldım.

Sesler dikkatimi çekti; göz kamaştırıcı kolalı beyazlar ve parlak renkli etekler giymiş bir grup köylü capilla'nın yakınında toplanmıştı. Grubun merkezinde Peder Andrés vardı; onun yanında, saç örgülerinde şenlikli kurdeleler olan genç bir kadın kalçasında küçük bir çocuğu zıplatıyordu. Çocuk bu coşkulu atmosferden pek de etkilenmiş görünmüyordu; saçları sudan kayganlaşmıştı ve Andrés'e şüpheli bir bakış fırlatırken güneş ışığında yeni doğmuş bir tay gibi parlıyordu.

Bir vaftiz.

Zorlu geceye, taşların üzerinde uyumaktan sırtımın hâlâ ağrmasına rağmen, genç annenin neşesi uzaktan bile bulaşıcıydı. Mutfığa doğru ilerlerken dudaklarımda bir gülümseme belirdi.

Luisa Ana'yı parlak bir şekilde selamladım ve yanımdan geçen şüpheli bir bakışla karşılaştım. Ani bir güvensizlik ensemden aşağı süzüldü.

"Capilla'nın dışında yemek yiyeceğim," diye duyurdum. "Peder Andrés ile birlikte. Eğer tepsi olarak kullanabileceğiniz bir şeyiniz varsa, sizi rahatsız etmemek için yemeğimizi oraya taşır ve tabakları geri getiririm."

Onun çalışma düzenini bozmak istemiyordum gibi görünmeye çalıştım. Gerçekte, Andrés ile ev hakkında ne yapacağımı tartışırken onun yanımda olmasını istemiyordum.

Ana Luisa uzun bir süre hiçbir şey söylemedi. İki kapalı kase pozole, kaşıklar ve sıcak tortilla dolu bir bezle tepsiyi hazırlamasına yardım ettim. Zengin et suyunun yüzeyinde hafif bir domuz yağı kayganlığı dalgalanıyordu; bütün

sarımsak dişleri ve kalın beyaz mısır parçaları, Ana Luisa'nın tahta kaşığının izleyerek dönüyordu.

"Bu Doña Juana'yı memnun etmeyecek."

Ana Luisa'nın sesindeki keskinlik beni şaşırttı.

"Onu memnun etmeyecek ne var?" Ben sordum. Kesinlikle ağız sulandıran pozole değil.

Dinlenmeye aç olan zihnim Ana Luisa'nın ne demek istediğini anlamakta zorlanıyordu.

Önündeki çorba kazanını karıştırırken gözlerimi kaçırdı. Ocağın altındaki ateşten odunlar çıtırdadı; aramızdaki sessizlik mavi dumanla doldu. Sıcaktan alnından boncuk boncuk ter damlıyordu.

"Cadıyı mülküne davet etmişsin," dedi sonunda. Panik göğsümün derinliklerine işledi.

Cadı, dedi.

Kapilla yönünden kahkahalar geliyordu. Omzumun üzerinden baktım. Vaftiz grubu kapı aralığından süzülerek uzaklaşıyordu; Andrés, başı onu dinlemeye eğik, ıslıl ıslıl genç annenin yanında oyalanıyordu. Kadının söylediği bir şey üzerine yüzünde bir sırıtma belirdi. Elini yürümeye başlayan çocuğun ıslak saçlarına koyduğunda, kız utangaç bir şekilde ona baktı, gözleri genişledi, sonra yüzünü annesinin boynuna gömdü.

Andrés'in büyücülüğü ortaya çıkarsa, Peder Vicente onun gerçek doğasını öğrenirse, acımasız bir ceza çekeceğini biliyordum. Ama bunun gibi anlar da kaybolacaktı. Andrés'e bir şey olursa, bu ona ihtiyacı olan insanların hayatlarında büyük bir yara açacaktı.

Ama Ana Luisa bilmeli. Kendi annesi Andrés'in öğretmeniydi; kopalin gücünü bana ilk kez o göstermişti. Mutfak kapısının iç tarafındaki işaretler onun eseri idi.

Ama Andrés'e kimseye söylemeyeceğime dair söz vermiştim. Şimdi bu yemin şiddetli bir koruyucu alevle ruhuma kazınmıştı. Tanıdığım herkese yalan söylemek anlamına gelse bile onun sırrını saklayacak ve bildiklerimi gizleyecektim. Rodolfo'ya bile. Anneme bile.

"Peder Andrés'i kastediyor olamazsınız," dedim sesimi dindar bir suçlamayla doldurarak. Elimi alnıma götürdüm ve iyi bir önlem için haç işareti yaptım. "O bir Tanrı adamıdır."

Ana Luisa kesin bir tavırla, "O pek çok şeydir," dedi. "Doña Juana'nın arkadaşı bunlardan biri değil. Yerinizde olsam onu eve almazdım."

Çenemi tuttum. Burası *benim* mülkümdü, onun ya da Juana'nın değil. Evin efendisiyle evliydim ve misafir konusunda son söz sahibi bendim.

"Endişelerinizi paylaştığınız için teşekkür ederim," dedim ses tonumu net ve tarafsız tutarak. "Ancak misafirperverliğim, Bayan Juana'nın beslemeyi seçtiği her türlü kin tarafından tehlikeye atılmayacaktır. San Isidro'da hiçbir misafir hoş karşılanmaz, özellikle de Tanrı'nın sözünü ve kutsal ayinleri ihtiyacı olan bir topluluğa getirmesi için davet ettiğim biri." Tepsiyi kibarca aldım.

Ana Luisa bana yan gözle baktı ve rol yapıyormuşum gibi davranmamı kesti.

Şüphesiz söylediklerimi tartıyordu. Cesaretimi tartıyordu.

Andrés'in neler yapabileceğini biliyorsa, *neden* evi duvarları içinde iyileştirebilecek birini istemesin ki? Juana neden istemesin ki? Ana Luisa bir tamale sepetine uzandı ve usta elleriyle dört tanesini çıkardı. Bunları tepsinin üzerine, iki tamalin arasına dikkatlice dizdi. pozole kaseleri. Kabuklarından narin buhar parmakları yükseliyordu.

"Misafiriniz için," dedi hışımla. "O sivrisineğin ne kadar yiyebileceğini asla küçümseme."

Andrés ile capilla'nın güney duvarının arkasında, ziyaretçi din adamları için şapele bitişik küçük odaların dışında, güneş ışığına boğulmuş mütevazı bir masada buluştuk.

Adını seslendiğimde Andrés odanın kapısını doldurdu. Buharlı tepsiyi görünce gözleri hevesle parladı ve öne doğru bir adım attı

-

Başı sert bir sesle kapı çerçevesinin üst kısmına çarptı.

"*Carajo.*"

Kapı aralığına pis bir bakış fırlatıp masada bana katılmak için kapıdan eğilerek geçerken güldüğümü saklamaya çalıştım. Bana bolca teşekkür etti, sonra sustu. Pozole ve tamaleler açlıktan ölmek üzere olan bir hayalet tarafından süpürülmüş gibi ortadan kayboldu ve Andrés'in yüzünde bir kez daha renk belirdi. Ana Luisa'ya güvendiğim pek fazla şey olmasa da, yeğeninın iştahı konusundaki değerlendirmesine güvenebilirdim.

İç çekti ve sandalyesinde arkasına yaslandı, sıcak bir kayanın üzerindeki sırk gibi bir kertenkele gibi güneşi içti. Kapalı gözlerinin altındaki deriyi mor halkalar gölgeliyordu.

"Hiç uyudun mu?" diye sordum.

Umursamaz bir ses çıkardı.

Bir tortillayı yırttım ve çorbamdan bir parça domuz eti almak için kullandım. Annem sofrada adabıma dudak bükmedi ama Andrés'in önünde hava atmanın ne anlamı olabilirdi ki? Hiçbir işe yaramazdı. Onun tavırlarında beni rahatlatan bir şey vardı. Bana bakışındaki bir şey, beni *gördüğünü* ve uzun zamandır arkasına saklandığım taş duvarları güçlendirmenin bir anlamı olmadığını hissettirdi.

Domuz etini ve tortillayı düşünceli bir şekilde çiğnedim, kırmızı et suyuyla birlikte içyeniden hayat sızdığını hissettim. "Capilla'da ... ev gibi mi?" Merak ettim.

"Hayır. Sessiz," dedi usulca. "Çok, çok sessiz."

Şeytanları duyan bir adam için bundan daha doğal bir meslek olabilir mi?" demişti. Belki de kastettiği şey, daha derin bir sığınak olmadığıydı.

"Tüm kutsal yerler mi?"

"Bazıları. Çocukken geceleri ortadan kaybolduğum için annem paniğe kapılırdı. Sonra sabah beni kilisede bir sıranın altında uyurken bulurdu..."

Gözlerini açtı, sonra doğruldu. Sertçe. Omuzlarının kayması, belki de çok fazla konuştuğunu düşündüğünü ima ediyordu.

Ama kalbimde bir şey, bir sıranın altında top gibi kıvrılmış siyah saçlı küçük bir çocuğu düşünerek açıldı ve daha fazlasını bilmek istedi. Onun konuşmaya devam etmesini istedim.

"Cadı bu yüzden mi rahip oldu?" diye sordum. "Kilisede sessizlik olduğu için mi?"

Gözlerimin içine baktı, sanki onunla alay ettiğimden şüpheleniyormuş gibi ağzının kıvrımı hafifçe aşağı doğru eğildi. Alay etmiyordum. Çok mu meraklıydım? Belki de. Ama yine de cevap vermesini arzuluyordum.

"Annem bu yüzden rahip olmamı istiyordu." Sesinde, gerçekten de meraklı olduğumu doğrulayan uzak bir tını vardı ve şimdi

nöbetçi. "Dünyada sesler duyan insanlar için çok az yer vardır. Hapishaneler. Akıl hastaneleri."

"Roma," dedim kibarca. Kaşları
saç çizgisine kadar kalktı.

"Sesleri duyan pek çok aziz var. Santa Rosa de Lima duymadı mı?"

"Ben aziz değilim, Doña Beatriz," dedi Andrés soğukkanlılıkla. "Ve bazıları azizlik konusunda bu kadar küstahça davranmanın küfür olduğunu düşünür."

Başını arkaya yatırdı ve gözlerini tekrar kapatarak konuyu kapattı. Gözlerim alnına düşen kuzguni siyah saçlarını takip etti, boğazının kemerinden yakasına doğru dans etti ve orada giysisinin siyahına karşı parıldayan beyaz şoka takıldı.

Yanaklarım sıcaktan kızardı. Günah söz konusu olduğunda, belki de küfretmek endişelerimin en küçüğüydü.

Bakışlarımı çorbama indirdim. "Rahip olmasaydınız ne olurdunuz?" Çok zarif bir konu değişikliği değildi ama kesinlikle gerekliydi.

Cevap vermedi. Yine merak ediyordum.

"General olmak istiyordum." Soruyu soran bendim ve onun sessizliği içinde yanıtlayan da bendim. "Babam bir generaldi. Bana savaş planlarını gösterir ve orduların yönü, tüfeklerin çok az olduğu ve askerlerin taş atmaya başvurduğu zamanlarda bile yüksek yerleri nasıl ele geçirip kazanacakları hakkında dersler verirdi." Kalemimi kırmızı mürekkep kabına daldırırken babamın kara elinin benimkini sardığını ve ona rehberlik ettiğini hatırladım. Kalem ucunun kâğıda sürtünmesini hayal etmek kaburgalarımın bir sıra özlemi sapladı. "En çok onun haritalarını sevdim. Sanırım general olmak istediğimi söylediğimde istediğim şey buydu. Haritalar. Yaşlanana kadar orduları yönetmenin insanları ölüme götürmek anlamına geldiğini anlamamıştım."

"Yani bunun yerine bir pulque lorduyla
evlendin." Sesindeki alaycı ifade canını
yaktı.

"Başka seçeneğim yoktu." Kelimeler kırılğan bir şekilde yankılandı, dudaklarımda çok tanıdıktı. Rodolfo'nun yüzüğünü parmağımda gördüğünde anneme de aynı şeyi söylemiştim. "Anlayamadığın şeyle alay etme," diye ve kaşığımı çorbama gereğinden fazla kuvvetle soktum. Et suyu damlacıkları

masaya püskürttü. Andrés'in artık beni dikkatle izlediğinin farkında olarak onlara ters ters baktım.

"Yapamaz mıyım?" diye sordu.

Sanki o tek yumuşak soru içimdeki barajı yıkmıştı.

Annesini korumak için hiçbir imkânı olmayan bir kadın olmanın nasıl bir şey olduğunu anlayamazdı. Rodolfo evlenme teklif ettiğinde karşılaştığım riskleri anlayamazdı.

Ya da yapabilir miydi?

Çocukken kaybetmiştim, demişti dili hakkında. Teni ve gözleri kuzeninden daha açık renkliydi; mestizo olduğu, diğer rahiplerden daha düşük bir kastadan geldiği açıktı. Tía Fernanda'nın evindeki benim gibi. Belki o da criollo toplumu arasında tedirgin adımlarla yürüyordu: asla yanlış adım atmamaya, arkasını kollamaya dikkat ediyordu. İğneler etine battığında asla karşılık vermemeye dikkat ediyordu.

Çok farklı dünyalardan, farklı sınıflardan, farklı deneyimlerden geliyorduk: başkentteki generalin kızı, kırsaldaki çiftliğin oğlu. İlk bakışta neredeyse hiç ortak noktamız yoktu. Belki de yoktu. Ama belki de yaşadığımız hayatlar bu açıdan o kadar da farklı değildi. Belki de bunu görmesine izin verirsem beni anlayabilirdi.

"Babam zekiydi. Nazikti. Annemi o kadar çok severdi ki onlarla aynı odada bulunduğunuzda *nefes alamazdınız*. Ama annemin ailesi limpieza de sangre'ye önem verirdi," dedim, uzun süredir tedavi edilen bir yaranın kinini bu son kelimelerin üzerinde gezdirerek. *Kanın temizliğine*. Valenzuelalar o zehirli criollo casta takıntısını, peninsular olmayan her mirasın arzu edilen ve saf olanı bozduğu inancını besliyorlardı. "Bir mestizo ile evlendiği için onu evlatlıktan reddettiler."

Bu, anneme asla ifade edemediğim gerçektir çünkü -beni ne kadar sevse de, belki de sevdiği için- diğer criolloların gördüklerini göremiyordu: *Neredeyse Doña María Catalina kadar güzelsin, ama biraz daha karanlıksın*.

"Bana bak. Babamı kayırdığım çok açık," dedim. İfade edecek kelime bulamadığım korkularım, yağmur mevsiminde taşan bir dere gibi içimden aktı. Artık başlamıştım ve durabileceğimi sanmıyordum. Andrés

denemedim. Ben yüzümü, siyah saçlarımı işaret ederken düşünceli ve sessiz bir şekilde beni izledi. "Sonra o öldürüldüğünde ve her şeyimizi kaybettiğimizde, evlenmemin bile bir mucize olacağını biliyordum. Rodolfo evlenme teklif ettiğinde başka ne yapabilirdim ki? Pulque kokusuna burun kıvrıp annemin amcamın sofrasındaki artıklarla yaşamasına izin mi verecektim? Sabrını kaybedip bizi kapı dışarı ettiğinde açlıktan ölmesine izin mi verseydim?" Evin genel yönünü işaret ettim, duvarlarının içinde gizlenen şeylerden duyduğum korku bu hareketi nefretle keskinleştirdi. "*Orasının* onun için bir yuva olması gerekiyordu. Doğru kararı verdiğimin kanıtı olmalıydı. Rodolfo konusunda bana kızmakta haksız olduğunun kanıtı." Sesim titredi - öfkeyle mi yoksa incinmişlikle mi, bilemiyordum. Belki de ikisi birden. Kollarımı göğsümün üzerinde koruyucu bir şekilde kavuşturdum. "Ama yine de mektuplarıma cevap vermeyi reddediyor ve ben de *buna* katlanmak zorunda kalıyorum."

Patlamamı uzun bir sessizlik izledi, sadece mutfaklardan gelen uzaktan konuşmalarla noktalandı.

Bir çift kırlangıç gökyüzünden süzülerek Andrés'in başının üzerinde kelebekler gibi dönmeye başladı. Kalan birkaç tortillaya uzandı, birini küçük parçalara ayırdı ve sol elini avuç içi yukarı bakacak şekilde masaya koydu.

Kırlangıçlar üzerine çullandı. Biri doğrudan tortillaya yöneldi, avucundaki ikramı gagalarken küçük, pençeli ayaklarını başparmağının dibine tünedi. Diğer temkinli bir şekilde kolunda geziniyordu. Başını yana eğdi, boncuk gözleriyle değerlendirdi. Sonra bir, iki kez daha yaklaştı ve tortilla parçalarını yırtan arkadaşına katıldı.

"Bir doktor. İsyancılar için. Olmak istediğim şey buydu," dedi. Gözlerini kırpmadan kırlangıçların tatlı kesik hareketlerini, tatmin olmuş bir şekilde süzülüşlerini izledi.

"Kangren yüzünden uzuvlarını kaybeden adamlar gördüm. Çocuklar tüberkülozdan öldü. Ağabeylerim isyancılara katıldı ve öldürüldü. İkisi savaşta. Üçüncüsü ortadan kayboldu. Sonradan öğrendim ki savaş bittikten hemen sonra hapishanede ölmüş. Düşündüm ki ..." Sözünü yarıda kesti. "Bir şeyleri *düzeltilmek* istedim. Yaralı insanları iyileştirmek -ki çok fazla yaralı vardı- bana bariz bir seçim gibi geldi. Nasıl iyileştirileceğini zaten biliyordum. Ama annemin en son istediği şey birimizi daha savaşta kaybetmektir. O benden

rahipliğe katılmamı istedi. Büyükanmem onun isteklerinin yerine getirilmesini sağladı ve beni Guadalajara'ya gönderdi."

Kırlangıçlar birbirlerine cıvıldadılar, sonra hep birlikte Andrés'in kolundan havalandılar. Yukarı, yukarı, yukarı, capilla' ince çan kulesine doğru süpüren yollarını takip ettim.

"Seni başka bir savaşa gönderdiler."

Ağzı buruştu - hüznü, alaycı bir eğlence. "Ah evet, ruhlar için savaş. Hepimizin San Miguel Arcángel'in askerleri olduğu, Şeytan'ın güçlerine karşı alevli kılıçlarla savaştığımız savaş." Bunu bir an için düşündü. "Sanırım annem beni başkalarının ruhlarını kurtarmaya göndermekten çok kendi ruhumu kurtarmakla ilgileniyordu."

Sesler yüzünden.

Çok, çok sessiz, demişti.

"Evin içinde sesler duyuyor musun?" diye sordum. "Evet." Kesin bir cevap.

İrkildim. Olumlu cevap vermesini bekleyip beklemediğimden emin değildim ama bunu yüksek sesle duymak yine de tüylerimi diken diken etti.

"Bu bile tek başına olağandışı değil," diye devam etti. "Ailem yedi kuşaktır o evin gölgesinde yaşıyor. O yaştaki her binanın iliklerine kadar anıları vardır. Ama şimdi sesleri farklı. Biri diğerlerine hükmediyor; niyeti benim için belirsiz. Ürkmüş bir at gibi sakinleştirmenin kolay olacağını düşünmüştüm ama dün gecedten sonra ..." Yüzünde endişeli bir ifade belirdi. "Bunu nasıl düzeltceğimi düşünmem gerekiyor. İsterseniz yeniden strateji belirleyin." Uzun parmaklarını birleştirip dudaklarına götürdü ve sessizce düşünmeye başladı.

Juana, Juana.

"Duyuyor musun ..." Bocaladım. "O sesin herhangi bir isim söylediğini duyuyor musun?"

Andrés gözlerini benimkilere dikti, kaşları endişeyle çatıldı. Omurgamdan aşağı soğuk, yağlı bir korku süzüldü.

"Hayır," dedi. "Hayır, ."

ANDRÉS

O öğleden sonra katırımı San Isidro'nun ahırından çıkardım. Güneş tepeden batı ufkuna doğru kayıyordu; çekirge korosu siesta saatlerinin sıcaklığıyla birlikte yükseliyordu.

Omzumun üzerinden evi çevreleyen duvarlara, eski bir canavarın omurgasını andıran düzensiz tepe ve çukurlarına bakıyorum.

Ev gitmemi *izledi*, bakışları kel bir şekilde değerlendiriyordu.

Şefkatli, iliklerime kadar işleyen bir korku parmak uçlarını ensemdede gezdirdi.

Benim yokluğumda San Isidro'ya ne olmuştu? Çocukken sık sık evin dostluğunu arar, patronun ve ailesinin yanından sıvışıp eski dedikodularında kendimi kaybedebileceğim unutulmuş bir depo bulurdum. O zamanlar ev beni, onu duyabilen birkaç kişiden biri olarak tanır ve her girdiğimde beni karşılardı. Gölge koridorlarında asırların anıları oyalanırdı, öyle ki binanın duvarlarına nazik, yaşlanmayan, dikkati dağılmış ve yaşayanların işleriyle ilgilenmeyen bir duyarlılık dokurlardı.

Ama şimdi? Burası çocukken tanıdığım, konuşmaları gizli ve iyi huylu olan ev değildi. Evin temelindeki toprak hastalıkla, bir yanıklıkla doymuştu, siyah damarları tepeden kapıya kadar uzanıyor ve lanetli bir ağacın kökleri gibi evin altına dolanıyordu.

Böyle bir değişiklik hemen olamaz. Doña Beatriz'in gelişinden önce olmalı. Bunun duvardaki cesedin görüntüsüyle bir ilgisi olmalıydı. Hiç şüphe yoktu ki, kadının kemiklerinin derinliklerinde titreşen öfke

Evin *bununla* bir ilgisi vardı. Eski, enfekte bir yara gibi iltihaplanmış, açık ve ağlıyordu.

Onu tamir etmek zorundaydım. Eve olan sadakatim aileme olan sadakatim kadar tamdı; bu çiftlik *evi yuvamdı*. Eşiğinden adımımı attığım anda kararımı vermiştim: Onu çürümüşlüğünden arındıracaktım.

Ama nasıl?

Akımın kaçınılmaz çekimini takip eden düşüncelerim hemen göğsümdeki kilitli kutuya düştü. İçindeki karanlığın her zerresi serbest için pençeliyordu.

Dün gece, evin öfkesi tarafından yeşil salonda köşeye sıkıştırıldığım da, kendimi savunmak için harekete geçtim: Kutunun kilidini açtım. Korkunun dürtüsüyle içime uzandım ve orada sıkı sıkıya sakladığım karanlığın bir damlasını serbest bıraktım.

Ve şimdi gözlerimi her kapattığımda, göz kapaklarımın iç kısımlarına kazınmış glifler görüyordum. Düşüncelerim her dolaştığında, kutsal olmayan, kaçınılmaz bir çekimle o kilitli kutuya çekiliyorlardı.

Ben gençken Titi, kuzeyde şeytani ele geçirme salgınıyla suçlanarak işkence gören ve hapse atılan cadıları duymuştu. Hapishanede açlıktan ölenler ya da işkence yaralarından ölenler çoğunlukla benim gibi mestizolardı, mestizolar ya da criollolar, çünkü Indiolar Engizisyon'un yetki alanına girmiyordu.

"Seni koruyamayacağım bazı şeyler var," dedi bana üzüler ek.

Bu doğruyd u. Ben onun varisiydim, her zaman öyleydim ama onun kanı ve yetenekleri damarlarımda akanın sadece yarısıydı. Geri kalanı ne onun ne de benim adlandıramadığımız bir karanlıktı.

Bu yüzden Titi beni papaz okuluna gönderdi; orada hem askerlikten hem de engizisyondan saklanabileceğime inanıyordu.

Saklandım. Her ne kadar başlangıçta Titi'nin Kilise'ye katılmam gerektiğine dair inancından şüp he duysam da, teolojik eğitim, arzuladığımı bilmediğim bir yapı haline geldi. Bana net işaretleri olan bir harita, doğru ve yanlış yolların açık göstergeleri, bir başlangıç ve bir son verdi. Netlik bana Hristiyan Tanrısına inanma gücü verdi - her ne kadar ilk başta çekingen davransam da, hem doğuştan gelen hakkım hem de Titi'nin öğretileri nedeniyle hor görölmekten korksam da. Sonsuz şaşkınlığıma rağmen, kendimi kabul edilmiş buldum. Hatta hoş karşılandım. Güvenilir.

Bölünmüş ruhumun günahkâr parçaları ezilerek boyun eğdirildiği sürece, bana ait olabileceğim bir yer verildi. Bu parçam zincirlerle bağlı olduğu sürece, O'nun sevgisine sahip oldum.

Apan'a döndüğümünden beri bile bu yanıma dokunmamıştım. Büyükannemin varisi olarak hizmet edebilmek için, onun bana öğrettiklerine ve sadece ona dayandım. Kendime bunun o karanlığa ihtiyacım olmadığı için olduğunu söyledim. Titi'nin bana öğrettiklerine sahiptim. Kefaret ve bağlılık yoluyla Tanrı'nın rehberliğini ve güvenini kazanmıştım.

Artık bunun korktuğum için olduğunu biliyordum.

Dün gece korkuyla hareket ettim. Başıma gelenler yüzünden daha da fazla korku kazanmıştım: Göğsümdeki kilitli kutunun o ağır, acı veren farkındalığı olmadan bir daha huzurlu olabilecek miydim? Ama San Isidro'yu onsuz tedavi edebilecek miydim? Ya yapamazsam?

Hacienda San Isidro -*evim*- zehirlenmişti. Acı veriyordu. Bunun gibi çürükler evin duvarlarının ötesine yayılacak, topraktan yaşamı emecek, tarlaları bozacak, köyün evlerini hastalıkla kaplayacaktı. Bu bir hastalıktı. Kontrol altına alınmalı, sonra da yok edilmeliydi.

Düşüncelerim kilitli kutunun önünde usulca diz çöktü.

Dün gece onu açtığımda, kendimi ve Beatriz'i evin kötülüğünden korumak için kendi karanlığımın bir kıvrımını serbest bıraktığımda, benden kaçmadı ya da bana tiksintiyle bakmadı. Babamın, soyunun bende ortaya çıkardığı karanlığı öğrendiğinde yaptığı gibi bana yanmam gerektiğini söylemedi. Mum ışığında bile gözlerinin güvenle dolu olduğunu görebiliyordum.

Bu anıyı hatırlayınca göğsümde bir şeyler hoş bir şekilde çırpındı.

Kutuyu bir anlığına açabilseydim, içinde kaynayan şeyin sadece bir parçasını serbest bırakabilseydim... Onu tamamen kontrol edebilseydim, onu sakladığım kilitli odaya dönmekten başka çaresi kalmazdı, o zaman belki de onu evi iyileştirmek için kullanabilirdim.

Belki işe yarayabilir.

Katır başını savurdu; sonra hafif bir kızgınlıkla dişlerini sıkarak başını eğdi ve ön ayaklarını omzuma sürttü. *Yürü*, dedi, huysuz ve sabırsız - ne kadar erken başlarsak

Tekrar yürümeye başladığında, dizginlerden, ısıriktan benden ne kadar çabuk kurtulursa, gölgede o kadar çabuk dinlenebilirdi.

Hâlâ düşüncelere dalmış bir halde itaat ettim. Köylülerle ev hakkında yaptığım nazik konuşmalar çoğunlukla sonuçsuz kalmıştı. Onlar daha çok benim yokluğumda başlarına gelenleri, geçirdikleri hastalıkları anlatmaya niyetliydiler. Ne yazık ki konuşulacak çok şey vardı. Enfekte içme suyundan kaynaklanan kolera. Bir ilkbaharda kızamık salgını çocukları öldürmüş. Sonra tifüs köyü vurdu. Yokluğumun yol açtığı hasarı duyunca kalbim sıkışmıştı. Tifüs! Katırla birlikte batı yoluna doğru yürürken kederle başımı salladım. On üç yaşında bile olsam, bir saatlik çalışmayla köyü tifüs saçan parazitlerden kurtarabilirdim.

Ama ben sürgün edilmişim.

Tek merhamet, vebanın Doña María Catalina'yı da beraberinde götürmesiydi.

o.

Paloma bana hastalığın eve ne kadar çabuk bulaştığını anlatmıştı. Bir gün Doña Catalina her zamanki dik başlı halini takınmış, akşam yemeğinde Juana ile mali konular hakkında enerjik bir şekilde tartışıyordu. Ertesi gün, patronun karısı odasına kapanmıştı; Ana Luisa onun hareket edemeyecek ya da görülemeyecek kadar hasta olduğunu söyledi. Üç hafta boyunca nekahet döneminde odasında kaldı ve sadece Ana Luisa baktı. Sonra aniden öldü. Paloma onun sessiz cenazesini mezarlık duvarındaki uzak bir tünekten izledi: nefret dolu kadının bulunduğu tabutun üzeri toprakla sıkıca örtülene kadar elleri kenetli bekledi.

Doña Catalina'nın ölümünden sonra bile ailemin yaşadığı topraklardan sürgün edilmeye devam ettim. İki yıl boyunca Apan'da tek başıma yaşadım, maguey'in kalbinden koparılmış bir sap, Solórzanos' karşı öfke ve kızgınlık yaramdan ağlıyordu. Rodolfo'nun yeniden evleneceği ve yeni bir gelinle San Isidro'ya döneceği söylentileri, kasabanın tozuna ayak basmadan haftalar önce kasabayı yalayıp geçmişti; nihayet kilisede ortaya çıktıklarında, iyileşmemiş bir yaranın üzerine atılan tuz gibiydiler. Yeni eşe bir bakış bile atmadım. O canavarla evlenerek kendine nasıl bir kader çizmiş olursa olsun, beni ilgilendirmez, dedim kendi kendime.

Ta beni ilgilendirene kadar.

Beatriz'in Peder Guillermo'dan evi kutsamasını istediği gün ayinden sonra Paloma orada olduğu için oyalandım. Juana ve Ana Luisa, Paloma'nın beni aramak için kasabaya gelmesini yasaklamışlardı; onu iki yıldır görmemiştim ve onunla konuşmayı çok istiyordum.

Paloma'nın bana söylediği ilk sözler umutsuz bir tıslamaydı. "Doña Juana bir şeyler saklıyor. Annem de. Korkunç bir şey." Gözlerinde kalbimi durduran bir vahşilik vardı: avlanan şeylerin vahşi korkusuydu bu. "La señora rahiplerden evi kutsamalarını isteyecek ama bundan çok daha fazlasına ihtiyacı var. Gelip yardım *etmelisiniz*."

O tehlikedeydi. Sürgün edilsem de edilmesem de San Isidro'ya dönmek için savaşağımı biliyordum. Daha önce o evde ona zarar verilmesine izin vermişim. Bunun tekrar olmasına izin veremezdim.

O anda başımı kaldırdım ve yeni Doña Solórzano'nun gözleriyle karşılaştım.

Koyu renk saçları vardı, ufak tefekti ama gururlu omuzları vardı. Büyülü yeşil gözleri, mantosunun siyah danteline karşı bir renk cümbüşüydü. Bakışlarımla buluştu ve onu sımsıkı tuttu: ruhumu bedenimden koparıp adaletin terazisine koyan bir açık sözlülükle beni ölçtü.

Sessiz zihnimde bir düşünce yayıldı, yasaklanmamış, hızlı ve bir kilit tıklaması kadar kesin: *bu farklı*.

Öyleydi. San Isidro'ya gelmemi istedi. Çiftliğin kapılarını açtı ve sürgünüm sona erdi.

Yıllar sonra San Isidro'nun toprağını ayaklarımın altında hissetmek sarhoş ediciydi... ta ki havasını çürüten hastalık ve öfkeyi kadar yaklaşıp kadar. Doña Beatriz Solórzano benden yardım istediğinde, onu geri çeviremeyeceğimi biliyordum. Hacienda San Isidro'da kalmak ve Paloma'yı evin içine sızan zehirden korumak için her fırsat değerlendirilmeliydi. Ama Beatriz'in sesindeki çaresizlik, Solórzanolar'a duyduğum öfkeyi sonsuza dek gömdüğümü sandığım içimdeki merhamet duygusunun kilidini açtı.

Yalnızdı. Ne kocası, ne arkadaşı, ne de ailesi... O mağara gibi, mide bulandırıcı evin çeneleriyle yüzleşirken yanında kimse yoktu.

Titi sık sık, *kayıp ruhlarla ilgilenmenin bizim mesleğimiz olduğunu* .

Dün gece yeşil salonda Beatriz'in uyuyan bedenini battaniyeyle örttüğümde yaptığım buydu, dokunuşum bir nefes uzun sürse bile tüy kadar hafıftı. Kayıp bir ruh yardım istedi, ben de verdim. Yaptığım şey buydu. Ben buydum, Titi'den bana miras kalan sorumluluk ve omuzlarıma almayı seçtiğim Haç buydu.

O zaman neden başarısızlık anlarımlın kefarecini henüz ödememiştim?

Maguey'nin arasından süzülen bir esinti, arkadaşları siesta yaparken tarlaların sıralarını arşınlayan birkaç tlachiqueros'un seslerini taşıyordu. Yürürken dikkatim dağınık bir şekilde dudağımı kaşıyordum. Dün gece Beatriz'e gerçek yüzümü göstermişim. Kimseye söylemeyeceğine yemin etmişti ama gerçek ki, Titi'nin adamları ve haciendalardaki köylüler dışında, bu kadar açık konuştuğum *tek* kişi oydu. Dilimi gevşeten uykusuzluk muydu? Beatriz'in başını hafifçe yana eğerek beni dinlemesi miydi?

Yoksa daha vahim bir başarısızlık mıydı? Gözlerimi sık sık ona çevirmeme neden olan çok insani bir kusur mu?

Kapilla'nın yanındaki masaya pozole tepsisini koyarken Beatriz'in belinin kıvrımını takip etmeme, sırtının çizgisini boynuna, tenine değen buklelerine ve boğazının kıvrımına kadar izlememe neden olan bir başarısızlık mı?

Bana , dedi.

Ama vardı ve günah da burada yatıyordu.

Keskin bir parıltıyla, çöldeki güneşin beyaz darbesiyle, ondan ne kadar nefret etsem de Rodolfo'nun sahip olduklarına imrendiğimi fark ettim.

Bu düşünceyi hemen kovmalıydım. Aynı nefeste hem affedilmeyi hem de cezalandırılmayı istemeliydim. Kendimi toparlamak, kazanmak için çok mücadele ettiğim soğukkanlı, kontrollü tarafsızlığı yeniden kazanmak için uzaklaşmalıydım. Kendimde çok *sevdiğim* dünyevi arzulardan zor kazanılmış uzaklığı.

Patronun karısına göz koymuştum. Eğitimimin bana verdiği harita bu konuda netti: *tövbe* etmek.

Öyleyse neden günahı kalbimden olabildiğince uzağa atmak yerine, onu eski bir para gibi inceleyerek zihnimde evirip çevirmeye devam ettim? Acaba

daha meseleler olduğu için mi? Yoksa -Tanrı korusun-
-İnatçı bir yanım henüz affedilmek *istemiyor*

Bir gölge yolumu kesti. Çenemi sertçe kaldırdım ve katırın dizginlerini sıkıca kavradım.

Tam karşımda Juana Solórzano duruyordu. Ayakları yolun toprağına sıkıca basmıştı; bana mülayim, neredeyse sıkılmış bir saldırganlıkla bakıyordu.

"Villalobos." Sesi bir kıl gömlek gibi tenimi taradı. Ondan başka kimse bana soyadıyla hitap etmezdi. Babamın bir zamanlar ona hizmet ettiğini, ailemin hâlâ ona hizmet ettiğini ve ne kadar büyürsem büyüyeyim, ne kadar uzağı gidersem gideyim, ne kadar çalışırsam çalışayım, ne kadar yükselirsem yükseleyim, bana hep tepeden bakacağını sürekli hatırlatıyordu. "Benim mülkümde olmaman gerekiyor."

Juana'nın, ölümünden sonra bile Doña Catalina'yı sürgüne göndermesi beni şaşırttı. Beni öfkелendirdi. Belki de bunun üstesinden gelmeliydim. Belki de zamanla onu affedebilmeliydim.

Olmalı tuhaf bir şekilde güçlü bir kelimedir. Utanç ve öfke, madeni paranın taşa yapışması gibi ona yapışıyor. Dünyevi pek çok şeyden kopmayı başarmıştım, ama bu çapak gibi yapışmıştı. Dişlerini kemiğı değıcek kadar derine batıran ve zehrini iliklerime kadar yayan bir yıldı.

"Buenas tardes, doña." Sol elimi uzattım ve şapkamı ona doğru eğdim. Harekete döktüğüm sessiz itaatsizliğı her zerresini okumasına izin verdim. Benim de en az onun kadar kin tutabileceğimi bilsin. "Doña Solórzano'nun daveti üzerine geldim." *Yaşayan kişi*, diye ekledim sessizce. "Ve birkaç gün içinde onun daveti üzerine geri döneceğim."

Katıra dilimi şaklattım ve Juana'nın durduğu yerin etrafından bir yol açmak için onu ileriye ve yoldan biraz uzağı yönlendirdim.

Bana hayal gördüğümü söyledi. Beatriz'in sesi zihnimde yankılanırken, kilise deposunda konuştuğumuzda duruşundaki çöküşten belli olan içi boşalmış, bitkin korkuyu hatırladım. *Ama bana evden korktuğunu* söylemişti. *Hem o hem de Ana Luisa.*

Beatriz'in vardığı sonucun doğru olduğuna inanıyordum. Juana'yı -uzaktan da olsa- hayatımın büyük bir bölümünde tanımıştım ve keskin gözlü olduğunu biliyordum. Dikkatli.

Beatriz'in söylediği kadar evden kaçıyorsa, o zaman evde bir sorun olduğunu biliyordu.

Başka ne biliyordu?

Juana'nın yüzü ter lekeli şapkasıyla gölgelenmişti ama ben yanından geçerken gözlerini bana diktiği hâlâ belliydi.

Bize yardım etmedi.

Katıra bindim ve Juana'ya arkama bakmadan veda ettim. "Buenas tardes, doña."

Cevap alamadım. Omzumun üzerinden bir bakış attığımda, gitmişti, bir hayalet gibi sessiz, maguey sıralarının arasında kaybolmuştu.

Burada bulunmam konusunda Peder Vicente'ye gitme ihtimali var mıydı? Belki, ama belki de değil-Padre Vicente onun yaşam tarzını, evlenmeyi reddetmesini ve ayinlere nadiren gelmesini onaylamıyordu. Rahiple yolu her kesiştiğinde yüzünü ekşitmemesi adamı sinirlendiriyordu. Bir bakıma Vicente'nin sinirlerini bozmasına saygı duyuyordum. Kimsenin kendisi hakkında ne düşündüğü umurunda değildi, bu onun konumundaki bir kadın için ne kadar tehlikeli olsa da.

Ama ya Rodolfo'ya benim varlığımdan bahsederse? Beatriz'in ona itaat etmeyip benden yardım istemesine kızar mıydı?

Bu düşünce içimde derin bir ürperti yarattı. O canavarın neler yapabileceğini biliyordum.

Ama Rodolfo'nun Beatriz için nasıl bir tehlike oluşturduğu hâlâ belirsizdi. Hizmetçilere karşı ne kadar zalim olursa olsun, hayatında Doña Catalina'ya el kaldırmamıştı.

Zihnimin gözünden duvardaki iskelet, mumun titrek ışığında çıplak ve alaycı bir şekilde bana sırtıyordu.

Yoksa miydi?

BEATRIZ

Andrés'in Hacienda Ometusco'da geçirdiği geceler çok az uyudum ama Rodolfo'nun izniyle başkentten ilk mobilya sevkiyatı geldiğinde aklım başımda olacak kadar uyudum. Paloma'nın, geçici ustabaşı José Mendoza'nın ve sabahları Juana'dan ve tarlalardan uzaklaştırılan bir avuç genç tlachiqueros'un yardımıyla evi donattık. Resmi yemek odasında Nikaragua sedirinden bir masa ve pahalı döşemeli sandalyeler. Salonda ve yatak odasında halılar. Şamdanlar, aşk koltukları ve boş kitaplıklar, akşam yemeğine gelen rahatsız, katı bir misafir gibi odaları doldurdu.

Yeşil salonu boş bıraktım. Evin diğer bölümlerine yerleşen normallik işaretleri, çıplak duvarlarını ve uzun gölgelerini bariz bir çürük haline getirdi.

Paloma, Mendoza ve son tlachiqueros da ayrıldığında ev titredi, hoşnutsuz bir boğa derisinden sinekleri silkeliyordu. Rahibin gelişinden önce olduğundan daha az sıklıkta ve daha az niyetle dikkatinin soğuk dallarını üzerimde hissettim: Sanki ev, yatak odamın eşiğindeki koruyucu işaretlerin Andrés'in geri döneceği anlamına geldiğini *biliyordu* ve onun yokluğunda bu gerçeikle meşgul oldu. Sıvasının altında, kapılarının tedirgin gece yarısı çarpışlarında asık suratlı bir enerji oluşmuştu.

Ben de bekledim. Dertlerimi rahatça konuşabileceğim kimse olmadığından, düşüncelerim zihnimde ve göğsümde birbirine dolanıyordu. Ani hareketler irkilmeme neden oldu; Paloma varlığını birkaç uzun adımla duyurmaya başladı

Gözlerim fal taşı gibi açılmış, nefesim sığ ve keskin bir şekilde ayağa fırlamamı engellemek için nazik bir girişimde bulunmadan önce bir kapı aralığında belirdi.

Deli olduğumu düşündüyse de bundan hiç bahsetmedi. Belki de yanlış yönlendirilmiş bir umut ya da umutsuz bir arkadaşlık özlemiydi, ama tam tersine inanıyor olabileceğini düşünmeye başlamıştım. Daha doğrusu, evle mücadele etmek için attığım adımları . Peder Andrés'in döneceği gün yıkamak üzere yatak odamdan çarşafı toplamama yardım ederken, eşikteki işaretlere bir göz attı ve yumuşak, memnun bir ses çıkardı. Onaylama olabilir mi?

Daha sonra, öğle uykusu için evden çıkarken, mutfaktan sebze bahçesine adım atmadan önce durakladı.

"Size hiç teşekkür etmedim, doña," dedi Paloma usulca, bana dönmek yerine kapı aralığından konuşarak.

Başımı bir yana eğdim. Paloma'nın çekingenliğini anlamaya başlamıştım; bana karşı minnettarlık duymak bir yana, herhangi bir duyguya gönüllü olması bile beni duraksatmaya yetiyordu. "Ne demek istiyorsun?" Dikkatlice sordum.

"Onu geri getirdiğin için."

Ve bir kuzgun gibi bahçede sessizce süzülerek gitti.

* * *

BULUTLAR tepelerin üzerine çöktüğünde, yağmur yüklü karınları alacakaranlıkla çizgilenirken, Peder Andrés San Isidro'ya döndü. Ana evin avlusuna açılan kapıda ellerimi birbirine dolayarak bekledim. Onu tepeye, capilla'ya doğru yürürken gördüğümde, kalan ışık alçak chaparralların arasından uzun, ince bir gölge düşürdü, ellerim hareketsiz kaldı.

Artık yalnız olmadığım için değildi. Geri dönmüş olmasıydı. Bir arkadaş. Bir müttefik. bir omuz.

Geceyi bir saat geçe yeşil salonda kamp kurduk, dışarıda yağmur yağarken gece boyu sürececek bir savaşa hazırlanan iki asker gibi: battaniyeler ve mumlar, kopal ve otlar. Cadı çemberleri için odun kömürü. Kutsal su. Bir altın

Andrés'in boynundaki haç, iki düzine donyağı mumunun ışığında parlıyordu. Karşımda duruyordu, rahip kılığındaki cadı, bir elinde çakı, diğerinde buhurdanlık. Kilitli kapı onun arkasındaydı, şömine de benim. İkimizi de çevreleyen bir koruma çemberi.

Andrés buhurdanlığı ayaklarının dibine koydu. Duman şafak vakti sis gibi yükselirken bıçağı bana doğru uzattı.

"Hazır mısın?" Sesi bir dua gibi alçaktı.

Bıçağı aldım.

Evin hanımı olarak Andrés'in, duvarlardaki her neyse onu dışarı çekmeye yardım etmek için benim niyetime, irademe ihtiyacı vardı. Onu kovmak ve sonra -eğer her şey plana göre giderse- odaları arındırmak için.

Parmaklarımı ahşap sapın yıpranmış oluklarına sokarken hissettiğim duygu neredeyse Andrés'in elini tutmak gibiydi. Mum ışığı keskinleştirilmiş ucunda dans ediyordu. Derin bir nefes aldım.

Ucunu başparmağıma yerleştirdim ve kan yakut parlaklığında akana kadar bastırdım. Sonra Andrés'in talimatlarına uydum ve ona doğru adım attım, yakasının düğmelerini açıp gevşeterek boğazının narin derisini ortaya çıkarırken kalp atışlarım hızlandı. Orada, adem elmasının hemen altında, nabızı zonkluyordu, nazik ve ritmikti ve benimkinden çok daha sabitti.

Başparmağımyı nabzın üzerine koydum, yavaş ve nazik bir hareketle kanı deriye bulaştırdım.

"Ben María Beatriz Hernández Valenzuela, Rodolfo Eligio Solórzano Ibarra'nın karısı ve bu evin vasisiyim," diye okudum, sesim boğuk çıkıyordu. "Ve koruyucu olarak sana benim adıma konuşma yetkisi veriyorum. Bu evdeki ve ötesindeki güçleri çağırmak ve isteğimin yerine getirilmesini sağlamak için."

Gözleri dalgalanarak kapanırken elim Andrés'in boğazında kaldı. Konuştuğunu duymadan önce sesi başparmağımda mırıldandı. Açılış büyüsunün ne anlama geldiğini bana önceden söylemişti ama yine de büyükannesinin şık Meksikalı sesine Latince bir duanın karıştığını duyunca kollarımdaki tüyler diken diken oldu:

"Gençliği çağırıyorum, dumanın ve gecenin dirilmiş efendisini, cadıların ve nahualelerin koruyucusunu. Dinleyenlerin öğretmeni, dinlemeyenlerin kardeşi.

yeni aylarda yeniden doğar. Gece boyunca bize rehberlik et. Yeraltı dünyasının efendisinin yanlış yere koyduğu kişilerle konuşabilmemiz için bize dil ver ki onları doğru yola sokabilelim."

Etrafımızdaki duman hareket etmeye başladı.

Copal'ın dans edeceği konusunda beni uyarmıştı. Kıpırdamadan duracak, bakışlarımı Andrés'ten ayırmayacak ve irademi ona odaklayacaktım. Dumanın alabileceği şekillere bakmayacaktım. Çevresel görüşümde, bir pumanın sinsi hareketini, bir çığlık baykuşunun kanat çırpışını yakaladım.

Ama Andrés'e odaklanmaya devam ettim. Konuşurken boğazının hareketine, nabzının yumuşak atışına. Onunla aynı anda nefes almaya odaklandım.

İşte bu kadar. Talimatlarını kusursuz bir şekilde uygularsam, bu San Isidro'nun hastalığının sonu olacaktı. Duvarlarındaki çürümenin, karanlığındaki zehrin sonu.

Andrés'in duası bitti. Çemberin çevresinde dönen gölgeler kayboldu; odanın üzerine bir kuyunun serin derinlikleri kadar derin bir sessizlik çöktü.

"Çok iyi," diye fısıldadı Andrés. Gözlerimi kaldırdım ve onunkilerle buluştum. Başparmağım hâlâ nabzının üzerindeydi. O sakindi; ben değildim ama onun ellerindeydim. Ne yaptığını biliyordu. Misafirliklerini fazla uzatan birçok evin sakinlerini iyileştirmişti ve bu ev onu geçen gece hazırlıksız yakalamış olsa da artık hazırlıklıydı.

"Geri çekil," dedi. Elimi boğazımdan indirdim ve itaat ettim. "Ne olursa olsun çemberden ayrılma," diye ekledi, kollarını iki yana açıp avuç içleri yukarı bakarken sesi alçak bir törpü gibiydi.

Başımı salladım. Bunu da açıklamıştı: Çemberin gücü bizim niyetimizden ve Andrés'in dualarının etrafımızdaki dairesel hareketinden geliyordu, kesintisiz, sabit. Bu çemberin kendisi bir geçitti. Bir yoldu. San Isidro'ya musallat olan her neyse, buradan, Apan'dan uzaklaşıp, ötesinde onu bekleyen her neyse ona doğru yol alması için.

Tavandan yumuşak bir uğultu geliyordu ama Andrés gözlerini kapatıp yeni bir duaya başladığında bu ses bastırıldı.

Sesinin ve okuduğu kelimelerin zengin tınısı bedenime kaydı, kaburgalarım ve omurgama sarmaşıklar gibi dolandı, kökler gibi, sağlam, güçlü ve canlı. Anlamalarını anlayamasam da, değişimlerini hissettim, nasıl zenginleştiklerini, daha baştan çıkarıcı olduklarını, güçlerinin Andrés'e doğru kıvrıldığını hissettim.

Gel, seslendi, alaycı ve yumuşak. *Yaklaş*.

Başım döndü, ona yaklaşma ihtiyacıyla sersemledim ama ayaklarım yere basmaya devam etti. Çağrı benim için değildi. Gücünün künt kuvveti bana odaklanmamıştı.

Eve odaklanmıştı.

Bir an için dinledi. Belki o da -belki o *da*- köklerin tutunduğunu hissetti, çağrının baş döndürücü çekimini hissetti.

Çembere gel.

Sonra ev isyan etti.

Kafamın arkasında alçak bir vızıltı oluştu, bir uğultuya dönüştü ve bir kükreme çemberi yırtana kadar daha da yükseldi.

Hayır, kemiklerim çığlık attı. *Hayır. Onun istediği bu değil*.

Nefesim kesilmeye başlayana kadar çığlık attığımı, ellerimin kulaklarıma kenetlendiğini ve sesin acısından zar zor nefes alabildiğimi fark etmedim. Kafatasım parçalanmak üzereydi.

Benden önce, Andrés gürültünün ortasında dingin bir şekilde duruyordu. Gözleri kapalı, ellerini uzatmış, dudakları dua mısralarının etrafında hareket ediyordu. Andrés ayağa kalkarken kopal, kasırga bulutları gibi, tehditkâr ve yoğun bir şekilde çemberin etrafında dönüyordu.

Havaya yükseldi.

Gölgelerin ya da dumanın bir oyunu değildi; gözleri hâlâ kapalı, kolları yardımsever bir aziz gibi uzanmış, boynunda haç parlıyordu, havaya yükseldi ve orada kaldı, ayakkabıları yerden iki ayak yüksekteydi.

Şiddetli bir hareketle ellerini yumruk yaptı. Kükreme kesildi. Sanki boğulmuş gibi.

Sessizlik bir sel gibi çemberin üzerine çöktü, derin ve ağır sessizliği sadece benim iniltilerim bozuyordu. Ellerim hâlâ kulaklarımin üzerindeydi; burnumdan dudaklarıma bir damla tuzlu sıcaklık damlıyordu.

Ellerimi kulaklarımdan ayırırken ellerim titredi. Andrés' alnı konsantrasyonla kırıştı; şimdi keskin bir sarsıntıyla yumruklarını göğsüne çekti. Sanki bir şeyi çekiştiriyor gibiydi. Kendisine doğru çekiyordu.

Öfkeli bir çığlık odayı böldü. Dizlerimin üzerine çöktüm, ellerimi tekrar kulaklarıma kapattım.

Hava titreşti. Dalgalandı ve öfkeyle canlandı.

Başımı Andrés'e doğru eğdim. *Dur, lütfen*, diye sessizce yalvardım, ama çığlıklar daha da arttı, hava şiddetle sarsıldı, ta ki-

Durdu.

Andrés bir an için sessizlik içinde asılı kaldı, enerji dalgalar gibi etrafında dalgalanıyordu.

Sonra görünmeyen bir güç onu havadan kaptı ve salonun duvarına doğru fırlattı. Kafatasının taşa çarpmasıyla duvara çarptı; acı dolu bir çığlık atarak düştü.

Bir yığın halinde yere yığıldı, bir bez bebek gibi kemiksizdi.

"Andrés!" Ayağa fırlayarak bağırdım. Hareket etmedi. Ses çıkarmadı. "Andrés!"

Çemberden ayrılmayın, dedi.

Umurumda değildi. Kafasının duvara çarpması beni kırdı, içimde kalan her türlü duyguyu paramparça etti.

Ona doğru koştum, kopal dumanı duvarını aşarken boğazım yanıyordu. "Andrés!"

Soğuk bir rüzgâr odayı süpürdü, mumları ve dumanı savurdu. Göğsümü bir mengene gibi kavradı, nefesimi kesti, beni dizlerimin üzerine çökmeye zorladı. Alçak bir feryat yükseldi, sonra bir kükremeye dönüştü, etrafımı sardı, göğsümü öyle sıktı ki kaburgalarımın kırılacağını sandım.

Nefes alamıyordum.

Kan önce burnumdan, sonra ağızımdan damladı, çenemden sıcak bir şekilde akarak beni boğdu; nefes alıp verdim. Eteklerime damladı, durmak bilmeyen kırmızı bir akıntıydı; öksürmeme ve tükürmeme rağmen durmadı. Kanı durdurmak için elimi ağızıma götürdüm; ağızımdan kıpkırmızı iki diş çıktı, pembe, etli diş etleri hâlâ yerindeydi. Çığlıklar kesilmedi. Kafatasıma saplanmış bir hançer gibiydi. Durmasını istedim, *durmasına* ihtiyacım vardı, *durmak* zorundaydı,

Ama ağlamak, Andrés'e yalvarmak için nefes aldığımnda, önümdeki zemine daha fazla kan kustum.

Andrés. Andrés'e gitmeliydim.

Kendimi ileri doğru zorladım. Andrés'in yanına doğru süründüm.

Bir elimi yüzüne, ağzının üzerine koydum, nefes alıp almadığını kontrol ettim. Kanım dudaklarına bulaşmıştı. "Andrés. Andrés."

İniltisi parmaklarıma değdi.

Yaşıyordu.

Gölgeler yüzünü keskin bir şekilde oyarak onu uhrevi, karanlık ve Şeytan tasvirleri gibi sivri hale getirdi.

Ani bir duman patlaması, kopal kokmayan bir duman, dikkatimi çekti. Omzumun üzerinden baktım.

Bir mum sönmüştü. Sonra bir ikincisi. Bir üçüncüsü. Yavaşça, kasıtlı olarak. Sanki biri gidip elini alevlerin üzerine kapatarak onları teker teker öldürüyordu.

Orada kimse yoktu.

"Andrés. Andrés, lütfen ," diye fısıldadım. Son mum da söndü.

Ev, o, o artık duvarların içinde değildi. Artık ne soğuk, ne Juana'nın adının çılgınlıkları, ne de göz kırpan kırmızı gözler vardı.

O karanlıktı.

Andrés'in tamamlanmamış ritüeli onu dışarı çekmişti ve ben çemberi kırmıştım.

Triumph sert ve metalik bir sesle havada uğuldadı.

Avlanma içgüdüleriyle kızarmıştım, önümde uzanan iki yol netleştikçe nefesim kesiliyordu. Ya bu odada kalacak ve öldürülecektim ya da kaçacak ve hayatta kalacaktım.

Andrés hareket etmemişti. Cesedinin yığınınına baktım ve bir kilise sırasının altına kıvrılmış küçük bir çocuk gördüm. Onu geride bırakamazdım. Yalnız bırakamazdım. Karanlıkta olmaz.

Kolunu tuttum ve omzuma doğru çektim. Onu kaldırırken bir elimi kaba sıva duvara ; bacaklarım titriyordu.

Yeterince güçlüydüm, onun boyunda bir adamı odadan dışarı taşıyamayacak kadar küçüktüm.

Karanlık boynuna dolandı ve onu aşağı çekti, ağırlığı kollarımı sürüklüyordu.

Avuç içlerimi, boğazımın kenarlarını ve sırtımın en küçük kısmını nemli terler kaplasa da kollarımı ona sımsıkı sardım.

"Geri çekilin! O benim." Sesim kaba bir hırıltı olarak çıktı; zar zor tanıyabildim. Karanlığa doğru bağırdım, vahşi, sözsüz bir havlamaydı. Bununla birlikte, Andrés'i elimden geldiğince hızlı bir şekilde yukarı çektim, bacaklarımdaki tüm güçle ittim.

Ayakları ağırlığını altına aldı. Ayaktaydı. Bilinci tam olarak yerinde değildi -başını yana, omzuna doğru sallıyordu- ama ağırlığını taşıyabiliyordu.

"Kaç," diye fısıldadım ona. Başını hafifçe kaldırdı. "Kaçmak zorundayız."

Çok, çok sessiz.

Capilla'da güvende oluruz.

Andrés'i yarı taşıyarak kapıya doğru koştum. Törenin şiddeti kapıyı menteşelerinden sökmüştü; kapı salonun diğer tarafına çarpmış ve üfleme camdan bir vazoyu paramparça etmişti. Ayakkabılarımız cam kırıklarını çıkırtırdırken tökezledik.

Ön kapıya. Her adımda bacaklarım yanıyor, nemli avuçlarım kapı kolunu beceremiyordu. Kapıdan içeri daldık.

Yağmur avluyu ıslatıyor, yolu çamurla kaplıyordu. Yağmur kafa derimi serinletti, yüzümden aşağı aktı, geceye doğru sendeleyerek yürürken elbisemi ıslattı.

Evden uzaklaştıkça Andrés ağırlığını daha fazla taşıyabiliyor gibiydi; capilla'nın ahşap kapısına yığıldığımızda, kendini tekrar yukarı kaldırdı. Kapıyı iterek açtım ve yarı yarıya loş şapelin içine düştük.

Birisi la Virgen de Guadalupe'nin mütevazı boyalı ahşap heykelinin önünde dua mumları yakmıştı. Görebilmem için yeterli bir ışıktı, çığlıklarla dolu boğazıma bir hıçkırık yükselmesine yetecek kadar.

Kapı gürültüyle arkamızdan kapandı. Sonunda bacaklarım tutmadı ve öne, sıraların arasındaki koridora düştük. Dizlerim fayans zemine çarptı.

Kendimi Andrés'i yakalamak için dışarı attım, böylece kafasını ikinci kez çarpmayacaktı ama Andrés omzunun üzerine düşmüş ve acı içinde öksürüp hırıldayarak sırt üstü yuvarlanmıştı.

Salondaki gibi ellerimin ve dizlerimin üzerindeydim, kan dökülürken-
Ellerime baktım.

Üzerlerinde kan yoktu. Eteklerimde de.

Kendimi yukarı doğru salladım, topuklarımın üzerine oturdum ve çeneme dokundum. Kan yoktu. Ağzımı yokladım. Korkuyla ürperdim ama dişlerim sağlandı. Diş etlerime ve çeneme sıkıca bağlıydı.

Açgözlü ciğerlerime hava çekerken gözyaşlarım gözlerimi ve yanaklarımı yaktı, boş şapeldeki tek ses benim ve Andrés'in nefes alış verişiydi. Bir de yavaşlayan, yavaşlayan, yavaşlayan kalbimin gumbürtüsü.

Çok, çok sessiz.

Buradaki karanlık bile farklıydı. Gölgeleler odanın köşelerini yumuşak, derin bir kömür grisine boyuyordu. Rüyasız uykunun karanlığı, geceleri edilen duaların karanlığı. Şafağın umutlu parmaklarının dokunduğu karanlık.

Andrés gözlerini açtı. Kaşlarını çatarak tavana baktı. "Nerede-"
"Kapilla." Boğuk bir vıraklama, neredeyse benim sesim bile değil.

Yüzü gri ve solgundu; benim sözlerimle daha da solgunlaştı. "Hayır... çemberden ayrılma."

" " dedim. "Bu seni daha çok incitiyordu. Seni bırakamazdım." "Çemberi kırdım ..." diye mırıldandı tavana doğru.

Onu buraya getirerek bir hata mı yaptım? Hayır, bir şeyler *ters* gitmişti. Bir şey onu odanın diğer ucuna fırlatmıştı. Bu onu öldürebilirdi. İkimizi de öldürebilirdi. O ölebilecekken çemberi kırmak kimin umurundaydı?

"Lanet olası çember," diye fısıldadım, gözyaşlarım önümdeki görüntüyü bulanıklaştırıyordu: Andrés sırtüstü yatmış, burnundan kan damlıyordu, sıraların arasında solgun ve zayıftı. "*Sen* kırılmışsın. Bu daha önemli."

"Kırık değil." Bir öksürük vücudunu sarstı. Yüzünü buruşturdu.

"İyiyim." "Yalan söylemek günahdır, Peder Andrés."

Islak bir kahkaha. Başını yana çevirdi, gözleri bana doğru parlıyordu, ateşli ve aşırı parlaktı, gülümserken. Orantısız ve kontrolsüz. Dişlerinde kan vardı.

Elini uzattı ve parmaklarının arkasıyla yanağımı hafifçe okşadı. Onun dokunuşuyla tüylerim diken diken oldu.

"Bir melek," diye mırıldandı. "Sen bir melek misin?"

Kafası duvara *sertçe* çarpmıştı. Aklı başında olamazdı. "Nerenin acıdığını söyle," dedim sesi çatlayarak.

Gözlerinin arkasında farkındalık titreşti; alnı konsantrasyonla kırıştı. "Sanırım kaburgam kırıldı." Elini gövdesine doğru indirerek yüzünü buruşturdu. "Ya da iki."

"Doktor çağırayım mı?"

"Hayır," diye homurdandı.

"Peki ya iç kanaman varsa?"

"Doktorlar cadı değildir," dedi. "Bozuk cadıları tamir edemezler."

Artık güvendeydik, her ne hata yapmış olursak olalım, ama onun bu davranışı içimde bir panik dalgası yarattı. Kafasına aldığı böyle bir darbe ne tür bir hasara yol açabilirdi? Bu gece hayatta kalabilecek miydi?

"Tabii ki bir doktor bozuk bir cadıyı düzeltebilir," diye sakince ısrar ettim.

"Mızraklarla delin ve cadıyı yakın," diye mırıldandı, gözleri dalgalanarak kapandı. "Toprağı tuzlayın ve isini dağıtın."

Ciğerlerimin altındaki panik kıvrımı genişledi. Mantıklı konuşmuyordu. "Kimse sizi yakmayacak Peder Andrés," dedim sesime otorite katmaya çalışarak. "Benim mülkümde olmaz. Şimdi bana bak."

Gözlerini açtı, göğsümde bir şeylerin çatlamaya yakın bükülmesine neden olan açık bir hayranlıkla bana bakıyordu.

"Yatağınızda uyuyabilerseniz daha rahat edersiniz." "Yatak,"

diye tekrarladı Andrés hülyalı bir şekilde.

Evet, yatak en iyi fikirdi ama onu capilla'nın arka tarafındaki odasına kadar taşıyabilmemin imkânı yoktu. Uzuvarında kırık olup olmadığını kontrol ettim ama Andrés'in kaburgaları ve başı dışında görebildiğim başka bir yarası yoktu.

"Ayakta durabilir misin?"

Olumlu anlamda homurdandı ve kendini yukarı kaldırmaya başladı.

"Beni bekle." Ayağa fırladım, başım dönüyor, göğsüm sıkıştıyordu. Onu yönlendirmenin en iyi yolu kollarından birini tekrar omzuma atmaktı. Sıcaklığı bana çok fazla ağırlıkla baskı yaparken kendimi destekledim. "Hayır, kendi başına ayakta durmalısın."

Düzeltilti ve hafifçe sallanarak şapelin koridoruna doğru kıvrımlı bir yol açtık. İsa sunağın üzerindeki ahşap haçtan bizi izliyordu. Sunaktaki mumlar O'nun çukur elmacık kemiklerine gölgeler düşürüyor, oyulmuş yüzüne küçümseyici bir hava veriyordu.

"Ya bana yardım et ya da yargılamayı bırak," diye mırıldandım nefesimin altında. "Hmm?" Andrés merak etti.

Cevap vermedim. Neyse ki şapelin arka tarafındaki odalarına yaklaştıkça kendi ağırlığını daha fazla taşımaya başladı. Kapıdan geçerken kafasına dikkat etmesi konusunda onu uyardım.

Odalar karanlıktı ama bu yumuşak bir karanlıktı. Şapelin aynı güvenli, yumuşak kömür karanlığı. Andrés'i yatağa kadar takip ettim ve onu yatağa indirmeye yardım ettim.

El yordamıyla mum ve kibrit aradım, onları küçük yuvarlak şöminenin yanında buldum. Korkudan çok alışkanlıktan dolayı gerekenden daha fazla yaktım. Burada izlenmiyorduk. Burası sessizdi. Yağmurun çatıya vurması ve Andrés'in ayakkabılarını çıkarıp ince şilteye uzanırken iç çekmesi dışında sessizdi.

Sıcak mum ışığı seyrek bir şekilde dekore edilmiş odayı aydınlatıyordu. Etrafa bir göz attım: şöminenin üzerinde la Virgen'in bir resmi asılıydı. Beyaz badanalı duvarlar, la Virgen'in karşısında ahşap bir haç. Masanın üzerinde kilden bir kâse ve sürahi. Tek bir sandalye, yatağın yanında, sırtları kullanılmaktan aşınmış bir yığın kitap.

Andrés cenin pozisyonunda kıvrıldı. Alnında ter parlıyordu; ani sıkıntı kaşlarını birbirine yaklaştırdı.

"Sen iyi misin?" Ben sordum. "Olabilirim-"

Toprak kâseyi elime aldım ve küçük odanın içinde tam zamanında onun yanına gittim. Şiddetle kustu. Dudağımı ısırdım, kusması bitene kadar kâseyi tuttum ve yenilgiyle yanağını şiltenin üzerine koydum.

Geçen öğleden sonra, kapıllanın arkasında bir su pompası görmüştüm. Andrés'in saçlarını yüzünden uzaklaştırdım. "Hemen döneceğim," dedim usulca.

Sürahiyi ve kirli kâseyi yağmurun içine attım. Sadece birkaç dakika geçmiş olmasına rağmen kaseyi yıkayıp sürahiyi doldurduğumda yağmur yüzümü deldi ve neredeyse elbisemi ıslattı.

Bir elimde ağır sürahi, diğer elimde kâse, Andrés'in odasının kapısına doğru yürürken enseme bir şey okşadı, bir tarantulanın meraklı adımları gibi nazikti.

İzlenme hissi.

Onunla yüzleşmek için döndüm. "Sakin buna cüret etme," diye hırladım.

Ama orada hiçbir şey yoktu. Apan vadisini kaplayan kalın, aşılmaz karanlıktan başka bir şey yoktu.

Karanlığa doğru kükredim. Andrés'in küçük odasına yeniden girdiğimde, sürahiyi masanın üzerine koydum ve elbisemin cebinden, orada saklamayı alışkanlık haline getirdiğim kopal reçine parçasını çıkardım.

Kapıda bir duman kıvrımı belirdiğinde Andrés için toprak bir kaba su doldurdum ama o çoktan uykuya dalmıştı.

Başucunda diz çöktüm ve başımı yatağa yasladım, başımın onunkine değmemesine dikkat ediyordum. Panik ve korku tüm tüketmişti; bükülmüş, bükülmüş, bükülmüş ve sonra kuruması için asılmış ıslak bir paçavra gibiydim.

Andrés'in nefes alıp verışı sabit ve derindi; benimki de göğsünün inip kalkışıyla ona bağlıydı.

Çok, çok sessiz.

* * *

Kapıya sert bir şekilde vurulunca GÖZLERİM AÇILDI.

Uykuya daldığımı hatırlamıyorum. Öyle bir niyetim de yoktu. Parlak sabah, yüksek pencerelerden odaya yayılıyor, kısık yanan mumları ve sadece en ince kopal kıvrımını aydınlatıyordu.

Kapı tekrar çalındı. Başımı kaldırdım ve

Andrés'e döndüm.

Carajo, tısladığını hayal ettim.

Ama kıpırdamadan yattı. Hiçbir şey söylemedi. Ağzının kenarındaki kan kurumuş ve çatlamıştı ve sabah ışığında yüzü dün geceki gibi solgundu.

"Andrés!" Tıkırtılar daha da şiddetlendi. Paloma'nın sesindeki panik kapının ahşabını delip geçti. "Andrés, sana ihtiyacım var. Uyan!"

Paloma'ydı. Şükürler olsun. O zaman mevcut uygunsuz durumumuz için ihtiyacım olan tek mazeret Andrés'in açıkça hasta olması ve geceyi onunla ilgilenerek geçirmiş olmamdı.

Kaskatı kesilmiş bacaklarımın üzerinde tökezleyerek doğruldum, baldırlarımda iğneler uçuşurken eteklerimi düzelttim. Gecenin bir vakti düğümünden kurtulan bir bukleyi kulağımın arkasına sıkıştırdım. Boğazımı temizledim. Dudaklarım çatlamış, kurumuştı. Sesimin işe yaraması için dua ettim.

Kapıyı açtım.

Paloma'nın yüzü vahşiydi, gözyaşları . "Andr-"

Sesi kesildi ve beni içine çekerken gözleri büyüdü, ağzı şaşkın bir *ohla* açıldı.

Sonra kuzenini gördü.

"Sana ne *oldu*?" diye bağırdı. Odaya girip Andrés'in yanında dizlerinin üzerine çöktüğünde geriye sıçradım. "Seni aptal! Bu sefer nasıl bir belaya bulaştın?"

"Ben iyiyim," diye mırıldandı Andrés, ellerinden birini nazıkçe okşayarak. "Merak etme, her şey yolunda."

Her şey yolunda değildi. Dün gece öldürülebilirdi ve kırık çemberin neden olduğu hasarın boyutunu henüz değerlendirmedığımızı fark ettiğimde midem bulandı. Ama zahmetsizce yalan söylüyordu, Ölüm onu alıp götürmek için yakınlarda bekliyor gibi görüldüğünde bile sesindeki törpü rahatlatıcıydı.

"Hayır, iyi değil," diye bağırdı Paloma. Bir hıçkırık sesini kalınlaştırdı. "Annem öldü. O öldü, Andrés!"

ANDRÉS tulumbadan aldığı suyla yüzünü yıkadıktan sonra üçümüz hizmetçilerin odasına gittik. Andrés sert sabah güneşinden yüzünü bir eliyle gölgeleyerek ağır adımlarla yürüyordu. Paloma Ana Luisa'nın öldüğünü açıkladığından beri tek kelime konuşmamıştı. Mümkünse, bizi uyandırdığı zamankinden daha kötü görünüyordu.

"Ne oldu?" Bizi Ana Luisa'nın olduğu yere götürürken Paloma'ya sordum. Ana Luisa'nın cesedinin olduğu yere.

"Uyandığımda gitmişti," dedi Paloma sert bir sesle. Yarım adım önümüzde yürüyordu, koyu renk ayakkabıları yere kararlı bir şekilde basıyordu, sanki sesinin yüzeyinin altında mırıldanan gözyaşlarının yeniden kabarmasını engelleyen tek şey onların ritmiydi. "Hasta değildi, herhangi bir ağrıdan bahsetmemişti. Sanırım kalbiydi."

Andrés başını salladı, sonra ağzını acıyla büktü. Sempatı kalbimi sızlattı. Kafasına aldığı darbe düşündüğümde de kötü olmalıydı.

Ana Luisa'nın evine vardığımızda kapının önünde küçük bir kalabalık toplanmıştı. Paloma'nın, ardından Peder Andrés'in ve benim görünmemizle dağıldılar, eşikten evin karanlığına adım atarken birbirlerine fısıldaşıyorlardı.

Paloma bizi doğrudan yatak odalarına götürdü. Andrés'in odasına benziyordu: sade bir şekilde dekore edilmiş, mütevazı bir şekilde döşenmişti. Ama onun odasından farklı olarak, otlar eşiği kaplamış, duvarları kaplamıştı. Havada kötü bir şeyle karışmış bayat kopal kokusu vardı.

Odanın iki yanında iki yatak vardı. Biri boştu, çarşafları darmadağınaktı. Diğeri Ana Luisa'nındı, etrafını çevreleyen zemin taklit cadı işaretleriyle kazınmıştı.

Ve işte oradaydı.

Kapıyı birkaç adım geçtikten sonra durdum. Nefesim boğazımda .

Ne ben Ana Luisa'dan hoşlanıyordum ne de o benden. Juana figürü aramızda duruyordu, birbirimizi tanımayı bile öğrenemeden bizi düşman yapan aşılmaz bir bariyer. Farklılıklarımızı aşıp aşamayacağımızı bilmiyordum.

Bu, önümdeki manzarayı daha az şok edici yapmadı.

Ölüm anında Ana Luisa'nın yüzü, onu hayattayken hiç görmediğim bir ifadeye bürünmüştü: ağzı şaşkın bir şekilde açılmış, göz kapakları korkudan o kadar geriye düşmüştü ki, gözbebekleri çıplak, yuvarlak ve göz aklarına karşı silikti. Kolunu uzatmıştı, kaskatı kesilmişti.

Ana Luisa kızının yatağının yanındaki duvarı işaret etti. Midem bulandı.

Bakışlarımın saygısızlık olduğunu düşünmeye başlamış olsam da bakışlarımı onun sert, kansız yüzünden ayıramıyordum.

Korku.

Bu korkuyu biliyordum. Dün gece hissetmiştim. San Isidro'nun duvarları içinde her gece hissettim.

"Uyandım ve o böyleydi." Paloma'nın sesi ancak fısıltının üzerinde titriyordu. "Gözlerini bile kapatamıyorum. Denedim-" Sesi kesildi.

Andrés'in duruşu değişti. Bir elini Paloma'nın sırtına koydu; Paloma hemen ona sarıldı ve göğsüne yaslanarak hıçkırmaya başladı. Andrés onu nazıkçe susturdu.

Birdenbire özel bir aile anına izinsiz girdiğimin farkına vardım. Paloma, babam ihtiyaç duyduğum mahremiyetin aynısını hak ediyordu; sadece geceleri, annem sırtımı okşarken çarşafLARımın içinde hıçkırA hıçkırA ağlayarak elde edebildiğim mahremiyeti. Onlardan bir adım uzaklaştım ve gitmek için döndüm.

Bunu yaparken Ana Luisa'nın son anlarında işaret ettiği duvara baktım. Alçakgönüllü bir sıva duvar, tıpkı Andrés'in dün gece fırlatıldığı duvara benziyordu. Beyaz, kaba, sade. Gözlerim yere düştü.

önünde. Orada bir haç vardı, Andrés'in odasında asılı olan gibi basit bir tahta haç.

Kırılmıştı.

Haçın ortası çatlamış, kısa kolları neredeyse tamamen kopmuştu. Sanki biri ayakkabısının topuğunu alıp ahşabın ortasına bir kez değil de defalarca vurmuş ve onu yere sürtmüş gibi görünüyordu.

Bir ürperti avuçlarımı kapladı, yağ gibi kaygandı. Dün gece *burada* bir şey vardı.

Ana Luisa'yı ölümüne korkutan bir şey.

Ürperdim ve evden çıktım, acı verici derecede parlak sabaha alışırken gözlerimi kırptım.

Diğer köylüler kapıdan uzaklaşmışlardı ama yine de kapının etrafında bir yay oluşturarak dolaşıyorlardı. José Mendoza'nın yanında, Andrés'in birkaç gün önce gerçekleştirdiği vaftiz törenindeki kadını tanıdım. Kadın ağlıyordu. Kalçasındaki çocuk ciddiyetle beni izliyordu.

Ne söylemem gerekiyordu? Ana Luisa onların arkadaşıydı. Belki de yıllarca yan yana yaşamışlardı. Belki de onu benim hayatta olduğumdan bile daha uzun süredir tanıyorlardı. Ben kimdim ki onlara gitmelerini söyleyecektim?

Ama bir parçam Paloma'nın hıçkırıklarla titreyen sırtını ve kendimi gördü. Boğazımı temizledim. "Sanırım Paloma'nın mahremiyete ihtiyacı var," dedim.

Andrés arkamdaki kapıdan çıkarken mırıltılar kesildi. Bir elini kaldırdı gözlerini gölgelemek için.

"Cenaze ayini bir saat içinde" dedi. "Sonra da defin. Gönüllü mezar kazıcılarına ihtiyacım var. Tanrı sizi korusun."

Bu açıklamanın acımasızlığına rağmen omuzlarımdaki gerginlik hafifledi. Ana Luisa'nın kapısının etrafındaki hepimizin onun sesindeki yumuşak otoriteye hep birlikte tepki verdiğimizi hissettim. Havada bir şeyler değişti; rahatladı. *Ben buradayım*, dedi varlığı. *Ve eğer ben buradaysam, her şey iyi olacak.*

Birkaç ses bu sözleri ona tekrarlardı ve insanlar dağıldı, evlerine çekildiler ya da günlük işlerine başlamak üzere çiftliğin diğer bölümlerine geçtiler.

Andrés uzun bir iç geçirdi.

"Ne oldu böyle?"

"Teyzemin kalbi zayıftı," dedi sesini alçaltarak. Paloma'nın hıçkırıkları azalmıştı ama hâlâ duyulabiliyordu. "Ailemdeki pek çok kişi öyledir. Bu doğal olabilirdi ama ..."

Yüzündeki dehşet ikimizin de aksini düşünmesine neden

oldu. "Haçı gördün mü?" Mırıldandım.

Andrés yavaşça, dikkatle başını salladı, sanki kafası üfleme camdan yapılmış ve çok sert sallamak kırılmasına neden olacakmış gibi. Yüzünü gölgeleyen elini indirmemişti.

"Ya çemberi kırdığımızda-" "mi

kırdınız?" diye araya girdi.

Ona baktım. Bu bir şaka mıydı? "Dün gece. Önce sen kırdın, sonra ben takip ettim."

Kaşlarının arasındaki kırışıklık derinleşti. Gözlerinin arkasından bir korku gölgesi geçti. "Ne?"

"Hatırlamıyor musun?"

"I . . ." Alt dudağını çiğnedi. "Hayır." Sesi kelimenin üzerinde çatlamaya yakın dalgalandı. "Ayine başladığımızı biliyorum. Ve sonra Paloma kapıyı yumrukluyordu."

Aramızda uzun bir duraklama oldu. Nasıl olur da hatırlamazdı? Bu düşünce karşısında o da benim kadar paniklemiş görünüyordu. "Ne oldu?"

Sesimi fısıltıya düşürdüm, ağzım ne kadar kuru ve hışırtilıysa o kadar. "O şey -evden her ne çıkardıysan- sana zarar verdi. Seni duvara fırlattı. Başın ... yaralanmıştı, ben de peşinden koştum ve o-"

"Gevşek," diye bitirdi Andrés acımasızca. Yüzünde kalan azıcık renk de tamamen solmuştu. "Dün gece burada olmalıydı."

İçim burkuldu. Onun haklı olduğunu biliyordum. Vahşi, sınır tanımayan bir karanlık evin duvarlarının ötesinde özgürce dolaşıyordu. Dün gece tulumbadan su çekerken bunu hissetmiştim. "Sence bu yüzden mi işaret ediyordu?"

Başını salladı, hareketi yavaş ve kızıldı. "Burada *olmalı*." "Andrés."

Paloma'nın sesi havayı bir sonuncunun kesinliğiyle kitap kapatılıyor. Andrés sıçradı; ani hareket karşısında irkildi. Kadın

Tam arkasındaydı, gözleri kan çanağına dönmüş, elleri yumruk olmuştu. "Sen neden bahsediyorsun?" diye suçladı.

"Yağmur," dedi Andrés çabucak. "Bu öğleden sonra yağmur yağacak. Gün batımından iki saat önce." Sonra sanki devam edip etmemeyi tartıyormuş gibi durakladı. "Merak ediyorum da... dün gece olağandışı bir şey duydunuz mu?"

Paloma bir an için ona boş boş baktı. Yüz hatlarında önce anlayış, sonra da hayal kırıklığı belirdi.

"Dur. *Yeter.*" Sesi, kelimelerden duyduğu öfkeyle çatallaştı. "Neden normal bir rahip olamıyorsun? Bazen bu ailenin ihtiyacı olan şey bu."

Topuklarının üzerinde döndü ve evin içinde kayboldu.

Andrés onun gidişini izledi, tekmelenmiş bir köpek yavrusu kadar yaralı görünüyordu. Sonra ellerini şakaklarına götürdü ve gözlerini kapattı. Durduğu yerde hafifçe sallandı. Yine hasta mı olacaktı?

"Sen iyi misin?" Yumuşak bir sesle söyledim. Elim koluna gitti; hemen geri çektim.

"İçeri dönmem gerek," diye mırıldandı. Korkunç derecede solgundu. "Ben gidip salonu temizleyeceğim," dedim.

"Çembere dokunma." Bitkin sesindeki aciliyet omurgamdan aşağı bir ürperti gönderdi. "İşaretlerin içine girme. Hâlâ hissedebiliyorum. Aktif. Lütfen dikkatli olun."

"Yapacağım," diye söz verdim ve elimi bıraktım. Başını usulca alçak kapının altına eğdi ve Ana Luisa'nın evinin karanlığında eridi.

Biz ne yaptık?

Eve doğru yürümeye başladım, ayaklarım korkudan ağırlaşmıştı. Orada ne bulacaktım?

"Beatriz."

Sesle yüzleşmek için döndüm. Juana köylülerin mahallesine giden yolda yürüyordu. Bir elinde iki mektup tutuyor ve bana doğru sallayarak yanına gelmemi işaret ediyordu. Biri açılmıştı, diğeri açılmamıştı.

Kalbim umutla doldu. Biri annemden miydi?

Başka bir gün olsa, yerimde durur ve bana gelmesi için ısrar ederdim. Hangimizin San Isidro'nun gerçek efendisi olduğunu görmek için bir irade savaşı için topuklarımı kazırdım. Ama bugün değil. Onunla savaştığım gücüm yoktu.

Eteklerinde çamur vardı. Saçları çoğunlukla örgüsünden ayrılmış ve yüzünün etrafına dökülmüştü; saçlarının kumlu kahverengisinin arasından ince saman taneleri çıkmıştı.

"Ne oldu sana?" diye sordum.

"Sarhoştum ve ahırda uyuyakalmışım," dedi açıkça.

Şaşkınlıkla gözümü kırptım. Bu da neydi böyle? Bu şekilde davranarak ne demek istediğini sormadan, açılmamış mektubu bana uzattı.

Rodolfo'nun zarif, sivri uçlu el yazısıyla kendi adım bana göz kırptı.

"Kısa bir süreliğine geri gelecek," dedi Juana, düz ve eğlenmeden. "Yarından sonraki gün gelecek."

"Bu ne sürpriz," dedim, çünkü söyleyecek başka bir şeyim yoktu. En azından Juana'ya. Zihnim onun yanından geçip patikadan yukarıya, eve, bir cadı çemberinin hâlâ güçle uğuldadığı ve gölgelerin kendilerini duvarlardan koparıp arazide dolaştığı eve doğru koşuyordu.

Juana, solgun gözlerini yüzüme dikmiş, tüylerimi diken diken eden bir şiddetle, "Rahip evde ne tür bir şarlatanlık oyunu oynuyorsa, artık bitsin," dedi. "San Isidro'dan sürülmesinin bir nedeni var. Belki yerli batıl inançlar seni eğlendiriyordur ama Rodolfo'nun bunlara ne kadar az tahammül ettiğini biliyorsun."

Bilmediğim halde bilerek başımı salladım. Sürgün mü? Rodolfo'yla konuşmadığım pek çok şey vardı; sürgün de bunlardan biriydi. Andrés de bundan söz etmemişti. Juana'nın küçümseyici ses tonu karşısında boğazımda sıcak bir öfke uğultusu düğümlenirken konuşmak için kendime güvenmiyordum.

Şarlatan. Yerli batıl inanç. Kendini ne sanıyordu da Andrés'i bu kadar küçümsüyordu? İnsanların ona nasıl baktığını, onun gibi birine nasıl ihtiyaç duyduklarını göremiyor muydu? Yoksa umursamıyor muydu? Ana Luisa'nın koruyucu kopaline ilham verenin onun kendi gücü olduğunu bilmiyor muydu? Onun çalışması bir hediye idi. Eve karşı yürüttüğümüz savaşta hayat kurtarma gücüne sahip olabilirdi.

Luisa Ana'nın evinin olduğu yönden uzun, ince bir feryat yükseldi. Kalbim kendi içine kıvrıldı. Zavallı Paloma.

"Orada neler oluyor?" Juana sanki avluyu saran ağır havayı yeni fark etmiş gibi sertçe sordu.

"Duymadın mı?" diye sordum. Yüz ifadesi değışmedi. Devam etmemi bekliyordu. "Tanrı Ana Luisa'yı gece aldı."

Yengemden ne beklediğimden emin değildim. Onun ve Ana Luisa'nın yakın olduklarını biliyordum; dostlukları yıllarca birbirlerinin yanında olmaktan doğan kolay, yıpranmış bir şeydi. Paloma'nın hıçkırıklarına boğulmasını mı bekliyordum? Andrés gibi rüzgârı kesilmiş gibi görünmesini mi?

"Şey," dedi soğuk bir şekilde.

"Pekala." Ve hepsi bu kadar.

Topuklarının üzerinde sertçe döndü ve ahırlara doğru yürüdü.

* * *

Evin ön kapısı aralıktı, tıpkı dün gece Andrés'le birlikte yağmurun altında tökezlediğimde bıraktığım gibi. Karanlık bir ağız, dişsiz ve kötü nefesli bir şekilde bana bakıyordu. Arkasındaki koridoru karanlık kaplamıştı.

Kendime sabah olduğunu söyledim. Gün boyunca hiçbir şey olamazdı.

Ama gün içinde bazı şeyler oldu. Sıcaklıklar ciddi şekilde değışti. Duvardaki iskeleti buldum.

Ama o kuzey kanadındaydı. Ben yeşil salonda olurdum.

Ellerimin ve dizlerimin üzerine düştüğüm, koyu renkli kanın çenemden yere döküldüğü anı hatırlayınca midem bulandı.

Bu bir yanılsamaydı. Karanlık bana zarar veremezdi.

Ana Luisa'yı öldürdü, diye bir ses zihnimin derinliklerinde yankılandı. Beni merdivenlerden aşağı iten soğuk elleri düşündüm, ne kadar korkutucu bir şekilde *bedensel* hissettirmişlerdi. Nefretleri ne kadar gerçektir. *Neredeyse Andrés'i öldürüyordu.*

Ürperme dürtüsüyle savaşarak, çatıda eksik olan kırmızı kiremitlere, alçı duvarlardan sarkan kahverengi begonvillere baktım. San

Isidro'nun benim zaferim olması gerekiyordu. Benim geleceğim. Evim olacaktı. Şimdi tek yapabildiğim, bunun benim mezarım olmamasını ummaktı.

Derin bir nefes aldım, kendimi çelikleştirmek için ellerimi yumruk yaptım ve içeri adım attım.

Ev temelleri üzerinde farklı bir şekilde oturuyordu. Daha önce çökmüş ve başıboş bir haldeyken, kış uykusuna yatmış bir canavarın uzuvları merkezi bir kanadın etrafında kıvrılmışken, şimdi

Şimdi uyanıktı.

İzlendiğim hissi artık nazlı ve utangaç bir şekilde üzerime gelmiyordu. Küstahtı, bakışları açık ve korkunçtu, her hareketimi not ediyor, salona doğru attığım her adımı bir et parçasına bakan bir köpeğin çıplak ilgisiyle izliyordu.

Tek yapmam gereken salonu toparlamaktı. Andrés çemberi halledecekti. Yapmaya çalıştığımız şeyle ilgili hiçbir kanıt olmadığından emin olmalıydık. -Rodolfo gelmeden önce bunu başaramamıştık.

Yeşil salonun kapısı, sanki bir patlamayla menteşelerinden fırlamış bir ceset gibi koridorda duruyordu. Odaya girerken ayakkabılarım paramparça olmuş camların üzerinde cıtırdadı.

Sıcaklık düştü; ürperdim. Sadece bu oda batıya bakıyordu ve uzun, soğuk bir gecenin ardından güneş ışınları henüz odaya dokunmamıştı.

Her şey bıraktığımız gibiydi: mumlar yerlerindeydi, battaniyeler ocağın yanında düzgünce yığılmıştı, kullanılmamıştı, çünkü Andrés ve ben başlangıçta planladığımız gibi nöbet tutmamıştık.

Andrés'in bir paçavra gibi gevşeyip duvara savrulduğunu düşündüğümde kalbim boğazımın dibine çarptı. Duvar pürüzlü, beyaz ve sadeydi. Doğaüstü olayların izi yoktu. Yerde kan yoktu. Kopal havayı doldurmuyordu.

Temizliğe başladım. Andrés'in çembere girmeme emrine itaat ettim. Mumları toplamak için kömür işaretlerine yaklaştığımda sesindeki aciliyeti hatırlamak kolaydı. Yanlarındaki toprakta bir sıcaklık vardı, sanki taşın üzerinde canlı bir beden yatıyordu. Sanki içinden *hayat* fışkırıyordu. Odanın geri kalanının soğukluğuna o kadar zıttı ki, ona ilk dokunduğumda elimi yanmış gibi geri çektim.

Andrés *aktif* olduğunu söylemişti.

Bunun ne anlama geldiğini keşfetmeye hiç niyetim yoktu.

Etrafı toplarken, aynı derecede acil bir endişeyle meşguldüm: Rodolfo'yu bu eve nasıl geri getirecektim? O buraya son geldiğinden beri bu duvarların içindeki havanın tadı değişmişti. Kopal dumanı bulutlarının rahatlatıcı örtüsü olmadan geceleri evin içinde bulunamıyordum. Rodolfo'nun istediği gibi karanlıkta uyuyamazdım.

Belki de az önce istiflediğim battaniyeleri alıp capilla'ya koşabilirdim. Belki de Andrés'in çocukken yaptığı gibi sıraların altında uyuyabilirdim.

Belki Rodolfo'ya söyleyebilirim. . .

Rodolfo'nun buna ne kadar az sabrı olduğunu biliyorsun, dedi Juana.

Bu doğru olsun ya da olmasın, Rodolfo mektubunda beni uyarmış ve bir daha Kilise'den yardım istemememi söylemişti. Andrés'e baktığında bir rahip görecekti. Kiliseyi görecekti. Nedenini henüz bilmesem de San Isidro'dan *sürgün* edilmiş birini görecekti.

Ona itaatsizlik ettiğimi görecekti.

Kısa evliliğimiz boyunca Rodolfo'yu hiç üzmemiştim. Akşam yemeğinde Juana'yı nasıl terslediğini düşününce korku, adımları düzensiz ve uyumsuz bir şekilde omurgamdan aşağı atladı. Aynı öfke ne kadar çabuk bana da yönelebilirdi? Neye benzeyecekti?

"Beatriz."

Andrés yüksek kapı doldurdu, bir elinde sıcak masa kokan bir sepet vardı.

Kaşlarımı çattım. Adımı ilk kez *Doña* olmadan söylemişti ve bu bana çıplak, neredeyse saygısızca gelmişti.

Gri yüzünde kocaman gözlerle duvarı işaret etti. Dün gece vurduğu duvarı.

Başımı çevirdim.

Beyaz sıva üzerinde yayılan kalın kan izleri, defalarca tekrarlanan tek bir kelime oluşturunuyordu:

RODOLFO RODOLFO RODOLFO RODOLFO RODOLFO

Boştu. Birkaç dakika önce beyaz ve sadeydi. Ve şimdi-
Son O'dan tek bir kan damlası yuvarlandı. Taze kandı, yeni boya kadar ıslaktı ve damlıyordu.

RODOLFO RODOLFO RODOLFO

Başka tarafa bakamadım. Nefes alamadım.

RODOLFO RODOLFO

"O ..." Andrés sözünü kesti. Kadın.

O. O.

Tifüsten öldüğünü duydum. İsyanlılar tarafından kaçırıldığını duydum.

"Rodolfo'nun ilk karısını tanıyor muydun?" Ben sordum. "I . . ." Andrés durakladı. "Onunla tanıştım. Evet."

"Neye benziyordu?"

"Sanki yarımadalı bir aileden geliyormuş gibi," dedi usulca. "Uzun boylu, beyaz.

Hayatımda gördüğüm en soluk saçlara sahipti. Mısır ipeğine benziyordu."

Andrés'e bakmak için kendimi duvardan ayırdım. Yemek yemiş ya da dinlenmişse bile görünüşünde bir iyileşme olmamıştı; yüzü hasta gibiydi, ifadesi bulantılıydı.

"Andrés. Sen en son buradayken bir rüya gördüm."

Ona rüyamı anlattım: gri giysili kadın, mısır ipeği gibi saçları ve kor gibi gözleri. Et rengi pençeleri. Parçalanmış çarşaflar, yatağın ahşap başlığına derinlemesine oyulmuş izler.

Ben söyleyeceklerimin son kısmını söyleyene kadar ya çok hasta ya da hareket edemeyecek kadar sersemlemiş bir halde kapı aralığında bekleyerek sessizce dinledi.

"Juana bana Rodolfo'nun iki gün içinde döneceğini söyledi."

Andrés tekrar duvara baktı. Gözleri, sıvada yeni bir yol açan kalın bir kan damlasını takip etti. Karalama kaba ve çılgıncaydı. Korkudan yazılmış olabilir miydi?

Bu bir uyarı mıydı?

"Sanırım tehlikedesin, Beatriz," diye nefes aldı.

Bunun doğru olduğunu biliyordum.

Ama kimden?

ANDRÉS

ENERO 1821

İKİ YIL ÖNCE

SOĞUK YAĞMUR Apan'dan Hacienda San Isidro'ya giden yolu kayganlaştırdı ve giysilerimi çamur içinde bıraktı. Yürüyüş günün büyük bir bölümünü aldı; batıda akşam karanlığı çökerken vardım.

Apan'a neredeyse altı hafta önce dönmüştüm ama nihayet evimdeydim.

Mülkün kapısından geçmek, artık uymayan bir anıya geçmek gibiydi. Bir ayakkabı için fazla büyük bir ayak gibiydim, çocukluğumun manzaralarına dönerken öteki dünya tarafından deforme edilmişim. San Isidro'ya giden yol bir rüyaya giden yol gibiydi. Kilisenin ve kasaba halkının sıradan dünyasını terk etmiş, bulutların karınlarının alçakta asılı durduğu ve dinlediği, çakalların Titi'nin evine yaklaşmaktan korktuğu bir öteye geçmişim. Bir zamanlar tüm parçalarımın bir anlam ifade ettiği yere. Tekrar anlam kazanacaklarını umduğum yere.

Elbette bu boş bir umuttu. Çiftlik arazisinin çamurlu toprağı kasabadan farklı değildi. Geldiğim anda sıkıntıları omuzlarımdan hemen kalkmadı.

Tía Ana Luisa beni her zamanki sertliğiyle karşıladı. Hiçbir zaman sıcak bir kadın olmamıştı, doğuştan sahip olmadığı potansiyelle doğma suçum için, Titi ona öğretmeyi reddedince büyükannemin öğrencisi olduğum için beni affedeceğinden şüpheliydim.

"Paloma diğerleriyle birlikte evde," dedi, içinde birkaç parça eşya olan su dolu çantamı alırken. "Sanırım sen de capilla'da kalacaksın, artık ..." Burada belli belirsiz boynumdaki tasmayı işaret etti. "Bu."

Ana Luisa'nın çantamı kapıllaya götürmesine izin verdim ve onun talimatlarına uyarak ana evin mutfağına gittim. Orada Paloma benim için akşam yemeği ısıtacak ve ben de yanan ateşin başında oturup evin kadınları tamir ederken ya da nakış işlerken onlara İncil okuyabilecektim.

Eve yaklaştıkça gece derinleşiyordu.

Merhaba eski dostum, diye düşündüm yumuşayan yağmurda ilerlerken. Cevap olarak homurdandı, temelleri üzerinde huysuzca kayıyordu.

Gülümsemekten kendimi alamadım. Evin bir kırlangıcın tüylerinden daha fazla ruh hali . Huysuzluk nöbetlerine bayılırdım; sabırsız gıcırıltıları ve inlemeleri, inatçı ama sevimli bir katıra yaptığım gibi onun yan tarafını şefkatle okşama dürtüsü uyandırırdu içimde. Çocukken bu eski ruhlar evinin daha önce gördüğüm hiçbir şeye benzemediğini bilirdim. Şimdi, sayısız eski evin kapısından geçtikten sonra, onun eşsiz olduğunu biliyordum.

"Cuervito!" Mutfağın parlayan kapısında sabırsızlıkla bekleyen bir kadın, çocukluk lakabım olan *küçük kuzguna* sesleniyordu. Paloma'ydı. Alay dışında onu on iki ya da on üç yaşından beri görmemiştim ve onu bu kadar büyümüş görmek beni hâlâ şaşırtıyordu. "Acele et!"

Beni mutfağın sıcaklığına götürdü, sıırıslıklam yün sarıgımı aldı ve ateşin yanına astı. Sonra döndü, Titi'yi taklit edencesine ellerini kalçalarına koydu. "Büyümeyi hiç bırakmayacak mısın?"

Omuz silktim, emrettiği yere oturdum ve benim için bir tabak hazırlarken sabırla bekledim. Aradan geçen yıllar ailedeki rolümü değiştirmemişti: gürültücü, otoriter bir kadın evinin hayatta kalan tek erkek çocuğu olarak işim oturup dinlemek, önüme konan yemeği yemek ve yüksek yerlerde saklanan eşyalara ulaşmaktı.

Sıcaklık, su toplamış giysilerime ve rüzgârıla savrulan kemiklerime sızdı. Burası evimdi.

Kuruyup karnım doyduğunda, Paloma beni patronun karısıyla tanışmam için yeşil salona getirdi.

Ocakta bir ateş kükredi. Hacienda San Isidro'nun şekerçi hanımı Doña María Catalina Solórzano'nun silueti beni selamlamak için yükseldi. Paloma'nın mutfaktaki konuşmalarından personelin ona Doña Catalina diye hitap ettiğini biliyordum. Onunla birlikte bir avuç ev çalışanı da ayağa kalktı; birini Paloma'nın arkadaşı Mariana olarak tanıdım, tıpkı Paloma gibi ergenlik çağında değişime uğramıştı.

"Peder Andrés." Doña Catalina'nın sesi yeni bir kâğıt gibi berraktı. Ateş ışığı solgun saçlarını boya gibi kaplamıştı; sanki kırmızı altından bir hale küçük, sivri yüzünü çevreliyordu. "Bize katılmanız ne kadar güzel. Ana Luisa, diğer güzel özelliklerinin yanı sıra okumak için de harika bir sesin olduğunu söylüyor."

Desagradecido, sin vergüenza . . . Çocukluğum boyunca Ana Luisa'nın benim hakkında söyleyeceği pek çok şey vardı, ama asla bunu söylemedi. Guadalajara'da takınmayı öğrendiğim dindar, utangaç gülümsemeyi takındım, cemaatle konuşurken hissettiğim herhangi bir endişeyi veya güvensizliği gizleyen gülümsemeyi takındım ve başımı saygılı bir şekilde sallayarak İncil'i ondan aldım.

Onun karşısına oturdum ve İncil'i açıp Aziz Pavlus'un Efeslilere Mektupları'nı okudum.

Ateşin çıtırtısı dışında oda sessizdi.

Duraksadım, parmak ucumun İncil'in sayfalarında, geçtiği satırları görmeden gezinmesine izin verdim. Evin bu odada bu kadar sessiz olmayı seçmesi ne kadar garipti. Her zaman şikâyetlerini, sinsi dedikodularını, her konuşmanın arka planında mırıldanan yorumlarını duyabiliyordum.

Sessizdi.

Bu ne kutsal yerlerin dindar sessizliği ne de mezarlıkların saygılı suskunluğuydu. Bu tuhaftı.

Doña Catalina'nın hâlâ beni izlediğinin farkında olarak boğazımı temizledim ve okumaya başladım.

Paloma Mariana'nın yanındaki yerini aldı ve iğne işine başladı. Koyu renk saçları örgüsünden kurtulmuştu; dikiş dikerken Titi'nin aklında bir şey olduğunda yaptığı gibi alt dudağını sıkıyordu. Odada ateşin sıcaklığından kaynaklanmayan bir ağırlık vardı; ne olduğunu bir gerginlik. Paloma benimle tuvalete kadar yürümekte ısrar ettiğinde

Capilla'ya bitişik küçük odalar, kollarında bir yığın battaniye, itiraz etmedim.

Oda mütevazıydı: bir şömüne, bir masa, bir yatak. Kireç ve çakılla kaplı zemin, cilayla ve nesiller boyu süren ayak izleriyle pürüzsüz hale getirilmişti. Kitaplar için bir raf ve duvarda sade bir ahşap haç. Paloma kapıyı kapattı ve battanileri masanın üzerine koydu. Birkaç mum yaktı, sonra ben ocağın önünde çömelip ateşi yakarken öylece durdu. Bir ya da iki kez göz ucuyla ona baktım. Yine alt dudağını sıkıyordu; şimdi elleri iğne işiyle meşgul olmadığı için şalının ucundaki püsküllerle oynuyordu.

Söyleyecek çok şeyi olan ama konuşmaktan korkan birinin bakışını tanıyordum. Sesimin yumuşak olduğundan ve kuşlarla konuştuğum gibi onu korkutup kaçırmayacağından emin olmak için sesimi alçalttım.

"Seni endişelendiren bir şey var," dedim. "Belki yardımcı olabilirim."

"Yardım tam da istediğim şey," diye ağzından kaçırıp başını kaldırarak. Masadan bir sandalye çekip üzerine oturdu ve dizlerini göğsüne doğru çekerek korumaya aldı. "Özellikle senin yardımını. Görüyorsun ya..." yarıda kesti, bakışları ateşleydi. "Arkadaşım senin zararsız olduğunu söylememe rağmen sana doğrudan sormaya korkuyor. O Mariana, bu gece bizimle oturan kişi. Utangaçtır." Başımı salladım. *Utangaç* kelimesi benim seçeceğim bir kelime değildi. Mariana ağırlığımı her değiştirdiğimde irkilir, omuzları gerilirdi. Dikiş dikerken ani hareketten dolayı en az iki kez iğnesini batırmıştı.

Annem hayattayken bu şekilde hareket ederdi.

"Titi sana öğretmiş olmalı," dedi Paloma. "Öğretmiş olmalı. Ona yardım etmelisin."

Büyükannem bana birçok şey öğretti. Ne demek istediğini hemen anlayamadım. "Anlamıyorum."

Paloma kelimeleri aradı, açıkça telaşlanmıştı. Gözleri hayal kırıklığı gözyaşlarıyla parlıyordu ve konuştuğunda sesi titriyordu: "O buradayken, patron Mariana'ya zorla sahip oldu."

Ona baktım, kelimeleri bulmaya çalışıyordum, şok yüzüme bir tokat gibi çarpmıştı. Hiçbirini bulamadım. Tanrım, halkını neden terk ediyorsun? Neden

Onları yeryüzünde dolaşan yaldızlı canavarlardan korumak mı?

Parlak saçlı Solórzano'nun Peder Guillermo'ya gülümseyişini, yanında güzel karısını düşündüm; midem taşa döndü ve suyun derinliklerine battı. Yaşlı Solórzano'nun oğlunun babasından daha iyi olduğunu düşünmekle hata etmiştim. Pulque patronları zehirlenmiş adamlardı.

"Bu kadar aptal görünme. Ne demek istediğimi çok iyi anlıyorsun." Ailemin kadınları korkularını ve üzüntülerini bıçaklara ve pençelere saklardı; sesinin keskinliği beni rahatsız etmedi ama ne kadar sıkıntılı olduğunu ortaya koydu. "Şimdi hamile. Hacienda Ometusco'dan Tomás Revilla'yla evlenecekti ama o öğrenirse, biri öğrenirse ..." Sanki devam edemeyecekmiş gibi titreyen sesi kesildi.

Kalbim göğsümde ters döndü. Topuklarımın üzerinde geriye doğru sallandım.

"Düğün ne zaman?" Yumuşak bir sesle sordum. "Belki de Mariana'nın hamileliğini gizlemesinin bir yolu vardır, ta ki ..."

"Dinlemiyorsun," diye tersledi Paloma. "*O bunu istemiyor*. Bu yeterli bir sebep değil mi?"

Sözleri ormandaki devasa bir çam gibi düştü ve ardında uzun bir sessizlik bıraktı. Ateş tütüyordu; yumuşak bir çıtırtı çıranın alev almaya başladığını gösteriyordu. Paloma'ya sırtımı dönmedim.

"Ona yardım etmelisin. Ne demek istediğimi anlıyorsun." Paloma'nın sesi hâlâ zayıftı ama son darbeyi indirirken daha da kararlı hale geldi: "Titi ederdi."

Titi bir rahip değildi, ağlamak istedim ama dilimi tuttum. Paloma, Guadalajara'ya gittiğimden beri korkunun nasıl tek yatak arkadaşım olduğunu anlayabilir miydi? Peder Vicente ile yanak yanağa yaşamıyordu; Engizisyon, isyanın kargaşası sırasında İspanya'yı terk etmiş olsa da, hala birçok din adamının damarlarında atıyor ve onları doğruların canlılığıyla dolduruyordu.

Kendimi saklamaya devam etmek zorundaydım. Bu şekilde hayatta ve hayatta kalmaya devam edecektim. Bu konuda hiç şüphe yoktu.

Bakışlarını bıraktım ve tüten çıraya döndüm. "Bunun için dua etmem gerek," dedim ateşe.

"Dualar boş laftır." Paloma'nın sesindeki asidite karşısında irkildim. Sertçe ayağa kalktı, şalını etrafına sardığı sırada çenesi sertçe kuruldu

omuzlar. "Yardıma ihtiyacı var."

Çıktı ve kapının arkasından çarpmasına izin verdi.

* * *

Ertesi sabah capilla'daki ayinden sonra, Solórzanos'un nesillerdir ölü olan mezarlığından kestirmeden geçerek şapelden ayrıldım. Ayaklarım uzun yılların alışkanlığıyla patikayı takip etti; alçak duvarın üzerinden atlarken yine sekiz yaşında bir çocuktum, ya da on iki, ya da on beş, okul ve ev işleriyle geçen bitmek bilmeyen günlerin ve sarhoş babamın patlamalarından kaçtığım bitmek bilmeyen gecelerin olduğu kasabadan kaçıp büyükannemi ziyaret ediyordum.

Ev göz ucuyla beni izliyordu. Çocukluğumda olduğu gibi benimle oynamak, asırlık dedikodular ve şakıyan seslerle fısıldaşmak yerine, temkinli bir mesafeyi korudu. Belki de içimdeki değişimin kokusunu alabiliyordu. Belki de en ilginç bulduğu yanlarımı ne kadar derine gömdüğümü biliyordu.

Mezarlar ve yaşlı, mütevazı mezar taşları arasında dolaşırken etrafıma bir sessizlik çöktü. Paloma ailemizin bu topraklarda yaşayan yedinci kuşağıydı; bir gün o da buraya gömülecek ve çocukları evin yanında yaşamaya devam edecek, kızları çatısı altında çalışacak, oğulları tlachiqueros palalarını alacak ya da koyun güdecekti. Bir nesil daha altın Solórzano ailesinin ve magueylerinin gölgesinde hayatını kazanacaktı.

Tepeden aşağı, köylülerin ölülerini gömdükleri yere doğru yürüdüm. Gecenin büyük bir bölümünü karanlıkta tavana bakarak ve ne yapmam gerektiğini düşünerek geçirmiştım. Artık merak etmeyi bırakıp doğrudan Titi'ye sormanın zamanı gelmişti.

Ana Luisa'nın yönlendirmesiyle büyükannemin gömülü olduğu yere gittim, ayakkabılarım yağmura doymuş toprakta derin izler bıraktı. Mezarın üzerindeki adını okumadan önce bunu hissettim: *Alejandra Flores Pérez, ö. Temmuz 1820.*

Temmuz. O ay papaz olarak atandım. Guadalajara'dan sonbaharda ayrıldım; hareket halindeki ordular ve haydutların tehdidi nedeniyle yolda yavaş ilerledim, ama elimden geldiğince çabuk döndüm.

Yine de yeterince erken değildi.

Neden beni beklemedin? Yanında dizlerimin üzerine çöktüm, toprağın pantolonumu kirletmesini umursamadan, kendi üzüntümden, kendime acıamandan başka hiçbir şeyi umursamadan. Gözyaşlarım boğazımda düğümlendi; gözlerimi kapadım ve başımı geriye, gökyüzüne ve solgun kış güneşine doğru eğdim. *Neden benimle kalamadın?*

Rüzgâr yükseldi, saçlarımı oynattı, sonra tekrar düştü. Bulutlar vadiyi çevreleyen tepelerin üzerinde yavaşladı. San Isidro'nun duvarlarının çok ötesinde bir çoban köpeğine ıslık çaldı, notası temiz havada ince ve yüksek bir şekilde ilerliyordu.

Mezarlar sessizdi. Hiç cevap alamadım.

Tek istediğim bana ne yapacağımı söyleyen, beni düzelten, daha okumayı bile bilmediğim zamanlardan beri yaptığı gibi bana talimat veren sesiydi.

Rüzgâr bir kez daha esti. Yüzümü şefkatle süpürdü ve kapalı göz kapaklarımın ardında bir anı çiçek açtı. Çocuktum, büyükannemin yün battaniyeleri ateşi olan bir çocuğun etrafına sardığını ve anlayamadığım dualar mırıldandığını izliyordum. Tulancingo'nun kuzeydoğusundaki bir çiftlik köyündeydik. Kuzenlerimden birinin şaka olsun diye el Cuervito adını verdiği huysuz gri bir eşekle Apan'ı çevreleyen diğer arazilerdeki köylüleri ziyaret eden Titi'ye sık sık eşlik ederdim.

O yıl, haciendaların çoğunu saran bir humma, hızlı dalgalar halinde çocukları ele geçirmişti. Büyükannemin önündeki çocukla ilgilenmesini izledim, karyolanın yanında yerde bir buhurdanlık ve sağ elinde bir yumurta vardı. Kopal tembel bir yılan gibi odanın alçak tavanına doğru kıvrılıyordu. Çocuğun üzerinde bir gölge asılı duruyordu, sanki biri önümdeki sahnenin üzerine dumanlı bir örtü örtmüştü ve sadece büyükannem bu örtüden zarar görmeden geçebilirdi.

Titi ayağa kalktı. O zamanlar bile sırtı kamburdu, uzun örgüleri süt gibi beyazdı ama çocuğun annesini kollarına alıp kucaklarken duruşuna inkar edilemez bir güç yerleşmişti. Kadının ağlamasına izin verdi ve onu yumuşak bir şekilde teselli etti - castellano dilinde, hatırladım, çünkü o çiftlikteki pueblo bizim mexicano lehçemizden ziyade otomí konuşuyordu.

Ayrılırken Titi buhurdanlığı benden aldı. Evden kısa bir mesafe yürüdük.

"Çocuğa baktığınızda ne gördünüz?" diye sordu.

Peçenin görüntüsü duman kokusu gibi üzerime yapıştı. Bir şey çocuğu izliyor, bekliyordu. "Ölecek, değil mi?" Fısıldadım.

O zamanlar bana tepeden bakardı, başka bir yönden değil. Ciddiyetle başını salladı. "Evet."

"O zaman ne işe yaradık?" Sesim kelimeler üzerinde çatlayarak sordum. "Eğer onu durduramayacaksak?"

Titi durdu ve beni dirseğinden tuttu. Yıpranmış sandaletlerine ters ters baktım. "Bana bak, Andrés." İtaat ettim. "Başka ne gördün?"

Karanlık odayı, içerideki havanın kapalılığını, tek ışığın kapıdan geldiğini ve çocuğun ateşini düşürmek için yakılan ateşi düşündüm. "Annesi mi?"

"Bazı hastalıkları tedavi edemeyiz," derdi büyükannem. "Diğerlerini yatıştırabiliriz. Keder bunlardan biridir. Yalnızlık da bir diğeri." Yüzüme baktı. "Anlıyor musun? Kayıp ruhlara bakmak bizim mesleğimizdir."

Mesleğimiz. Bu *bizim* olmalıydı, paylaşmalıydık, yük yavaş yavaş onun omuzlarından benim omuzlarıma aktarılmalıydı. Yıllarca birlikte çalışarak. Çünkü bana hem ölümlüleri hem de ruhları dinlemeyi öğreten, kendi büyükannesinin bitkisel tedavilerini ve ateşli bir çocuğun vücuduna tavuk yumurtası sürerek mal de ojo'yu nasıl kovacağımı öğreten Titi'ydi. Bana öğretebileceği her şeyi, bildiği her şeyi öğretti.

"Korkarım bu yeterli değil, senin için değil," demişti bir keresinde. "Bir gün benim anlamadığım yollarda yürüyeceksin. İlerlemek için kendi yolunu bulmalısın."

Bunu her hatırladığımda kalbim acıyordu, çünkü bunun doğru olduğu gerçeğinden hem nefret ediyor hem de korkuyordum. Tek istediğim Titi'nin yürüdüğü yolda yürümekti. Rahip olmadan önce bile bunu yapamayacağım açıktı.

Servetini aramak için Nueva España'ya gelen ve Hacienda San Isidro'da iş bulan bir Sevilan olan Esteban Villalobos'un oğluydum.

Ve yarımada denizi geçerken tek kız kardeşini de yanında getirmişti.

Onu sadece bir kez gördüm. Annemin ölümünden kısa bir süre sonra, on iki yaşındayken, Titi ve Paloma ile geçirdiğim birkaç günün ardından babamın Apan'daki evine döndüğümde mutfakta uzun boylu bir kadın buldum. O kadın

Geniş, nasırlı elleri, bakırımsı kahverengi saçları ve barut gibi parlayan koyu renk gözleriyle bir boğa duruşuna sahipti. Babam ona Inés derdi ve bana kız kardeşi olarak tanıttırdı; buna rağmen birbirlerine karşı sert ve resmiydiler. İspanya'ya dönmeden önce vedalaşmak için babamı görmeye geldiğini ve ertesi gün Veracruz'a gitmek üzere yola çıkacağını söyledi.

Ertesi sabah, babam Caudillo'nun yardımcısı olarak görevlerinin bir parçası olan hapishaneye gitmek için ayrıldıktan sonra uyandığımda Inés'in mutfaktaki döşeme tahtalarından birinin kenarını kaldırdığını ve altına bir tomar kâğıt sıkıştırdığını gördüm.

Ses çıkarmadığımı sanıyordum ama başını kaldırdı. Kıpırdamadan durdu, barut gibi gözlerini bana dikti ve gözlerinin kenarları karga ayakları gibi kısıldı.

"Sen," dedi. Sesi kibirli bir şekilde gerçekçiydi, düz olduğu kadar düşmanca da değildi. "Sende Şeytan'ın karanlığı var, değil mi?"

"Ne demek istediğinizi anlamıyorum," diye kekeledim, şok olmuştum. İyi bir önlem için kendimi çaprazladım. "Allah korusun."

Açık renk kaşları alaycı bir tavırla saç çizgisine doğru bir kez sallandı. "Yalan söyleme."

Seni gördüğüm anda anlamıştım."

Korkuyla karışık bir utanç duygusu içimi kapladı. Günahımı ya da nasıl düzelteceğimi bilmesem de onu kızdırmıştım ve bu beni korkutuyordu. Kâğıtları saklamayı bitirip tahtaya vurarak yerine yerleştirmesini sessizce izledim.

"Bunu mirasın olarak kabul et." Döşeme tahtalarına bir kez vurdu; avuç içi içi boş, garip bir notayla tahtaya vurdu. "Senin için neyin iyi olduğunu biliyorsan bunu sakla."

Başka bir şey söylemeden eşyalarını topladı ve gitti.

Bu. Ama neydi o? Inés gittikten ancak bir hafta sonra merakıma yenik düşüp döşeme tahtasını kaldırdım. Sakladığı kâğıtlar bir kitapçık halinde ciltlenmişti, yaşlılıktan lekelenmişti, kenarları kullanılmaktan çok yıpranmıştı. Okumayı okulda öğrenmiştim ve o yaşta bu konuda çok az yeteneğim olmasına rağmen, sayfadaki harflerin dilin ölçülü koreografisine sahip olmasına rağmen, ne Castellano ne de Latince olduğunu fark ettim.

Arkamda, babamın evinin duvarlarındaki sesler cıvıldıyordu. Omzumun gliflere baktıklarını hissettiğimde ensemdeki tüyler diken diken oldu, ilgilerinin karanlığı ıslak çamur gibi omurgamdan aşağı kayıyordu.

Aynı gün kağıtları Titi'ye götürdüm. Okumayı hiç öğrenmemiş olmasına rağmen, Inés'in bıraktığı broşürü yorumlamanın bu beceriyi gerektirmediğini keşfettik: kendi yeteneklerinin sezgisiyle yönlendirilen Titi, gliflerin amacını çıkarabildi. Bunlar koruma ve iyileştirme, şeytan çıkarma ve lanetleme büyüleriydi; Titi bunları kendi büyüleriyi eşleştirdi ve bana içimde hissettiği karanlığı nasıl kullanacağımı öğretti. Eğer Inés bu glif kitapçığına sahipse ve Şeytan'dan bahsediyorsa, o zaman Inés'in kendisi de bir cadı olmalıydı, her ne kadar Titi'den çok farklı bir tür olsa da. Ve Inés'e güçlerini veren şey ya kan yoluyla, ya kitapçık hediyesiyle ya da her ikisiyle bana geçmişti.

Titi'nin Meksikaca öğretilerini kendim için yazıya dökmenin bir yolunu bulmuştum ama on altı yaşına geldiğimde babam evdeki karyolamın altına gelişigüzel doldurduğum notları buldu.

Onun öfkesini hava durumunu bildiğim gibi bildiğimi sanırdım. Pulque seliyle birlikte tahmin edilebilir fırtınalar, çarpan kapılar, yükselen sesler gelirdi. Yeterince sabırlı olursam, en kötüsünü atlatabilirdim; sanki seslerden biriymişim gibi duvarların içinde erimeyi öğrendim. Ama kendi öfkem azalırsa ya da ona karşılık verirsem, tehlikeye davetiye çıkarmış olurum. Kağıtları ondan geri almaya çalıştığımda bağırılmasını, itilip kakılmayı ya da vurulmayı bekliyordum.

Onun yerine babam benden uzaklaştı.

"Senin gibi insanları yakıyorlar, biliyorsun. Seni, Inés. . . seni *yakmalılar*." Gözleri korkudan kafatasından fırlamış, irislerinin altındaki ve üstündeki parlak beyaz dışında kan çanağına dönmüştü. "Seni ait olduğun yere, cehenneme göndermeliler." Bir hayvan gibi keskin bir hareketle duvardaki tahta haça uzandı, onu çekip çıkardı ve bana doğru fırlattı. Eğildim. Arkamdaki duvara sert bir gümbürtüyle çarptı ve ikiye bölünerek yere düştü. "*Cehenneme git.*"

O gece San Isidro'ya gitmek için ayrıldım. Onu bir daha hiç görmedim.

Kasabadan eşyalarını toplayıp Apan'dan ayrıldığı haberi geldi. Bazıları kuzeye, Sonora ya da Alta California'ya gitmek istediğini söyledi. Diğerleri ise dünyaya tükürdüğünü ve İspanya'ya döneceğine yemin ettiğini söyledi.

Çok geçmeden Titi Guadalajara'ya gitmem için ısrar etti. Rahip olarak annemin son arzusunu yerine getirecektim.

"Yapmalısın," dedi bana veda ederken. "Doğru olan bu."

İnancım çok daha az sağlamdı. Yoldaki isyancılardan ve İspanyollardan, haydutlardan, aslanların inindeki Daniel gibi etrafımı saran Engizisyon'dan korkuyordum. Onlardan saklanmam gerekirken, lanetlenmiş bir ruhu doğrudan Kilise'nin pençelerine göndermenin ne anlamı vardı?

Benden uzaklaşırken babamın gözlerindeki korku beni bir dağ gibi dağlamıştı. İzi asla iyileşmeyecek, asla iz bırakmayacaktı.

Seni yakmalılar.

"Bunun doğru olduğunu nereden biliyorsun?" Korku sesimi çatlatarak söyledim.

"Nasıl?"

"Ay, Cuervito." Ellerimi okşadı. Boğumlu ellerinin dokunuşu yumuşaktı ama kara gözleri çelik gibi bir güvenle bakıyordu. "Hissetmeyi öğreneceksin. Zamanı geldiğinde neyin doğru olduğunu bileceksin."

Yıllar geçmişti ve o zaman henüz gelmemişti.

Ellerimi yumruk yaptım, kış rüzgârı yüzümü üşütüyordu, dizlerim mezarının nemli toprağına bastırıyordu.

İnsan nasıl *bilebilir* ki?

Guadalajara'da inanç ve iman üzerine vaaz üstüne vaaz dinledim. Kaderimi bilinmeyen ellerine teslim etmek üzerine. Parçalanmış benliğimde Tanrı tek bir şeydi. Tanrı görünmezdi ve bilinemezdi, ancak Apan olan toprak lekesine diğer yerlere gösterdiği kadar ilgi gösterdiğinden şüphe etsem bile orada olduğuna inanmayı öğrendim.

Ancak Titi'nin öğretilerinde bazı şeylerin bilinebileceğini öğrendim. Nerede olursam olayım sesleri hep duyuyordum. Artık Apan'a döndüğümde havanın hareketini hissediyordum; gök vadinin üzerindeki cenneti ne zaman açacağını biliyordum. Nehir yataklarının ne zaman Ağlayanın hayali varlığıyla dolup taşacağını ve onu nasıl yatıştıracağımı biliyordum. Biliyordum ne zaman

kır çiçekleri açar, atlar tayanırdı. Dağlardaki ruhların varlığını, derin uykularında bile nasıl yer değiştirdiklerini hissettim.

Peki neden Paloma ve Mariana'ya yardım edip etmemem gerektiğini bilmiyordum? Ateş ışığında Mariana'yı düşündüm, yaralı bir güvercin gibi her hareketimden kaçan, zayıf bir gölge. Acı çektiğini biliyordum. Bu onun ruhunda mürekkep gibi net bir şekilde yazılıydı. Paloma'nın acımasızlığını biliyordum. Onun mahkumiyet.

O sabah ayinde küçük cemaate baktığımda büyükannemin yokluğunun bir yara olduğunu biliyordum. San Isidro halkı - benim evim olan insanlar - onsuz acı içindeydi.

Rahip ya da değil, o boşluğu doldurmam gerektiğini biliyordum. Ama kimse bana nasıl dolduracağımı öğretmedi. Kimse veremezdi.

Yolumu tek başıma bulmak bana kalmıştı.

BEATRIZ

MEVCUT GÜN

ANA LUISA'NIN CENAZESİNDEN SONRA Andrés beni salona kadar takip etti. Uzun süre duvardan damlayan kana baktı.

Sonunda çatlamış dudakları aralandı. "Çemberi kapatmak zorundayım." Sesi ancak bir fısıltının üzerindeydi.

"Bu mümkün mü?" Ben sordum.

"Umarım öyledir." Burnundan nefes aldı ve nefesini uzun ve yavaş bir şekilde verdi. "Cielo santo. Umarım öyledir."

Gözleri kapalı bir şekilde çembere baktı ve yumuşak bir şekilde ilahi söylemeye başladı. Ellerini önünde uzattı, avuç içleri bir yalvarıcınıninki gibi yukarı bakıyordu. Bir adım geriye düştüm.

Daha önce fark ettiğim uğultu arttı. Ses seviyesi ve perdesi yükseldi, odayı dolduran bir arı sürüsü gibi; dalgalar halinde tenimin üzerinde yuvarlandı, tüylerimi diken diken etti. Kalp atışlarımı hızlandırdı.

Çok geçmeden Andrés'in sesinin kesildiğini fark ettim. Onu anlayamasam da, durakladığını ve yeniden başladığını düşündüm. Uğultu bir perdede asılı kaldı, sonra düştü ve yavaşça yeniden yükselmeye başladı.

Sonunda Andrés ilahi söylemeyi tamamen bıraktı. Bana dönmesini bekledim, tesellinin uzun bir gecenin ardından gelen şafak gibi üzerimize çökmesini bekledim... ama omuzlarının kararlı çizgisi çöktü. Başını eğdi ve ellerinin arasına aldı.

Çemberin uğultusu devam etti. Gözlerimi kapattığımda, çemberi sanki göz kapaklarımın içine kırmızı işaretlerle kazınmış gibi görebiliyordum. Sezgilerim bana henüz bitirmediğini söylüyordu. "Kapattın mı?"

"Hayır."

Uzun bir sessizlik anı geçti.

Uzaktan, alaycı bir kahkaha tınısı geldi. Soğuk omurgamdan aşağı vurdu. "Tekrar deneyecek misin?" diye sordum.

Derin bir nefes aldı. "Yapamam."

Yapamaz mıydı? Bu ne anlama geliyordu? Bir adım öne çıktım, ayakkabılarımın kaldırım taşında çıkardığı tıkırtı odada yankılandı. Ellerini yüzünün önünde birleştirmiş, ağzının sert çizgisine bastırmıştı. Yüzü griydi, bakışları çembere sabitlenmişti, ben yaklaşırken bile kıpırdamadı.

Onu capilla'nın zemininde sırtüstü yatarken düşündüm, gri yüzlü ve öksürüyordu, dişleri kanla lekelenmişti. *Bozuk cadıları düzeltemezsin.*

Dün gece ve bu sabahın şoku benim için zordu, ama onun için daha da zordu.

"Dinlenmen gerek," dedim. Kendime karşı dürüst olsaydım, *izin ver sana ben bakayım* demek istediğimi itiraf ederdim. O gece benim koruyucum olduysa, ben de gündüz onun koruyucusu olurum. *Bu yükü paylaş*, demek istemişim. *Yalnız değilsin.* Bunun yerine, dilimi ısırardım. Onu kolundan tutma isteğime karşı koydum. İçinde bulunduğumuz durum yeterince tehlikeliydi. Onunla fazla yakınlaşmak bizi daha fazla beladan başka bir yere götürmezdi. "Gel, mutfığa gidelim."

"Hatırlayamıyorum." Sesindeki titreme boş bir notaya çarptı. Çembere bakarkenki ifadesi - gözlerinin ardındaki korku muydu? "Doğru dua. Hatırlayamıyorum. Kapatamıyorum. *Kapatamıyorum.*"

Son kelimeyi söylerken sesi çatallaştı. Sempati göğsümde esnedi; şimdi ön koluna hafifçe elimi koymama izin verdim. Ama iliklerime kadar ona inanmıyordum. Nasıl inanabilirdim ki? Andrés hastaları iyileştirirdi. Andrés bir aziz gibi havaya yükseldi. Andrés her şeyi yapabilirdi. "Bir yere yazdınız mı? Şehirdeki eşyalarının arasında mı?"

"Hayır."

Sesindeki yenilgi beni ürpertti. Kollarımdaki tüyleri diken diken eden bu muydu, yoksa odanın sıcaklığı mı düşüyordu? Gölgeler kalınlaşıyor, korkumuzun tadıyla beslendikçe güçleniyor muydu, yoksa zihnim bana oyun mu oynuyordu?

"O zaman nasıl-"

"Her şeyi ezberledim," dedi sertçe. "Yazmak çok tehlikeli. Ve ben-" Sesi kesildi. Gözleri camsı bir hal almıştı. Gözyaşlarının eşliğindeydi. "*Kelimeleri hatırlayamıyorum.*"

Sanki bir paçavradan farksızmış gibi duvara fırlatıldığını gördüm. Karanlık onu öldürmemişti. Ama kafasını duvara çarparak, onu yaralayarak, neredeyse hayatı kadar değerli bir şeyi almıştı: hepimizi koruma yeteneğini.

Kafatasımın arkasına keskin bir korku iğnesi saplandı.

"Kelimelere ihtiyaç duymayan bir şey var mı?" Yükselen paniği sesinden uzak tutmak için mücadele ederek sordum. "İçgüdülerine göre hareket edebileceğin ya da doğaçlama yapabileceğin ya da castellano kullanabileceğin bir şey. . ."

"Kesinlikle olmaz," diye tersledi. Öfkesi sözlerinin üzerinde şimşek gibi çaktı ve bana dönerken omuzlarını sertçe geriye çekti. "Bu - dün gece bu odada yaptığım şey - *kontrol* edilmeli. Bu tehlikeli bir şey. Neden bahsettiğinizi anlamıyorsunuz."

Yanaklarıma bir kızarıklık geldi ve orayı yaktı. Hayır, onun büyücülüğünü anlamıyordum. Ama bu evde korumasız olmanın tehlikeli olduğunu anlamıştım. Onun gücü olmadan, karanlığa karşı çıplak ve savunmasızdık. Yine de burada kalkanımız ve silahımız olmadan duruyorduk, ev tarafından, duvarlarında bir enfeksiyon gibi yayılan kötülük tarafından kuşatılmıştık.

Biz onun avıydık.

Beatriz. Kaskatı kesildim. Hiçbir şey duymadığım halde zihnimde yükselen bir ses adımı çağırdı. Kollarımdaki tüyler diken diken oldu. *Gece ne zaman Beatriz? Gündüz ne zaman?*

Parmaklarım Andrés'in kolunda sıkıca kıvrıldı; odanın etrafına çılgınca bir bakış attım.

Orada kimse yoktu.

"Andrés," diye tısladım. "Bir ses duyuyorum. Sen de duyuyor musun?"

Akıcı bir hareketle beni omuzlarımdan sıkıca kavradı. Dokunuşunun sertliği karşısında irkilerek nefesim kesildi.

Korkmuyor musun?

"Andrés-" Gözlerimi tekrar odanın içinde gezdirdim.

Onun neler bilmiyor musun?

"Burada," diye nefes aldım. "O burada."

Dün gece serbest bıraktığımız şey. Ana Luisa'yı ölümüne korkutan ve haçı parçalayan her kimse. Duvarların içindeydi, kirişlerdeydi, etrafımızdaydı-

Andrés zorla, "Gözlerimin içine bak," dedi ve hemen itaat etmediğimde omuzlarımı salladı. Kavrayışı o kadar sıkıydı ki morluklar bırakacaktı. "Bana bak." Gözyaşları buharlaşmıştı; gözleri vahşice yanıyordu ve ... evet, bu beni korkutuyordu. Bu tutku onu bir yabancı, buyurgan ve *tehlikeli* yapmıştı. "Onu dinleme. Onu hemen aklından çıkar."

Onun sırları var, Beatriz.

"Duyuyor musun?" Sordum, hırıltılı ve düzensiz. "Söyle bana. Lütfen."

"Kovun onu." Emrinde, cemaatine günahlarından tövbe etmeleri için haykıran, Şeytan'ı kınaması katedralleri dolduran bir rahibin küstah sesi vardı. "*Kov onu.*"

Gözlerimi kapattım.

Beatriz, Beatriz, Beatriz . .

Ellerimi yumruk yaptım ve tüm gücümle onu ittim. *Hayır*, dedim ona. *Hayır. Dışarı.*

Ses kesildi.

Ayak sesleri koridorda çınlayarak birinin salona yaklaştığını haber veriyordu.

Gözlerim fal taşı gibi açıldı.

Andrés omuzlarımı düşürdü ve kapıya doğru döndü.

Paloma görüş alanına girdi. "Ay, Cuervito," dedi, odanın yarı düzenli dağınıklığını, erimiş-

mumları, buhurdanları, kırık camları indirdi. Haç işareti yaptı. "Bu sefer kendini aşmışsın," diye ekledi kuru bir sesle.

"Palomita, dinleniyor olmalısın," dedi Andrés. Göz açıp kadar değişmişti. Yüzü ve sesi endişeyle yumuşamış, duruşu bir kez daha nazik bir otoriteyle dolmuştu. Varlığıyla ilgili her şey sakinlik yayıyordu.

Ama içten içe sarsılmıştım.

"Yerimde ," dedi Paloma. "Bana yapacak bir şey verin."

Andrés ona doğru yürüdü ve omzuna nazik bir el koydu. "İsterseniz benim odamda dinlenebilirsiniz. Anlıyorum-"

Kız onu itti, açıkça sinirlenmişti. "Beni dinlemiyorsun. Bana *yapacak* bir şey ver," dedi. "Hiçbir şey yapmadan tek başıma oturamam."

Bu odadan çıkmak için çaresizdim. Andrés'ten uzakta olmaya ihtiyacım vardı. Dışarıda, seslerin olmadığı bir yerde olmanın güvenliğini istiyordum, ya da en azından

-

"Yemek yapmama yardım eder misin?" Aniden söyledim.

Tek bir hareketle bana baktılar, sesimin garip tonu karşısında benim gibi şaşırmışlardı. Boğazımı temizledim. "I . . . Bir şeyler yapmam gerekiyor." *Artık aşçımız olmadığı için* sessizce ekledim. "Yardım ederseniz sevinirim."

Paloma kaşlarını kaldırdı. "Yemek mi yapıyorsun?" diye sordu kuru bir sesle.

"Biliyorum," dedim. "Ve kocamın yarından sonra döneceği gün için bir planım olduğundan emin olmam gerekecek."

Paloma kaskatı kesildi. "Patron geri dönecek mi? Santo cielo, Andrés. Temizlenmen gerek."

Odayı geçip Paloma'nın yanına giderken tüm vücudum titredi. Kapı aralığından geçerken omzumun üzerinden Andrés'e bir bakış attım.

Arkasındaki duvar tamamen boştu. Kan

yoktu. İsim yoktu.

Gitmişti.

* * *

Paloma ve ben mutfaka girdiğimizde kemiklerimdeki soğuk geçmemiştir. O fırını yakarken ben de kapının girişinde diz çökerek orada nöbet bekleyen buhurdanları yaktım. Reçineyi yakmam her zamankinden daha uzun sürdü; ellerim şiddetle titriyordu. Sonunda duman yukarı doğru sütunlar gibi kıvrıldı ve mutfak kopalin kendine özgü aromasıyla doldurdu. Rahatlatıcı kokusunu içime çektim. Kalbim yavaşladı. Bu güvenliydi. Buna güvenebilirdim. Bu sarsılmayacaktı.

Andrés, diğer yandan . . .

Koridora bakarken dudağımı ısırđım. Önümde serin bir karanlık vardı, beni izlemeyen nötr bir karanlık. Belki de evin dikkati Andrés'in üzerindeydi. *Onun sırları var, Beatriz.*

Omuzlarımdan bir ürperti geçti.

Geceyi nasıl atlatacaktım? Nasıl hayatta kalacaktım? Rodolfo'yu nasıl karşılayacaktım? Yatağımızı çınlatan buhurdanlıklarına gülüp geçecek miydi? Beni batıl inançlı ya da daha kötüsü deli mi sanacaktı?

Deliriyor muydum?

Karanlık bana sırttı.

Kapı aralığında geri çekildim ve Paloma'ya döndüm. Mutfak güneye bakıyordu ve geniş kapısını bahçeye doğru açmıştı. Ateşi yakarken güneş ışığı odanın içine zengin ve sıcak bir şekilde akıyordu.

"Ne yapıyoruz?"

Sesi gergindi. Bu hissi biliyordum. Elleriyle çalışmak, unutmak için can atıyordu.

"Basit ve doyurucu bir şey olsun," dedim. "Arroz con pollo," diye karar verdim. "Çok fazla yapmak kolay olacak. Peder Andrés çok yorgun ve endişeleniyorum. . . Sanırım hasta olabilir."

"Ne oldu?"

Nasıl cevap vereceğimi bilemedim.

"Beni şaşırtmayacaksın. Onunla aramızda çok az sır var," dedi Paloma, mutfak kapısının kenarına yaslanarak. Ötedeki bahçeyi taradı: mutfak duvarına bitişik geniş bir kümeste birkaç tavuk dolaşıyordu. "Ben onun gibi değilim ama ben de büyükannemizin gölgesiydim, tıpkı onun gibi."

Bahçeye ıktı ve tavuk kümesine yaklaştı. Arkamı döndüm. Evet, yemek yapardım. Ama Tía Fernanda'nın aşçıları bana öğretmeye çalışsa da, kümes hayvanlarının öldürülmesini hazmedemiyordum. Daha sonra, o tavuğu yolup içini çıkardığında ve ben de gereksiz parçaları atmaya yardım ettikten sonra ellerimi yıkarken Paloma şöyle dedi: "Peki Andrés bu sefer kendine nasıl zarar verdi?"

Boğazımı temizledim. Ellerimi dünkü elbisemin üzerine geçirdiğim kaba nlğe sildim.

"olmak gerekirse," diye başladım alçak bir sesle, evin duymayacağını umduğum kadar alçak bir sesle, "Peder Andrés bu evi ... bu ev yapan şey her neyse onu kovmaya çalıştı."

Paloma anladığını belirten yumuşak bir ses çıkardı. Belli ki kuzeniyle aynı nefeste şeytan çıkarma ayinlerinden bahsetmek onu hiç şaşırtmamıştı. Çenesini raflara doğru salladı. "Pilav tencereleri orada."

Et satırına uzanıp tencereyi bulup devasa ocağın üzerine yerleştirirken etrafından dolandım. Alnımdaki teri sildim. Evin geri kalanının kemiklere kadar işleyen soğuğundan sonra mutfağın sıcaklığı temiz ve bütün hissettiriyordu.

"Kafasını çarptı," dedim. "O kadar sert vurdu ki kustu ve gece olanların yarısını hatırlayamıyor. şimdi de bykannenizin ona öğrettiği duaları hatırlayamıyor."

Paloma başını kaldırıp baktı, satır tavuk leşinin üzerinde havada duruyordu. "Bu hiç iyi değil."

"Korkuyorum," dedim gözlerimi tencereye çevirerek. Ellerim düşünmeden hareket etti ve çok geçmeden kızaran pirincin kokusu zengin bir battaniye gibi bizi sardı. "Ev ne zamandır bu şekilde?"

Uzun bir an geçti. Paloma tavuğu uygun büyüklükte parçalara ayırmaya devam etti. Cevap vermek yerine başka bir soru sordu: "Sizin sınıfınızdan bir kadın nasıl böyle olabiliyor?"

"Ne?" dedim. Dedim. *Deli mi?*

Merak ettim. "Yararlı."

Pirince baktım, büyük bir tahta kaşıkla tencerenin dibinde gezdirdim. Daha fazla malzeme ekledim; kimyon havayı ısırdı, kızgın yağa çarpan et suyunun cızırtısıyla karıştı.

Yararlı. Paloma'nın ses tonundan bunun bir iltifat olarak algılanması gerektiğini anlamıştım. Ama Tía Fernanda tarafından işe *yarar* olarak adlandırılmaktan nasıl da nefret etmiştim. Sanki ona *faydalı* olmak, değer kazanmamın tek yoluymuş gibi.

Tek tük cümlelerle ailemin geçmişini anlattım: annemin babamla evlendiği için ailesi tarafından dışlanması, babamın Cuernavaca'daki geniş ailesine nasıl bel bağladığımız, onlarla birlikte şeker üreten bir çiftlikteki eski bir taş evde yaşamamız. Babam bu akrabalarından biraz miras almıştı ve ordudaki yükselişi ve imparatorun kabinesindeki konumu, Mamá'nın başladığı gibi yüksek bir sınıfa fırladığımız anlamına geliyordu. Nasıl aynı hızla düştüğümüzü anlattım: Babam öldürüldüğünde, annemin kuzenlerine sığınmak tek seçeneğimizdi. Tía Fernanda'nın bana nasıl davrandığını. Bana bir evlilik teklifi yapıldığında, boğulan bir adamın dalgaların sürüklediği odunlara sarılması gibi nasıl sarıldığımı. Başka ne seçeneğimiz vardı ki?

Hikâyemin sonuna geldiğimde Paloma usulca iç çekti. Sos için domates doğruyordu.

Yüzünde tuhaf bir ifade vardı.

Yazık, bir başlangıçla fark ettim. Paloma hikâyem için bana acıyordu. Gurur etrafıma sert duvarlar .

"Demek bu yüzden işe yarıyorum," dedim. "Çünkü ailemin benimle hiçbir ilgisi olmayacak."

Paloma kısık bir sesle, "Geldiğinde senin de diğeri gibi olacağını düşünmüştüm," dedi.

Diğeri. *María Catalina.*

Detay vermesini bekledim ama vermedi. Domatesleri teker teker tencereye koydu, bolca tuzladı ve karıştırırken sessiz kaldı.

"Nasıl biriydi?" Ben sordum.

Bu soru üzerine yüzü yine değişti. Açık bakışını kaybetti ve kapandı. Birkaç dakika daha kıpırdandı. "Patron gibi," dedi sonunda.

"Nasıl yani?"

Kaşığı tencereden çekerken alt dudağını endişelendirdi. "Bunu çoğu insana söylemezdim ama sen bu konuda aklı başında birine benziyorsun.

dünya." Kapının girişindeki buhurdanlara baktım. Bu duvarların içinde yaşadktan sonra kendimi bu şekilde tanımlayamazdım. "Bence siz dünyayı hacendadolardan daha net görüyorsunuz," diye devam etti. "Patronlarımız söz konusu olduğunda başka seçeneğimiz yok. Onlara tahammül ediyoruz. Onlarla hayatta kalıyoruz. Bazıları diğerlerinden daha zor zamanlar geçiriyor. Bizim patronumuz evde çalışan genç kadınlar için hayatı zorlaştırıyor. Anlıyor musunuz?"

Yüzüm şaşkınlığımı ele vermiş olmalı ki, Paloma küçük, sinirli bir sesle daha sert bir dile döndü. "Kızlar evde, patronun yanında çalışmaktan korkarlardı, çünkü çalışanlardan bazıları hamile kalırdı. Kendi istekleri dışında. Senyora bunu öğrendiğinde çok öfkelenirdi. Kırsal kesimde bir piç izi bırakmasını istemediğini söyledi." Paloma ağır kapağı büyük bir gürültüyle tencerenin üzerine koydu. "İsteddiğini aldı. Bundan emin oldu."

Kalp atışlarım kulaklarımda yankılandı. Rodolfo'nun bana soğuk ve karanlık evi gezdirdiği San Isidro'daki ilk günüme geri döndüm. Yemek odasında, odayı çevreleyen çıkıntıya çıkmamı yasakladı.

Bir keresinde oradan bir hizmetçi düştü, dedi.

Şoktan konuşamıyordum. Paloma kocamı sadece hizmetçilere tecavüz etmekle değil, aynı zamanda kendisi ve ilk karısını da onları öldürmekle suçlamıştı.

Kollarını göğsünde kavuşturmuş, çakmak çakmak gözleri ona karşı çıkmam için bana meydan okuyordu. Kendimi kaybedip ona yalan söylemeyi bırakmasını söylemem için.

Yapamadım.

Ona inandığım için.

Mutfak masasının yanındaki küçük sandalyelerden birine çöktüm ve başımı ellerimin arasına aldım.

Annem Rodolfo'dan politikası yüzünden nefret ediyordu. Ama belki de bu başka bir şeyi, bir içgüdüyü, bir sezgiyi gizliyordu. Rodolfo sandığım gibi biri değildi.

Peki ya ilk karısı?

Kırmızı gözler, et rengi pençeler . . .

"Patronun Cumhuriyet hakkında konuştuğunu duydum," dedi Paloma. "Kast sisteminin kaldırılması hakkında. *Eşitlik* hakkında." Homurdandı. "Ben

Bu kelimenin ne anlama geldiğini bildiğini sanmıyorum. O ve onun köpekleri bizden daha iyi davranırken değil."

Paloma'nın Andrés'in kapısını yumruklamasıyla uyandığım andan itibaren, sabah bana darbe üstüne darbe indirmişti. Ana Luisa öldü. Rodolfo geri dönüyor. O ses. Andrés'in hafıza kaybı.

Şimdi *de bu*.

"Bunu bana neden anlatıyorsun?" Zayıfça sordum.

Paloma cevap verirken başını kaldırmadı. "Ailenin seni istemediğini söylemiştin. Bu artık bizden biri olduğun anlamına geliyor." Sesi sanki çok daha yaşlı bir kadının ağzından çıkıyormuş gibi mesafeli ve soğuktu. "Bu da demek oluyor ki sen de bizim gibi San Isidro'da kapana kısıldın. Ve sen de hepimiz gibi burada öleceksin."

Evin etrafındaki gölgeler uzamıştı. Andrés'in öngördüğü öğleden sonra yağmuru geldi ve çiftlik köyünün küçük merkezi meydanını çamurla doldurdu.

Yün şalımını omuzlarımda düzelttim ve uzun ucunun taşıdığım sepeti örttüğünden emin oldum. Andrés ve ben görevimizin yarısını tamamlamış olmamıza rağmen sepet hâlâ kopallık ile ağırlaşmıştı.

Benden bir adım önde bir sonraki küçük eve yürüdü ve kapıyı tıklattı. Kapı açıldı; içeriden gelen ılık ışık yağmurdan ıslanmış omuzlarına vuruyor, çenesini eğdiğinde şapkasının kenarından düşen damlalara takılıyordu.

Kapıdaki genç kadını içtenlikle karşıladı, onu bana Belén Rodríguez olarak tanıtırken kalçasındaki bebeğe gülümsedi. Kısaca, güneş battıktan sonra tüm köylülerin içeride kalmasının en iyisi olduğunu düşündüğünü açıkladı. Belén, Andrés'in bana dönüp sepetten kopallık alırkenki hareketlerini takip etti. Andrés'in uzattığı tütsüyü kabul ederken bile gözleri bana takılı kaldığında değerlendirmeleri titriyordu.

Senin de diğeri gibi olacağını düşünmüştüm, dedi Paloma. Bu kadın da patrónun karısının çamurda ve bardaktan boşanırcasına yağın yağmurda neden cadı rahibin yanında durduğunu merak ediyor muydu?

Bunun cevabı basitti: Andrés hâlâ yaralıydı ve onu öğle vakti yeşil salondan çıkardığımdan beri gözümün önünden . Ayaklarının üzerinde sallandığı anlar oluyordu; hatırladıkları ona yoğun fiziksel acı veriyor gibiydi. Kendisine karşı duyduğu hayal kırıklığı aşikârdı. Sakin dış görünüşünün altında kaynıyor, sürekli içe dönüyordu. Terasta uyuklarken ona göz kulak olmuştum ve şimdi akşam karanlığına hazırlanıyorduk.

Savaşta insanın yoldaşları hakkındaki hislerini değiştiren bir şey vardı, dedi babam. Andrés ve ben birlikte şiddetli bir savaş görmüş ve zar zor hayatta kalmıştık. Onu çok kısa bir süredir tanıyordum ama yine de kendimi ona bağlı hissediyordum. Ben buna sadakat diyordum. Belki de daha derin bir şeydi.

Ama köylüler bunu bilmiyordu. Bildikleri kadarıyla o hâlâ onların yenilmez oğluydu; kafasına aldığı darbe Andrés'in sessiz otorite havasına dokunmamıştı.

İşimiz bittiğinde Andrés'le yan yana sessizce capilla'ya doğru yürüdük. Geceyi evde yalnız geçirmenin tehlikeli olduğu ve buna katlanmamam gerektiği konusunda benimle hemfikir. Küçük bir tantanayla geceyi onun odasında geçirmeme karar verdi.

Bu benim de istediğim şeydi, ama bunu nasıl dile getireceğimi bilmiyordum. Yine de, böyle bir sonuca bu kadar çabuk varmış olması karşısında bir parça skandal hissetmekten kendimi alamadım.

Andrés kapıyı açtı ve ben de gerekçesini hemen anladım.

Ocakta yanan bir ateş ve küçük masanın üzerinde öğleden sonra yenen yemekten kalanlar vardı. Paloma köşede diz çökmüş, battaniyeleri açıp Andrés'in karyolasının karşısındaki yere yayıyordu.

Eşikten adımımı attığımda şaşkınlıkla başını kaldırdı.

Andrés içeri girip kapıyı kapatırken "Burada ne işi var?" diye bağırdı. Ah. Annesinin öldüğü küçük evde cesurca yaşamaktansa, Paloma geceyi kuzeniyle aynı çatı altında geçirecekti.

Ve Paloma'nın varlığı benimkini kabul edilebilir kıldı.

Andrés yumuşak bir sesle, "Herkesin güvenliğini sağlamak durumun olağandışı tedbirler gerektirdiğinin açık olduğunu düşünüyorum," dedi.

"Ama-"

"Geceyi evde yalnız geçirmek ister misin?" Ben de ekledim. Evin güvensiz olduğuna şüphe yoktu. Çiftlik arazisinin herhangi bir yerinde yalnız olmak güvensizdi. Andrés'in onu dışarıdaki karanlıkta sinsice dolaşan şeylerden koruyabilmesi için burada olduğundan emindim.

Paloma şaşkınlıkla bana baktı. Konuşmak için ağzını açtı, sonra omzumun üzerinden kuzeninin bakışlarıyla karşılaştı. Ona nasıl baktıysa

meseleyi çözmek için yeterliydi.

Göreceli bir sessizlik içinde yemek yedik. Andrés kutsama duasını okuduktan sonra Paloma ona ara sıra köylüler ve kopal taşıyan krepusküler ziyaretlerimize verdikleri tepkiler hakkında sorular sordu. Benim görüşlerimi almadı, ben de uyku vakti gelene kadar susmayı tercih ettim.

Sonra Andrés karyolayı işaret etti. "Doña Beatriz, siz-"

"Kesinlikle olmaz," dedim.

"Aptal olma, Andrés."

Paloma ve ben göz göze geldik. Aynı nefeste konuşmuştuk, seslerimiz ikiz bir azapla çınılıyordu. İkimiz de Andrés'in bu durumda iyi bir gece uykusunu feda etmesine izin vermeyecektik, mülkün hanımı olarak statüm lanetlensin. İnatçılık konusunda ikiye bir üstündü. O da bunu biliyordu.

"Ya, basta," diye yenilgiyle iç geçirdi.

Derme çatma uyku paletimi (kalın desenli bir rebozo üzerindeki battaniye demeti) kapıya yakın bir yere taşıdım ve Paloma'nın varlığını affetmiş gibi görünmesinden dolayı rahatlamış bir şekilde oturdum. Andrés, Paloma'nın talimatıyla itaatkâr bir şekilde yatağa otururken ben de saçlarımı açmakla meşguldüm.

"Kendini iyileştirmek için bir şey yapamaz mısın?" diye sordu usulca. "Titi'nin şiddetli baş ağrıları hakkında söylediklerini hatırla-" Sonra, cümlenin ortasında, sesi büyükannelerinin diline döküldü.

Saçlarımı örerken parmaklarım yavaşladı. Bunca zamandır benim hatırım için mi Castellano konuşuyordu?

Andrés yumuşak bir anlayış sesi çıkardı, sonra parmak şakaklarına hafifçe dokundu. "Nasıl olduğunu hatırlayabilseydim, hatırlardım," diye cevap verdi Castellano dilinde. *Çocukken kaybetmiştim*. Tam olarak değil, öyle görünüyordu. Paloma alçak sesle konuşmaya devam ederken, bir dilden diğerine geçerek aniden gözyaşlarına boğulana kadar onu mükemmel bir şekilde anlıyor gibiydi.

Zavallı Paloma. Vücudumu ondan ve Andrés'ten uzağa çevirerek battaniyemin altına girdim, ona biraz mahremiyet vermeyi umuyordum. Annemle Tía Fernanda'nın dar yatağında geçirdiğimiz geceleri düşünerek cenin pozisyonunda kıvrıldım. Babam için, hayatımızı kaybettiğimiz için, geleceğimi kaybettiğim için ne kadar çok ağladım. Paloma gururluydu ve muhtemelen

benden spontane sempati kabul etti. Ama eğer sorarsa, zaman içimden bir sel gibi akacağını biliyordum.

Bir süre sonra konuşmaları sakinleşti ve yavaşladı; Paloma'nın battaniye bohçasına yerleştiğini ve birkaç dakikalık sessizlikten sonra hafifçe horlamaya başladığını duydum. Sırtımı duvara yaslamak için yer değiştirdim. O zamana kadar gözlerimi kapatmış olmama rağmen uyku o kadar kolay gelmedi. Andrés'in kalkıp ateşteki közleri tırmıklamasını, çıplak ayakların yere sürtünmesini, katlanan kumaşın kaymasını, çakmak taşının çarpmasını ve kopalin çiçek açan aromasını dinledim. Yatağa doğru yumuşak bir ayak sürüme.

Gözlerimi kısarak kirpik perdesinin ardından dışarı baktım. Andrés yatağında uzanmış, bir elini yanağının altına koymuştu. Bütün gün kaşlarının arasında taşıdığı acı kırıksıklığı nihayet yumuşamıştı; göğsü yavaşça inip kalkıyordu. Uyumadıysa bile yakında uyuyacaktı.

Ateş köz haline geldi. Ateşin rengi yüzünü fırtına sonrası alacakaranlığın koyu turuncusuna boyadı. Gölgeler yanaklarını ve gözlerinin altındaki halkaları çukurlaştırdı.

Korkmuyor musun? Neler biliyor musun?

Dün gece yaptığı her şeyden korkmalıyım: ruhları çağırmak, havaya yükselmek. Bir kürsüden ya da fısıldanan bir hayalet hikâyesinden duyduğum her şey bana cadıların tehlikeli olduğunu söylüyordu. Onlar Şeytan'ın yandaşlarıydı.

Belki de ondan korkuyordum. Ama insan aynı anda hem korkabilir hem de güvenebilirdi: San Isidro'ya ilk geldiğinde beni ona çeken sezgi kıvrımından mı yoksa bana uzun ve üzücü bir gecenin sonunda doğan güneşmişim gibi bakmasından mı bilinmez, bana zarar vermeyeceğine inanıyordum.

Közler sönerken bu düşünceler zihnimde dönüp durdu, ağırlıkları sonunda beni uykuya sürükledi.

Bir başlangıçla uyandım. Oda sessizdi, karanlığı güvenli yerlerin yumuşak kömürü gibiydi ama-

Arkamda kilit tıkırdadı. Dirseklerimin üzerinde kendimi sertçe yukarı iterek kapıdan uzaklaştım. Andrés ve Paloma uyuyorlardı, farkında değillerdi.

Arkasında bir şey vardı. Battaniyemin altındaki toprakta bir uğultu oluşmasına neden olan bir şey, ısrarlı bir uğultu, sanki uzaktaki bir eşek arısı sürüsü kaçınılmaz olarak yaklaşıyor, yaklaşıyor . . .

Kopal buhurdanlığı ele geçirdim ve iki elimle kapı ile aramda bir silah gibi tuttum.

Kapı hâlâ menteşelerinden inliyordu, güçlü bir kış fırtınasına karşı eskimiş ahşabın sızısı. Soğuk çatlaklardan sızıyor, battaniyeme doğru uzanıyor, ayaklarımın ve bacaklarımın üzerinde fiziksel bir ağırlık gibi kayıyordu.

"Sakin buraya gireyim deme," diye tısladım dişlerimi sıkarak. "*Çık dışarı.*"

Birkaç kalp atışı boyunca hiçbir şey olmadı. Nefes alamıyordum.

Sonra kapı çerçevesine yerleşti. Soğuk geri çekildi. Uğultu yavaşladı. Sonra o da azaldı, ta ki arkamda Andrés ve Paloma'nın düzenli nefes alıp verişlerinden başka bir şey duymayana kadar.

Ne kadar süre hazırolda oturduğumu bilmiyorum, buhurdanlık elimde, dikkatim kapıya odaklanmıştı. Kalbim boğazımda gümbür gümbür atıyordu.

Huzur odayı doldurdu, yerleşti, tamamlandı, sadece kalbimin çılgınca çarpmasıyla bozuldu. Çok sessizdi.

Hepsini hayal mi etmiştim?

* * *

Ertesi sabah Paloma, José Mendoza'yı eve çağırıp yeşil salonun kapısını onarması için ısrar ettiğinde hava hâlâ griydi.

"Patron yolda, zaten yeterince zaman kaybettik," dedi, ses tonu Andrés'in endişesini bir jest kadar keskin bir şekilde uzaklaştırıyordu. "Ev tam bir felaket. Menümüz yok. Ne kadar kalacak? Sadece Tanrı biliyor gibi görünüyor ve şimdi her şeyi planlamak zorundayım."

Önlüğünün iplerini kesik kesik hareketlerle bağlayarak dışarı çıktı. Köye doğru döndüğünde soluk sis parmakları ondan uzaklaştı.

Andrés odayı iki adımda geçti ve kapı aralığından ona seslendi. "Ben gelene kadar içeri girme, anladın mı?"

Paloma elini umursamaz bir tavırla salladı. "Bana iki kez söylemek zorunda değilsin," dedi bir omzunun üzerinden kuru bir sesle. "Ama acele et. Acıktım ve mutfağa girmek için sonsuza kadar beklemeyeceğim."

Andrés kuzeninin geri çekilişini izlerken derin bir iç çekti. Uykuyla geçen bir gece yüzüne yeniden hayat getirmişti; dün yüzünü buruşturan sürekli acı ifadesi yumuşamıştı. Şalımı omuzlarımın üzerinden çekerek bana bakarken ağzının çizgisine yeni bir endişe ifadesi yerleşti.

Bu endişe benim duruşumda da yankılanıyordu. Patron yarın dönüyordu.

RODOLFO RODOLFO RODOLFO

"O rüyayı düşünüyordum," dedi Andrés usulca. "Dün bana anlattığın rüyayı."

Et rengi pençeler, yanan gözler, yanan, yanan ... "Ve?"

Dilini şaklattı. "Bunu dün düşünmeliydim. Eve dönmeden önce bir şey görmem gerekiyor. İstemiyorsan bana eşlik etmek zorunda değilsin..."

"Anlat bana."

"Doña María Catalina'nın mezarı."

Sertçe nefes aldım. Mezarlıkları hiç sevmemiştim. Dünyevi yaratılış perdesinin ötesinde bir şey tarafından izlenmenin nasıl bir his olduğunu bilmeden önce bile, mezar taşlarının arasında tüylerim diken diken olurdu. Hacienda San Isidro'ya ayak basmadan çok önce, izleniyor olma hissinden nefret etmiştim. Eve doğru yürürken bir şeyin beni takip edebileceğinden, duman ya da başıboş yapraklar gibi saçlarıma dolanabileceğinden endişe ederdim.

Ama bu sefer . Parmaklarımı şalıma sıkıca doladım. Hırpalanmışım, bitkin düşmüştüm ve korkmuştum ama ben bir generalin kızıydım ve geri adım atmayacaktım. Rahibin odasında tek başıma oturup kaderimin bana gelmesini beklemeyecektim. Eğer Andrés bir mezarı ziyaret etmenin bize cevaplar verebileceğini düşünüyorsa, ona eşlik etmeye hazırdım. "O zaman elimizi çabuk turalım."

Ölü yapraklardan oluşan kalın bir halı, capilla'nın arkasındaki mezarlığı örtüyordu. Sis dağılmıştı ve güneşin vaat ettiği sıcak hava

Mezar taşları arasında yürürken kemiklerimde soğuk bir çürüme hissi bıraktı.

Mermer melekler ölmekte olan sise uzanıyordu, yüzleri yontulmuş ya da yaşlılıktan sararmıştı; kalın toz çizgileri heykellerin ve la Virgen'in gravürlerinin halesine yerleşmişti. Heykellerin arasından geçerken Andrés'in birkaç adım gerisinden takip ettim; isimleri kontrol etmek için durup doğru mezarı aradığımızda ayakkabılarımız gece yağan yağmurdan dolayı hâlâ yumuşak olan toprağa batıyordu.

Yedi nesil Solórzanos, şapelin ince çan kulesinin gölgesine defnedildi. *Sen de hepimiz gibi burada öleceksin.* Ben de bu mezarlıkta Solórzano adının ağırlığı altında sonsuza dek çürüyen başka bir katman mı olacağım?

Çünkü her taşın üzerindeki her isim bir don ya da doña Solórzano'ya aitti. Mezar taşlarındaki her tarih, Hacienda San Isidro'nun duvarlarının ne kadar uzun süredir ayakta olduğunu hatırlatıyordu. 1785. 1703. 1690. 1643 . . .

"Adamların nerede?" Andrés'e sordum.

İşaretlerden birinin yanına çömeldiği yerden kalktı ve yaprakları fırçalayarak ismi kontrol etti. Gözlerini siper etti, sonra mezarlığın kuzey kenarını işaret eden alçak taş duvarı gösterdi.

"İşte orada."

Ve görevine geri döndü.

Duvarın ötesinde başka mezarlar da vardı. Mermer melekler toprağı işaretlemiyordu, la Virgen'in büyük heykelleri yoktu. Hacendadolar ve köylüler arasındaki ayırım hayatın ötesine uzanıyordu.

"Beatriz."

Döndüm.

Andrés zevkli beyaz bir mezar taşının önünde duruyordu. Yanında durdum, kolum onun koluna değene kadar bakışlarımı taştan kaçırdım, sanki sadece orada kazılı olduğunu bildiğim isme bakmak bile bana zarar verebilirmiş gibi.

Doña María Catalina Solórzano de Iturrigaray y Velazco, ö. 1821.

Haç işareti yaparken ve başparmağımı dudaklarıma bastırırken parmaklarım titredi.

Andrés nefesinin altında küfretti.

Şaşkınlıkla ona baktım, elimi ağızımdan çektim. "Ne?" Mezara vuracaktı gibi bir ayağını kaldırdı.

"Andrés!" Nefes nefese kaldım ve onu durdurmak için kolundan tuttum.
"Delirdin mi sen?"

"Bunu benim evime yaptı. Bunu aileme o yaptı," diye tükürdü. Ama ayağını mezarın yanına koydu. "Ayrıca, burası boş toprak. Bunu hissedebiliyorum," diye ekledi. Kelimelerin altında karanlık bir duygu titremesi vardı. "O burada değil."

Vücudu.

Burada değildi.

Sıva parçalanıyor ve tırnaklarımın altından kayıyor. Duvardan bana sırttan kafatası. Karanlıkta bir altın parıltısı. Kalp atışlarım kulaklarımda zonkluyordu. "Bunun anlamı ..."

"Evet."

María Catalina'nın cesedi San Isidro'nun duvarlarına gömüldü. Ama- "Onu oraya kim koydu?" Sesimi yükselterek bağırdım. "*Neden?*"

"Bilmiyorum," dedi Andrés sessizce. "Ama şimdi kesin olarak biliyorum ki Her şeyin arkasında *o var*, sanırım çemberi kapatmak için ne yapacağımı biliyorum."

* * *

BİZ YOKKEN, MENDOZA avluda bizi bekleyen Paloma'ya katılmıştı ve dördümüz birlikte, bir mağaraya sığınmak isteyen kayıp yolcuların temkinliliğiyle sessiz, gözcü evin içine adım attık. Evin yırtıcı sakini geri dönecek miydi? Ne zaman dönecekti?

Kuzey kanadına bir göz attım ve tüylerim diken diken oldu. Maria Catalina *oradaydı*. Birisi cesedini duvara yapıştırmış ve kanıtları saklamıştı.

Deprem ya da su, hangisi olduğunu hatırlayamıyorum, demişti Rodolfo. *Mendoza'ya tamirat işlerine bakmasını söyleyeceğim.*

"Sinyor Mendoza," dedim, grubumuz yeşil salona doğru ilerlerken sesimi sıradan tutmaya çalışarak. "Kocam gitmeden önce sizden evde herhangi bir yapmanızı istedi mi? Su hasarı var mıydı?"

Mendoza boğazını temizledi. "Hayır, doña. O yapmadı."

Yerdeki yeşil salonun kapısını ve ötesindeki boş odanın zeminindeki daireyi görünce sesi kesildi. Kısık bir ısıklık çaldı. "Bilmek istiyor muyum, Peder?"

Mendoza'nın yanından Paloma, "Muhtemelen hayır," diye seslendi. "Kesinlikle sormadım."

Andrés odaya daldı, her hareketi endişeyle keskindi. Ben elime bir süpürge alıp kırılan camların ve kırık mumların son kalıntılarını yolundan süpürmeye başladığımda dairenin etrafında iki kez volta attı; Mendoza başını salladı, sonra Paloma'yla birlikte kapı üzerinde çalışmaya başladılar. "Palomita," dedi Andrés. Sesinin gerginliği karşısında şaşırarak başımı kaldırdım. "Lütfen Castellano konuşmayı keser misiniz? Bu bana yardımcı olur. eğer ..." Cümleyi yarım bıraktı.

Mendoza Paloma'ya sorgulayan bir bakış attı. Paloma omuz silkerek cevap verdi ve Mendoza'yla birlikte kapıyı menteşelerine yerleştirirken büyükannelerinin diline sorunsuzca geçiş yaptı.

Odaya girip çıkıyor, mobilya parçalarını yavaşça hareket ettiriyor, ağır bir halıyı sürüklerken Andrés'in bana yardım etmesini yasaklıyordum. O sırada Paloma ve Mendoza gitmişti. Andrés çemberin kenarında duruyordu, parmak uçları şakaklarında, gözleri kapalı. Omuzları gergin.

Dua etmeye başladı. Önce Latince, sonra değil. Andrés'in duasının bir bölümünün arasına *María Catalina* kelimeleri girdiğinde, kafatasımın arkasında hoş olmayan bir uğultu oluştu ve acıya dönüştü. Yüzümü buruşturdum, gözlerimi kapattım ve o devam ederken ellerimi kulaklarımın üzerine koydum.

Yaptığıma memnun oldum.

Bir çığlık odayı böldü, beyaz ve öfkeyle kanıyordu, nefes nefese uzanıyordu, inanılmaz derecede uzun, pençeler gibi üzerime tırmandı. Haykırdım. Gözlerimi açtım; odayı dolduran öfke yüzünden pencere kepenklerinin parçalanıp kırıldığını görmeyi bekliyordum.

Andrés hareket etmemişti. Parmak uçları şakaklara bastırıldı. Omuzları gerginlikle sarılmıştı. Gürültüden duyamasam da dudaklarının dua etmeye devam ettiğini görebiliyordum.

Çığlık kesildi.

Oda hareketsizdi. Bir mezarın boşluğuymuş, havasızdı, karnı sessizliğin varlığından ziyade yaşamın yokluğuyla doluydu.

Andrés uzun bir nefes verdi ve omuzlarını geriye attı. Ayaklarının dibindeki çemberden hiçbir güç uğuldamadı. Kafatasımın arkasını dolduran bir uğultu yoktu.

Omzunun üzerinden bana baktı. Duruşundaki yorgunluğa, çenesindeki kirli sakala rağmen, gölgeli yüzünde bir tür zafer ateşi yanıyordu. "Başardım." Derin, titrek bir nefes aldı. "Yine eve hapsoldü."

Arkasında, odanın köşesinden bir çift kırmızı ışık göz kırptı ve sonra kayboldu.

Dehşet içimden fırladı ve boğazıma yerleşti.

Evet, Andrés başarmıştı. Karanlığı evin içine geri çekmiş ve çemberi kapatmıştı.

Ben aynı zaferi hissetmedim. Tehlike kontrol altına alınmıştı, evet, ama Ana Luisa'nın öldüğü gerçeği değişmemişti. María Catalina'nın cesedinin duvarda olduğunu ve onun hayalet öfkesinin karanlığın faaliyetini beslediğini biliyorduk. Ama cesedini oraya kimin koyduğunu bilmiyorduk.

Nedenini de.

Rodolfo sabah döndü.

Çemberin kapanması, kabarmış bir barajdaki çatlağın üzerine atılan bir sıra tokadından başka bir şey değildi. Arkasında patlamaya hazır sular yükseliyordu; çatlak her geçen saat daha da genişliyordu.

Ve biz hala selin geçeceği yolun tam üzerinde duruyorduk.

ANDRÉS, Paloma ve Mendoza yeşil salonun kapısını tamir ederken Mendoza'nın onu kendisiyle ve kızıyla birlikte kalmaya davet ettiğini söyledi. Büyük kızı ilkbaharda Hacienda Alcantarilla'ya gelin gitmişti ve evlerinde Paloma'nın istediği kadar kalabileceği geniş bir oda vardı. Ayrıldıklarında, eşyalarını köyün öbür ucundaki Mendoza'nın evine taşımışlardı.

Bu da Paloma olmadan, capilla'nın güvenli odalarında bir gece daha geçirmenin artık uygun olmadığı anlamına geliyordu.

Yalnız uyumak zorunda kalacaktım.

Öğleden sonra vadi üzerinde şiddetli yağmur başladı ve sessiz şimşek çakmalarıyla devam etti. Alacakaranlıkta kasvetli gökyüzü daha da kararırken, Andrés buhurdanları yatak odamın etrafına, özellikle de kapı ve pencerenin yakınına belirli bir düzende dizdi ve yaktı. Karanlık onun hareketlerini yakından takip ediyor, o bir dua mırıldanmaya başladığında yumuşak bir tıslamayla geri çekiliyordu. Çenesini kaldırdı, karanlığın karşısına geçti ve duasını topuğunun bölgesel bir vuruşuyla bitirdi.

Karanlık uzaklaştı.

Bana döndü, yüzünde daha önce olduğu gibi zafer ışıltıları vardı. Yarası iyileşiyordu. Belki de bu gece güvende olacaktım.

"Bu sabahtan beri hiç ses duydun mu?" diye sordu.

Yeşil salonda arkasında beliren kırmızı gözleri, Andrés'in bana sesi kovmamı söylerkenki yoğunluğunu düşününce boğazım düğümlendi.

Başımı salladım.

Tüm bunların yüzümden geçtiğini görmüş olmalı ki, "Senin için endişeleniyorum. Rüyan... gardının düştüğünün, *buna* açık bırakıldığının kanıtı. Bu çok tehlikeli."

Nedenini sormama gerek yoktu. "Ne kadar tehlikeli?" Onun yerine nefes aldım. Aklımı kaybetme tehlikesiyle karşı karşıya olsaydım ne yapabilirdim?

Sen de bizim gibi burada öleceksin.

Andrés, Paloma'nın bana ne kadarını söyleyeceğini tartarkenki yüz ifadesinin yankısı olarak alt dudağını endişelendirdi. Gecenin kaçınılmazlığıyla yüzleşirken gerçeğin ne kadarını hazmedebileceğimi. Ve bu kaçınılmazlıkla birlikte, beni deliliğe sürükleyebilecek kadar derin bir korku tehdidi.

"Büyükannem bir keresinde beni, sakinlerini huzursuz ettiğini tespit ettiği bir eve götürmüştü. Orada yaşayan çiftin evliliğini yıkımın eşiğine getirmişti. O geldiğinde birbirlerinden nefret ediyorlardı. Bu güçler zihninizi açıp içine girme gücüne sahiptir. Ne gördüğünüzü, nasıl hissettiğinizi değiştirin. Gerçekliğinizi değiştirin. Korkuyorum. Seni yalnız bırakmaktan korkuyorum." Bir elini yüzünde gezdirdi, avuç içi kirli sakalının gölgesini kazıyordu. "Kalmamı istiyor musun?"

Ses tonunun altında yatan anlam açıktı: Kalmak *istediği* için sormuştu. Ayaklarının kararlı duruşu ya da dikkatinin etrafımda sakin, nöbetçi ve dikkatli bir şekilde kıvrılması, beni yalnız bırakmaya niyeti olmadığını açıkça ortaya koyuyordu.

Tanrım, daha fazla istediğim bir şey yoktu. "Evet," diye nefes aldım. Ama . . . Etrafımdaki oda titrek mum ışığıyla yıkanıyordu. Yatak odası, makyaj masam, Andrés'in sert karyolasından çok saçma bir şekilde farklı olan pelüş yatak. Hava, geceyi yeşil salonda yan yana geçirmenin sahip olmadığı bir samimiyetle doluydu. Andrés'in felaket şeytan çıkarma ayininden sonraki sade odalarında bile yoktu. Oraya çaresizlik içinde kaçmış ve yenik düşmüştük.

Bu kasıtlı gibi geldi.

Gözlerime baktı. Yüzü dikkatle vurdumduymaz olsa da, orada benim gördüğümü gördüğünü söyleyen bir şey vardı. O da ani, umutsuz arkadaşlığımızın uçurumun kenarına ne kadar yakın dans ettiğini hissetmişti.

Yine de kalmayı seçti.

Şifonyerden birkaç nevresim çıkarıp kollarına yerleştirdim, sonra da şifonyerin uzak tarafında üstümü değiştirdim. İşim bittiğinde, onu makyaj masamın taburesinde otururken buldum; tabureyi alıp kapının yanına yerleştirmişti. Verdiğim battaniye ve yastık düzgün bir şekilde yığılmış, görmezden gelinmişti. Onları kullanmaya niyeti yok muydu?

Ona baktım: elinde bir tespih, dikkatini kasıtlı olarak benden uzaklaştırmış, dümdüz ileriye odaklanmıştı.

Belki de henüz değil.

Yatağımın kenarına oturdum, sonra saçlarımı düğümünden çözdüm ve ördüm. Ben de dikkatimi utangaç bir şekilde odadaki diğer kişiden uzak tuttum. Bakışlarının bana doğru dans ettiğini, oyalandığını ve sonra uzaklaştığını hissettiğimde, bunu görmezden geldim.

Bunun yerine, odanın sessizliğinin yorgun ve ağrıyan kemiklerime işlemesine izin verdim. Kendimi saçlarıma kopal dumanı örerken, Andrés'in koruyucu güçlerini dokurken, alçak sesiyle tespih çekerken hayal ettim. Battaniyenin altına kıvrıldığımda birkaç dakika içinde uyuyakalmıştım.

Bir süre rüyasız ve derin uyudum. Sonra karanlıkta kırmızı gözler belirdi; rüyamda yüksek bir yerden itildiğimi ve düştüğümü, düştüğümü, düştüğümü gördüm.

Bir sıçrayışla uyandım, kalbim küt küt atıyordu. Güneş ışığı pencereden yatağın üzerine dökülüyordu. Dışarıda, bahçede bir yerlerden gelen bir kuş korusu ötüyordu. Her şey sanki gözlerimdeki suyu kırpılmışım ve ilk kez net görüyormuşum gibi kristal, temiz bir parlaklığa sahipti.

"Buenos días," dedi alçak, müzikal bir ses.

Kapı aralığına doğru baktım.

Andrés gitmişti.

Mısır ipeğinden saçları olan kadın onun olduğu yere oturmuş, çenesini avucuna dayamış beni izliyordu. Dantel yakasının altında altın bir kolye nazlı nazlı parlıyordu.

María Catalina.

Dehşet üzerime çöktü. Bütün gece orada oturup beni uyurken mi izlemişti? Teni ışıktaki mum gibi parlıyordu; sonra sıırttı ve daha önce ne renk olan gözleri şimdi kırmızıya döndü.

Bir anda derisi değişti, kurudu ve deriye dönüştü; dişleri uzadı ve iğne gibi keskinleşti.

Bana doğru fırladı, kollarını uzattı-

Boğuk bir çığlıkla uyandım. Bu sefer *gerçekten* uyandım. Nefesimi içime çekerken kalbim kt küt atıyor, kaburgalarım bu çabadan dolayı geriliyordu.

şafak, pencerelerin dışındaki gökyüzünü solgunlaştırıyordu. Sabah olmuştu. Andrs hâlâ görevinin başındaydı, uzun bacakları önünde uzanıyordu, başı kapıya yaslanmıştı. Göğsü ritmik bir şekilde inip kalkıyordu.

Tespih parmaklarından kayıp yere düşmüş, ha ise yüzükoyun döşeme tahtalarının üzerine düşmüştü.

Mumlar yanmıştı. Kopal yeterince kalın değildi.

Titreyen ellerimle kalktım ve buhurdanları ve mumları yaktım. Evet, neredeyse şafak sökmek üzereydi, bir gece daha bitmek üzereydi. Ama bu güvende anlamına gelmiyordu.

Gece ne zaman? Gündüz ne zaman?

Kafamı sallayarak temizledim ve sessizce Andrs'in tespihini aldım. Haçı öptüm, yere değmesine izin verdiğim için refleks olarak özür diledim. Sırtımı Andrs'in karşısındaki duvara verirken tespihi avucumun içinde kıvrılmış halde tuttum.

Dizlerimi göğsüme çekerek yere doğru kayarken uyandı.

"İyi misin?" Sesi uykunun etkisiyle przly ıkrsa da anında uyandı ve odayı tehlikeye karşı taradı.

Dün gece iyi uyuyamadınız mı? Belki de rüya grmşsnzdir. Çocukken korkunç kbuslar . Juana'nın sesi kafamın içinde dolanıyordu. Duvarda birinin gmly olduğunu söylediğimde bana inanmayı reddeden Juana. Capilla'daki mezarın boş olduğunu bilmiyor muydu?

Tek görebildiğim, bir iskeletin kırık boynundaki altın kolyenin toz bulutları ve ufalanan tuğlalar arasında parıldamasıydı.

Başımı salladım, o yaklaşıp yanıma otururken sırtımı sıkıca duvara yasladım.

Ona tespihimi uzattım. Onun da dizleri göğsüne çekilmişti, tespihi alırken omuzları benimkilere değecek kadar yakındı.

Ellerin dokunuşu masum bir şey olabilir. Andrs'in karanlıkta elimi tutması: bu, saf insani bağın dokunuşuydu, bir kale

korkuya karşı.

Bir de bu vardı.

Andrés'in parmak uçlarının avucuma değmesi bir yakınlık hissi uyandırdı, göğsümün derinliklerinde bir sıcaklık patlaması oldu.

Bu bir günahtı ve bunu biliyordum ve aniden umursamadığımı fark ettim.

Karanlıkla aramdaki tek engel günah olsaydı, onu kabul ederdim.

* * *

Hizmetçiler Rodolfo'yu karşılamak için sıraya girmişlerdi, tıpkı ilk geldiğimde olduğu gibi. Evin avlusunun kapısında oyalandım, izlerken garip bir şekilde kendimi kopuk hissettim. Gökyüzü bulutsuzdu, lapis rengi pırıl pırıldı, hava geceki şiddetli yağmurdan sonra taze ve berraktı. San Isidro'nun topraklarına ayak bastığım ilk günün, ruhumu bilmeden eve ve şeytanlarına teslim ettiğim günün mükemmel bir taklidiydi. Kendimi arabadan inmiş, geniş kenarlı şapkamın gölgelediği bir ipek bulutu içinde, narin şehir ayakkabılarımı lanetli toprağa yerleştirirken görmeyi bekliyordum.

Sen buraya ait değilsin.

Kapı çerçevesinden sıçradım.

Avluda kimse yoktu. Bunu anlamak için dönmeme gerek yoktu. Paloma diğerleriyle birlikte José Mendoza'nın yanında sıradaydı; Andrés ise capilla'daydı, başı iyileşirken güneş ışığından kaçınıyordu.

Atın, dedi Andrés.

Ama öyle yaptığım için, zihnimi ruhların açması için açık bıraktığım için, o sesin kime ait olduğunu biliyordum.

Karısının tifüsten öldüğünü duydum. İsyancılar tarafından kaçırıldığını duydum. Ona gerçekten ne olmuştu? Arkamı eve bakma dürtüsüyle savaştım,

Rodolfo'nun adının yazılı olduğu görüntüyü uzak tutmak için savaştım. Sıvadan kan damlıyordu. Kim bir cesedi bu şekilde gömer ki?

Evin bulunduğu yönden gelen serin bir esinti omuzlarımdan üzerinden geçerken ensemdeki tüyler diken diken oldu.

Eğer bu evde ölürsem, ben de duvara mı gömüleceğim?

Bu evde öldürölseydim, ben de kutsal olmayan bir şekilde oyalanır ve pırıl pırıl prens eve yeni bir eş getirirken sapkın peri masalının tekrarlanmasını izler miydim? Onun arabadan çıkışını, parlayan ipeklerini ve güvenle açılmış yüzünü, sadece bir kurban gibi bekleyen çenelerime getirilişini mi izleyecektim?

Kız gibi bir kıkırdama arkamdan bana doğru süzölldü, esintiyle omzumun üzerinden önümdeki avluya taşındı.

Burada öleceksin.

Ellerimi yumruk yaparak, bir kapıyı çarparak kapatır gibi güçlü bir şekilde sesi düşüncelerimden kovdum: iki kolumla, tüm kalbimle ve tüm öfkemle.

Eve doğru döndüm ve bakışlarıyla yüz yüze geldim.

San Isidro'da ölürsem, öyle olsun. Belki de Paloma'nın kasvetli, kehanet dolu sözleri beni bu topraklara bağlayan bir güce sahipti. Bu eve. Belki bir gün seslerle savaşmayı bırakır ve sonunda kendimi deliliğe teslim ederdim.

Ama bugün olmazdı.

Ben bir generalin kızıydım ve henüz savaşmayı bitirmemiştim.

"Kendine gel," diye tersledim, kelimeler tehditle doluydu.

Ev cevap vermedi.

Ona sırtımı döndüm ve patikanın kolay eğiminden aşağı doğru yürüdüm. Rodolfo arabadan indi ve köylölüleri selamlamaya başladı.

Saçları güneş ışığında parlak bronz rengindeydi, bir katedral retablosu gibi parlıyordu. Mükemmeldi. Elbette öyleydi. O Rodolfo'ydu ve umut ve ışık doluydu.

RODOLFO RODOLFO RODOLFO RODOLFO

Yoksa öyle miydi?

Yüzü pürüzsüz ve sakindi; Ana Luisa'nın yokluğunu fark ettiyse bile bunu belli etmedi. Ama nasıl fark etmesin ki, Ana Luisa hayatı boyunca bu çiftlikte yaşamış ve çalışmıştı. Bütün hayatı boyunca mı?

O ve onun köpeklerine bizden daha iyi davranıyorlar.

Onun için çok mu önemsizlerdi?

"Querida!" diye bağırdı ve kollarını açarak bana doğru yürüdü. Ellerini tuttum ve öpmesi için yanağımı uzattım, yüzümü sabit ve melek gibi tutarak

Sakalını okşadığımda, kuru dudaklarını gördüğümde derimin altında kabaran tiksintiyi gizleyemedim.

"Evine hoş geldin." Gözlerimi kırıştıtarak ve kuşluk güneşinden koruyarak ona bakarken en parlak gülümsememi takındım. "Yol nasıldı?"

"Her zamankinden daha uzun hissettirdi," dedi beni omuzlarımdan tutarak.

"Seni beklemek de öyleydi," dedim. "Mektuplarımı anneme mi?"

Gülümsemesi soldu.

"Özür dilerim," dedi ve elini yanağıma koydu. Omurgam sertleşti ama hissettiğim hayal kırıklığına odaklanarak dokunuşundan kaçmamaya çalıştım. Sert değildi. Beni aşağı çekti, ağırlığı ıslak yün gibiydi. "Beni görmek istemedi," diye ekledi Rodolfo. "Onun yerine mektupları bir ulak aracılığıyla gönderdim ve her gün cevap için onu geri göndermeme rağmen hiçbir gelmedi."

Annem San Isidro'ya gelme ricalarımı dinlemedi. Ya dinleseydi? San Isidro onun gelmesi için uygun bir durumda değildi.

Henüz değil.

"Merak etme," dedi Rodolfo usulca. Sesi derimin altına işledi. "Kendine gelecektir. Belki de tek ihtiyacı olan şey zamandır."

Başımı salladım, sonra gözlerimi onunkilerle buluşturmak için kaldırdım. Yüzümü inceliyor, bir şey arıyordu; kaşlarının arasında hafif bir kırışıklık oluştu.

"Şapkanı takmamışsın," dedi, sesi garip bir şekilde tizleşmişti.

Ben değildim. Ne günlerce, ne bahçede, ne de öğleden sonraları güneşin altında, dinlenmek ve soluklanmak için çaresizce terasta uyurken. Korkudan yatak odamda neredeyse hiç vakit geçirmemiştım ve evde aynamın olduğu tek yer de orasıydı. Rodolfo'nun hatırlatması olmadan ten rengimi tamamen ihmal etmişim.

Ve bunu yaptığımda ne olduğunu biliyordum. Dikkatsiz olduğumda. Panik boğazımda asit gibi yükselse de yüzümü sabit tutmak için savaştım.

Artık bizden birisin, dedi Paloma.

Rodolfo, Ana Luisa'nın ölümünü fark etmemişti bile.

Kriollo solgunluğundaki, oyuncak bebek gibi ağdalı ilk karısını öldürebildiyse, peki ya ben? Ya beni de ilk karısı gibi harcanabilir gördüyse?

Köylüler mi? Hizmetçi olarak mı?

Kendimi bıraktığıma inanamıyordum. Annem ne derdi?

Bir elimi salladım, endişesini nazikçe reddettim. "Ah, annem bahçeleri hazırlarken ne kadar dikkatsiz davrandığım için beni nasıl da azarlardı." Eğer annemin Hacienda San Isidro'da gerçekten neler olup bittiğine dair bir fikri olsaydı, pek çok şey söyleyebilirdi. *Haklı olduğumu söylemiştim, bir canavarla evlendin diye* başlasaydı, onu zerre kadar suçlamazdım. "İçeri gel. Getireyim ve mobilyaları nereye koyduğumu göstereyim."

Rodolfo'nun dönüşüyle ev uğuldadı. Etrafım kaçmaya hazır bir tay gibi kıpırdandı; Rodolfo bunu hissettiyse bile, yüzü çileden çıkaracak kadar kayıtsızdı.

Onun yokluğunda başardıklarım ile ilgili kısa bir turdan sonra - açık konuşmam gerekirse, öncelikli kaygım hayatta kalmak olduğu için pek de iç açıcı olmayan bir liste - Rodolfo, José Mendoza ile buluştu. Beni rahatlatmak için günün büyük bölümünü ustabaşıyla geçirdi, sadece benimle terasta öğle yemeği yemek için ara verdi. En kalın şapkamı takmaya özen gösterdim, sanki bu bir şeyi değiştirebilirmiş gibi, ve onun pulque satışlarının ne kadar iyi gittiğini anlatışını dinledim. Ekonomi sonunda nasıl da düzelmeye başlamıştı. Babamın savaşın sonunda isyancıların silahlarının bile olmadığını ve taşlarla savaştıklarını söylediğini düşünerek bunu tarttım. Savaştan çıkan hiç kimsenin parası yoktu ama her nasılsa kocamın vardı.

Rodolfo, Haciendas Ocotepec ve Ometusco'nun hacendadolarının akşam yemeğine geleceğinden bahsettiğinde başladım. "Ne dedin, querido?"

"Son mektubumu görmedin mi?"

Yüzüme bir gülümseme yapıştırdım. Mektubu okumamıştım. Geri döndüğü haberi, başarısız şeytan çıkarma ayini ve Ana Luisa'nın ölümünün ardından zihnimi meşgul etmeye yetmişti.

"Ah evet," dedim. "Dönüşünüzün heyecanı içinde aklımdan çıkmış. Onları evimizde ağırlamak için sabırsızlanıyorum."

Hiç de bile. Yemekten sonra Rodolfo, José Mendoza'ya katıldı; o evin görüş alanından çıkar çıkmaz şapkamı çıkardım ve elbisemin kollarını dirseklerime kadar sıvadım. "Paloma!"

* * *

PALOMA VE BEN telaşlı bir sessizlik içinde çalıştık, sekiz kişilik özenli bir yemek hazırlarken her birimiz iki kişinin işini yapıyorduk. Rodolfo, arazide bir rahip varsa, Juana, iki hacendado ve eşlerinin yanı sıra onun da akşam yemeğinde bize katılmasının uygun olacağı konusunda ısrar etti. Doña María José'nin beni ilk tanıştığımızdaki halimden *çok daha esmer* görme fikri ağzımı *bozdu* ama bunu aklımın bir köşesine ittim.

"Peder Andrés nasıl?" Paloma'ya boş bir anımda ateşi yakıp yüzümdeki sıcaklığının tadını çıkararak sordum. Rüzgâr yükselmişti ve öğleden sonra sabahki kadar aydınlık olsa da, havada yaklaşan kışın soğuğunun ısırtığı vardı.

Soğanları doğrarken kayıtsız bir ses çıkardı. "Başı hala ağrıyor."

"Ona söyledin mi-"

"Evet, ona kendisini gelmek zorunda hissetmemesi gerektiğini söylediğini söyledim." Paloma omuz silkti. Onunla Rodolfo'nun yemek masasında karşı karşıya geleceklerini düşündükçe derim geriliyordu. Rodolfo evle ilgili ne yapmaya çalıştığımı anlayacak mıydı? Ona duyduğum ince hayranlıktan sıyrılıp rahibin benim üzerimde de köylüler kadar güçlü bir etkisi olduğunu görecekti miydi?

Çünkü bu doğrudu: uyku ile uyanıklık arasında bir yerde, soluk, sessiz şafaklarda asılı duran Andrés kalbime girmişti.

Belki de annemin, babamın ölümünün ardından etrafıma ördüğümü iddia ettiği kalın duvarların bir cadı için hiçbir şey ifade etmemesiydi. Belki de fırtınada sırtımı dayayabileceğim bir güç, bir güvenlikti. Belki de yapabildiği her şeye rağmen -karanlık bir buluta binmiş bir melek gibi havaya yükselmesi, bir dua ve kısık sesiyle bir odaya huzur getirmesiydi- o da korktuğunu itiraf etti. O da karanlıkta elimi tuttu. Şafak sökene kadar omzuma ihtiyacı vardı.

"Dinlemeyi reddetti. Yine de daha fazla uyumasını sağlayabildim. Bu bir gün için yeterli bir zafer."

Doğramaya geri döndü. İçimi çektim, ateşe bakıyordum.

"Hep miydi?" diye sordum. "Hmm?"

"Bir eşek kadar inatçı."

Bu Paloma'nın parlak bir kahkaha atmasına neden oldu. Bu beni şaşırttı. Benim gözümde o, genç yaşından itibaren çok fazla acıyla yüklenmiş ciddi bir kadındı. Belki de öyleydi. Ama bu onun mizahtan ve bayram günlerinde kilise çanları gibi çınlayan bir kahkahadan yoksun olduğu anlamına gelmiyordu.

"Doña, bunun yarısını bile bilmiyorsun," dedi, kendi gülümsemesi Andrés'inkinin keskin bir yankısıydı. "Titi, kendisinden bekleneni yapması yeterliyken kahramanı oynamaya çalıştığı için kafasına vururdu. O bir isyancı olmak isterdi ama Titi buna izin vermezdi." Bir elinin tersiyle alnındaki ter damlasını sildi. "Onun baruttan yapılmış bir çocuk olduğunu biliyordu. Ateşle oynamasına izin vermenin onun sonu olacağını biliyordu."

"Rahip olmasının annesinin isteği olduğunu söyledi," dedim kalkarken eteklerimdeki isi fırçalayarak.

"Bu da Titi'nindi. En iyisinin bu olduğunu biliyordu," dedi Paloma başını sallayarak. "Onun gibi birini bir rahip sürüsünün içine gönderdiği için deli olduğunu düşünmüştüm. Ama o haklıydı. Bu onu düzeltti. Ona huzur verdi. Ve Titi'nin yaptığı gibi pueblo'ya hizmet ederken oynayabileceği mükemmel bir rol verdi. Ölenlere son ayinleri yaptıktan sonra evleri bizim yolumuzla arındırıyor. Diğer rahiplerin göremediği ya da göremeyeceği sorunlarla ilgileniyor." Kadın sessizleşti. Doğranmış soğanlara bakarken uzun bir an geçti. Burnunu çekti; aceleyle ön koluyla yaşaran gözlerini fırçaladı. "Ama artık bela gitmiyor. İnsanlar ona bela getirmedi."

Kuzeninin ondan birkaç yaş büyük olduğu açık olsa da, Andrés'in Paloma'nın adı dışında her şeyiyle küçük kardeşi olduğunu anladım. Ve San Isidro'nun mülkünde daha fazla zarar görürse, zaten gördüğünden daha fazla, Paloma beni asla affetmezdi.

"Özür dilerim," dedim. "Korkmuştum."

Paloma omuz silkti. Özü kendi kaba üslubuyla kabul etti. "Sürgün edilsin ya da , her halükarda gelip buraları karıştıracaktı. Bu bir

sadece bir zaman meselesi. Ne de olsa bundan en çok zarar gören bizim pueblo'muz."

O haklıydı. Annesi karanlık yüzünden ölmüştü. O ve diğer köylüler bu yüzden korku içinde yaşıyordu. Ama Andrés neden sürgün edilmişti?

Sormak için ağzımı açtım ama Paloma sözümü kesti. "Şimdi defol git buradan," dedi sertçe. "Gerisini ben hallederim. Patron, diğer hacendadolar geldiğinde karısının soğan ve duman gibi kokmasını istemeyecektir."

İtaat ettim ve doğruca yatak odama gittim. Evde, burada geçirdiğim haftalar boyunca hiç olmadığı kadar çok insan vardı; Paloma'nın köyden çağırdığı insanlar toz alıyor ve mobilyaları düzenliyorlardı. Yeşil salondan uzak durdular -içgüdüyle mi yoksa talimatla mı, bilmiyordum. Yatak odam önceki geceden kalma darmadağın bir haldeydi: mumlar ve buhurdanlardan oluşan bir deniz beni karşıladı. Yapmak istediğim son şey ama derin bir nefes aldım ve işe koyuldum.

Soğuk suyla yıkandım ve beni şok ederek uyandırmasına izin verdim. Saçlarımı yıkamak istemedim -doğru düzgün kuruması için yeterli zaman yoktu- ama Paloma duman kokusu konusunda haklıydı. Elimden geldiğince kuruttum ve Rodolfo gittiğinden beri ilk kez ipek giysiler giyip inci küpeler takarken sırtımdan aşağı sarkmasına izin verdim.

Öğleden sonra güneşi pencereden içeri giriyor, aynadan yansıyarak odayı ışıkla dolduruyordu. Makyaj masamın önüne oturdum ve günlerdir ilk kez yansımamı inceledim. Korktuğum gibi olmuştu: Güneş yüzümü derinleştirmişti. Başkentte, şapka takarak ve güneş ışığından kaçınarak ten rengimi olabildiğince açık tutmuştum. Hiçbir zaman Tía Fernanda'nın kızları ya da Mamá kadar solgun olmamıştım, çünkü en solgun yerlerim bile solgun bir renk almıştı. Şimdi ise yüzümün yüksek noktaları açık kahverengiye dönüşmüş, güneş ışığı saçlarımı daha da siyah gösterecek şekilde bronzlaştırmıştı.

Neredeyse Doña María Catalina kadar güzelsiniz ama biraz daha esmersiniz.

Ağzım burkuldu. Öyleydim.

Pudrama uzandım.

Parfümlü ve pudralı bir hayalet gibi solgun bir halde evin merdivenlerinden aşağı süzüldüğümde Rodolfo beni merdivenlerin dibinde güzel bir gülümsemeye karşıladı.

Kuzey kanadının kapısına sırtını dönmüş bir şekilde duruyordu. Soğuğu hissetmiyor olabilir mi? Ona ve kuzey kanadına doğru attığım her adımda soğuk kemiklerime kadar işliyordu.

Yanağımı öpmesine izin verdim. Dudakları sıcaktı.

Suçluluğun duygusuzluğu onu soğuğa mı alıştırdı? Pençelerini soğuk kadar derinden içime batıran deliliğe mi?

Gülümsemesine kendi gülümsememle karşılık verdim ve misafirlerimizi karşılamak için yeşil salona giderken yanaklarıma sıkıca yapıştırdım.

Annem, babamın çok karizmatik olduğunu ve düşmanlarının elinden silahları çekip alabildiğini söylerdi. Onu evimizden süngü ucunda götürülürken görene kadar buna inanmıştım. Belki de o kadar karizmatik değildi. Ama bir odada öyle bir konuşma tarzı vardı ki, bir partinin en çekingen üyelerini bile bir şekilde kendi içlerinden çekip çıkarırdı. Bunun bir tohumu hala içimde yaşıyordu; kalın gurur duvarlarının ardında barikat kurmuş olsa da, şimdi Doña María José Moreno ve Doña Encarnación de Piña y Cuevas'ı ağırlarken ondan yararlandım. Odanın bir tarafında oturduk, narin mum ışığında yıkandık, eteklerimiz egzotik çiçeklerin taç yaprakları gibi etrafımıza yayıldı. Onların kocaları ve benimkiler odanın diğer tarafında içki içiyor, ekinler ve koyunlar hakkında konuşuyorlardı. Ellerindeki kaliteli Avrupa cam eşyaları ve başkentten gelen gümüş şamdanlar ateşin ısıltısında parlıyordu. Odanın görüntüsünden başkentte olduğumuza neredeyse inanabilirdik.

Neredeyse.

Andrés ve Juana'nın varlığı bu salonun medeniyetten ne kadar uzak olduğunu bariz bir kanıtıydı. Her biri gruplardan ayrı, sert sessizlik adalarıydı. Ev sahibesi olarak Andrés'in, çok fazla insanın enerjisiyle alevlenme ihtimaline karşı, gölgesi hâlâ kaldırım taşlarının üzerinde hayalet gibi duran soluk cadı kabartmalarını örten halının üzerine stratejik bir şekilde oturmasını sağlamıştım. Dizinin üzerinde bir İncil ile oturmuş, yüzü çizilmiş ve gölgelenmiş, erkeklerin pulque hakkındaki konuşmalarını dinliyormuş gibi yapıyordu. Karşısında Juana oturuyordu, Bayan María José evi daha da döşemekten bahsederken onun yansıması rahatsızlık içindeydi.

Seyrek süslemeler için özür dilediğimde, "Tamamen anlıyorum," diye mırıldandı. "Yıllardır boştu. Atenógenes'le birlikte evi kardeşinden aldığımız zamanı hatırlıyorum, kırk yıl önce olmalı. Çok bakımsız bir durumdaydı. Onu hayata döndürmek için ne kadar çok çalışmak gerekti!"

Omzunun üzerinden, Juana'nın kaşlarını çatıldığını gördüm. Bunu gizlemek için hiç çaba sarf etmedi.

Doña Encarnación, avluların Puebla talavera ile kaplanmasının faydalarını tartışmaya başlamadan önce bilgece başını sallayarak, "En azından şimdi, savaş bittiğine göre, başkentten bir şeyler almak daha kolay," diye ekledi.

Gözlerim Andrés'e kaydı. Adamlar Kilise reformu hakkındaki söylentileri tartışırken ve bu konuda kendileri kadar az şey bildiği için onunla hafifçe alay ederken yüzü mükemmel bir ilgi maskesiydi.

Keşke onu tüm bu insanlardan uzaklaştırabilseydim. Sıcak ve hızlı bir an için bu odadan ve onun dışında içindeki herkesten nefret ettim. San Isidro'yu yerle bir etmek ve ikimiz için bir sığınak olacak şekilde temelden inşa etmek istedim.

Neyse ki çok geçmeden yemek odasına geçtik. Akşam yemeğini mahvettiğimden, hacendadoların ve eşlerinin Paloma ile saatlerce hazırladığım yemeğe burun kıvracaklarından korkuyordum. Bu korku -evdeki diğer pek çok kişinin aksine- asılsız olduğu ortaya çıktı.

"Ana Luisa'ya selamlarımızı iletin," dedi Doña María José, şarabını yudumlarken.

"O öldü."

Başlar Juana'ya çevrildi, çünkü konuşan oydu. Duruşu rahattı, çok rahattı ve kelimeleri hafifçe geveliyordu.

Sarhoştı.

Rodolfo'ya hızlıca bir bakış attım. Kız kardeşine bakarken çenesi gerilmişti. Hem onun hem de bizim itibarımıza zarar vermeden önce müdahale etmeliydim.

"Doña María José, bu haberi verdiğim için çok üzgünüm," dedim usulca. "Ana Luisa kısa süre önce vefat etti. Ani oldu ve ailemiz için bu kadar sevilen birini kaybetmek büyük bir şok yarattı."

Hacendadoların eşleri sempatik sesler çıkardılar; erkekleri Andrés'in örneğini izleyerek haç çıkararak ve Ana Luisa için cennete sözler göndererek ciddiyetle başlarını salladılar.

"Kızı Paloma evin reisi olarak onun yerini alıyor," dedim. "Yaşanan trajediye rağmen, sanırım hepimiz onun bu duruma fevkalade bir şekilde ayak uydurduğu konusunda hemfikiriz."

Daha fazla anlaşma sesi duyuldu ve odadaki enerji azaldı. Rodolfo'yla göz göze gelmeye çalıştım ama başaramadım. Peçetesiyle ağzını sildi ama yemeğini bitirmeye çalışırken hafifçe sallanan Juana'ya soğuk bir bakış fırlattı.

Kriz önlendi. Akşam yemeği neredeyse bitmek üzereydi. Rodolfo her zaman taşradaki sosyalleşmenin başkentteki gibi sabahın ilk ışıklarına kadar sürmediğini söylerdi. Erkeklerin ne kadar içtiğine ve konuştuğuna bağlı olarak, bütün akşam bir ya da iki saat içinde bitebilirdi. Hacendadolar giderdi, Andrés ve Juana giderdi ve sonra ... evde sadece Rodolfo ve ben kalırdık. Tek başıma.

Don Atenógenes'in yaptığı bir şakaya hafifçe gülerek yutkundum. Bir soru sormak ister gibi Andrés'e döndüm. Biraz midesi bulanmış ; yemeğine neredeyse hiç dokunmamıştı. Dudaklarımı büzdüm, sonra donup kaldım.

Yanındaki sandalyenin boş olması
gerekiyordu. Boş değildi.

Rüyamdaki kadın orada oturuyordu. Gri ipekleri ve altın kolyesi mum ışığında parıldarken sivri çenesini ellerinin arasına almış

Masanın üzerinden Rodolfo'ya baktı, her hareketine iyice dalmıştı.

María Catalina, ilk Doña Solórzano, o kadar acı verici bir şekilde gerçek, o kadar etten ve kandan görünüyordu ki, kalbime bir dehşet hançeri sapladı.

Sanki kalbimin göğüs kafesime çarptığını duymuş gibi, kuş keskinliğinde başını bana çevirdi ve kendi parlayan kırmızı gözümü yakaladı. Bana vahşice sırtırken göğsüm kasıldı, spazm geçirecek kadar gerildi. Çok genişti, çok fazla dişi vardı, çok uzun dişleri vardı ve-

Ortadan kayboldu.

Kollarımda tüylerim diken diken oldu; odaya öyle derin bir soğukluk yayıldı ki dişlerimin takırdamasını engellemek için elimden gelen tek şey buydu.

Yine de sohbet devam etti. Bayan María José, Rodolfo ile birlikte güldü, ağzını açıp yarı çiğnenmiş pirinç ve domuz etini gösterdi; Juana ona öldürücü bir bakış fırlattı ve sandalyesine asık suratla çöktü.

Hiçbiri görmedi mi? Hiçbiri hissedemedi mi? Çatalımı yere bıraktım. Tabağıma çarptı; titremelerini gizlemek için ellerimi hızla kucağıma koydum.

Bayan María José titrememden duyduğu endişeyi dile getirdiğinde, geniş bir gülümsemeye zorladım.

"Sadece biraz üşüdüm," dedim. "Ev bazen çok cereyanlı olabiliyor."

Andrés bana endişeli bir bakış fırlattı; bunu kabul etmeyi reddettim. Yemeğin geri kalanında sessizliğimi korudum, sadece bana yöneltilen sorulara cevap verdim, Juana'nın onu sohbe dahil etme çabalarını kaba cevaplarla sabote etmesini izledim.

Onun cevaplarını dayanılmaz bulmalıydım. Rodolfo'nun da öyle olduğu kesindi: Konuklarımızın ifadeleri gerginleştikçe çenesi daha da geriliyordu. Gözleri daha da soğudu.

Gürültünün donuk dalgaları üzerime yıkıldı. Dikkatim evin etrafımızda nasıl yer değiştirdiğine, gece derinleştikçe nasıl uyanıp gerindiğine odaklanmıştı. Kendi kalp atışlarım, kulağımın hemen altındaki kesik kesik ve inatçı davulu.

Ev bu normallik maskaralığından nefret ediyordu. Nefreti duvarlardan sızıyordu, elle tutulur ve çamur gibi kalındı. Çamurun içinden geçerken

Misafirler yemek odasından salona gece içkileri için puslu bir havada gidip geliyorlardı; her şey çok yavaş hareket ediyordu, soğğun kalınlığı ve evin izleyiciliğinin ağırlığıyla sürükleniyordu.

Rodolfo konuklara iyi geceler dilerken ona katılmam için bana el salladığında itaat etmek için yapabileceğim tek şey buydu. Onların pürüzlü yanaklarını usulca öptüm, boş iltifatlarını kendi boş minnettarlığımla yankıladım, Rodolfo'nun onlara evlerinde katılacağımıza dair verdiği sözü yineledim. Rodolfo'nun beni koluna takıp salona götürmesine izin verdim.

Andrés İncil'i dizine koymuş oturuyordu. Juana daha önce olduğu gibi karşısında durmuş, şömineye bakıyordu.

Rodolfo beni aniden serbest bıraktı. Üç adımda odayı geçti ve kız kardeşini kolundan tutarak ayağa kaldırdı.

Andrés şaşkınlıkla ayağa kalktı. "Don Rodol-"

Juana, "Seni canavar," diye tükürerek onun sözünü kesti. "Bırak beni gideyim." Rodolfo ikisini de görmezden geldi ve Juana'yı salondan dışarı sürükledi, kapıyı arkasından tekmeleyerek kapattı.

Kapı aralığından sekti ve sallanarak koridora doğru bir iki santim açıldı.

"İpin ucundayım." Rodolfo'nun sesi kolayca Salon.

"O zaman as kendini," diye tükürdü Juana.

"Juana Solórzano'nun bir ayyaş ve fahişe olduğunu hemen tüm bölgeye duyurmazlarsa bu bir mucize olur." Rodolfo onun üzerine konuşmak için sesini yükseltti. "Seni evlendirir ve evimden defedersem bu bir mucize olur."

"Babam evin-"

Avuç içi yanağa çarptı. Yerimden sıçradım; Andrés ve ben bakışlarımızı kilitledik, gözlerimiz dehşet içinde açılmıştı.

Rodolfo, "Bir daha benim yanımda ona böyle hitap etmeye cüret etme," diye kükredi. "İkimiz de onun senin baban olmadığını biliyoruz ve artık senin yalancı piç diline tahammül etmeyeceğim. Davranışlarını değiştirecek ve hak ettiğini iddia ettiğimiz makama yakışır şekilde davranacaksın, yoksa Tanrı yardımcım olsun, seni dışarı atar ve onun dürüst çalışmalarından hiçbir şey miras almamanı sağlarım. *Gözümün önünden kaybol.*"

Juana'nın botları keskin ve kararlı bir şekilde kaldırım taşlarına vurarak ön kapıya yöneldi. Kapıyı arkasından çarparak kapattı.

Şaşkınlık Andrés'in solgun yüzüne bir renk getirdi. Rodolfo'nun söyledikleri doğruysa -Juana'nın bir piç olduğu, Rodolfo'yla aynı babadan olmadıkları- bu benim için olduğu kadar onun için de bir sürprizdi.

Rodolfo'nun ayakkabılarının kaldırım taşlarına çarpma sesi yaklaştı; aceleyle Andrés ve ben ikimiz de bize en yakın sandalyelere oturduk. Elime bir kaç iğne işi aldım. Andrés İncil'i açtı ve bir cümlenin ortasında okumaya başladı. Rodolfo içeri girdiğinde iğneyi yeniden geçirmeye odaklandım.

Yüzüme masum bir ifade yapıştırarak başımı kaldırdım. Rodolfo sanki kız kardeşiyle bahçede geziniyormuş gibi sakin görünüyordu, ona küfürler yağdırmıyor ve onu evden atmakla tehdit etmiyordu. Sönmekte olan ateş onu yumuşak, kırmızımsı bir ışıltıya bürümüştü; kızgın olduğuna dair tek işaret çenesindeki bir kasın seğirmesi ve yüzüne düşen tek bir tutam saçtı. Bunu yumuşak ve kontrollü bir hareketle kenara itti.

O Janus yüzlüydü, kocam. Bir yanı öfke ve şiddet dolu bir yaratık, diğer yanı sakin, yaldızlı bir prensti. Cumhuriyet'in sadık bir savunucusu ve mülkünde çalışan kadınlara tecavüz eden bir kast kölelik karşıtıydı.

Ona güvenemezdim. Her iki tarafına da.

Ben de onu kızdıramazdım. Bu evde onun sabrını sinayamayacağım kadar çok kadın ölmüştü.

Tek korumam olan Andrés ayağa kalkıp Rodolfo'ya iyi geceler dilerken yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Rodolfo ona dönerek, "Evet, sanırım en iyisi çekilmek," diye kabul etti. "Uzun bir yolculuk günü geçirdim."

Ayağa kalktım ve kocamın Andrés'e bir bakış attım.

Gitme, diye haykırmak istedim. Bunu yüzümden, ateş ışığında gözlerimin umutsuz parıltısından okuyabildiğine emindim, bana veda ederken başını salladı.

Hayır. Ama kalması için bir sebep yoktu.

"Buenas noches, doña." Omzunu çevirdi ve gitti.

Son savunmam da gitti.

Koridorda bir yerden, ahenksiz bir kahkaha tınısı yankılandı. Önümdeki gece ne kadar uzundu, başı ve sonu olmayan kara bir çene. Şimdi Rodolfo'yla birlikte salonda tek başıma duruyordum, etrafım bir zamanlar onun adını taze kanla taşıyan duvarlarla çevriliydi. Hâlâ varlığıma karşı yoğun bir nefretle uğuldayan, her hareketimi izleyen duvarlar.

San Isidro'da geçirdiğim süre boyunca korkumun farklı tatlarını öğrenmiştim: izlendiğime dair mide bulandırıcı farkındalık. Evin içinde dolaşan hissedilebilir soğğun dehşeti, karanlıkta parlayan kırmızı gözlerin dehşet mızrakları.

Rodolfo'nun sırtına bakarken ayaklarımı yere yapıştıran korku farklıydı. Yeni bir şeydi.

Artık gerçekten kapana kısılmanın nasıl bir şey olduğunu biliyordum.

RODOLFO ateşin içine baktı. Elleri arkasında kenetlenmişti ve sağ eliyle sol elindeki altın mühür yüzüğü işliyordu, düşüncelere dalmıştı.

Elimde iğne oyası gevşek bir şekilde oturdum. İlmekleri sayıyormuşum gibi davranmanın, dikkatimi Andrés'in avlu kapısından geçen varlığının farkındalığından başka bir şey meşgul etmiyormuş gibi davranmanın artık bir faydası yoktu. O geçtiği anda karanlığın ağırlığı değişti. Rahatsız edici bir sinekten kurtulur gibi önce oraya, sonra buraya seğirdi ve evde kalan tek iki kişiye yeniden odaklandı.

Etrafımızı sardı, karanlık her geçen an daha da koyulaşıyordu. Kapalı kapının altından bir ürperti süzüldü ve bir kırkayağın kıvrımlı kararlılığıyla yerde sürünerek yaklaştı. Yaklaştı, yaklaştı, ayak bileklerime dolandı.

Beatriz, Beatriz . .

Kalbim durdu.

"Gel, querida," dedi Rodolfo sertçe. "Yorulдум."

Titreyen ellerimle el işimi yerleştirdim. "Evet, çok yorulmuş olmalısın."

Onaylarcasına homurdandı ve kolunu bana uzattı. Ayağa kalktım ve onu tuttum, saç çizgime sert bir öpücük kondururken yanağımın içini ısırdım.

Onu istedim. Kaçmak ama nereye? Gidecek hiçbir yerim yoktu.

Salondan çıkıp karanlık salona kadar onu takip ettim.

Paloma şamdanlarla aydınlatılmış bir şekilde bırakmıştı. Ona bunu yapmasını, aynı zamanda evden mümkün olduğunca çabuk ayrılmasını ve bulaşıkları yıkamasını söyledim.

sabah için mutfakta. Ön kapının açılıp kapanması mumlardan birkaçını söndürmüş olsa da bunu yaptığına sevinmişim.

Yoksa var mıydı?

Mumların ışığı önümüzde uzanan karanlığa zar zor nüfuz ediyordu. Sonunda yatak odamıza çıkan merdiven ve aynı zamanda kuzey kanadına açılan kapı vardı.

Rodolfo kendinden emin bir şekilde koridorda yürürken beni de yanına aldı. Soğuk su gibi etrafını sarmış, beni de peşinden sürüklüyordu. Her köşeden, kırışlerden, duvarların içinden nefes nefese beni izliyordu.

Ensemdeki tüyler diken diken oldu.

O buradaydı.

Beatriz . . .

Rodolfo, "Bence bu gece çok iyi iş çıkardın," dedi.

Beatriz, Beatriz . .

Kuzey kanadına yaklaştıkça, ona karşı koyduğum bariyerler olgunlaşmış bir meyvenin kabuğu gibi yarıлма tehdidiyle karşı karşıya kalıyordu. O sesin bir bıçak gibi derimin altına girmesini engelleyemiyordum.

"Öyle mi?" Sesimin gergin değil de hafif çıkmasını umarak söyledim. Gözlerimi dümdüz ileriye dikmeliydim ya da daha iyisi ayaklarıma sabitlemeliydim ama önümdeki karanlığı taradım. Sanki görmek kendimi savunmama yardımcı olabilirmiş gibi. Ham ve savunmasızdım, kesilmeden önce bir kuzu gibiydim.

Ve ev bunu biliyordu.

"Evet, sanırım Doña Encarnación ve Doña María José ev sahipliğinizden haklı olarak etkilendiler," diye devam etti. "Ancak burada bazı şeylerin değişmesi gerektiğini düşünüyorum."

Beatriz, Beatriz . .

Merdivene yaklaştık. İlk adımı attığımızda gözlerim kuzey kanadına açılan kapıya kaydı.

Orada, koridorda, yerde yüzüstü yatan, yırtık pırtık, güve yeniği paçavralar giymiş bir ceset vardı. Solgundu ve sırtındaki bir yaradan akan kararmış kanla kaplıydı. Salonun karanlığında onu görememem gerekirdi, ama işte oradaydı, gün gibi açıktı.

Birisi öldürülmüştü.

Zıpladım ve kendini dengelemek için tırabzana uzanan Rodolfo ile çarpıştım.

"Ne?"

"Bunu görüyor
musun?" "Neyi
görüyorsunuz?"

Yüzüne baktım -gölgeyle derinleşen endişe kırılganlıkları- ve tekrar salona döndüm.

Salon boştu.

"Oh, bir fare." Sesim o kadar yüksek çıktı ki neredeyse çatlayacaktı. Rodolfo'nun yüz ifadesi derinleşerek kaşlarını çattı. Beni merdivenlerden yukarı çıkarırken, "Burası çok soğuk olduğu için ürküyorum, querido," diye mırıldandım. "Oldukça cereyanlı, değil mi?"

"Hiç sanmıyorum." Gevşetmek için yakasına uzandı. "Eğer bir şey varsa, çok sıcak. Bu kadar ılıman bir gecede o küçük salonda böyle bir ateş yakmak çok fazla. Bu konuyu Ana Luisa'yla konuşmalısın."

Sersemlemiş bir halde neredeyse bir sonraki merdivene takılıyordum. *Ana Luisa öldü*, diye bağırarak istedim. *Sana söylemiştim*. Onu kolundan yakalamak istedim. Ona bağırarak, onu utandırmak istedim. Nasıl hatırlamaz? Nasıl umursamaz?

Ama soğuk beni felç etti. Rodolfo ve ben yükselirken, sanki beni aşağıya, aşağıya, aşağıya çekmek istiyormuş gibi beni pençeledi.

Merdivenlerin tepesine ulaştığımızda omzumun üzerinden baktım.

Ceset merdivenlerin dibinde yatıyordu. Hareket etmişti. Hareket *ediyordu*. Bir kolunu kaldırdı -yarısı kemik, yarısı çürüyen et- ve tırabzanın ilk sütununu yakaladı. Kendini bir basamak yukarı çekti ve bana sırtlamak için başını kaldırdı.

Bu bir kafatasıydı; tıpkı kolu gibi, et parçaları ona yapışmış ve keçeleşmiş saçlar kararmış kanla tepesine yapışmıştı. Kapaksız, boş göz çukurları bana kilitlenmişti.

Sonra gözümü kırptım ve kayboldu.

Sırtımdan soğuk terler akıyordu. Rodolfo beni çalışma odası yaptığım odaya, oradan da yatak odasına götürürken üst katın dekorasyonu hakkında bir şeyler söylüyordu. Dinlemiyordum. Sersemlemiştim, kalbim kaburgalarım şiddetle çarpıyordu, gözlerim faltaşı gibi açılmıştı.

Bu evde ölecektim.

Karanlıkta binlerce parçaya ayrılacaktım, soğuktan, izleyenlerin, bilenlerin acı veren kötülüğünden ezilecektim. Ölecektim.

"Sence de öyle değil mi?" Rodolfo yatak odasının kapısını arkamızdan kapatırken şöyle diyordu.

Mumların hiçbirisi yanmıyordu. Onu görmezden geldim ve bulabildiğim ilk kibrit kutusunu aldım. Onları makyaj masamın üzerinde yakarken beni izlediğinin farkındaydım; bu farkındalık beni yavaşça kendime çekti. Ellerimin titrediğini, omuzlarımın korkuyla kamburlaştığını görebiliyordum. Duruşundaki endişeyi hissedebiliyordum.

Endişe tehlikeliydi. O tehlikeliydi.

"Çok fazla mum, yatmadan hemen önce." Sesinde hafif bir kahkaha vardı.

"I . . . Sensiz çok yalnızdım, anlıyor musun?" diye mırıldandım. Onunla yüzleşmek için dönmedim ama doğruldum. Aynada mumların ışığı yansıyor ve genişliyordu; omzumun çizgisinin ötesinde Rodolfo karanlık bir silüet halindeydi, yaklaşıyor, yaklaşıyor, yaklaşıyordu-

Koluma girdi.

Onunla yüzleşmek için döndüm. Elimi yüzüne doğru kaldırdı ve bileğimin iç kısmındaki yumuşak teni öptü.

Kafatasımın arkasında kadim bir içgüdü yükseldi ve vücuduma bir panik dalgası gönderdi.

Ben bir avdım. Kapanı kısılmıştım.

"Ben de yalnızdım." Sesi alçaktı, beni belimden tutup vücuduna bastırırken göğsünde bir gümbürtü vardı.

Koşmam gerekiyordu.

Göğsüne doğru ittim. Beni bırakmadı, bunun yerine yüzünü saçlarıma gömdü, öptü ve boynuma doğru ilerledi.

Onu üzerimden atmam, uzaklaşmam gerekiyordu. Ama onun kadar güçlü değildim - vücudumu demir gibi kavramıştı ve omuzları bana kolayca hükmederek kıvrılmıştı.

"Querido, bu gece olmaz," diye nefes aldım. Sesim boğuk çıkıyordu. Yine de boynumu öpmeye devam etti. Dişlerinin büyüdüğünü hayal ettim, uzun iğne gibi

Ağızına sığmayacak kadar çok dişi, et rengi pençeleri ve-"Rodolfo. Hayır."

Hafifçe gevşeyerek bana baktı. Niyeti bana aşkla bakmaksa da mum ışığı bu etkiyi bozdu: gölgeler göz çukurlarının derinliğini vurguluyor, onları çok derin, neredeyse içi boş gibi gösteriyordu-

Onu ittim.

Kaşlarını çattı, bileğimdeki tutuşunu sıkılaştırdı. Hayır. Öfkelenemezdi. Bir anda bana düşman olabilirdi, o-

"Ayın bu zamanı," diye mırıldandım, dudaklarımı yalanın üzerine germek için bir gülümsemeyi zorladım. Kanım iki hafta önce gelmişti. Erken, hoşnutsuzluğuma rağmen. Annem bir keresinde aynı şeyin sıkıntılı zamanlarda başına geldiğini söylemişti; son haftalarda yaşadıklarım *sıkıntı* ne diyeceğimi bilemiyordum. "Oldukça rahatsız edici, biliyorsun."

Lütfen. Lütfen. Duayı nereye gönderdiğimi bilmiyorum ama kabul edilmişti. Rodolfo'nun yüzü hızlı bir düşüşle yeniden hizalandı; alnıma yumuşak bir öpücük kondurdu ve beni serbest bıraktı. "Tabii ki."

Tabii ki sorgulamadı. Erkekler, kendilerine hizmet etmek ya da karınlarını doyurmak için kullanabilecekleri durumlar dışında, kadınların bedenleriyle uğraşmazlar.

Rahatlamadım.

Tuvaletimi hazırlarken ve hala nemli olan saçlarımı düğümünden çözerken değil, odamıza bitişik küçük odada yalanımı sürdürmek için yarım yamalak bir çabayla iç çamaşırlarımla uğraşırken değil. Odaya döndüğümde onun tüm mumları söndürdüğünü ve çoktan yatağa uzandığını gördüğümde de değil.

Çok karanlıktı. Bu doğal bir karanlık değildi. Çok kalındı. Yatağın üzerinde çok içten kıvrılıyordu. Kopal lazımdı. Makyaj masama doğru adım attım; döşeme tahtaları çıplak ayaklarımın altında gıcırıyordu. Yapamadım-

Rodolfo yarı uykulu bir halde, "Bırak," diye mırıldandı. "Işık varken uyuyamam."

Donup kaldım. Kopali yakmaya çalışmalı mıydım, yoksa bu onu kızdırır mıydı? Elimdeki tek şey, tek güvencem buydu.

"Yatağa gel," dedi.

Döşeme tahtalarının üzerinden geçip yatağa girerken ayaklarım kurşun gibiydi. Sırt üstü sertçe uzandım, ne ona doğru ne de ondan uzağa doğru hareket ettim.

Hemen uykuya daldı. Göğsünün inip kalkması ritmik ve yavaştı. Ahşap kirişlere bakarken kulaklarımda çınlayan nabzımla o kadar uyumsuzdu ki.

Bir göz kırpma ile diğeri arasında bir yerde, huzursuz bir rüyaya daldım.

Hava dumanla kaplanmıştı. Başkentteki evimdeydim, babamın evinde. Kırmızı ışık sıçradı ve etrafımda dans etti, bir fırtına kadar vahşi, karanlık tüyleri yırttı. Ev yanıyordu; rüyanın mükemmel, korkunç kesinliğiyle babamla annemin evin derinliklerinde olduğunu biliyordum. Tehlikedeydiler.

Onlara seslendim ama duman beni boğdu, çığlıklarımı yuttu, pençeli bir el gibi boğazımı sıkıca sardı. Tökezleyerek ilerledim ama bacaklarım çok ağırdı. Başım çok ağırdı. Zemin beni karşılamak için yukarı çıktı ve döşeme tahtalarına yapıştım, alttan çatlaklarından alevler yalıyor, duman görüşümü bulanıklaştırıyordu. Aileme ulaşmak zorundaydım. Gitmek zorundaydım. Ama hareket edemiyordum.

Evin içinde bir yerde bir kapı çarpıldı.

Kendimi zorlayarak uyandım. Bu evde, San Isidro'da, dumansız ve berrak havayı ciğerlerime çektim. Ama bu hava *çatırdıyordu*. Canlıydı, tutuşmak üzere olan bir çıranın feyizli enerjisiyle canlıydı.

Bir kapı daha çarptı. Bu sefer daha yakından. Kalbim bu hareketi kaburgalarımda yankıladı.

Evde kimse yoktu. Benden ve uykusunda dönüp anlaşılmaz bir şeyler mırıldanan Rodolfo'dan başka kimse yoktu.

Slam.

Bu evde ölecektim. Bilmek içimden geçti, kederle ağırlaştı, bir azizin fısıldadığı sözler gibi soğuk ve kehanetliydi.

San Isidro benim mezarımdı.

Ama bu gece değil.

Battaniyeleri bacaklarımdan üzerinden attım. Oda Şeytan'ın gölgesi kadar siyahtı. Umutsuzca kibrit ararken ellerimi önümde göremiyordum. İki vuruşta ışık ortaya . Alevi fitile tutuştururken yansımam bana baktı.

Sarı et yüzümden sıyrıldı, parşömen gibi kurudu. Merdivenlerin dibindeki ceset gibi çok inceydi, gözlerimin çukurlarını ve kulağıma kadar uzanan çok fazla dişten oluşan bir çizgiyi ortaya çıkarıyordu.

Gözlerimi kapattım. Bu bir hayaldi, tıpkı başarısız şeytan çıkarma gecesi gibi; bana zarar veremezdi.

Ya da olabilir mi?

Ana Luisa ölmüştü, korkudan kalbi durmuştu. Andrés havadan kapıldı ve yeşil salonun duvarına fırlatıldı. Capilla'da, yüzündeki kan kaybolmadı. Evin açtığı yaralar, San Isidro'nun çatısının üstündeki gökyüzünde şafak sökerken beliren görüntüler gibi yok olmadı. Ölüm bir kâbus gibi dağılıp gitmeyecekti.

Ayağa kalktım ve kapıya doğru adım attım. Ellerim titreyerek kapı koluna uzandım. Rodolfo'nun uyanıp uyanmaması umurumda değildi.

Eğer kalırsam, bu ev beni öldürecekti. Kapıyı açtım ve kaçtım.

Karanlık beni pençeledi; soğuk eller saçlarımı çekti, geceliğimi mıncıkladı. Çıplak ayaklarımın altında davul patladı, zeminde gürledi ve beni merdivenlerin başına kadar takip etti. Görünmeyen eller omuzlarıma yerleşti. Buz gibi soğuk. Ölüm kadar sert.

Güçlü bir itiş kakışla beni merdivenlerden aşağı ittiler.

Dünya döndü; mum uçu gitti. Ben böyle mi ölüyordum? Kendimi yavaşlatmak için kollarımı açtım ama soğuk eller beni aşağıya, kaldırım taşlarına doğru çelik gibi bir kararlılıkla itti. Zavallı Doña Beatriz, merdivenlerden düştü. Kafatası parçalandı. Beyni her yere saçıldı. Zavallı Doña Beatriz, ne trajik bir kaza. . .

Bu gece olmaz.

Öfke kaburgalarıma vurdu. Bir at tarafından fırlatılmış gibi kendimi top gibi kıvırdım: dizler göğse, dirsekler içeri, eller kulaklarımın üzerine kıvrılmıştı.

Önce ön kollarımı kaldırım taşlarına çarptım, sonra yuvarlandım. Ayağa fırlayıp kapıya doğru tökezlediğimde soğuk hava sıyrılan dirseklerime battı.

Beatriz, Beatriz . .

Kapıyı zorladım, neredeyse kolumu yuvasından çıkaracaktım. Hareket etmedi. Yine de kilitli değildi. Kilitli olmadığını *görebiliyordum* ama açılmıyordu.

Soğuk beni ıslak bir pelerin gibi sardı, burnumu, ağzımı kapladı, beni boğdu. Kapının koluna yapıştım. Nefes alamıyordum. Nefes aldım ve hiçbir şey hissetmedim; ciğerlerim yandı, gözlerim karanlığa karşı zorlandı. Karanlık beni boğacaktı. Mücadele etmezsem boğulacaktım.

Böyle olmaz diye düşündüm.

Tüm gücümü topladım ve yumruğumu hayal kırıklığı içinde kapının tahtasına vurdum. Yumuşak, soluk kıvılcımlar kararan görüşümü haleledi. *Hava almaya* ihtiyacım vardı. Göğsüm çöküyordu, karanlığın ağırlığından çöküyordum. Kapıya tekrar vurdum. Daha sert. Öfke içimde çıra gibi tutuştu, beni yeniden yakan bir açlıkla tutuştu ve alevlendi. Beni burada tutuyordu. Beni öldürmeye çalışıyordu.

Ona izin vermezdim.

"Bu gece olmaz, seni kaltak," diye .

Kola uzandım ve çektim.

Kapı açıldı. Ağırlığıyla geriye doğru tökezledim, hava ciğerlerime hücum ederken kendimi yakaladım. Yüzüme soğuk ve ıslak bir rüzgâr çarptı. Yağmur tabakaları avluyu ıslatıyor, sesi cam kırıkları gibi toprağa çarpıyordu.

Bir rüzgâr capilla'nın çanını bir kez çaldı. Avluda yankılandı, içi boş, yalnız bir çan sesi.

Ona doğru koştum.

ANDRÉS

Uyandığımda ateş kor halindeydi; odam sessizdi. Bir kapının çarpma sesi zihnimde yankılandı. Rüya mı görmüştüm? Ev kâbuslarıma mı musallat olmuştu?

Hayır. Bir şey beni çekiştiriyordu. Çıplak ayaklarımı yere dokundurdum; altından toprak içime doğru uzandı ve bulanık zihnimi keskin bir uyanıklığa sürükledi.

Capilla'da biri vardı.

Birinin bileğimi kavraması gibi bir sıkıntı uğultusu hissettim ve onu takip ettim

o.

Köylüler görsün diye gece boyunca kapillada kalın mumlar yaktım. her an bir sığınakları olduğunu biliyorlardı.

Işgın kimin üzerine düştüğünü gördüğümde donup kaldım.

İlk bakışta, onun "Ağlayan" dediğimiz hayalet olduğunu düşündüm. Siyah saçları yüzüne düşen beyazlar içinde bir kadın. Kontrolsüzce hıçkırarak koridorda tökezledi. Arkasından kapıya doğru su geliyordu.

Ama Weeper'ı iyi tanırdım. Onun mevsimi değildi, onun zamanı değildi. Ortaya çıkacağı yer de değildi.

Bu bir ruh değildi.

Beatriz.

Uzandı ve bir sıranın kenarına yapıştı, yarı yarıya çöktü. Parmak eklemleri sırayı kavradığı yerde bembeyazdı; tüm vücudu

keskin, soluk soluğa nefesler aldı. Çok hızlı, çok ani geliyorlardı.

Eviden ayrılmamalıydım. Mantıksız bir duyguydu bu, elbette kalamazdım. Rodolfo'nun varlığı buna engel oldu. Ama bu bir hataydı.

Yaklaştığımı duyunca başını kaldırdı, yeşil gözleri o kadar iriydi ki irislerinin etrafındaki beyazlıkları görebiliyordum. Ana Luisa'nın yüzü zihnimde canlandı. Kalbi dehşetten durmuş, göz kapakları geriye doğru sıyrılmış ve sonsuza dek dehşet içinde boşluğa bakakalmıştı.

"Beatriz. Şşşt," dedim, sesim kısıktı. Son birkaç adımı ona doğru geçtim, ellerimi ürkmüş bir atı sakinleştirir gibi uzatmıştım. "Şşş."

Kolları gevşedi. Sıranın üzerine düşmeden önce onu yakalamak için öne atıldım. İliklerine kadar ıslanmıştı ve şiddetle titriyordu. Yüzü korkudan solmuştu. Onu sabitlemek için üst kollarını sıkıca kavradım. "Şşş."

Çenesini kaldırdı. Bir elmacık kemiğinde kırmızı bir sıyrık vardı; gözleri akmamış yaşlarla cam gibiydi, beni açlıkla süzüyor, belki de gerçek mi hayalet mi olduğumu anlamaya çalışıyordu. Sonra etrafıma baktı, göğsü kesik kesik inip kalkıyordu. "Çok sessiz." Nefesi kesildi. "Çok sessiz."

Kalbim sıkıştı. Çocukken kaç kez karanlığın gürültüsünden kaçmıştım? Gün batımından sonra kaç kez sesler tarafından işkenceye uğramış ve kilisenin huzurunda teselli aramıştım?

"Burada güvendesin,"

dedim. Yüzü buruştu.

Dünya yavaşladı: içimde gelgit gibi bir özlem, önümdeki kadını korumak için dayanılmaz bir ihtiyaç vardı. Beatriz'i kendime çektiğim anda o da kollarını bedenime doladı. Tek bir hareket, dansçılar gibi mükemmel. Sıkı bir kucaklaşma. Kolları göğüs kafesime dolandı; parmakları sırtıma saplandı. Elbisesinden gömleğime sızan nem, bedenlerimizin sıcaklığıyla ısındı. Başını göğsüme çektim, yanağımı ıslak saçlarına yasladım. Yağmur kokuyordu. Korku kokuyordu.

"Güvendesin," diye mırıldandım. Hıçkıra hıçkıra ağlarken bana sarıldı. "Şşş. Nefes al. Güvendesin."

Saçlarını okşadım, diğer elimle sırtının alt kısmına bastırdım. Yavaş yavaş, kesik kesik aldığı nefesler sakinleşti; elleri gevşedi. Ağlaması yumuşadı ve tamamen durdu.

İkimiz de kollarımızı gevşetmedik. Sunaktaki mumların yumuşak ışığında sevgililer gibi sımsıkı sarılmış halde ne kadar durduğumuzu bilmiyorum. Yağmur capilla'nın çatısını dövüyordu; gecenin derinliklerinde bir baykuşun yumuşak sesi vadide yankılanıyordu. O güvendeydi. *Güvendeydi*. Neden kaçtığını bilmiyordum ama şunu biliyordum: Ayaklarım altımdaki toprağı ve kalbim yukarıdaki cenneti hissettiğı sürece ona zarar gelmesine izin vermeyecektim.

Sırtındaki kasların avucumun altında hafifçe sertleştiğini hissettim.

Gerçeklik etrafımdaki yerini aldı. Onu bu kadar sıkı tutmamalıydım, hayır, onu hiç tutmamalıydım.

Kollarını gevşetti ve ben de hızlı bir adım geri attım. Kedere benzer bir şey boğazımı sıktı.

Onu tutmak *doğru* hissettirdi. Bu his içimde yağmurun kaçınılmazlığıyla kabarıyor, kesinliğim iliklerime kadar işleyen bir acıya dönüşüyordu. Dil bilmeyen bir sızı. Bu *doğruydu*.

"Ne düşündüğünü biliyorum," dedi, sesinde düz bir kararlılık vardı.

Kalbim durdu.

"Geri dönmeyeceğim. Dönemem." Sesi çatallaştı.

Boğazımı temizledim. Hiç de öyle düşünmüyordum. Benim hakkımda böyle mi düşünüyordu? Onu gecenin bir yarısı kaçtığı kocasına geri gönderecek kadar aptal olduğumu mu? O eve mi?

Hayır. Burada kalması için ona yalvarmak, kollarıma atılmak, parmaklarını sırtıma geçirmek istedim.

"Bir sıranın üzerinde uyuyacağım," dedi. Derin bir nefes aldı. "Ve sen beni durduramazsın."

Farklı düşünceler içimde yuvarlandı, birbirine karıştı, yarım yamalak ifade edildi: Kocasını nereye gittiğini merak ederdi. Hayır, kocası uyandığında onu benimle bulursa kızardı. Ev uyanıktı, canlıydı ve tek başına geri dönemezdi. Şafak sökene kadar olmazdı. Ama geceyi burada geçiremezdi.

Yapabilir mi?

Ben de hayatımda pek çok kez aynı şeyi yaparak sığınak aramamış mıydım? Titi, sesler yüzünden geceleri babamın evinden kaçtığımı biliyordu. Ondan bir şeyler öğrenmeye başlayacak kadar büyüdüğümde, bana insanın derisinin altına sızmaya çalışan, zayıf düşmüş bir boğayı mideye indiren yarasarlar gibi ev sahiplerini ele geçiren güçler hakkında ders verdi.

Onları dışarı atmalısın, derdi. Zihninizin tek efendisi sizsiniz.

Kovun onları. Onlara kendi işlerine bakmalarını ve sizi bırakmalarını söyleyin.

En hastalıklı evlere girip enerjilerini kopar ve yanmış otlarla duvarlara ve ocaklara sürerek arındırdığında bile, o kadar hastalıklıydı ki bana ev sakinleriyle birlikte dışarıda durmamı emretti, sesler ondan gümüşten akan su gibi dalgalanıyordu, aurası bir savaşçının parıltıdan kalkanı kadar aşılmazdı. O, tanrıları elinden alınmış bir ülkede bir peygamberdi: hastaların şifacısı, gecenin içinde bir fener. Yağmur mevsiminin fırtınalarını kontrol etmek için çelik karası bulutlara uzandı, şimşekleri dizginleri olarak ele geçirdi ve hasatları altına dönüştürmek için onları iradesine boyun eğdirdi. Sesleri dize getirdi ve onları kovdu.

Ben o değildim.

Başarısız olmuşum ve Beatriz bu yüzden acı çekiyordu.

Belki de Titi'den daha zayıftım. Onun yolunda yürümek için ne kadar uğraşırsam uğraşayım, iyi olmak, iyilik yapmak için ne kadar mücadele edersem edeyim, başarısız oldum. İçimdeki en karanlık parçaları ne kadar kendi kutularına tıksam ve sadece Titi'nin yetenekleriyle çalışsam da onlar buna katlandılar. Daha da kötüsü, özgürlüğün tadına varmışlardı ve yaşamla mırıldanıyorlardı. Başarısızlığımın alay ettiler. Zincirlerini zorladılar, dikkatimi istediler. Bana lanetlendiğimi hatırlattılar.

Lanetlenme Titi'nin ilgilendiği bir şey değildi. Herkes için bir yeraltı dünyasına, tüm ruhların içine katlandığı dumanlı, karanlık bir huzura inanıyordu. Ama o benim gibi yıllarını kutsal metinleri inceleyerek ya da karanlık papaz okulu hücrelerinde günahları için dua ederek geçirmemişti, içine doğduğu ruhun onu yanmak üzere işaretlediğine ikna olmuştu. Olduğum şey yüzünden Kıyamet Günü'nden korkuyordum. Titi dışında, gerçekte ne olduğumu bilen herkes - pueblo'nun yaptığı gibi sadece onun varisi değil, daha karanlık bir şey - benden korkuyordu. Bu benim hayatımın bir parçasıydı, mevsimlerin düzeni kadar sabitti.

Yine de kaçarken, kendi korkusuyla, Beatriz capilla'yı aramıştı. Beatriz *beni* aradı. Benim yanımda katlandığı onca şeyden, gördüğü onca şeyden sonra, akli başında her insan varlığını tehlikeyle ilişkilendirir ve bu yüzden beni hayatından olabildiğince çabuk çıkarırdı.

Ama yapmadı.

Kollarını göğsünde kavuşturmuş, söylemeye kıyamadığım sözlere meydan okurken bile burada, yalınayak ve sırlıklam bir halde duruyordu, çünkü bana güveniyordu. Geceliği o kadar sırlıklamdı ki kollarına, karnına ve kalçalarına yapışmıştı. Tüm sağduyuma rağmen, bunu fark etmem gerekenden bir an daha uzun süre fark etmeme izin verdim.

Sıcaklık boğazıma kadar tırmandı.

Bana duyduğu güveni hak etmedim.

"Soğuk algınlığından öleceksin." Bu benim kendi sesim miydi? Uzaklarda ve yabancı bir yerde yankılanıyordu. Konuştuğu kelimeler bir embesile ait olsa da bana aitti.

"Umurumda değil." Sıraya doğru adım attı ve bir çocuğun ağır kararlılığıyla ağırlığını bırakarak banka oturdu. "Geri dönmeyeceğim."

Buna itiraz edemem.

Odama geri dönmek için döndüm.

"Nereye gidiyorsun?" Sesinin korkuya doğru eğildiğini fark ettim ve omzumun üzerinden bir bakış attım. Ellerini önündeki sıranın arkasına dayamış olmasına rağmen vücudu gerilmişti, sanki ayağa kalkıp onu takip etmeye hazır gibiydi. Bu, kalbime bir merhamet oku gönderdi ve onun için zaten çok hassas olan şeyi daha da .

Bu kararı rasyonalize edebilirdim. Kolaydı, çok kolaydı. O yardım isteyen kayıp bir ruhtu ve ben de ona yardım ettim; işte benim mesleğim buydu. Bu cümleyi bir ayın gibi, bir dua gibi, dindar bir aldatmacanın meditasyonu gibi tekrarlayabilirdim, ama yine de gerçeği değiştirmeyecekti. Günaha teslim oluyordum. Beni ona yakın tutan, eline dokunabilecek ya da saçını koklayabilecek kadar yakın olma fırsatı sunan her kararım günahı.

Hepsini aynı şekilde istedim.

"Battaniyeye ihtiyacınız olacak," dedim. "Hemen döneceğim."

Bir kucak dolusuyla döndüm, bazıları uykumdan hâlâ sıcaktı. Beatriz'in yanına vardığımda titriyordu; sıraya girip çoğunu yanına koydum, sonra en yumuşak olanını seçip omuzlarına örttüm.

"Teşekkür ederim," diye mırıldandı Beatriz. Kendi etrafında sıkarken parmak uçları benimkilere değdi.

Gözleri gözlerimden ağzıma kaydı.

Göğsüme yumuşak bir baş dönmesi yerleşti, ciğerlerimin etrafında kıvrıldı ve onları havasız bıraktı. Kendime gelmem gerekiyordu. Ellerimi önümde kavuşturarak battaniyenin diğer tarafına oturdum.

"Ne oldu?" Sesimin düzgün çıkmasını isteyerek sordum.

"Bir şeyler gördüm." Sesi boştu; kansız yüzünde sıkıntının gölgesi titreşiyordu. "Dediğin gibi yapmaya ve sesleri kovmaya çalıştım. Dinlememeye çalıştım. Ama bir şeyler görmeye başladım. Daha önce hiç hissetmediğim şeyler *hissediyorum*."

Etrafındaki battaniyeyi kavrarken bile elleri titriyordu.

Tit'i'nin ne diyeceğini çok iyi biliyordum. *Aileyi evden çıkar.*

Çabucak. Bana bir parmağını sallardı. *Sonra da onu çürümüşlüğünden arındırırdı.*

Denemiştim. İçimdeki o korkunç hapisaneyi açmış ve içimdeki karanlığın bir uzvunu serbest bırakmıştım. Onu soluk parmaklı bir tutuşla tuttum, çekiştirip dursa da etrafındaki büyü dizginlerini sıktım. Kontrol . Her duayı tam olarak kullanılması gerektiği gibi kullandım. Planlanmamış tek bir nefes, zamanlaması tam olarak yapılmamış tek bir adım yoktu.

Yine de o kadar derin bir başarısızlığa uğramıştım ki öldürülebilirdim. Teyzem öldürüldü.

Evdeki çürüme bir vebaydı. Sırada kim vardı? Paloma mı?

Beatriz mi?

İkisini de riske atamazdım. İkisini de tekrar hayal kırıklığına uğratamazdım.

Ama Rodolfo başkentten dönmüşken nasıl ilerleyebilirdim? Eğer o da Doña Catalina kadar şüpheli ya da hoşgörüsüzse, yeşil salonun ortasında karısının kanını akıtmama ve görünmeyen ruhlarla konuşmama izin vermesinin ev halkının iyiliği için olduğuna onu ikna etme şansım olmazdı.

Tabii o da Beatriz gibi ev yüzünden eziyet . "Bunu hissediyor mu?" Yumuşakça sordum.

"Rodolfo?" Yüzünde iğrenmiş bir ifade belirdi. O anki canlılığı bile onu yeniden canlı göstermeye yetmişti ve bunun için minnettardım. Ve başka nedenlerden dolayı da, daha sonra bir göğsü çarparak kapatmanın gücüyle bastırdığım nedenlerden dolayı. "Hayır, hissetmiyor. şey hissedebildiğini sanmıyorum." Rahatsızca kıpırdandı, sonra kucağına bir battaniye daha aldı. Tekrar konuşmadan önce uzun bir an geçti. "Paloma bana onun korkunç şeyler yaptığını söyledi."

Bakışlarımı ellerine indirdim, bir püskülün ucunu metodik bir şekilde parçalamalarını izledim. Paloma ona Mariana'dan bahsetmiş olmalıydı. Gözlerimi kapadım ve onun için haç işareti yaptım. Onu da hayal kırıklığına uğratmıştım.

"Biliyorum," diye mırıldandım.

"O zaman bunu hissedemeyecek kadar kötü olduğunu biliyorsun," dedi Beatriz.

"Bu şekilde çalıştığına inanmıyorum." Babam bile duvarlarından damlayan şeyi hissetmişti. Belki de pulque içmesinin nedenlerinden biri de buydu: duyularını köreltmek, evinin köşelerinden süzülen gölgelere karşı kendini körleştirmek. "Böyle bir ev ... bunu hissetmeli."

"Ne dediğini biliyor musun?" Bana döndü ve battaniyeyi omuzlarına doladı. Saçlarının çoğu hâlâ sırtından aşağıya dökülen uzun bir örgü halindeydi ama büyük bir kısmı çözülmüş ve yüzünün etrafına dökülmüştü. "Evin çok sıcak olduğundan şikayet ediyordu. Düşünebiliyor musun?"

Yapamadım. "Belki de delidir."

"Belki de öyleyimdir," diye mırıldandı Beatriz, yüzündeki canlılık sönmüştü. Sıranın arkasına yaslanırken omuzları çöktü. "Kâbuslar görüyorum. Kimsenin göremediği şeyler görüyorum. Kimsenin duyamayacağı şeyler duyuyorum."

"Belki de siz bir cadısınızdır, Doña Beatriz."

Kahkahası kastanyetlerin parlak, ani şakırtısı gibiydi, şaşkınlığı şapelin kubbesinde yankılanıyordu. Haça nazlı bir bakış fırlattı ve istavroz çıkardı. "Tanrı korusun, Peder," dedi, başparmağını dudaklarına dokundururken biraz nefes nefese kalmıştı.

Kendime rağmen, ağzımın kenarından bir gülümseme geçti. Tanrı bizi affetsin, ikimiz de kâfiriz.

Yan tarafa geçtim, sıranın aşağısında ondan biraz ve kalan battaniye yığınını okşadım. "Dinlen," dedim. "Şafaktan önce seni uyandıracağım ve katlanılabilir olduğunda sana eve kadar eşlik edeceğim." Neredeyse *güvenli* diyecektim ama hiç öyle olacak mı diye merak ediyordum.

Sanki bunu duymuş ya da yüzümde yazılı düşünceleri görmüş gibiydi. "Sen de dinlenmelisin," dedi. "Başın ..."

"İyileşecek, inşallah," dedim. Sonra, yumuşak ve kararlı bir şekilde: "Seni terk etmeyeceğim."

Bunu düşündü, yüz ifadesi ciddiye. Bu, birbirimizin yanında geçirdiğimiz beşinci geceydi ve her biri bir öncekinden daha öngörülemez ve tehlikeliydi.

"Söz veriyor musun?" diye sordu.

Bir adam bir söz verdiğinde, bunu onuru üzerine yapar. Bir cadı söz verdiğinde, bunu iliklerinde hisseder. Titi kelimelerin güç olduğuna inanırdı: kaderinizi taşla kazıyabilir veya bir mirası tamamen paramparça edebilirler. Sözler eşit ölçüde lanetleyebilir veya kutsayabilir ve asla hafife alınmamalıdır.

"Söz veriyorum," diye nefes aldım.

Sonra önümüzde diz çöktüm ve alışkanlıkla tespihimi almak için cebime uzandım. Uyku kıyafetlerimin yumuşak kumaşıyla karşılaştım. Tespihim odamdaydı, yatağımın yanındaki kitap yığınının üzerinde duruyordu. Önemli değildi. Haç işareti yaptım ve alçak sesle dua etmeye başladım. Guadalajara'daki yetimhaneleri gezerken, bir başkasının meditatif duasından daha kolay bir ninni olmadığını öğrenmiştim. Arkamda, Beatriz'in battaniyelerin üzerine uzandığını, kaydığını ve yerleştiğini duydum. Nefes alış veriş yumuşadı, sonra derinleşti.

Uyuduğundan emin olduğumda sesimin mırıltıya dönüşmesine izin verdim ve sonra sustum.

Sıranın üzerinde cenin pozisyonunda kıvrılmış, bir kolunu yastık olarak kullandığı battaniyenin altına sokmuştu. Koyu renk saçları yanaklarına ve ağzına dökülüyor, nefes alış verişleriyle birlikte yükselip alçalıyordu.

Buklelerini yüzünden uzaklaştırdım, bir tanesini kulağının arkasına hafifçe sıkıştırarak kendi hareketini taklit ettim. Elimi saçlarının üzerinde bırakmak, nazikçe okşamak için can atıyordum ama geri çektim. Kıpırdandı; gözleri faltaşı gibi açıldı.

"Uyu," diye mırıldandım. "Güvendesin."

Gözleri kapandı. Bana inanmıştı. Her şeyimi görmüştü - karanlığı, lanetlenmeyi ve şüpheyi, başarısızlıklarımı, korkularımı - ve yine de yanımda uyuyacak kadar bana güvenmişti.

Nefes alış verişinin derin ve sabit düzenini sürdürmesini dinledim. "Söz veriyorum," diye fısıldadım.

BEATRIZ

BEATRIZ."

Uyku derin, yumuşak ve rüyasızdı ve ben ondan çıkmaya isteksizdim. Bırakın beni, bırakın sessizliğin derinliklerine dalayım. Ancak omzuma bir el dokunduğunda farkındalığın yüzeyine çıktım.

Bir bankta yan yatmıştım. Mum ışığı bir battaniye gibi üzerime örtülmüştü. Gözlerimi kırptım. Önümde sıralar vardı. Bir sunak. Neredeydim ben?

"Beatriz." Arayan Andrés'ti, sıcak eli omzumdaydı.

Bir gece öncesi aklıma geldi: evden kaçış, yağmur altında capilla'ya koşuş. Andrés'in beni burada nasıl bulduğu ve gece boyunca benimle nasıl kaldığı.

Şimdi duran Andrés, dün gece kucakladığım, siyah saçları uykudan dağılmış, yırtık pırtık gece gömleğini gözyaşlarımla ıslattığım Andrés değildi. Sade siyah kıyafetini giymişti ve yeni tıraş olmuştu, saçları yüzünden uzakta toplanmıştı. Çam kokulu yerel bir sabun ve belli belirsiz kopal kokuyordu.

Etrafımdaki battaniyeyi sıktım. Şimdi -dün gece hiç olmadığım bir şekilde- ne kadar az giydiğimin farkındaydım. Gecenin bir yarısı umursamamıştım. O zaman önemli olan güvenlikti. Başka hiçbir şey aklımdan geçmemişti.

Neredeyse başka hiçbir şey. Şimdi Andrés'e bakmak -*Padre* Andrés, diye vurguladım kendi kendime- beni utanç duygusuyla doldurmalı. Kirpiklerinin koyu çizgisine ya da yüzündeki küçük benin yerleşimine hayranlık duymamalıydım.

Yanak. D n geceyi daha masum bir Şekilde hatırlamalıydım, vücudunun sıcaklığında ya da ellerinin üzerimdeki ağırlığında oyalanmamalıydım. O zaman umursamamıştım. Ama gün ışığı güçlendikçe utancım da artacaktı.

Ben istemedim.

Sonsuza kadar kapıllada kalmak istedim, uykuya terk edildim, içimde en ufak bir suçluluk duygusu yoktu.

Eve geri dönmek istemiyordum. Andr s de beni tam olarak bunu yapmam için uyandırmıştı.

Uyandığımı görünce sıraya yanıma oturdu ve bana bir bardak su ikram etti. Kana kana içerken kenarından yüzüne bir bakış attım.

Boşluğa ya da belki de haça bakıyordu. Ağızı sertti ve çevresinde oluşan çizgiler her zamankinden daha derin görünüyordu. Orada bulunabilecek bir huzur .

Fincanı indirdim ve gözlerinin haça doğru uzanan çizgisini takip ettim. Oymacı ve ressam, İsa Mesih'in bakışlarını ıstırap dolu bir coşkuyla yukarı doğru sabitlemişti ama içimdeki küçük, kıvrımlı bir utanç duygusu bana O'nun dikkatinin önündeki daha dünyevi meselelere odaklandığını söylüyordu. Fincanı yere bıraktım ve battaniyeyi omuzlarıma doladım.

Belki bu ilgisini eve çevirebilir ve bir kez olsun yardım edebilir. Bu benim için sorun olmazdı.

"Bir Şeyler gördüğünü söylemiştin," diye başladı Andr s, sesi her zamankinden daha sertti

-Bir gece dua ederek mi, uykusuz kalarak mı, yoksa her ikisi birden mi?

Başımı salladım.

"Ne kadar farklı?"

"Sanki oradaymış gibi." Sesim boğuk çıktı, kelimeler  atırdıyordu. Boğazımı temizledim. "Yemekte senin yanına oturdu."

 rperdi. Yüzündeki acımasızlık derinleşti. "İyi değil." "Sence onu Rodolfo mu öldürdü?"

"Beatriz." Sesinde bir miktar Şaşkınlık ve azarlama vardı. "Döndüğünde her Şey değişti. Bunu hissetmedin mi?" Ağızının  izgisi bana hissettiğini söylüyordu. "Ve duvardaki yazı . . . Andr s, ne zaman öldü m ? O burada mıydı?"

Yüzümü aradı. Şüphesiz delilik arıyordu. Onu suçlamadım. Evdeki bir şey ben onu durduramadan derimin altına işlemiştir ve o zamandan beri büyüyor, yayılıyor, iltihaplanıyordu. Ondan kurtulup kurtulamayacağımı bilemiyordum.

Hepimiz gibi burada öleceksin.

"Söyleyemem," dedi Andrés sonunda. "Paloma'ya sormanız gerekir. Burada hoş karşılanmadığım bir dönem oldu."

Sürgün edilmesi. Bir parçam bunun Rodolfo'nun işi olduğunu düşünmüştü ama Rodolfo'nun rahibi yemeğe davet etmekle ya da mülkünde ağırlamakla ilgili bir sorunu yoktu. Birbirlerine karşı sıcak değillerdi elbette, ama aralarında açık bir düşmanlık da yoktu.

Andrés'in yüzündeki bir şey beni bu noktaya daha fazla basmamam konusunda uyardı.

Bunu Paloma'ya sormak zorundayım.

"Belki de bunu yapıp yapmadığını ondan öğrenebiliriz," dedim. "Bana yaptığın gibi kasabadaki günah çıkarma odasına gizlice girebilir, ama aslında onun itirafını duyabilir ve-"

"Doña Beatriz."

Skandal yaratan ses tonu yanaklarımı ısıttı. "Bu iyi bir fikir," diye meydan okudum.

"Bir dizi nedenden ötürü kusurludur, bunlardan en azı da günah çıkarma yeminimi bozmayacağımdır."

Konuşmasındaki sessiz coşku beni yaraladı. "Ama sen sadece bana söyledin. Beni uyarmak için. Beni korumak için."

"Hayır." Başını iki yana salladı.

"Size karısını öldürdüğünü söylese bile mi?"

Birbirine kenetlenmiş ellerini kaldırdı ve parmaklarını dudaklarına bastırarak bana ölçülü bir bakış attı. "Bu karmaşık bir etik soru."

"Ama ya bana zarar vermek istiyorsa?"

"Ben de bundan korkuyorum."

Sözlerindeki karanlık ciddiyet içime bir ürperti gönderdi. "O zaman beni korumak için konuşmak nasıl *karmaşık* bir *etik soru* oluşturabilir? Sonumun duvardaki bir iskelet olmasını mı istiyorsun?"

Gözlerini kapattı. Zihninde *cielo santo* dediğini duyar gibiydim. "Bu hiç adil *değil*. Doña Catalina'ya ne olduğunu bilmiyoruz."

Yine de söylediklerini gözden geçirmedim.

Kaşlarımı çatarak ellerimden birini hayal kırıklığıyla havaya kaldırdım. "Yardım için dua ettim ama ne işime yaradı? Tanrı bana Meksika'daki tek namussuz rahibi gönderdi."

Gözlerini açtı. Bu kez benimkilerle buluştuklarında, nefesimi kesen ve onu sıkıca tutan bir yoğunluk vardı gözlerinde. "Bunu söyleyecek kadar ileri gitmezdim."

Karnımda bir sıcaklık şeridi yayıldı, merakı onun sözleriyle tetiklendi. Yanaklarımda sıcaklık çiçek , benden bir adım ötede otururken bunu görmezden gelemezdim. Belki de bu özlem yalnızlıktan, dokunulmamış olmaktan kaynaklanıyordu ama yine de gerçektir. Gerilmiş, içimde sıkıca sabitlenmiş ve ... uzanan bir iptir.

Andrés, "Ona her ne olduysa, gerçek şu ki hayatına devam edemiyor," dedi. Sesinde, gerçekliği omuzlarıma kurşuni bir pelerin gibi ağırlaştıran bir ciddiyet vardı.

"İnsanlar genellikle hayatlarına devam etmekte zorlanırlar mı?" diye sordum.

"Hayır." Ellerini indirdi ve kucağında birleştirdi. Gözleri dalgınlaştı, düşüncede kayboldu. "Büyükanneimin geride yarım kalmış bir iş bırakan, her ne sebeple olursa olsun fani hayatlarını bırakamayan insanlar hakkında teorileri vardı. Ama kafası karışmış ruhlar da var. Kaybolmuş. Yollarını bulmak için biraz rehberliğe ihtiyaç duyanlar. Bir de öfkeleriyle bu dünyaya bağlı kalan ruhlar var."

"Öfke mi?" Tekrar ettim.

Andrés başını salladı. "Çok fazla enerji barındırıyor." "Neden bu kadar kızgın?" Yüksek sesle merak ettim.

Andrés'in kaşları saç çizgisine kadar yükseldi. "Doña Beatriz, onu birinin öldürdüğünü biliyoruz."

"Ama *ben* yapmadım ki" diye bağırardım, elimle kendimi işaret ederek. "Öyleyse neden bana eziyet ediyorsun?"

Bir gece öncesinden bir görüntü gözlerimin önünden geçti: Maria Catalina'nın yemek odamdaki görüntüsü, cehennem ateşi gözleri diğer uca sabitlenmişti

çıplak bir hayranlıkla kocama bakıyordu.

Kocası.

Onun yerinde olsaydım, kocam yeniden evlenseydi ve evim yeni karısı tarafından işgal edilseydi ... ben de kızmaz mıydım?

Düşüncelerim Andrés tarafından bölündü. "Çünkü hayattayken de böyleydi," diye tükürdü. "Paloma'ya vurdu. Ana Luisa ondan nefret ederdi. Hepsi yaptı, çünkü o acımasızdı ve insanların acı çektiğini görmekten hoşlanıyordu. O-"

"Paloma Mariana'yı onun öldürdüğünü düşünüyor," dedim usulca. "Bu doğru mu?"

Andrés hareketinin ortasında dondu kaldı. Eli uzun bir süre havada asılı kaldı. Nefes almadı, sanki zamanın kendisi onun etrafında durmuş ve dudaklarından nefesini çalmıştı. Sonra elleriyle yüzünü kapatırken iki kez, künt ve sefil bir şekilde küfretti. "Bu benim hatam. Hepsi benim suçum. Onu kızdırdım. Asla yapmamalıydım ..." Üçüncü kez yemin etti.

Ona baktım, zihnimde parçalar bir araya gelirken sessiz bir şaşkınlıkla ağzım açık kaldı. "Seni sürgün etti," diye nefes aldım.

Andrés'i ailesinin nesiller boyu yaşadığı topraklardan uzaklaştırmak, onu sevdiği ve hizmet ettiği insanlardan ayırmak anlamına geliyordu. Paloma'nın onu geri getirdiğim için bana utangaç bir şekilde teşekkür ettiğini düşündüm - Maria Catalina onu ailesinden ayırmıştı. Bu, onun kararlılığının üstesinden gelebilecek kadar güçlü bir öfkeyi gerçekten ateşleyebilecek tek şeydi.

Başını kaldırdı. Kaba bir şekilde başını salladı. "Bu yüzden ondan *nefret ediyorum*. Yaptığı her şey için." Sesi titriyordu. "Bu bir günah, ama ne kadar tövbe edersem edeyim, bundan kurtulamıyorum."

Kalbim göğsümde yerinden oynadı, huzursuzdu, dengesizdi. Ona çok güveniyordum, ama sesindeki bu sıcaklığı duymak beni şaşırttıysa, onu gerçekten ne kadar iyi tanıyordum? Onunla tanıştığımdan beri onu kurtarıcım, karanlığa karşı koruyucum, San Isidro'nun kâbuslarını uzak tutan kendi özel azizim olarak bir kaideye yerleştirmiştım. Yaralanması onun her şeye kadir olduğuna olan inancımı sarstı ama mükemmelliğine olan güvenimi sarsmadı.

Şimdi, ellerini kucağına koyuşunu, bana bakarken sert ağzının kenarlarında kıvrılan utancı düşününce, onu ilk kez görüyormuş gibi hissediyordum: evet, çocukları vaftiz eden, şapelde yanımda oturup sesi kısılana kadar dua eden rahipti o.

sesi kısıldı. Resmi, ağırbaşlı, ölçülü. Gece yarısı bir evi şeytan çıkarmak için kanımı akıtan, etrafında kopal, karanlık kaosun çiçek açtığı, sesler duyan ve yaşayanlar üzerinde sessiz bir güce sahip olan cadıydı. Benim üzerimde.

Ama mükemmel değildi.

Kendinden şüphe etti. Affetmeyi başaramadı. Öfkesine yenik düştü. Onunki de benimki gibi çürük bir ruhtu, yaralar ve iyileşmemiş kinlerle doluydu.

Ona karşı duyduğum ani bir sevgi dalgası göğsümü kızarttı, tatlı sızısı beni hazırlıksız yakaladı. Kendimi durduramadan uzandım ve elimi onun kıpırdayan ellerinin üzerine koydum.

Sustu. Gözleri ellerimize kaydı ama onun dışında hareket etmedi. Bir an için capilla o kadar sessizdi ki sanki ikimizin de kalbi durmuştu.

"Ne oldu?" Ben sordum.

Uzun bir süre cevap vermedi. Belki de bana söyleyip söylememeyi tartıyordu. Belki de kilisenin sessizliğini, aramızda asılı duran narin, solgun durgunluğu bozmak istemiyordu.

Sonunda yavaş bir nefes verdi. "Bu uzun bir hikâye. Ve güneş doğuyor."

Elimi geri çektim, boğazım korkuyla sıkılıyordu. Hayır. Sonsuza kadar burada kalmak istiyordum. Güneşi susturmak ve bu huzuru, bu sessizliği korumak için konuşamaz mıydı? Gri ışığın yumuşaklığının eriyip gitmesini engelleyemez miydi?

Ama onun yerine başımı salladım. Ayağa düşüncelerim yatakta uyuyan Rodolfo'ya kaydı. Alt bacaklarıma iğne batıyordu; omzum saatlerce tahtaya bastırılmaktan kaskatı kesilmişti. Kendimi silkeledim. O uyanmadan geri dönmeliydim. Çünkü bu halde dönersem, kendimi açıklamak zorunda kalacaktım.

Ve bu yapmak istediğim son şeydi. Herhangi birine. Kocamdan çok daha azına.

Sıradan çıktım, kilise koridorunun fayansları çıplak tabanlarıma soğuk geliyordu. Andrés ayağa kalktı ve beni takip etti, eğilerek haç işareti yaptı.

Sonra bana döndü. "Seninle yürüyeceğim," dedi, sesi eşitti. "Ona güvenmiyorum." Ev. "Kocanızın ne zaman gelmeyi planladığını bana söylemelisiniz.

tarlalarda ya da José Mendoza'nın yanında. Evi temizlemek için tekrar deneyeceğim."

"San Cristóbal'den Don Teodosio Cervantes'i görmek istiyor. Bizden toprak satın almak istiyor." Ama bu üç gün içindeydi, belki de daha fazla, hatırlayamıyordum. Bir gece önceki konuşma zihnimde bulanıklaşıyor, sadece gri giysili kadının ortaya çıkışıyla noktalanıyordu. Maria Catalina'nın. Şapelin kapısından içeri adım attığımızda ürperdim.

Avlunun üzerinde alçak bir sis asılı duruyor, evi ipeksi bir griyle örtüyordu. Kuşlar ötmüyordu; uzaklardan, arazinin başka bir yerinden köpeklerin havlamaları yankılanıyordu.

"O zamana kadar nasıl hayatta kalacağım?" Kelimelerim nefesimin soğuk bulutunda kayboldu. Battaniyeyi hâlâ bir şal gibi üzerime örtüyordum ama bu, sabahın iliklerime kadar işlemesini engellemeye yetmiyordu.

Sırtıma dokunan sıcak bir el. Bir ses, şimdi yumuşak ve şefkatli: "Ben buradayım."

Endişeli olduğunu biliyordum. Korktuğunu da biliyordum ama bu duyguları benim kadar güçlü hissediyorsa bile belli etmesine izin vermiyordu. Ondan bir sakinlik havası yayılıyordu; nemli bir gecede kükreyen bir ateşin önünde olduğu gibi onun tadını çıkardım.

Rahip ve cadı, lanet ve teselli kaynağı.

Gerçekten, onu anlayamıyordum. Gerçekten, ona hayatımda hiçbir erkeğe duymadığım kadar minnettardım.

Bir gece önceki uçuşumun izini sürerken eli sırtımda kaldı. San Isidro'nun duvarları sisin arasından belirdi, beyaz ve aşılmaz. Kemerden geçerken ve avluyu geçerken benimle kaldı. Hiç konuşmadık. Evin etrafında gölgeler gibi saygılı bir sessizlik vardı. Dikkati başka yerdeydi ve -ya da ben öyle sanıyordum- gelişimizi fark etmemişti. Ön kapı açıktı. Andrés'le birlikte alçak taş basamakları çıkarken ayakkabıllarının çıkardığı sestten kıvrılan sis bulutları uzaklaşıyordu.

İçerideki karanlık gri ve sessizdi. Daha önce hiç görmediğim kadar durgundu. Ama Hacienda San Isidro söz konusu olduğunda dış görünüşe güvenmemeyi uzun zaman önce öğrenmişim. Derin bir nefes aldım ve omuzlarımı dikleştirdim. Andrés'in eli çekildi.

Gözlerimiz buluştu. Sözsüzce, beni bıraktığı yerin burası olduğunu biliyordum. Yanımda olmasını ne kadar istesem de daha öteye geçemezdi.

Eve adımımı attım. Kapıyı arkamdan kapatmadı ama oyalandı, merdivenlere giden kaldırım taşlarını ciddiyetle geçmemi izledi. Arkama bakmadım. Orada ne kadar beklediğini ya da kapıyı ne zaman kapattığını bilmiyordum. Uzun bir süre orada durmuş, evin garip, şaşkın sessizliğini dinlemiş olmalıydı. Merak ediyordu. Herhangi birinin yapabileceğinden çok daha uzun süre oyalanmış, ancak ağır dakikalardan sonra eşikten uzaklaşmış olmalı. Sisin içinde yavaşça yürümüş, düşüncelere dalmış, kendimize çizdiğimiz yolu merak etmiş olmalı.

Çünkü hâlâ çığlıklarımı duyabilecek kadar eve yakındı.

25

ANDRÉS

FEBRERO 1821

İKİ YIL ÖNCE

San Isidro'dan Apan'a döndüğümde, kilisedeki görevlerimden saatler çalarak kasabadan uzaklara, kasaba halkının keçilerini ve az sayıdaki koyunlarını otlattığı tarlaların ötesine, hiçbir hacendadoya ait olmayan topraklara doğru yürüdüm. O kadar uzaktaydı ki toprak kayalıklaşıyor ve ayacahuite çamları sıklaşıyordu.

Titì'nin topladığı otlar için ormanın zeminini taradım, onunla birlikte defalarca yürüdüğümüz bir patikayı takip ederek tepelerin sarp yüzlerinden aşağı akan bir dereye ulaştım. Avımı bulduğumda gölgeler uzamıştı; sonunda papaz evine döndüğümde kilisenin üzerine tam bir gece çökmüştü. Peder Guillermo'dan özür dilemeye gerek olmadığını bildiğim için Peder Vicente'ye özürlerimi mırıldandım. Peder Vicente yağmurdan sırlıklam olduğumu ve kasabadan çok uzaktaki çamların kokusunu aldığımı görünce başını salladı.

"Geri dönebilmene bile şaşırdım," dedi ve çarpık okuma gözlüklerinin üzerinden bana bilmiş bir bakış attı. Sıçrayan ateş ışığı Peder Vicente'yi Kıyamet Günü'nden bir görüntü gibi gösterirken, Guillermo'nun yaşlanan yüzünün çizgilerini yumuşatıyordu. Beni kilisenin sıralarının altında uyurken bulunduğu günlerden bu yana ikimiz de büyümüş ve değişmiştik ama pek çok şey aynı kalmıştı. Sık sık benim yeşil bir ata benzediğim şakasını yapardı; durmadan hareket eden ve otlağında derin oluklar açan bir at.

"Bırakın bacaklarını uzatsın," dedi Vicente'ye. "O bu ülkede doğdu. Havaya ihtiyacı var yoksa delirecek."

Padre Vicente'nin aksine Guillermo, ayinleri kutlamam ya da vaftiz ve diğer ayinleri haciendaların çeşitli kapillalarında gerçekleştirmem için beni serbest bırakmakta hiçbir sorun görmedi. Köylerin *gelenekleri* olarak adlandırdığı şeyleri de, Kilise'nin gerektirdiği şekilde vaftiz olmak ve evlenmek için doğru vergiyi ödeyen insanları engellemediği sürece, ortadan kaldırmayı umursamadı.

Vicente farklıydı.

Guillermo'ya, karışık soydan gelen bir rahibin köylüler üzerinde uygarlaştırıcı bir etki yaratabileceğinden şüphe duyduğunu söylediğini duymuştum.

"O çok saf. Olması gerektiği kadar rasyonel davranma yeteneğine sahip değil," diye savundu. "Bu onun kanında var."

Acı bir şekilde itiraf etsem de, Vicente bir açıdan benim hakkımda tamamen haklıydı: Onun gibi criolloların tanımladığı gibi *medenileştirme* yeteneğim yoktu. Bunu hiç istememiştim de.

Diğer rahiplerin yanından sıvıştım; odamın güvenliğine girdiğimde bir mum yaktım ve küçük bez çantamdaki hazineleri boşalttım. Eğer doğru demlendiyse, Paloma'nın istediği ilaç buydu.

Titi bildiği her şeyi bana ezbere öğretti. Okuma yazmayı hiç öğrenmemişti; Guadalajara'ya gitmeden önce Paloma'ya mektup yazmayı öğretmem konusunda ısrar ettiği için uzakta geçirdiğim yıllar boyunca onunla iletişimimi sürdürebildim. Bu öngörü Paloma'ya da yaradı: Savaş ilerledikçe, çiftlikte giderek daha az sayıda eğitilmiş genç erkek yaşamaya başladı ve resmi bir ustabaşının yokluğunda, José Mendoza kayıtları yazması ve kazançları hesaplaması için Paloma'ya güvenmeye başladı, ancak bunu patrona asla söylemedi. Bunun sebebinin gözlerinin gece boyunca çalışamayacak kadar zayıflaması olduğunu iddia etti. Paloma'nın rakamları kullanmadaki beceriksizliği yüzünden olduğunu biliyordum. El yazısı blokluydu ama netti; papaz okulundayken ondan ve büyükannemden aldığım mektupları sabit, kararlı bir el yazıyordu.

Titi, San Cristóbal bayramına yakın havanın soğuk olacağını ve sıkı giyinmen gerektiğini söylüyor, Paloma'nın mektuplarında. Uzun yürüyüşlere çıkmanız gerektiğini, bunun uykusuzluğunuza iyi geleceğini söylüyor. Bir gökkuşağı vardı

Dün yağmurun başlamasıyla birlikte Soledad Rodríguez ve kızlarının evinin yakınlarında yeni puma izleri bulunmasına rağmen bu sabah tüm kuzulara ulaşıldı. Bunun iyiye alamet olduğunu söylüyor. Pueblo'nun sizin için dua ettiğini söylüyor. Sizin için dua ettiğimi söylüyor. Kuşlar San Isidro'ya dönmen için dua ediyor.

Her harfi, büyükannemin bana öğrettiği her duayı, her tarifi, her ritüeli, her sembolü ezberlediğim gibi aynı şevkle ezberledim. Onları kalbime, kollarımın kaslarına, avuç içlerime ve ayaklarımın tabanlarına kazıdım.

Ellerim bitkileri gruplara ayırıp doğru oranlara bölerken zihnim dolaştı. Raíz de valeriana. Milenrama. Büyükannem beni sık sık sorguya çekerd; öksürüğü, ateşi ve halsiz bebekleri yatıştıran ilaçların tariflerini her yanıtladığımda ya da tekrarladığımda geniş, nazik ağzının köşelerine gurur yerleşirdi.

Ellerim çalışmayı bıraktı. Bitkilere baktım.

La Virgen de Guadalupe'nin yortu gününde geçit töreni sırasında beni izleyen köylülerin yüzlerini düşündüm. Mariana'nın ateş ışığındaki gergin yüzü, ani irkilmeleri.

Büyükanneme ihtiyacı vardı. Hepsinin vardı.

Titi bana *kendi yolunu bulman gerektiğini* söyledi.

Ama yapamadım. Şimdi olmaz. Onun gibi birine ihtiyaçları varken olmazdı.

* * *

Boş kırları karanlıkta geçmekten KORKMUYORDUM. Apan'ın son ahırlarını ve tavuk kümeslerini geçtikten sonra, geceye yumuşak bir çağrı yaptım, zar zor bir nefes. Gece cevap verdi: bir pelerin gibi omuzlarıma yerleşti ve bana kendinden bir ölçü hediye etti. İnsanlara hayvanlara görünmeden yürümeye devam ettim. Gece yaratıklarının en meraklıları bile sırtımdaki gecenin varlığını kokladılar, gökyüzünün dikkatli gözlerini tanıdılar ve benden uzak durdular.

Bu sefer gelişim habersiz oldu. Paloma ile buluşmak üzere sözleştiğimiz mutfağa girdim. Bana oturmamı söylediğinde tereddüt ettim. Ona bitkileri ve talimatları vermeli ve mümkün olduğunca çabuk ayrılmalıydım. Ama mutfağın sıcaklığı etrafımı sardı. Paloma'nın bir fincan sıcak atole sözü, kasabaya doğru uzun ve soğuk yürüyüşü daha katlanılabilir kılacaktı. Pes ettim. Mutfak ateşinin közleri üzerine bir tencere koydu ve içindeki sıvıyı ısıtacak kadar ısıttı.

Paloma dikkatini tekrar bana çevirdiğinde, özenle seçilmiş bitkilerden oluşan küçük keseyi masanın üzerine koydum. Kurudukları sırada üzerlerinde dua etmiş, onları doğru niyetle aşlamıştım. İdeal olan, onları hemen demlemektir. Titi'nin kendi evinde şifa üretebilme lüksü vardı; bir rahip olarak benim ne mahremiyetim ne de mutfağında göz önünde saklanan bir kadının aşılmaz kılığına girme şansım vardı.

Neyse ki Titi bunun karşılaşılabileceğim bir sorun olabileceğini öngörmüş ve bana alternatif talimatlar vermişti. Bunları Paloma'ya okumaya başladım ve bitkileri doğru sırayla demlemenin ne kadar önemli olduğunu vurgulayarak başladım.

"Dur," diye araya girdi. "Bütün bunları hatırlayamam. Yaz bir kenara."

"Hayır." Yazılı talimatlar bulunursa, Mariana okuma bilmeseydi de Paloma ve Mariana suçlanabilirdi. Kızlar cezalandırılabilirdi. "Bu çok tehlikeli."

"Ya talimatları karıştırırsam?" Endişelerimi dile getirdiğimde Paloma, "Ya talimatları karıştırırsam?" dedi. "Bu da tehlikeli."

"Titi yakalanmamızı istemezdi," dedim.

"Titi, Mariana'nın bizim gözetimimizde ölmesini istemezdi," diye tısladı.

Buna verecek bir cevabım yoktu. Titi bana tarifi ilk öğrettiğinde açıkça belirtmişti; hata, alıcıya belki de onarılamayacak şekilde zarar verebilirdi.

Zayıflayan kararlılığımı hisseden Paloma ayağa kalktı. "Salonda kâğıt var," diye fısıldadı.

"Paloma, bekle," dedim ama çoktan gitmişti. Çıplak ayakları kaldırım taşlarının üzerinde fısıldayarak koridora çıktı. Onun dönüşünü beklerken korkuyla çarpan kalbimin ne kadar sert attığının farkındaydım; o kadar gürültülüydü ki neredeyse kapının açılma ve usulca kapanma sesini bastırıyordu.

Bu bir hata olmasın, diye dua ettim sessizce. Duayı gökyüzüne gönderdim; bir örümcek ağı gibi evin kirişlerine takıldı. Evin sesleri ona yaklaştı, merakla cıvıladılar, yeni bir oyuncağa sahip çocuklar gibi onu bir varlıktan diğerine geçirdiler. Onları azarlayamadan, duamı ait olduğu yere, göklere bırakmalarını isteyemeden Paloma geri döndü.

Kömürü ve kâğıdı masanın üzerine özenle yerleştirdi. "Çabuk ol," dedi.

Talimatlarımı kısa ve mümkün olduğunca az tuttum. Paloma bitkilerin isimlerini biliyordu; mesele hangilerinin molcajete'de ezileceği ve ne kadar et suyu kaynatılacağıydı. Mariana'nın karışımı içtikten sonra ne gibi belirtiler göstermesi gerektiğini. Krampların bir hafta içinde geçeceğini, ama kanama daha uzun sürerse beni çağırmasını söyledi.

Kömürün kâğıt üzerindeki çiziklerinden başka hiçbir ses bizi rahatsız etmiyordu. Yeni bir ses -gerçek, ölümlü bir ses- mutfağın huzurunu bozana kadar kirişlerdeki seslerin ne kadar sessizleştiğini fark etmemiştim.

"Nedir bu?"

Paloma ve ben sıçradık, yüzümüz kapıya doğru döndü.

Patronun karısı Doña Catalina mutfağın kapısında durmuş, elindeki yanan mum korkutucu derecede solgun yüzünü aydınlatıyordu.

"Peder Andrés annemin hastalığını konuşmak için geldi," diye ağzından Paloma. "Zayıf bir kalbi var ama oldukça gururlu ve sık sık yardımı reddediyor, doña. O bizim akrabamız, bu yüzden-"

Doña Catalina beyaz bir duman bulutu gibi odaya daldı, sabahlığı onu bir azizenin cübbesi gibi sarıyordu. Gözlerini bana dikti; yazının ortasında olduğumu görünce, okuyabilecek kadar yaklaştı. Yazıyı gizlemek için elimi ve kolumu boş yere hareket ettirdiğimde, kâğıdı kaptı.

Mum ışığında bile, okurken solgun yanaklarının üst noktalarına nasıl renk geldiği belliydi.

Kâğıdı yere bıraktı, sonra ani bir şiddetle Paloma'yı kolundan yakaladı ve beni ayağa kaldırdı. *"Bu senin için mi?"*

"Hayır!" Paloma ve ben hep bir ağızdan bağırdık.

"Sessizlik," diye tükürdü Doña Catalina bana. "Evimden defol git."

İçgüdüsel olarak bir adım öne çıktım, kendimi kuzenimle bize dişlerini göstermiş, saldırmaya hazır yılanın arasına sokmak istiyordum.

"Onu serbest bırakın," dedim. "Bunun onunla hiçbir ilgisi yok."

Doña Catalina bir adım geri çekildi ve Paloma'yı da kendisiyle birlikte ayağa kaldırdı.

Uzun boyluydu ve gözlerimin içine bakmakta hiç zorlanmıyordu.

"Bu kadar yeter." Sesi ölümcül derecede yumuşaktı. Paloma irkildi; Doña Catalina'nın uzun tırnakları kuzenimin derisine battı. "Hizmetkârlarımın önünde benimle tartışmaya ya da onları günaha teşvik etmeye hakkın yok. Bu Tanrı'nın unuttuğu yere ilk geldiğimde bir melez rahibin köylüler arasında yozlaşma anlamına geldiğini biliyordum, ama içki ve ahlaksızlık bekliyordum. *Bunu* beklemiyordum."

"Onların sağlıklarını ve ruhlarını koruyorum, hanımefendi," dedim küstahça. İncinmiş gurur beni kışkırttı, dilimi gevşetti. "Patronlarının ellerinde bu kadar acı çekerken bu kolay değil."

"Kocam hakkında bu şekilde konuşmaya nasıl *cüret* edersin?" dedi. "Bırak onu," diye tersledim.

"Sanmıyorum, Peder Andrés." Sonra yüzü değişti, duman gibi değişken. Öfke yüzünün narin hatlarını derinlemesine oymuş, dudaklarında nazlı, keskin bir gülümseme oynasırken güzelliğini acımasız bir şeye dönüştürmüştü. "*Git buradan*. Yoksa Peder Vicente'ye sadece arazime izinsiz girdiğini değil, köylüler arasında şeytani inançlar yaydığını da söylerim."

Bu, cevabımı dudaklarımdan çaldı. Peder Vicente beni mahkûm etmek için bir bahane bekliyordu ve ben de ihtiyacı olan tüm kanıtı yazılı hale getirmiştım. Yıllarca saklanmak için verdiğim mücadele boşa gidecekti; büyükannemden mahrum kalan köylüler benden mahrum kalacaklardı. Engizisyon merhamet ederse, Apan'dan uzaklaştırılacak ve kapsamlı bir yeniden eğitimden sonra başka bir yere atanacaktım. Değilse . . . Hapsedilebilirdim. İşkence görürdüm.

Paloma bir yılanın saldırısı kadar hızlı bir şekilde Doña Catalina'nın elinden kurtuldu. Kâğıdı ve bitki dolu bez torbayı kaptığı gibi kendini mutfığa fırlattı.

"Yapma!" Ağladım.

Paloma kurutulmuş otları ve kâğıtları ateşe attı. Korlar alevlendi, sıçradı ve yaptığım işin kanıtlarını çıra gibi yuttu. Doña Catalina sözüne sadık kalıp Peder Vicente'ye arazide bulunduğumu ve ne yapmak istediğimi söylese bile, ne onun ne de engizisyoncuların elinde beni mahkûm edecek bir kanıt olacaktı. Birkaç dakika içinde geriye sadece yanan otların havaya sinen keskin kokusu ve is kalacaktı.

Doña Catalina odayı geçti ve Paloma'nın suratına bir tokat attı.

Nefesim ciğerlerimi terk etti. Paloma, patronun karısının soğuk ve köylüler arasında seilmeyen biri olduğunu ima etmişti. Ana Luisa'nın ondan nefret ettiğini ve evin kontrolünü elinden almak için her şeyi yapabileceğini açıkça söylemişti. Şimdi nedenini anlıyordum. Paloma'nın neden ondan nadiren bahsettiğini, Mariana'nın neden ani hareketlerden ürktüğünü anlıyordum.

Aralarına daldım, öfke göğsümdeki mutfak ateşi gibi parlak ve aç bir şekilde sıçradı. Göğsümde kilitli tuttuğum kutu, bağları gevşeyene kadar gerildi; içinde yatan şeyin dalları dışarı sızdı ve tenimden ısı gibi dalgalandı.

"Ona dokunma," diye bağırdım.

Ateş benimle eşleşti, üzerimden yuvarlanmaya başlayan karanlığı yutarken yüksekleri yaladı. Doña Catalina'nın aydınlık gözbebeklerinde yansıyor cehenneme bir pencere açıyordu. O zaman ondan nefret ettim. Ondan, yaşayan herhangi bir varlığa karşı hissettiğimden daha kötü, daha yakıcı bir güçle nefret ediyordum.

"Gitmelisin," diye mırıldandı Paloma arkamdan. Ona baktım. Bir elini yüzüne götürmüştü, duruşunda yorgun bir teslimiyet vardı. "Git."

Ama onu böyle bir kadının ellerine bırakamazdım. Eşeklerini Doña Catalina'nın sahip olduğundan daha fazla utançla kırbaçlayan tlachiquerolar vardı. Paloma bu evde tehlikedeydi.

"Seni annene götüreceğim," dedim ona. "Benimle gel." "Kal," diye emretti Doña Catalina.

Kapıya doğru ilerledim ama Paloma beni takip etmedi.

Doña Catalina onu omzundan tutup benden uzaklaştırırken başını eğdi, elleri iki yanında gevşek duruyordu. Paloma, hareketin şiddetinden saç örgüleri sallansa da itiraz etmedi.

Bir kova soğuk suyla ıslanmış gibi öfkem bir anda söndü.

Öfkeme ve Doña Catalina'ya olan nefretime yenik düştüm. Ama şimdi bu yüzden acı çekecek olan Paloma'ydı.

"Evimden defol," dedi Doña Catalina. "Ve dua et de ziyaretinden Peder Vicente'ye bahsetmeyeyim." Yüzümdeki ifadeye bakarak ekledi: "Benim sözüme karşı seninki, Peder, sence o kimi dinler?"

Çaresizlikten daha acı bir taslak yoktur. Gururla başını öne eğmiş kuzenime bakarken boğazım düğümlendi.

Doña Catalina duraksamamı fark etti. Korkumun, tereddütümün, Paloma'nın acısının benim hatam olduğunu bilmekten duyduğum kederin kokusunu aldı. Vücudumun en hassas yerini buldu ve son darbesini indirdi:

"Seni San Isidro'dan sürüyorum," dedi soğuk bir sesle. "Eğer burada benim isteğim dışında bulunduğunu ya da Kızılderili hurafeleri getirdiğini duyarsam Paloma'yı Engizisyon'a veririm."

Sesindeki kendini beğenmişlik bana fiziksel bir darbe gibi çarptı. "Git Andrés," diye yalvardı Paloma. "Sadece git."

Sersemlemiş bir halde mutfak bahçesinin karanlığına çekildim, sonra topuklarımın üzerinde döndüm ve uzaklaştım. Paloma'ya acı çektirmiştim ve şimdi onu korumamın hiçbir yolu yoktu. Yarattığım hasarı düzeltmemin hiçbir yolu yoktu.

Tam olarak Titi'nin yapacağını yapmaya çalışmıştım ama . Paloma'yı tehlikeye attım. Mariana'ya yardım etmedim. Hepsini hayal kırıklığına uğrattım.

Hafif bir yağmur yağmaya başladı. Yanan yanaklarıma buz gibi çarptı, orada bulunduğu öfke gözyaşlarıyla karıştı. Tam ben çıkarken mutfak avlusuna kapüşonlu bir figür girdi; yaşlı Solórzano'nun kızı Doña Juana pelerininin kapüşonunu geri çekerek yağmurun altından bana baktı.

"Villalobos mu?" dedi, sesine gerçek bir şaşkınlık hakimdi. Soyadım canımı yakmıştı; yaşlı Solórzano, San Isidro'nun ustabaşısıyken babamı böyle çağırırdı. Yaşlı Solórzano bana ya da kardeşlerimden herhangi birine böyle seslenirdi. *Villalobos'un oğlu*. Sanki bir İspanyol ustabaşının bir çiftlik hizmetçisine zorla sahip olması ve onunla evlenmeye zorlanmasının mirasından başka bir kimliğimiz yokmuş gibi. Bu isim, Criolloların bu topraklar üzerindeki hakimiyetinin yaşayan, nefes alan bir yarasıydı. Böyle zamanlarda onu vücudumdan bir et parçası gibi sıyrıp yakmak isterdim. "Bu saatte burada ne yapıyorsun?"

Juana'nın bakışlarının, alnımdaki fırtına bulutlarından yumruklarıma kadar beni nasıl değerlendirdiğini görmekten çok hissedebiliyordum.

Ailem, Solórzanos'un Nueva España'da *olduğundan* bile daha uzun süredir bu topraklarda yaşıyordu. Evimden sürgün edilmek, ailemle iletişim kurmamın yasaklanması . . .

Juana'yı arkamda cevapsız bırakarak yanından geçip gittim. Hiçbir Solórzano'ya tahammülüm yoktu. Bu gece değil, gecenin içinde ilerlerken kaburgalarımın içini nefret kaplamışken değil. Solórzanolar'dan, Doña Catalina'dan nefret ederken. Paloma'yı tehlikeye attığım için kendimden.

Paloma burada güvende değildi. Bu canavarlarla değil.

Yapacağım son şey olsa bile ona, bu yere geri dönmenin yolunu bulacaktım. Hiçbir Solórzano beni evimden uzak tutamazdı. Kederim bu düşünceyi kristalleştirerek beyaz bir duaya dönüştürdü ve bir söz gibi kemiklerime işledi.

Tanrı yardımcım olsun, geri döneceğim.

BEATRIZ

MEVCUT GÜN

PALOMA'YLA yatak odamın dışındaki çalışma odasında bekledim. Çalışma odası hiç görmediğini düşündüğüm kadar çok insanla doluydu: Peder Andrés, José Mendoza ve Tulancingo bölgesinde düzeni sağlamakla görevli yerel askeri memur olan caudillo Victoriano Román. Kendilerini çağırdığımız saat göz önüne alındığında, ve adamları şaşırtıcı bir çabuklukla gelmişlerdi. Román'ın adamları şimdi arazide dolaşarak haydutlara dair kanıt arıyorlardı.

Doktoru da sormuştuk ama kasabada değildi. Karısı habercimize Hacienda Alcantarilla'da, Hacendado'nun ateşli hamile kızıyla ilgilendiğini ve neredeyse bir günlük mesafede olduğunu söyledi. En kısa zamanda bize gelecekti.

Paloma kapının girişinde duruyordu. Onun ısrarı üzerine gerçek kıyafetlerimi giymiştim ama ne saçıma dokunmuş ne de çorap ya da ayakkabı giymiştim: halının üzerinde gezinen ayaklarım hâlâ avludan gelen çatlak çamurla kirlenmişti.

"Doña Solórzano." Román yatak odasından beni çağırdı.

Şaşkınlıkla başımı kaldırdım. Paloma'nın kaşları endişeyle çatılmıştı. "Sana ihtiyaçları var," diye fısıldadı.

Bunu biliyordum. Yine de tereddüt ettim. Yatak odamın kapısından geçmek istemiyordum ama geçmek zorundaydım.

Boğazımdaki korkuyu yuttum ve odaya adım attım.

Andrés ve José Mendoza kapıya en yakın yerde, makyaj masamın yanında duruyordu. Román odanın uzak tarafında, onların karşısındaydı. Kaba ve otoriter bir tavırla duvarı işaret etti. "Bu pencere normalde geceleri açık mı bırakılır, doña?"

Gözlerimi ondan ayırmamaya çalıştım. Elimden geldiğince çabaladım. Ama isteğim dışında, sanki yerçekimi ya da dehşetin ağırlığı tarafından çekiliyormuş gibi, yatağa düştüler.

Rodolfo sırt üstü yatmış, çarşaflara dolanmıştı. Yüzü solgundu, gözleri açıktı, cam gibiydi ve tıpkı Ana Luisa'nınki gibi dehşetten donmuştu.

Ana Luisa gibi, o da ölmüştü.

Benzerlikler burada sona eriyordu.

Kan gömleğini ve çarşafları ıslatmış, sabahın ışığında kararmış ve korkunç bir hal almıştı. Yatağın ayak ucuna kadar ulaştı; yere döküldü. Hatta Román'ın durup cevabımı beklediği pencerenin altındaki alçı duvara kadar yayılmıştı.

Boğazı kesilmiş bir koyun gibi kulaktan kulağa kesilmişti. Kesiğin kırmızı kenarları ışıktaki saygısızca görünüyordu ama başımı çevirip bakamadım.

Yapamadım.

Rodolfo'nun başı kuş keskinliğinde bir hareketle yana döndü, gözleri bir o yana bir bu yana sallandı, taradı, sonra bana takıldı. Güzel bronz saçları yastığa doğru dökülürken, sırtı sanki göğüs kafesine bağlı bir iple kaldırılıyormuş gibi kamburlaştı.

Gözleri bana sabitlenmişti ama görmüyordu. Cam gibi ve boş. Sonra konuştu.

Daha doğrusu, bir şey dudaklarını canlandırdı ve onları sert, burkucu hareketlerle hareket ettirdi. Çıkan ses ona ait değildi, hatta bir erkeğe ait bile değildi. Bu bir kızın sesiydi, genç bir kadının sesi, öfkeyle tizleşiyordu.

"Cevap ver ona, sürtük."

Sessizlik kulaklarımda çınladı. Gözlerimi Rodolfo'dan ayırıp çılgınca Andrés'e baktım. José Mendoza. Román'a. Hepsi beklentiyle bana baktı.

Rodolfo'dan gelen sesi duymamışlardı. Onun başını öyle keskin bir şekilde hareket ettirdiğini görmemişlerdi ki, boynundaki kesiğin gevşek uçları canavarca bir ağzın dudakları gibi birbirlerine doğru kayıyordu.

"Cevap ver ona!"

Bakışlarım Rodolfo'ya geri döndü. O *sese*. Ölü, kaskatı olması gereken yüzü çarpıtan, kocamın yüz hatlarını düzensiz, spazm benzeri sarsıntılarla hareket ettiren o hareketler.

"Ona gerçeği söyle!"

Karanlık, görüş alanımın kenarları boyunca süzülüyordu.

Uzaktan, *bayılabileceği* sözlerini duydum; Andrés yanımdaydı, koluma girdi ve beni odadan dışarı çıkardı.

"Ona gerçeği söyle!"

Başka kimse o sesi duyamazdı. Sabahın soğuk ışığında, gözlerinin önünde gerçekleşmesine rağmen o hareketi de göremiyordu.

Beni merdivenlerden indirip olabildiğince hızlı bir şekilde ön kapıdan çıkaran, dizlerimin üzerine çöküp giriş merdivenlerinin yanındaki ölü çiçek yatağına kusarken yanımda diz çöken Paloma'ydı.

Burnuma asit kaçana ve gözlerim yanana kadar şiddetle kustum. Paloma gizli cebinden bir mendil çıkarıp yüzümü sildi, kendisi de durgun ve vakurdu. Beni merdivenlere geri götürdü ve yanına oturttu, üst kolumu sıkıca kavrayarak beni dik tuttu.

"Özür dilerim," dedim, mendili sıkı bir yumruk haline getirip ufalayarak.

Paloma kolumdaki tutuşunu bıraktı ve aynı sertlikte bir eliyle sırtımı ovdu.

Artık bizden birisin, demişti. *Sen de bizim gibi San Isidro'da sıkışıp kaldın*.

San Isidro dışında herhangi bir yerde olmaktan daha çok istediğim bir şey yoktu. Başkente dönmek, Tía Fernanda'nın kirli çamaşırlarını yıkarken ellerimi ve gururumu sıcak çamaşır suyuyla haşlamak istiyordum. En azından annem yanımdaydı. En azından mışıl mışıl uyuyordum. En azından ölüler geçtiğinde ölü kalıyorlardı.

Gözlerim yaşlarla doldu. Annemin aşk için evlenmem gerektiği konusundaki ısrarını ne kadar da küçümsemiştim. Pratik davranmakta, annemle babamınki gibi sevgi dolu bir birlikteliği taşrada bir mülk ve maddi güvence için feda etmekte haklı olduğuma ne kadar da ikna olmuşum.

Ama fedakârlığım bana ne kazandırdı?

Hacienda San Isidro. Delilik ve eziyet. Burayı onarmak için ne kadar uğraşırsam uğraşayım, başkentten ne kadar porselen ve cam gelirse gelsin, burası annem için asla bir ev olamazdı. Kemiklerindeki şeytanı kovmak için ne kadar şeytan çıkarma ayini yapılırsa yapılsın. Annem bu bahçeye asla çiçek dikmeyecekti, ne portakal ağaçları, ne cennet kuşları ne de hacendadoların akşam yemeğinde kendi mülklerine getirmeyi tartıştıkları zeytinler.

Lanetli bir yerdi.

Asla evi olamazdı.

Onun için değil. Benim

için de.

"Gitmek istiyorum," diye fısıldadım, başım ellerimin arasındaydı. "Gitmek ve asla geri dönmek istiyorum."

Paloma sırtımı ovmaya devam etti. "Nereye gitmek isterdin?"

"Hiçbir yerim yok." Bu gerçek göğsümü bir tlachiquero'nun palasının maguey'in kalbini açması gibi yarmıştı. Tek ve gerçek bir darbe, orada olduğunu bilmediğim bir parçamı koparıp attı. Bir şekilde Mamá'yı sonunda her şeyin yoluna gireceğine ikna edebileceğime dair bir umut.

"Ailenin seni almayacağından emin misin?" Paloma yumuşak bir sesle sordu.

Başımı salladım. Bırakın beni, annem mektuplarımı bile almazdı. Belki de bunu hayır olarak yorumladı, emin değildim, çünkü konuşmaya devam etti. Sözleri rahatlatıcı bir ağırlık taşıyordu. Belki de Andrés'in sesinin yatıştırıcı, manyetik niteliği bir cadının gücünün izi değil, daha ziyade aileleri.

"İşler sarpa sardığında sahip olduğumuz tek şey ailedir," dedi. "Andrés'in burada olmasına sevindim. Biliyorsun ... çok uzun zamandır yoktu." Bir an geçti, söylenmemiş sözlerle ağırlaştı. Acıyarak burnumu çektim ve onun mendiliyle burnumu sildim. "Onu bize geri getirmen iyi oldu. Ona ihtiyacımız var."

"Biliyorum," dedim. Gözyaşlarım yüzünden kelimeler genizden geliyordu.

Paloma, "Onun dönüşü pueblo arasında size büyük saygı kazandırdı," diye ekledi. "Bu kolay kazanılan bir şey değil. Solórzanos'lara, hele de başkentten getirdikleri eşlerine karşı pek sevgimiz olmadı. Özellikle de sonuncusu Andrés'i sürgüne gönderdiğinde."

"Ne oldu da sürgün edildi?" Odaklanacak bir şey bulduğum için şükrederek sordum. Annemin benden gelen mektupları geri çevirmesi fikri dışında herhangi bir şeye.

Paloma bahçeye baktı. Sis dağılmıştı ama gün griydi ve gün ışığında çiçek tarhları özellikle cansız ve terk edilmiş görünüyordu. Her ne kadar o bir hizmetçi, ben de patronun karısı olsam da, bu onun benim de ondan daha fazla hak sahibi olduğum anlamına gelmiyordu. Başka zaman olsa geri çekilirdim. Etrafında bir kefen gibi asılı duran hüzne saygı duyardım.

Ama derin bir sezgi, belki de korku, hatta belki de dehşet bana şunu söyledi bilmek zorundaydım.

"Ne oldu?"

Burnundan derin bir nefes aldı ve barajı patladı:

"Size patronun evde çalışan birine tecavüz ettiğine dair söylentiler duyduğumu söylemişim. Bu bir yalandı. Mariana bana böyle bir şey olduğunu *söyledi*, sonra da hamile olduğunu söyledi. Çok korkmuştu. Andrés'ten yardım istedim. Titi. . . Yani büyükannemizin pek çok tedavisi vardı ve ona hamileliği sona erdirecek tedaviyi öğrettiğini biliyordum. Guadalajara'dan yeni dönmüştü. Sanırım orada engizisyonla karşılaştı, korkmuştu. Ama onu bunu yapmaya ben zorladım. Doña Catalina onun bana tedaviyi getirdiğini gördü. Onu tehdit etti. Onu kovdu. Sonra da bana düşman oldu." Zorlukla nefes alıyordu, çok hızlı konuşuyordu. "Birbirimizin arkasını kollarız. Bu şekilde hayatta kalırız. Ama ben-" Nefesi kesildi; gözyaşları sabahın gri ışığını yansıtarak gözlerini camlaştırdı. "Çok acımasızdı. Bana piçlere müsamaha göstermeyeceğini söyledi ve tedavinin kimin için olduğunu söyleyene kadar beni dövmeye devam etti. Mariana bunu yapmazdı. Mariana benden daha güçlüydü. Ama pes ettim ve bir hafta sonra Mariana *öldü*. Doña Catalina ona, hiç misafirimiz olmamasına ve o odayı kimse kullanmamasına rağmen, resmi yemek odasındaki çıkıntıya şamdanları çıkarmasını emretti. Mariana düştüğünde sadece Doña Catalina oradaydı ..." Sesi çatallaştı. "Onu Doña Catalina öldürdü, bundan eminim ve *hepsi benim suçum*."

Hıçkırıklar onu ele geçirdi. Bana doğru eğildi; bir kolumu omuzlarına attım ve ona sıkıca sarıldım. Bulutlar dağılmamıştı ama gökyüzü aydınlanıyordu. Eğildim

yüzüm ona dönüktü. Bizi uzaklara götürmek, onu kaldırıp yanımda bir yere, buradan başka bir yere götürmek istedim.

Ama gidecek hiçbir yer yoktu. Sığınacak bir yer yoktu. Huzur bulacak bir yer yoktu.

Paloma yavaşça nefesini tuttu. Burnunu çekti. "O kaltak hak ettiğini buldu," diye fısıldadı.

Kaskatı kesildim. "Tifüsten öldüğünü sanıyordum," dedim yavaşça, sesim Tía Fernanda'nın bir zamanlar arkamdan kötü niyetle fısıldadığı sözleri yankıladığı için uzak geliyordu.

Paloma başını kaldırdı. "Kim tifüsten ölmüş birini *Duvar* mı?" diye bağırdı.

Juana, Juana . . .

Kuzey kanadındaki yıkık duvardan kafatası bana doğru sırtıyor, fazla geniş gülümsemesi ve çarpık, kırık boynuyla benimle alay ediyordu. Juana'nın duvarda birinin gömülü olduğunu düşündüğüm için benimle alay ettiğini düşündüm ve beni serbest bırakarak kuzey kanadının soğuk karanlığına geri düştüm.

Nasıl isterseniz, Doña Beatriz. Senin sözün patronun sözüdür.

Juana benden nefret ediyordu çünkü onun otoritesini tehdit ediyordum. Ben kardeşinin karısıydım, San Isidro krallığındaki gücünün bir kontrolüydüm. María Catalina'dan da nefret ediyor olmalıydı çünkü o da Rodolfo'nun, Juana'nın ayrıcalıklı ve özgür yaşamının bir yalandan ibaret olduğunun simgesiydi. Her şey bir anda elinden alınabilirdi.

Çünkü Juana bir piçti.

Rodolfo bu sırrı sakladı. Ona olan yersiz sadakati ya da kendi gururu yüzünden kimseye söylememişti. Bana bile. Ve ona hak ettiğine inandığı gibi davranmakla tehdit ettiğinde, onu evlatlıktan reddetmekle tehdit ettiğinde ...

Rodolfo'yu öldüren ev değildi. Ana Luisa gibi değil, hayır. Soğuğu hiç hissetmedi, hayalet görmedi ya da ahenksiz kahkahalar duymadı, çünkü ev - María Catalina- Rodolfo'yu seviyordu.

Ama Juana?

Juana onu öldürdü.

Maria Catalina'yı da aynı nedenlerle öldürmüş olmalı. Onu *duvara* gömen oydu, suçunun kanıtlarını örtbas etti ve

kardeşine capilla'nın arkasındaki mezarı gösteriyordu.

Avlu kapısının ötesinden bağırışlar ve hızlı ayak sesleri geliyordu. Paloma ve ben başımızı kaldırdığımızda Juana, yanında Román'ın iki askeriyle açık kapıda belirdi.

"İşte orada!" diye bağırdı, sesi ağlamaktan perişandı. Mükemmel bir ıstırap portresiydi, saçları kirlenmiş ve gözyaşlarına boğulmuş yüzüne dağılmıştı. Adamlar koşmaya başladı, bana ve Paloma'ya saldırdılar.

Farkına vardığımda sanki dünya yavaşladı ve sessizleşti. Caudillo ve adamlarının bu kadar çabuk gelmelerinin nedeni : çoktan yola çıkmışlardı. Çünkü Juana onları çağırmıştı.

Paloma irkildi ve ayağa fırladı. Ama nereye kaçacaktı?

Yürümeyi bıraktığında Juana'nın iş elbisesinin temiz etekleri bacaklarının etrafında dönüyordu. Bir parmağını kaldırıp beni işaret etti.

Paloma kolumu tutup beni ayağa kaldırmaya çalıştığında bile olduğum yerde donup kalmıştım. Juana gözlerimle buluştuğunda kanım dondu: Bakışlarında beni süngü gibi delip geçen bir sertlik vardı.

Bunu planlamıştı.

"Kardeşimi öldüren kaltak bu," dedi.

ANDRÉS

José Mendoza'nın evinin ORTAK ODASINA GİRDİM. Ocağın önündeki alan dört adımdan daha geniş olmamasına rağmen, bu dört adımı ileri geri yürüdüm, ileri geri, sanki bu hareket tek başına sorunlarımızı çözebilecekmiş gibi umutsuzca.

Mendoza ve Paloma masadaki tahta sandalyelere oturmuş, benim kaldırım taşlarını aşındırmamı izliyorlardı. Sonra anlam veremediğim bir bakış attılar. Paloma ve Mendoza birbirlerini iyi tanıyorlardı. Paloma ustabaşının kızlarıyla arkadaş olmakla kalmamış, patron başkentteyken onun himayesine girmişti. Ona kalacak bir yer teklif etmesine sevinmiştim; Tía Ana Luisa'nın ani ölümüyle hâlâ kendi evinde tek başına kalamayacak kadar sarsılmıştı. Gelgit değişmiş ve dünya tersine , kararlılığı ve bilgeliği için ona başvurdum.

Doña Juana, Beatriz'i Rodolfo'yu öldürmekle suçladı. Ev hapsine alındı. Caudillo Victoriano Román evin anahtarlarını Juana'ya bıraktı ve Apan'a dönerken iki adamıyla birlikte nöbet tuttu. Hapishanenin durumunu kontrol etmesi gerektiğini söyledi. Savaş sırasında Apan'ın eteklerindeki bu küçük hapishane yakalanan isyancılar için bir ara istasyon olmaktan öteye gidememişti; hücrelerinden sürüklenip şafak vakti alçı duvarlara vurulmadan önce çatısı altında sadece birkaç saat geçiriyorlardı. Şimdi ise kasaba sarhoşları ve ara sıra haydutları tarafından dolduruluyordu;

Görünüşe göre, toprak sahibi sınıfın bir üyesini, bu kişi cinayetle suçlansa bile, onların arasına yerleştirmek uygunsuz olacaktır.

Bunu duyduğumda içimi öfke kapladı. Masum bir kadına karşı yapılan bu korkunç suçlamalar *uygunsuzdu*.

"O yapmadı," dedim beşinci kez. "Bütün gece şapeldeydi. Biliyorum. Onunlaydım." Bunun üzerine Mendoza ve Paloma birbirlerine ikinci bir bakış fırlattılar. Olduğum yerde durdum ve toparlayabildiğim tüm dürüstlikle onlara bakmak için döndüm; bu, din adamları tarafından çokça uygulanmış ve mükemmelleştirilmiş bir beceriydi. En iyilerinden öğrenmiştim. "*Dua ettik*. Ağlayarak evden kaçtı, biz de dua ettik. Bütün gece. Ve sonra, Paloma'nın dediği gibi, şafakta eve döndüğümüzü gördü."

Mendoza şapkasını kuzenimle arasındaki masanın üzerine koydu ve elini yıpranmış yüzünde gezdirdi. "Sana inanıyorum Peder," dedi. Bana böyle seslendiğini duymak çok garipti. Mendoza huysuzdu ama kaba değildi; köyün çocuklarına sevgisini ifade etmenin başlıca yolu onlara *malcriados* demektir. Papaz okuluna gitmeden önceki hayatım boyunca onun için sadece *chamaco* idim. Bir yanım hâlâ bana böyle hitap etmesini bekliyordu. "Ama *capilla*'ya gitmeden önce onu öldürmüş olamaz mı?"

Yatak odasındaki sahneyi hatırlayarak ürperme isteğimle savaştım. "Kan miktarını gördün," dedim. "Sırılsıklam olmuş olmalı. Ve beyaz giyiyordu!" diye haykırdım. "Beyaz bir gecelik. Üzerinde avludan gelen çamur vardı ama kan yoktu. Paloma gördü. Mendoza kasabaya gittiğinde üstünü değiştirmesine yardım etmedin mi?" Cevap bekleyemeyecek kadar heyecanlı bir şekilde devam ettim. "Eğer bizim muhafızları gizlice geçip elbiseyi alabilirse, bu onun masumiyetinin kanıtı olur."

"Peder." Mendoza şakaklarını ovuşturdu. "Bu zaten yapılmış olan şeyi değiştirmeyecek."

"Bunu nasıl söylersin?" Beatriz'i güvende tutacağıma söz vermiştim ve bunu başarana kadar durmayacaktım. Göğsümün derinliklerinde bağlı olan karanlık, zincirlerini zorlayarak uyum içinde mırıldandı. "Gece evden kaçan birini gördüğünü söylemiştin. Üzerinde hiç kan görmedim, bütün gece yanındaydım ve sabah onu eve geri getirdim. Tanıklarımız var! Kanıtımız var!"

Mendoza başını kaldırdı. "Ama bizim sözüme karşı Bayan Juana'nın sözü," dedi. "Bunu söylediğim için beni bağışlayın Peder, ama onların gözünde ... sizin sözünüz de en az bizimki kadar geçerli."

Onların gözlerinde. Caudillo' gözleri, bir yargıcın gözleri, hacendados'un gözleri . Beni, kuzenimi, arkadaşımı inceliyorlardı. Kim olduğumuzu inceliyorlardı. Ne olduğumuzu. Kast sistemi elbette kaldırılmıştı ama başkent dışındaki mahkemeler her zamanki gibi çalışmaya devam ediyordu: yasal olarak Juana gibi bir criolla'nın sözü mahkemede hala iki Indio'nun sözüne bedeldi. Hacienda işçilerinin hacendadolarına karşı sözleri? Değersizdi. Benim gibi düşük rütbeli bir mestizo cura'nın sözü?

Yeterli değil.

"Ben yine de öne çıkacağım," dedim.

Ama ben konuşurken aklım Juana'daydı. Başka bir kanıt beklememişti. Belli ki bu trajediden yararlanmaya ve Beatriz'den kurtulmaya karar vermişti.

Yoksa o mu tasarlamıştı?

Piç, dedi Rodolfo dün gece. Juana'yı evlatlıktan reddetmekle tehdit etti. Şimdi ölmüştü. Tüm mirasına konacak olan kadın onu öldürmekle suçlanıyordu. O halde San Isidro'da dökülen kandan kim kârlı çıkacaktı?

"Doña Juana'nın bir piç olduğunu biliyor muydun?" Mendoza'ya aniden sordum.

Paloma'nın nefesi kesildi. Mendoza gözlerini kocaman açarak başını kaldırdı. "Affedersiniz, Peder.

Ne *oluyor* be?"

"Rodolfo'nun dün gece onunla bu konuyu tartıştığını duydum," dedim. "Ne zaman?" Paloma söyledi. "Ben bir şey duymadım."

"Yeşil salonun dışında, yemekten sonra," dedim. "Çoktan gitmiş olmalısın. Ona piç dedi, babalarına benim babam dediği için bağırды. Sonra da uslu durmazsa yaşlı Solórzano'nun mirasından hiçbir şey alamayacağını söyledi. Ve şimdi ..." Sözlerimi imalı bir şekilde sonlandırdım.

Sessizlik odanın üzerinde bir gibi asılı duruyordu. Mendoza usulca küfretti.

"Şantaj," dedi Paloma, kararlı bir ifadeyle. "Ona şantaj yapacağız. Suçlamasını geri çekmesini sağlayın, yoksa tüm hacendadolarına onun bir

Piç kurusu. Bir yerlerde seve seve soyundan gelecek ve toprağı ondan alacak kuzenleri olmalı."

"Fena fikir değil Palomita," dedi Mendoza. "Ama kanıta ihtiyacın var ve gerçeğı bilen adam öldü. Yaşlı Solórzano'nun belgelerini incelersem ..."

Tanrı bizi affetsin, diye düşündüm elimi çenemde gezdirirken. Şantajdan, piçlerden ve ölülerden kağıt çalmaktan bahsediyorduk.

"Bunların hepsi evin içinde olmalı," dedim.

"Carajo," dedi Paloma ve benim azarlayan bakışlarımı tamamen görmezden geldi.

"Bu gece eve gideceğim," dedim. "Kağıtları bulacağım ve şafağı kadar kalacağım."

"Delirdin mi sen, chamaco?" Mendoza bağırdı. "Şu ev!" Haç çıkardı.

"Doña Beatriz'i gece karanlığından sonra orada yalnız bırakmayacağım," dedim.

Nedenini açıklamaya gerek yoktu. Köylülerin evi görmezden geldiklerini görmüştüm. Bunu hissedebiliyorlardı. *Biliyorlardı*. Juana'nın evi terk etmesinin nedeninin sadece para, savaş, misafir ve aile eksikliği olmadığına dair söylentiler vardı. Bunun ona bir şey yaptığını biliyorlardı: Juana her zaman dik başlı, neredeyse huysuz biriydi ama şimdi içinde paramparça olmuş bir şeylerden bahseden bir vahşilik vardı.

Bir şeyler duydu, hatta belki de gördü. Dün gece içkisini alış biçiminde bunu gördüm. Babam da sesler duyduğunda böyle içerdi.

Doña Catalina'nın zalimliği evin kirislerine hapsolmuş, nefreti tarafından evin duvarlarına bağlanmıştı. Onun özü hastalıktı ve ev onunla birlikte içten dışa çürüyor, iltihaplanıyordu. Temeli zehirliyor ve hastalık gibi yayılıyordu. Duvarlarından yayılan şey, güç ve zehirle büyüyen bir fırtınaydı. Serbest bırakıldığında, duvarlarının içindeki herkes zarar görebilirdi.

"Korkuyorum..." Nefes aldım ve nefesimi sertçe dışarı verdim. "Evin Bayan Beatriz'i öldürmeye çalışmasından korkuyorum."

"Sen doğru için olmak Korkuyorum." Paloma dedi.

"Ama sen bir şey unutuyorsun."

"Bu da ne?"

Gözlerimin içine baktı, ağzı sert bir çizgi halindeydi. "Juana önce onu öldürebilir."

BEATRIZ

Rodolfo'nun cesedi yatak odamdan çıkarılırken beni bir depoya kilitlediler. Bileklerim iple bağlanmıştı. Kendimi yere bıraktım, dizlerimi göğsüme doğru kıvrıdım ve karanlıkta ileri geri sallandım. Açlık karnımı kemiriyordu; bütün gün bir şey yememiştim, Andrés'in capilla'da bana sunduğu bardaktan beri su da içmemiştim. Yiyecek eksikliği başımı döndürüyor ve ellerimin titremesine neden oluyordu.

Ev, bir çingiraklı yılanın tüm şefkatiyle etrafımda kıvrıldı. İğrenç nefesi kollarımda geziniyor, boynuma dolanıyordu. Çok yakındı. Çok havasız.

Hayaller zihnimi işgal etti. İlk başta perdelerin arasından geçen eller gibi ittiler: meraklı ve kavrayıcı, bir düzine ya da daha fazlası, ritimleri yatak odamın kapısındaki yumrukların gürültüsü kadar öngörülemezdi. Ancak beni ele geçirme yetenekleri nihayetinde kalın kumaş tarafından köreltildi.

Ellerinde pençeler çıktı. Uzun, et renginde pençeler. Perdeleri, *onunla aramdaki* bariyeri kesip geçtiler, savunmamı şeritlere ayırdılar. Etime battılar, bana ait olmayan görüntüleri zihnime zorladılar:

Juana'nın yüzü üzerimde belirdi: kalavera beyazı, ayak sesi bir pumanınki kadar yumuşak, karanlığın içinden belirdi. Burun deliklerimde alkolün yakıcılığı. Çatıdaki yağmurun sabit ritmi. Duman çiçekleri; Juana'nın yüzünün solması. Onun tarafından çembere alınmış, kapana kısılmış gibi hissettim. I

Benden hoşlanmadığını, hatta bana kızdığını, o geceki tartışmamızın hararetli olduğunu biliyordu, ama bu-

Karanlıkta çeliğin parıltısı. Bir kez, iki kez. Tekrar. Boğazımda, göğsümde bir acı. Ekşi bir baş dönmesi. Düşme hissi; mide bulandırıcı bir çatırtı. Sadece yağmurun gök gürültülü davul sesiyle bölünen karanlık.

Onları uzaklaştırmaya çalıştım. Bunlar *benim* anılarım değildi. Metalik tınıları başka birinin korkusuydu. *Dışarı* at, dedi Andrés. Ama evin pençeleri beni çok sıkı tutuyordu, iğne uçları boğazımın etine diş gibi . Zihnimin kırılğan kılıfını çatlatıyor ve daha derine, daha derine, daha derine batıyordu.

Ana Luisa'nın sesi karanlığı yarararak geldi.

Çok erken davrandın, Juana, dedi. Plan bu değildi.

Uzaktan bana odaklandı, yüzünün her çizgisine iğrenme kazınmıştı. Benden nefret ediyordu, biliyordum.

Su baskını nedeniyle kazı yapamıyoruz, dedi. Bu imkansız.

Onu nereye saklayacağız?

Juana karanlığın içinde cisimleşti. Bronz saç halesi; bir yanağında parlak kırmızı bir sıçrama.

Kuzey kanadının yıkık duvarı, dedi, sesi düz ve kararlıydı. Bugün tamir ediyordum, diye ekledi. Harç hala ıslak.

Uzaktan Ana Luisa'nın başını gördüm ve sesini duydum; kelimeleri çıkaramıyordum. Düşüyordum, düşüyordum ...

Taşa çarptım. İki kişi tarafından sürükleniyordum, biri her iki kolumu çekiyordu, kaldırım taşları yanağımın derisini soyuyordu. Nefes nefese kaldım; tuğla tuğlaya sürtünüyordu. Tuğla tuğlaya, tuğla tuğlaya . . .

Juana, Juana. Senin ne olduğunu biliyorum, Juana. Rodolfo'yu katlettiğini biliyorum Juana. Gırtlığını elimle parçalayacağım.

Dişler. Seni yumurta gibi kıracağım. Çenemde öğüteceğim sefil kemiklerinizi. Etini lime lime edeceğim. Juana, Juana. . .

Sessizce hıçkırarak ileri geri sallandım. Halüsinasyon görüyordum. Günün aydınlığında aklımı kaybediyordum. Gölgeler uzadığında, güneş battığında ... Evde bir gece daha hayatta kalabilecek gücüm olup olmadığını bilmiyordum.

Karanlığın içinden sesler yankılandı. Erkek sesleri. Gerçek, ölümlü sesler, nefes alıp verdikçe yükselen ve alçalan ritimlere, başlayıp duran yankılara sahip.

Ve Juana'nın sesi.

Ani bir ışık seli beni kör etti; irkilerek ondan uzaklaştım. Ellerim bağlı olduğu için kendimi tutamadım, neredeyse dengemi kaybediyordum. Caudillo'nun adamları kapıyı kırarak açmışlardı. Biri beni bağlı bileklerimden yakaladı ve ayağa kaldırdı. Eğer yüzümün gözyaşlarıyla dolduğunu gördülerse, deliliğin dehşetiyle nasıl titrediğimi gördülerse, umursadıklarına dair hiçbir işaret vermediler. Beni koridordan aşağıya, kuzey kanadının soğukluğuna daha da yaklaştırdılar. Kalbim kaburgalarımın çarpıyordu. Tanrım, eğer beni oraya götürüyorlarsa, şimdi beni vurmaları için yalvarmalıydım. O soğukla, karanlıktaki kırmızı parıltıyla yüzleşemezdim.

Merdivenlere döndüler.

Topuklarımı sıktım; beni ileri doğru çektiler. Acı kollarımı ve omuzlarımı yakıyordu.

"Beni nereye götürüyorsun?" diye sordum.

Cevap vermediler. Çok geçmeden fark ettim: Juana çalışma odasının kapısında, elinde anahtarlarımla bekliyordu. Sabırsızca ayağını yere vuruyordu.

"Benim biliyorsun."

"Senden bu kadar yeter," dedi. "Kardeşimin anısına daha fazla hakaret edilmesine müsamaha göstermeyeceğim."

Gözünden bir damla yaşı siler gibi bir hareket yaptı ve caudillo'nun adamlarına döndü. "Kızgın, biliyorsun," dedi o kadar tatlı bir sesle ki, hareketlerini izlemeseydim onun sesi olduğunu anlayamazdım.

dudaklar. "Peder Vicente'ye sorun, o gerçeği biliyor. Bu evin ele geçirilmiş olduğunu düşünüyor."

Bu harekete inanamadılar. Juana Solórzano'yu tanımıyorlar mıydı? O kurban değildi. O çürümüştü, bu evi karartan kötölük kadar çürümüştü.

Adamlardan biri, sesinde endişeli bir tonla, "En iyisi uzaklaşın, Doña Juana," dedi.

Juana saçının bir tutamını kulağının arkasına sıkıştırdı. Saçları kirliydi, evet, ama giysileri tertemizdi.

Yatak odasının kapısı kapalı olmasına rağmen hâlâ kasaplık kokusu alabiliyordum. Zihnimin gözünde tek görebildiğim kandı. Döşeme tahtaları, duvarlar. Çarşaflar. Kopal buhurdanım ve mumlarım oradaydı -önümüzdeki gece için ihtiyacım olacak şeyler- ama buna cesaret edemedim. Tekrar kusacağım korkusuyla yüzümü başka tarafa çevirdim.

Juana bir canavardı. Kalçasında benim anahtarlarım olan, caudillo'nun adamları odadan çıkmak için dönerken bana sevinçle bakan yaldızlı bir canavar.

Kapı kapanana kadar ona baktım, onu kırmızıya bulanmış, Rodolfo'nun kanının yüzünden aşağı damladığını ve elbiselerine sıçradığını hayal ettim. Çığlık atmak istedim.

Slam.

İrkildim. Kilidin dili kayarak kapandı. Bir anahtar şıngırtısı; merdivenden inen ayak sesleri.

Yalnızdım.

Masanın üzerine bir tabak soğuk tortilla bırakılmıştı. Midem guruldadı. Ya zehirliyseler? Juana'nın böyle bir şey yapacağını düşünmezdim. Yemeğe ters ters baktım. Öyle olmasa bile, Rodolfo'nun öldüğü yere bu kadar yakın bir yerde yemek düşüncesini midem kaldırmıyordu. Hele de yan odadan gelen kan kokusu hâlâ havadayken.

Çalışma odasının uzak tarafına, yatak odasının kapısından uzağa geçtim. Halı çıplak ayaklarımın altında nemliydi. Bu sabah erken saatlerde değildi. O zaman da yalın ayaktım, fark ederdim.

Gözlerimi kısarak tavana baktım. Sızıntı var mıydı? Varsa bile önemliydi: halı ıslanmıştı, odanın bu tarafındaki zemin karanlıktı

ve kaygan . . .

İçime çektim ve kokunun şiddetinden burnum kırıştı. *Alkol*. Bu bana Juana'yla mezcal içtiğimiz geceyi hatırlattı, o gece ekşi bir baş ağrısıyla uyanmıştım ve evde bir şeylerin ters gittiğini biliyordum.

Ne kadar uzun zaman önceydi.

Kaşlarımı çattım. Bildiğim kadarıyla Rodolfo mezcal içmemişti -ama yine de bilmiyordum.

Ve asla . O gitmişti.

Bu garip bir farkındalıktı. Ne o sabah onu bulduğumda ne de gün boyunca herhangi bir noktada aklıma gelmemişti. Batıya bakan pencerelerden gelen ışığın rengine bakılırsa öğleden sonraydı. Saatler geçmişti. Ve hala-

Rodolfo ölmüştü.

Tanıştığımızda onu önemsiyordum. Ona ve savunduğu her şeye açtım. Bu açlık, son haftalarda onun zalimliğini ve ikiyüzlülüğünü öğrendikçe korkuya ve tiksintiye dönüştü. Ama o ölmüştü. Bir yuva hayalim kadar ölü.

Şimdi beni ne bekliyordu? Hapishane mi? Akıl hastanesi mi? Sözde suçum için idam mı? Bu düşünce kalp atışlarımı hızlandırdı. Dökülen alkolün buharı başımı döndürüyordu ama en azından Rodolfo'nun ölümünün kokusunu maskeliyordu.

Göğsü kalktı; başı döndü. Dudaklarının titremesi ve cam gibi gözlerinin keskin hareketleri... bunlar zihnime kazındı, herhangi bir kâbustan daha güçlü bir şekilde orada yandı. Andrés, Caudillo ve José Mendoza bana bakıyorlardı, tamamen göremiyor ve duyamıyorlardı.

Ona gerçeği söyle, dedi o boğuk ses.

Gerçek şu ki Juana onu öldürdü. Juana yoluna çıkan herkesi öldürdü. Ve kazanmıştı. Timsah gözyaşları ve bir Hacendado'nun kızı olarak otoritesiyle kazanmıştı. Adamlara deli olduğunu söyledi.

Gerçek şu ki kızgındım.

Andrés çok geç gelmişti. Daha onun varlığından bile haberim yokken, onun hakkında hiçbir şey bilmiyorken, ev zihnimi çatlattı ve porselen gibi paramparça etti.

cadı evi kötü niyetten arındırabilir.

Dışarı atın.

Yapamazdım, şimdi olmaz. Belki de hiç yapamadım. Savunmasızdım, olgunlaşmıştım ve karanlıkta kırmızıyı gördüğüm ilk geceden beri lanetlenmiştim. Ev, eşiğinden geçtiğim anda beni av olarak tanıdı ve şimdi beni yiyip bitirecekti.

Gözlerimi kaldırdığımda duvarda babamın haritasını gördüm. Onu haftalar önce, Rodolfo'nun başkente gittiği gün masamın üzerine ilıştirmiştim. Kuzey kanadı ve yeşil salonla o kadar meşguldüm ki, ipeklerimin kanla kaplı olduğunu fark ettiğim günden beri bu oda hakkında pek düşünmemiştim. Juana'yla birlikte vakit geçirdiğimiz tek an buydu.

Görünüşe göre, bu onu benden gerektiğine ikna etmek için yeterliydi.

Gözlerim yaşlarla doldu. Neyi yanlış yapmıştım? Hiçbir şey. Neyi doğru yapmış olabilirdim? Hiçbir şey. Rodolfo'yla evlendim ve muhtemelen bu mülkü Juana'dan miras alacak varisler doğuracaktım. Belki de onun için kanlı canlı bir insan bile değildim: İsteddiği, kendisine ait olduğuna inandığı şeyi elinden alan ağabeyinin bir sembolüydüm sadece.

Ben de aynısını özlememiş miydim? Bir çiftlik bunu temsil etmiyor muydu? Rodolfo'nun parası Tía Fernanda'nın aşağılanma saltanatından kurtuluştı. Hiç tanımadığım akrabalarımın vefasız iyiliğine çaresizce bel bağlamaktan kurtuluştı. Özerkliğimi güvence altına almak için evliliğimdeki her türlü aşk umudunu feda etmiştim.

Juana, María Catalina'yı feda etti. Kardeşini feda etti. Eğer işine yarayacağını düşünürse benim de kanımı dökeceğinden hiç şüphem yoktu.

Karşı koymak zorundaydım.

Kan döküldüğünde ve tüfekler ateşlendiğinde pes etmeye hazır olan annem değildim. Hayır. Ben bir generalin kızıydım.

Ama çok, çok yorgundum.

Masaya gidip sandalyeyi tekmelediğimde ayaklarım ıslak halının üzerinde ezildi. Babamın haritasının altına oturdum ve dirseklerimi masaya dayadım. Kollarım ağrıyordu, bileklerim ağrıyordu. Boğazım safradan yanıyordu ve

Ağzımın tadı ekşiydi. Başımı masanın üzerine koymak istedim. Ama bunu bile yapamadım. Ellerim bağlıydı ve uyuşmaya başlamıştı.

Odadaki gölgeler uzuyordu. Gözlerim yaşlarla doldu.

Alnımı ellerimin üzerine koydum, pozisyonum dua etmeye o kadar benziyordu ki dün gece şapeldeki Andrés'in görüntüsü aklıma geldi.

Kaç kez rahiplerin kürsülerinden dua hakkında nutuk çektiklerini duymuş ve inanmayarak sözlerin üzerimden akıp gitmesine izin vermişim? Onlara hiç güvenmemiştim. Tanrı'nın varlığına hiçbir zaman gerçekten güvenmemiştim. Yine de birkaç hafta önce, ruhların varlığına asla inanmadığımı söyleyebilirdim.

Ya da cadılar.

Bana yardım et, diye dua ettim. Bana savaşıacak gücü ver.

Tespih çekmeye başladım. Kendimi kelimelerle korumak için bir bariyer inşa ettim, onları aşılmaz bir etek gibi, taşlar gibi, evi uzak tutmak için herhangi bir şey gibi etrafıma katladım. Ne zaman nerede olduğumu unutsam, Andrés'in sesinin bir sonraki Meryem Ana duasının sözlerine başladığını düşündüm. Zihnimin bir oyunuydu, öyle olduğunu biliyordum ama sesim kısılıp çatladığında fısıldayarak takip ettim. Sonuna ulaştığımda tekrar başladım.

Bir tespih süresi daha boyunca ev sessizdi.

Güneş battı, sönmekte olan ışığı karanlık fırtına bulutlarının arasından süzüldü. Karanlık derinleşti, maviden griye ve nihayet siyaha dönüştü. Uzaktan gelen bir gök gürültüsü.

Soğuğu hissetmeden önce duydum. Döşeme tahtalarını pençeler gibi sıyrıyordu, ses kulaklarımdan çok dişlerimde titreşiyordu: metal metale, cam cama çarpıyor gibiydi.

Başımı kaldırdım.

Kan akıyordu. Ellerim uyuşmuş ve kansızdı. Açlık başımı döndürdü, bacaklarımdaki gücü emdi ve onları titretti.

Soğuk ayak bileklerime dolanıyor, baldırlarımdan yukarı kıvrılıyordu.

Ayağa fırladım. Halı rutubetliydi, ayaklarımın altında eziliyordu. İstemedenden de olsa, o sabah yatak odamdaki çarşaflar gibi kana bulandığını hayal ettim.

Beatriz. Bir fısıltı, kız gibi ve hafif.

Dışarı atın.

Karanlık odayı doldurdu, çatırdadı ve potansiyel ile çatırdadı. Yakılmaya hazır bir çıra gibiydi.

Işık. Yatak odamda mumlar vardı, bunu biliyordum. Ve kopal. Ama yatak odasına girmem gerekiyordu.

Kalbim bu düşünceyle kendi içine kıvrıldı.

Yapamadım. Evin derinliklerinde bir kapı çarptı.

"Hayır," diye fısıldadım. "Hayır, çok yorgunum."

Sesim çatallaştı. Uzun bir an geçti. Omuzlarım gergin, ip gibi gergindi. Bir sonraki kapı çarpmasına hazırdım.

Hiç gelmedi.

Onun yerine bir davul sesi başladı. Önce belli belirsiz, uzaktan, evin uzak tarafından geliyordu. Başka bir gök gürültüsü olduğunu düşündüğüm kadar uzaktı. Ama hiç bitmedi. Sanki binlerce ağır parmak hızlı ve şiddetli bir şekilde art arda vuruyormuş gibi, ahşap döşeme tahtalarının üzerinde bir davul sesiydi. Ses evin kuzey tarafına doğru ilerledi, büyüdü, daha da yükseldi, o kadar yüksekti ki kemiklerim çınladı. Kulaklarımı kapatamadım, kendimi korumak için kollarımı uzatamadım.

Yaklaştı, yaklaştı, sonra çalışma odasının kapısında durdu. Orada düzensiz bir ritim tutturdu, giderek daha yüksek sesle, çılgınca, o kadar güçlüydü ki kapı menteşeleri üzerinde titredi.

Davul sesi kesildi.

Ter şakaklarımdan aşağı döküldü ve avuç içlerimi ıslattı.

Oradaydı. Kapının dışındaydı ve onu durduracak bir kopal yoktu. Mum ışığı yoktu. Andrés yoktu.

Karanlıkta kırmızı bir göz kırpması belirdi, sonra kayboldu.

Hayır.

Buradaydı.

Kırmızı gözler yatak odasının karanlık kapısında belirdi ve sonra kayboldu.

Yaklaşıyordu. Kalbim göğsümde o kadar sert atıyordu ki, o kadar çaresiz ve düzensizdi ki ağrıyordu. Kalbim duracak ve beni Luisa Ana gibi kaskatı ve iri gözlü mü bırakacaktı? Her şey burada mı sona erecekti?

Döşeme tahtalarının yanında eller eteklerimi kavradı. Üç ya da dört el, uzun parmaklı ve buz gibi; karanlıkta hiçbir şey göremiyordum ama çok yumuşak etleri ayak bileklerimi kavradı ve beni çekiştirdi.

Çığlık ve fırladım.

"Dokunma bana!" diye
bağırdım.

Kirişlerin arasından bir yerden kız gibi bir kahkaha geldi. Benimle alay ediyordu. Bundan zevk alıyordu. Göğsümde öfke kabardı. Başımı kaldırdım ve karanlığı umutsuzca tarayarak öfkemi yöneltebileceğim herhangi bir şey aradım. Kahkaha sesi şimdi yatak odamdan geliyordu; dönüp ona baktım.

Yeterli.

"Ne istiyorsun?" Ağladım.

Bir çift dondurucu el omuzlarıma sertçe vurarak beni ayaklarımdan . Kendimi durdurmak için kollarımı uzatamayınca kafatasım donuk bir gümbürtüyle haliya çarptı.

Mide bulantısı göğsümden kafatasıma doğru yayıldı. Yan tarafıma . Halı yanağımla ıslattı; damıtılmış alkol kokusu beni bastırdı.

Öksürdüm ve öğürme dürtüsüyle savaşılarak kendimi dizlerimin üzerine çökmeye zorladım. Sendeleyerek doğruldum, başım dönüyordu, nefesim kesik kesik geliyordu. Şimşek odayı bir anlığına aydınlattı; sonra tekrar karanlık çöktü.

"Sana zarar vermedim," diye tükürdüm. "Seni *tanımıyordum* bile. Beni rahat bırak." Karanlığın içinden bir şey bana doğru savruldu. İçgüdülerim göğsümü ele geçirdi;

Eğildim.

Tam arkamdaki duvarda cam kırıldı ve parçalar uçtu. Birkaçı sırtıma çarptı; yerde yuvarlandılar. Vazo mu? Ne olduğu önemli değildi, yalınayak ve kördüm. Hareket etmek ayaklarımı paramparça ederdi.

"Demek kızgınsın," dedim karanlığa. Cam bir vazonun bulunduğu masaya doğru dikkatlice ilerledim. Onu iki elime aldım ve o sinir bozucu kıkırdamayı en son duyduğum yere baktım.

"Ben de öyleyim!" Öfkemden boğazım yırtılırcasına bağırdım. Bileğimden bağlıyken vazoyu elimden geldiğince fırlattım. Karşı duvara çarparak paramparça oldu. "Ben de bir şeyler istedim! Güvende olmak istedim. Bir evim olsun istedim. Ve seninle sıkışıp kaldım."

Karanlık bir kedi gibi tıslıyordu, ama hiçbir ölümlü yaratığın böyle bir ses çıkaramayacağına beni ikna eden bir derinliği vardı. Sonra bir hırıltı yükseldi: kollarımdaki tüyleri diken diken eden insanlık dışı bir hırıltı.

Karanlıkta beliren kırmızı gözler, daha önce hiç görmediğim kadar parlaktı.

Kaçacak hiçbir yerim yoktu. Köşeye sıkışmıştım, paramparça olmuş bir cam denizinde yalınayak yürüyordum. Ellerim bağlıyken kapıyı açıp açamayacağımı bile merak ediyordum.

"Bahse girerim intikamını almak istiyorsundur," dedim, sesimdeki titremenin ötesinde kelimeleri sabit olmaya zorlayarak.

Gözler yaklaştı; karanlık üzerime kapandı, göğsüme sadece kâbuslarda bildiğim bir ağırlıkla bastırdı. Nefes almak zorlaştı. Ama geri çekilmedim. Kalbim göğüs kafesime doğru çığlık atsa da, başım ve omzum zonklasa da ve bacaklarım titrese de, topuklarımı nemli halıya gömdüm ve Şeytan'ın gözlerinin içine baktım.

Savaşmayı bitirmemiştım.

"Bu kadar mı? İntikam mı istiyorsun? O zaman git bul," diye tükürdüm ona. "Beni öldürmek seni tatmin etmeyecek."

Bir hırıltı daha. Tenimi soğuk bir korku kapladı. Bu bir meydan okumaydı. Bir meydan okuma.

Karanlık göğsüme, boğazıma baskı yapıyordu. Karaya vurmuş bir balık gibi nefes nefese kaldım.

"Eğer beni öldürürsen," diye zorladım. Sesim boğuktu, nefesim kesilmiş ama zehir dolu bir hırıltıydı. "Ben de senin gibi burada sıkışıp kalırım." Hava, *havaya* ihtiyacım vardı. "Ve babamın mezarı üzerine yemin ederim *ki seni perişan edeceğim.*"

Karanlık serbest kaldı. Nefesim kesildi, ciğerlerim genişledikçe ağrıyordu; öne, dizlerimin üzerine düştüm. Camlar eteğimin üzerinden diz kapaklarıma batıyordu ama umurumda değildi. Nefes aldım, nefes aldım.

Karanlığın dikkati kırılganlığa yönelmişti. Kaşlarımı çattım. Çatıda ayak izleri vardı. Ölümlü ayak sesleri. Tanıdık ayak sesleri. Tepeme yerleştiler; pişmiş toprak kiremitler çatıdan sökülüp üst üste yığılırken kil kile çarptı. Metal tahtaya çarptı. Bir, iki kez; tavan parçalanmaya başladı.

Birisi palayla çatıyı kırıyordu.

"Andrés?" İsmi söylemeye çalıştım ama fısıltı gibi çıktı. Beni kurtarmaya mı gelmişti? İşkencem sona mı ermişti?

Bir çizme tavandan içeri girerek palanın açtığı deliği genişletti.

Sıvı, sanki bir kuyu kovaşından akıyormuş gibi hızlı ve kısa bir sel halinde çatıdan odaya döküldü. Damlacıklar elbiseme ve yüzüme sıçradı; dudaklarıma ve gözlerime değdikleri yerler yandı.

O koku. Alkoldü. Saf, damıtılmış alkol. Halı gibi. Mezcal gibi, ama daha da güçlü.

Tepeden bir kibritin çakılma sesi geldi; bir meşale aldı. Işığı bir kadının yüzünü aydınlattı. Bronz saçlar, ince dudaklı bir yüz, Gölgeler, keskinlikleriyle kafatasını andıran belirgin elmacık kemiklerini oyuyordu.

Juana'nın ağzı sert bir çizgi halindeydi, çaresiz görünüşümü incelerken bakışları kayıtsızdı.

Bir anda başkente geri dönmüş, babamın süngü ucunda götürülüşünü izliyordum. Kalan askerlerin evin üzerine yağ döküp meşalelerle ateşe vermelerini izliyordum. Kırılan camlar; dalgalanan ısı dalgaları. Dumanın buruk tadı, ağlayan, sızlayan gözlerim.

Korku beni sardı. Tüm acımı unuttum. Her zerrem o meşaleye, nasıl sıçrayıp dans ettiğine ve Juana'nın yüzüne nasıl kötü gölgeler düşürdüğüne odaklanmıştı.

Oh, hayır. *Böyle olmaz.*

"Hayır. Çıkar beni buradan," diye yalvardım Juana'ya. Boğazım parçalanmıştı; kelimeler yarı hıçkırık halinde çıktı. "Yalan söyleyeceğim. Seni koruyacağım. Gideceğim ve asla geri dönmeyeceğim. Yemin ederim asla geri dönmeyeceğim."

Yüzünde bir şey titreşti. Belki de ışığın bir oyunuydu. Belki de benim çaresizliğimdi, yalvarışımı gerçekten dikkate alacağını düşünmem için beni kandırıyordu.

O yapmadı.

Juana tek kelime etmeden meşaleyi odanın ortasına bıraktı.

ANDRÉS

O öğleden sonra, RODOLFO SOLÓRZANO alelacele ve çok az tantana ile şapelin arkasındaki arsaya, Doña María Catalina'nın boş mezarının yanına gömüldü. Benden, José Mendoza'dan ve birkaç köylüden başka kimsenin katılmadığı kısa töreni yönettikten sonra -Juana hiçbir iz bırakmadan ortadan kaybolmuştu- capilla'ya çekildim.

İçeri daldım ve kapıya en yakın sıraya diz çöktüm. Ellerimi kavuşturdum ve benim ve Paloma'nın ona yardım etme çabalarımızın kurbanı olan Mariana'yı düşündüm. Onun affedilmesi için dua ettim. Yaratıcımızın kucağında huzur bulması için dua ettim. Kendimi kalbimin derinliklerini aramaya ve bugün gömdüğüm, hiç sevmediğim, nefret ettiğim her şeyi temsil eden adam için toplayabildiğim küçük merhameti bulmaya zorladım.

Ve karısı için dua ettim.

Dua ederken eve doğru uzandım, Beatriz'e teselli ve güç gönderdim. Güvende olacağına söz verdim. Kendi kendime evi iyileştireceğime ve evimi bu beladan kurtaracağıma söz vermiştim. Bu amaçlar artık bir ve aynıydı ve onlara ulaşmanın tek bir yolu vardı.

Yapmak üzere olduğum şey için beni bağışlaması için Tanrı'ya dua .

Bir gök gürültüsü beni zihnimin derinliklerinden çekip çıkardı. Sıradan kalktım, mihrabın önünde saygıyla eğildim ve gözlerimi haça diktim.

Rab'bin Duası *bizi kötülükten kurtar* diye yalvarırdı. Günlerin sonunda, İsa Mesih gerçekten de bizi kötülükten kurtaracaktı. Bu konuda inancım ve korkum vardı. Kıyamette Yaratılış'ın üzerine inen son ne olursa olsun, Tanrı'nın

ve sadık olanları günahkârlardan sonsuza dek ayıracak olan O'nun eliydi.

Ama insanlık zaten çok kötülük görmüş ve kurtulamamıştı. Şimdi ve son arasında çok fazla acı görmeye devam edecekti.

Haç işareti yaptım. Evet, Rab benim Kurtarıcımdı. Ama cevapsız duaların sessizliğinde yıllar geçirmiştim, bu yıllar bana kurtarmayı da öğrenmem gerektiğini öğretmişti. Kafamı kurcalayan soru *nasıl yapacağımdı*.

Dualar boş . Yardıma ihtiyacı var.

Rahip olmak yeterli değildi. Ama Titi'nin yolunu tekrarlamaya çalışmaktaki kibirli ısrarım sadece Mariana ve Paloma'ya zarar vermişti.

Kendi yolunu bulmalısın.

Evim ve Beatriz tehlikedeydi. Onu kötülükten kurtarmak için elimdeki aletleri kullanmaktan başka ne yapabilirdim ki?

Göğsümün derinliklerinde, karanlığın o kilitli kutusu beklentiyle titreyerek mırıldandı.

Affet beni, diye yalvardım.

Sonra ayağa kalktım, döndüm ve hızlı adımlarla capilla'nın kapısına doğru yürüdüm. İyi ya da kötü, yolumu seçmiştim. Bunu yapmak için neleri feda ettiğimi ya da günlerimin sonunda beni nasıl bir cezanın beklediğini düşünemiyordum.

Kaybedecek zaman yoktu.

* * *

Solan ışıktaki Ana Luisa ve Paloma'nın evine DOĞRUDAN GİRDİM. Pencereleeri alacakaranlıkta karanlık, aç ve boş görünüyordu. Kapı önümde açıldı; eşikten geçerken evde bir şeyin beni içeri davet ettiğini, pervanenin aleve doğru çekilmesi gibi beni kendisine doğru çektiğini hissettim.

Şüphelendiğim gibi buradaydı. Benim mirasım. Doğuştan hakkım.

Karanlıkta çakmaktaşı ve mum aradım. Alevin soluk ışığı odayı aydınlattığında, duvara dayalı yataklara döndüm.

Ana Luisa, Titi'nin ölümünden sonra eşyalarını karıştırmış ve bunu bulmuş olmalı. Başka nasıl açıklayabilirim ki?

ana evin mutfağının kapısında sıralanmıştı? Beni Ana Luisa'nın soğuk yatağının yanında dizlerimin üzerine, başının altındaki küçük tahta kutuya çeken içgüdüyü başka nasıl açıklayabilirdim? Buraya son geldiğimde, Paloma'nın zavallı teyzemi dehşetten ölmüş bulduğu sabah, başıma aldığım darbe yüzünden sağlıklı düşünemeyecek kadar hastaydım; mide bulantısı, şimdi ellerimi kutuya doğru çeken baş döndürücü çekime karşı duyularımı köreltmmişti. Dizlerimin üzerine koydum ve kapağını kaldırdım.

İşte . Babamın kız kardeşinin bana bıraktığı broşür.

Tanımadığım lekeler bazı sayfalarını karartmıştı. Kalbimde bir keder gümbürtüsü koptu. Ev çürüdüğünde, Doña María Catalina'nın öfkesinin zehri yayılmaya başladığında, Ana Luisa korkmuştu. Bundan yardım istedi. Bana gelmeliydi. Neden gelmedi?

Gurur, belki.

Paloma'nın bana evle ilgili sorunları ilk anlattığı günü, Apan'daki kilisenin dışında benimle konuştuğu günü düşündüm.

Doña Juana bir şeyler saklıyor. Annem de. Korkunç bir şey.

Paloma bana Ana Luisa'nın patronun ilk karısından nefret ettiğini kaç kez söylemişti? Juana çiftliği Doña Catalina'dan temizlemek isteseydi, suç ortağı olarak Ana Luisa'dan yardım ister miydi?

Teyzem verir miydi?

O zaman belki de ... belki de ev soğuk, boğucu parmaklarıyla ona döndüğünde benden yardım istemesini engelleyen suçluluk duygusuydu. Belki de San Isidro'ya dönersem, Titi'nin yeteneklerinin ya da kendi karanlık yeteneklerimin eninde sonunda gerçeği ortaya çıkaracağını biliyordu.

"Tanrı seni affetsin, Tía," diye

mırıldandım. Sonra işe koyuldum.

Broşürün sayfalarını çevirdim. Neredeyse on yıldır elime almamış olmama rağmen, parmak uçlarım sayfalarında iyi aşınmış yollarda geziniyor, içinde yer alan en güçlü şeytan çıkarma ayinini ararken hafızamın rehberliğinde ilerliyordu. Titi'nin işaret parmağıyla dokunduğu ve *"Henüz değil, bunun için yeterince güçlü değilsin"* dediği şey.

Ararken, babamın kız kardeşinin barut gözlerinin gliflerin arasından bana baktığını gördüm. Karanlık kıvılcımlarını ilk gördüğümde hissettiğim dehşet. Babamın yüzünü oyan tiksintiyi gördüm, sesinin arkamda yankılandığını duydum.

Sanki Ana Luisa'nın evinin karanlığında benden birkaç adım ötede duruyormuş gibi. *Senin gibi insanları yakıyorlar.*

Yan, yan, yan. Belki de ölümden beni bekleyen şey buydu.

Ama hayatta savaşırdım. San Isidro'nun ruhunu ve onun kötücül duvarlarına hapsolmuş kadını kurtarmak için savaşıacaktım çünkü *doğru* olan buydu. Parmak ucum aradığım glifleri bulduğunda bunu etimdeki bir damga gibi biliyordum. O kadar doğru hissettiriyordu ki günahkâr olmalıyım.

Sayfayı tararken göğsümdeki karanlık kutu titredi. Beklentisini, dilimin üzerindeki saf şeker kamışının tadı gibi hissettim.

Geri çekil, dedim ona. Kendimin bu parçasına dönmeyi seçmişim ama yine de ellerimi dizginlerden ayırmayacaktım. Bu gliflerle birleştirilecek ritüelleri ve efsunları tam olarak biliyordum ve bunlara azami dikkatle uyacaktım. Hataya yer yoktu. Kendimi sorgulayacak zaman yoktu.

Luisa Ana'nın yatağının üzerindeki pencereye baktım. Tam karanlık çökmüştü.

Zamanı gelmişti.

Kolumun altına sıkıştırdığım broşürle Ana Luisa'nın evinin kapısını arkamdan kapatırken hava beklentiyle tıslıyordu. Dağların üzerinde bir fırtına asılı duruyor, kayaların kaya üzerindeki çatırtılarıyla vadideki gerginlikle alay ediyordu. Havadan vadinin bu gece soluklanmayacağını anlayabiliyordum; rüzgârın başka planları vardı ve bulutları bizden uzaklaştırarak güneydoğuya, uzaktaki denize doğru sürüklüyordu.

Karanlığa doğru yumuşak bir çağrı yaptım; gece bir pelerin gibi omuzlarıma çöktü. İnsanların gözlerine görünmeden, avlunun kapılarından sessizce geçtim.

Kalbim kaburgalarıma çarpıyordu; içimdeki karanlık, onu çağıracağımı bildiği için öne fırlamak için zorlanıyordu. Onu kontrol altında tutmalıyım. Beatriz'in güvenliği benim başarıma bağlıydı. İçeri girecek, nerede olduğunu bulacaktım. Evi şeytanlardan arındıracak ve şafak söküp masumiyetini kanıtlayana kadar onunla kalacaktım. Çok basitti. Tek yapmam gereken planıma göre hareket etmektir.

Caudillo'nun iki adamı evin ön kapısında, capilla'ya en yakın yerde konuşlanmıştı. Biri uyuyor, diğeri nöbet tutuyordu. Gerçi onlar

Nöbet yerlerini meşalelerle aydınlatan uyanık muhafızlar geceye baktılar, sessiz yaklaşıma karşı tetikteydiler, belki de hayvanlar gibi bir yırtıcının varlığının farkındaydılar.

Evet, buradaydım.

Basamakları çıktım, adamın etrafından dolandım, arkasına geçtim. Büyükanneimin hastaları sakinleştirmek için kullandığı duayı kulağına okumak için bir dakikaya ihtiyacım vardı. Bana doğru yığıldı. Kapının sağında yere düştüğünde, silahını tuttum ve kaldırım taşlarına çarpmaması için yakaladım. Silahı onun yanına bıraktım, sonra da ne olur ne olmaz diye uyuyan arkadaşına aynı işlemi tekrarladım. Güneş gökyüzünde yükselirken uyandıklarında başlarında oluşacak zonklamayı kıskanmıyordum.

Eve girme vakti gelmişti.

Kapının kolunu denedim. Elbette kilitliydi ama ilk dişimi kaybetmeden önce kilitleri istediğim gibi bükmeyi öğrenmiştim.

Açın, teklif ediyorum.

Ev sarsıldı; beni birkaç adım geriye attı ama kendimi tuttum. Kapıya geri döndüm. Kapı koluna tekrar dokundum, sonra boğuk bir çığlıkla elimi geri çektim - buz gibiydi, o kadar soğuktu ki avucumu yaktı.

Acıyan avucumu kapıya dayadım ve sedir ağacına yaslandım. "Evet, benim," diye tısladım dişlerimi sıkarak. "Evet, benden nefret ediyorsun.

Ben nefret etmiyorum.

bakım. *İtaat et.*" Bu kez içimdeki kutunun kapağını bir kaldırdım, fısıltıyla söylediğim büyülü sözlere bir parça karanlığın eşlik etmesine yetecek kadar.

Sonra eklemlerimi kaskatı kesen soğuğa aldırmadan kolu tuttum. Kapıyı zorlayarak açmaya hazırlandım.

Köyün ötesindeki ağaçların arasından bir baykuşun ötüşü kulağıma çalındı.

Durakladım. Başımı yana eğip dinledim. *Beni* çağırıyordu.

Bir, iki, durakla-üçüncü çağrı. Bu bir uyarıydı.

Kapının kolunu bıraktım ve adımlarımı tek bir hamlede attım. Ayaklarım yere bastığında kendimi ortaladım ve farkındalığımı evin çevresinde gezdirdim. İçimde uyanan karanlıkla, gecenin üzerindeki korkunun tadıyla keskinleşen tüm duyularım alevlenmişti.

Derinden yanlış giden bir şeyler vardı. Tüylerim diken diken oldu.

İçgüdülerimle hareket ederek evin ön girişinden çıktım ve bahçeyi geçerek güney kanadına ulaştım. Önce hızlı adımlarla, sonra koşarak yabancı otların arasından geçtim ve mutfağın arka tarafındaki tavuk kümeslerinin yakınından çıktım. Köşeyi dönüp kayarak durduğumda kalbim boğazıma düğümlendi ve evin arka tarafını kaplayan uzun teras göründü.

Evin yan tarafına bir merdiven yerleştirilmişti ama beni durduran şey bu değildi.

Dilimde metal kadar ağır başka bir tat vardı. *Duman.*

Karanlık bir figür çatıya tünemişti. Yanında, karanlık gökyüzünde zar zor görülebilen siyah bir duman bulutu yükseliyordu. Gözüm misafir odasının üstündeki çalışma odasının penceresine takıldı: İçeriden cehennem ateşinin titremesiyle aydınlanmıştı, korkunç parıltısı geceye bir hakaretti.

Juana önce onu öldürebilir.

Bir adım geriye düştüm, zihnim tamamen boştu, uzuvlarım şoktan kurşuna döndü.

Juana evi ateşe vermişti. Beatriz birkaç dakika içinde ya dumandan ya alevden ya da Juana'nın sahip olduğu herhangi bir şiddet yönteminden ölebilirdi.

Kalp atışlarım kulaklarımda çınılıyordu. Elim broşüre uzanırken titredi, sonra dondu kaldı. Doğru glifleri aramak, planlamak, çizmek ve zikretmek için zamanım yoktu. Harekete geçmezsem ve şimdi harekete geçmezsem . . .

Beatriz'e ulaşmalıydım. Mutfaktan geçip merdivenlerden yukarı çıkmalıydım... Peki ya oda zaten yanıyorsa, o zaman ne olacaktı? Titi isterse alevlerin içinden geçebilirdi; bir keresinde yanan bir evden bir çocuğu almış ve yalınayak ve başı açık olmasına rağmen sağ salım çıkmıştı. Benim de aynı şeyi yapıp yapamayacağım hakkında hiçbir fikrim yoktu. Beatriz kesinlikle değildi. İki cephede birden savaşmak, iki düşmana birden saldırmak zorundaydım: yangını söndürmek ve onu dışarı çıkarmak.

Hızlı olmak zorundaydım.

Broşürü bıraktım ve birkaç adım geri çekildim, yüzümü ve kollarımı gökyüzüne kaldırdım, aradım, aradım, Titi'nin vadi kuraklaştığında yaptığı gibi aradım.

Kara bulutlar dağların uzak tarafında alçalmış, karınları yağmurla ağırlaşmıştı.

Seni çağırdım. Bana kulak ver.

Bulutlar çelik gibi başlarını çevirmediler. Bir çoban gibi kararlı bir şekilde onlara yol gösteren rüzgâr, beni bir sineğin postundan sıyrılması gibi savurdu.

Yeterince güçlü değildim. Bölünmüş, zayıf, belirsiz bir adamdım. Titi kadar güçlü değildim. Ne onun inancına ne de gökyüzü üzerindeki hakimiyetine sahiptim. Rüzgârın efendisi yoktu; hiçbir güce bağlılık duymuyordu. Başka bir gece olsa bunu kabul ederdim. Yeterince güçlü olmadığının farkına varırdım. Başka bir gece olsa, geri çekilirdim. Başka çözümler arardım. Daha güvenli olan yolu seçerdim.

Ama Beatriz o evdeydi.

Sözleri kafamın içinde çınladı. *Kelimelere ihtiyaç duymayan bir şey var mı? İçgüdülerinizle hareket ettiğiniz ya da doğaçlama yapabildiğiniz bir şey. .*

En karanlık yanlarımı görmesine rağmen bana şefkatle baktı. Başarısız olmuştum, lanetlenmişim ama yine de bana *inanmaya* değer biriymişim gibi baktı.

Ölmesine izin veremezdim. Bir Solórzano'nun sevdiğim başka birine zarar vermesine izin veremezdim.

İçimden kutuya doğru uzandım. Kapağından duman gibi karanlık sızıyordu; kilidini zorlamaya başlamıştı bile. Kendimi desteklemeden, sorgulamadan, başka bir şey düşünmeden, asla yapmayacağıma yemin ettiğim şeyi yaptım.

Kapıyı açtım.

Karanlık bir sel gibi içime doldu. ve üstümden geçti, sağır edici bir güç göğsümde karanlık bir fırtınaya dönüştü, çatırdayan, *canlı* bir fırtına. Dörtmala koşan binlerce toynağın gürültüsüyle, ateş, gök gürültüsü ve Şeytan'ın kükürdüyle eşiğe getirilmiş uzun süredir uyuyan bir yanardağın gücüyle titredi.

Bulutların üzerine bıraktım.

"Ben bu vadinin cadısıyım!" Kükredim. "Bana kulak verin!"

Gök gürledi. Öfkem, kızgınlığım göğsümden ve başımın tepesinden baş döndürücü bir şekilde , şimşek gibi çakıyordu.

Bulutların alçak, kurşuni karınları. Bir, iki kez şimşek çaktı, parlak yeşil.

Tüm gücümle bulutları bağladım ve San Isidro'ya doğru çektim. Direndiler ama ben topuklarımı sıkıp daha sert çektim.

Gel, emrettim. Gel.

Bulutlar gök gürültüsü gibi sesler çıkarıyordu ama inleyerek rotalarını değiştirene kadar çekmeye devam ettim. Dağları aştılar, sonra San Isidro'ya doğru vadiye yayıldılar.

Nefesimi içime çektim. Birdenbire artık gökyüzünün uçsuz bucaksız karanlığında değil, kendi içimdeydim. Ayaklarım mutfağın arka kapısının dışında yere basıyordu. Ter, saç çizgimden aşağı, omurgamdan aşağı izler bırakıyordu. Tenim karanlık bir güçle titreyordu; her santimime binlerce iğne saplanmıştı, aynı nefeste hem bedenimin dışında hem de içindeydim. *Yaşıyordum.*

Bulutlar açıldı; San Isidro'yu çelik gibi yağmur tabakaları vurdu. Yağmur saçlarıma ve yüzüme yağdı. Kemiklerim ağrıyordu. Müttefikim yangınla savaşmak için buradaydı.

Şimdi sıra Beatriz'i almaya gelmişti.

Kitapçığı yere düşürdüğüm yerden aldım ve bahçeyi üç adımda geçtim. Kendimi mutfığa attım ve ıslak broşürü masanın üzerine fırlattım. Buhurdanlığım yoktu, kopalım yoktu. Kapıya doğru yürürken hiçbir planım yoktu, titriyordum ve güçten vahşileşmiştim.

Fırtına *bendim*. Cadının şimşegi parmak eklemlerimin üzerinde çıtırdadı; tenimi yaksa da elimi kilitli kapıya koyduğumda acı hissetmedim.

Açık.

Menteşelerinden fırladı ve keskin bir çatırtıyla kaldırım taşlarının üzerine düştü.

Ötedeki karanlık bana döndü. Öfkeyle kaynıyordu; karnında kimin -daha doğrusu *neyin- durduğunu* fark ettiğinde tüyleri *diken diken* oldu.

"Evet, benim," dedim, vahşi bir sırtış dudaklarımı gererek. Ağırlığımı değiştirdim ve irademle karanlığın kendisini yakaladım ve onu boğucu bir şekilde tuttum. "Şimdi yolumdan çekil."

BEATRIZ

MEŞALE DÜŞTÜ. Halı ıslanmıştı. Yerler kaygandı. Koridora açılan kapı odanın uzak tarafındaydı ve kilitliydi.

Yatak odası.

Rodolfo'nun kanı artık umurumda değildi. Meşaleden uzaklaşmak zorundaydım.

Ben kaçtım.

Her adımında meşale yere daha da yaklaşıyordu; halının diğer tarafındaydım, kuru döşeme tahtalarının üzerindeydim, pis kokunun içinde tökezliyordum-

Meşale haliya çarptı.

Alevler patladı: mavi ve beyaz, şimşek gibi. Haliyi yuttu ve odanın kenarlarına doğru fırlayarak saniyeler içinde her yeri sardı. İpeklerimin sandıklarına ulaştığında, onlar da alevler içinde patladı: biri, sonra diğeri. Kalan cam vazolar da alevin şiddetiyle paramparça oldu.

Çömeldim ve bağlı kollarımla elimden geldiğince kendimi korudum.

Yukarıdan odaya bir kova daha alkol döküldü. Juana kovaya öyle bir açı verdi ki, koridora açılan kilitli kapıya ve tek kaçış yerim olan merdivene doğru sıçradı. Bir kısmı saçıma sıçrayınca çığlık attım.

Haliyi tüketen alevler döşeme tahtalarının alev almasına neden olmuştu; kapıya doğru yaladılar. Odanın diğer ucunda

masa sıcaktan çatırdamaya başladı. Dalgalandan havanın içinden babamın haritasının kenarlarının kıvrılmasını, kararmasını ve alev almasını izledim.

Bu sefer, adımı çağıran bir anne yoktu. Kaçacak hiçbir yer yoktu.

Kaçmanın bir yolu yok.

Bu evde ölecektim.

Odayı kaplayan pis siyah duman gözlerimi yakıyor ve beni kör ediyordu. Öksürdüm ama içime çektiğim her nefes bir öncekinden daha sıcaktı. Nefes nefese kaldım ve kendimi ayağa kalkmaya zorladım. Hava dalgalanıyordu; yatak odasının kapısına yaklaştıkça döşeme tahtaları tabanlarımı kavuruyordu.

Elimi kulpun üzerine koydum. Avucumu haşlarken tısladım ama açmaya çalışmak için kendimi zorladım.

Kilitliydi.

Hayal kırıklığı ve panik içinde yumruğumu kapıya vurdum. Evin başka bir yerindeki bir kapı da sanki karşılık verircesine çarptı. Etrafımdaki karanlık sarsıldı ve uludu; rüzgar alevleri daha da yükseltti. Sıcaklık yanaklarımı yaktı; saldırısına karşı gözlerimi kapattım.

Lanet olsun eve. Alevler bir cehenneme dönüşecek ve ikimiz de canlı canlı yenecektik. Önce ben ölürdüm, hem de çok daha acı verici bir şekilde; zemin çökecek, düşecek ve eğer boynumu kırmazsam alev alev yanan moloz yığınlarının altında kalacaktım.

"İntikam mı istiyorsun?" Eve doğru haykırdım. "Al o zaman. Seni öldüren o, değil mi?"

"Kapa çeneni," diye bağırdı Juana. Başının üstünden gelen gıcırtilar bana tavandaki delikten uzaklaştığını söylüyordu. Geri çekiliyordu -ateş olsun ya da olmasın, evin kutsal olmayan gücüne karşı hâlâ temkinliydi.

Çünkü ne yaptığını biliyordu. Evin neden öfkeyle dolduğunu. Neden *Juana, Juana, Juana* diye sesleniyordu karanlığa. Neden evin karanlığı gecenin içinde suç ortağı Ana Luisa'yı aramış ve ona dehşetten kalbini durduracak kadar güçlü bir korku vermişti.

Kapıya tekrar vurdum. "İşte orada. İntikamını al."

Bir inilti evin içini titretti. Gök gürültüsü müydü? Çılgınlık, sıcaklık ve dumanın duyularımı bozması mıydı?

Korkunç bir çatırtıyla çatı . Juana çığlık attı.

Alevlerin ortasına düştü. Duyduğum anda bunun kiremit ya da kırık kiriş değil, kemik parçalanması olduğunu anladığım için içimi titreten ıslak bir çatırtı oldu.

Yer değiştirdi, yükseldi; ürperdi ve tekrar yere düştü. Belinden bir metal şingirtısı yükseldi.

Anahtarlar. Anahtarlar ondaydı.

"Juana!" diye bağırdım, sonra öksürük göğsümü tuttu. Anahtarlar olmadan ikimiz de ölebilirdik.

Alevler halının üzerindeki yakılacak tüm malzemeleri yakıp kül etmişti; Juana'nın kırık tahta ve paramparça kiremitlerin arasında buruşuk bir şekilde yattığı yere giden bir çeşit yol vardı.

Yere uzanıp kırık bir cam parçası alırken gözlerim dumandan yaşardı. Onunla elbisemin eteklerini yırttım; sonra titreyen, bağlı ellerimle ayaklarımı sarmak için kumaş şeritlerini kopardım. Beceriksizce, yavaşça çalıştım, odayı siyah duman doldururken bir yandan da öksürüyordum. Alevlerden önce bu beni öldürecekti, bundan emindim.

Sen de bizim gibi burada öleceksin.

Hayır. *Bu gece olmaz.*

Ona doğru yürüdüm, bağlı ellerimi ağzımı kesilmiş kumaşın son parçasıyla kapatmak için kullandım, eteklerimin artık yere saçılan kolları fırçalayamayacak kadar kısa olması için dua ettim. Oh, lütfen, Tanrım, zeminin çökmesine izin verme.

Dizlerinin üzerine çöküp öksürürken bile kırık bir oyuncak bebek gibi görünüyordu. Yüzüne is bulaşmıştı. Ayak bileği garip bir açıyla bükülmüştü, kırılmıştı.

Ona bakarken kalbim küt küt atıyordu. Onu yenmek için evi yardıma çağırmıştım ama burada ölmesine izin veremezdim. Başka bir insanı canlı canlı yanmaya terk etmeye dayanamazdım. Yapamazdım.

", " dedim, öksürmekten sesim kısılmıştı. "Anahtarlar. Hadi gidelim."

Ona ellerimi uzattım.

Bana baktı, nefes nefese, vahşi bir öfkeyle dönüşmüştü. Bir şimşek çaktı; hareket o kadar hızlıydı ki ne olduğunu anlamadım, ta ki kaburgalarımda beyaz bir acı hissedene kadar.

Çatıyı açtığı pala yanına düşmüştü; onu kaptı ve vurdu. Şimdi kan damlıyordu ve ateş ışığında turuncu renkte parlıyordu.

Benim kanım.

Bir parıltı daha; bu sefer ondan kaçtım. Ayaklarıma doladığım paçavralara takılarak geriye doğru . Yanan bir ipek sandığının içine düşmeden hemen önce kendimi yakaladım.

Ayağa fırladı, elinde palayla sallanıyordu.

"Burası benim evim. Bu senin hatan"-bir öksürük nöbetiyle kesildi
- "Onu benden almaya çalıştığın için. Sen ve Catalina." Bana doğru sendeleyerek bir hamle yaptığında aramızdaki sıcaklık dalgalandı. "Buraya gelip benim olanı alabileceğini mi sanıyorsun? *Cehenneme* kadar yolun var."

Ev etrafımızda sarsıldı. Dengemi sağlamak için kollarımı uzatamayınca düştüm. Omzum paramparça cama çarptı; başım dumanla doldu. Gözlerimi kısarak tavana baktım; közlerle canlıydı.

Üzerimize çökecekti.

Bu sondu. Savaşmıştım ve başarısız olmuşum. Acının diğer tarafında babam beni bekliyor olacak mıydı?

Slam.

Lanet olsun şu kapılara, diye düşündüm öksürerek. Görüşüm karardı. Gölgeler hareket ediyordu. Gölgeler birinin alevleri kesen bacaklarına benziyordu.

"Beatriz!"

Andrés. O buradaydı. *Elleri* -onun elleri- beni ağrıyan ayaklarıma götürdü. Beni kollarının arasına alırken farkındalığım duman ve sıcaklıkla dönüyordu.

Mide bulandırıcı bir çıtırtı tepedeki sığağı oydu. birbirlerine çarparak çatırdadı. Kirişler inledi ve kırıldı.

Çatı düştü.

"Carajo."

Andrés başını eğdi ve ileri atıldı. Bizi durdurmaya ya da boğmaya çalışmak yerine, evin -Maria Catalina'nın- dikkati bizden uzaklaştı. Juana'ya, cehenneme ateş püskürdü ve geçip gitmemize izin verdi.

Bir kıvılcım ve ısı patlaması; ama arkamdaydı, artık arkamızdaydı. Soğuk hava yüzümü yıkadı. Andrés merdivenleri ikişer ikişer çıkıyor, ağırlığımızı kapıya doğru koşmak için kullanırken denge için tırabzanlara yaslanıyordu.

Daha önce hiç duymadığım fısıltılar evin duvarlarından etrafımıza yayıldı. Örümcek ağı yumuşaklığındaki bu sesler bizi ileriye doğru çekiyor, merdivenlerden aşağıya, kaldırım taşlarının üzerinden geçmemize destek oluyordu. Ön kapıya kadar.

Kendi kendine açıldı.

Andrés tökezleyerek merdivenlerden avluya indi. Dizlerinin üzerine çöktüğünde üzerimize koyu yağmur perdeleri döküldü, kolları bana sıkıca sarıldı, beni bir çocuk gibi göğsüne bastırdı. Benimle konuştuğunu, nefesinin sanki ağlıyormuş gibi kesildiğini uzaktan fark ettim ama etrafımdaki her şey karanlığa gömüldü.

Sessizliğe.

KARANLIK GRİLEŞTİ; üzerimde hafif ve derin sesler vardı. Andrés'in sesi de onların arasındaydı, yumuşak tınısı zihnimi kaplayan kalın sisi kesiyordu. "Paloma, söylediklerini yazar mısın?"

"Şşş, uyanıyor," dedi Paloma'nın sesi.

Gözlerimi açtım.

Ahşap kirişler alçaktan sarkıyordu. Alt bedenimin ve bacaklarımın üzerine yün bir battaniye örtülmüştü; serin hava karnımı okşuyordu. Belli belirsiz Peder Guillermo'ya benzeyen beyaz bıyıklı bir adam yan tarafımı inceledi. Acıtan sıcak bir şey dokundu; acıdan çok şaşkınlıktan nefesim kesildi.

"Nazik olun, doktor." Andrés'in sesi karanlık bir uyarı taşıyordu.

"Peder, son kez söylüyorum. Ya sükunetinizi koruyun ya da gidin." Başımda dikilen yaşlı adam kükredi ama kaba bir şekilde değil. Kaburgalarımındaki yaraya biraz daha lapa sürerken nefesinin altından, "Her şeye burnunu sokan ukala," diye ekledi.

Başımı yana çevirdim. Paloma yanıma oturmuş, dudağını ısırarak bir kâğıda öfkeyle bir şeyler karalıyordu - doktordan gelen talimatlar.

Andrés ocağın önünde durmuş, gözlerini ateşe dikmişti. Elleri kalın beyaz şeritlerle sargılıydı, dua eder gibi parmak uçlarını dudaklarına bastırarak kenetlenmişti. O iyi miydi? Ne olmuştu ona?

Juana hayatta kaldı mı?

Andrés sanki sıkıntımı duymuş gibi omzunun üzerinden baktı ve bakışlarımla buluştu.

Dinlen. Konuşmadı ama ben onu sanki konuşmuş gibi net bir şekilde duydum. Her ne olduysa bitmişti. Uyuyabilirdim.

Kendimi yumuşak, gri bir bilinçsizliğin içinde eriyip gitmeye bıraktım.

* * *

Bir süre sonra uyandığımda, birinin sebze doğrama sesiyle uyandım.

Güneş ışığı üzerimi örten battaniyenin üzerinden süzülüyordu. Başımı yana çevirdim. Uzandığım karyolanın yanında bir sandalye vardı. Bir yığın mektup dışında boştu. Ötede açık bir kapı vardı; Paloma dışarıda, açık hava mutfağına benzeyen bir yerde çalışıyordu. Kızarmış soğan kokusu beni tamamen uyandırdı. Açlıktan ölüyordum.

Battaniyeleri attım, dik oturup ayaklarımı yere basarken yüzümü buruşturdum. Gövdemin etrafındaki bandajlar beyaz ve tazeydi ve kaburgalarımındaki ağrı hafif bir zonklamaya dönüşmüştü.

Sandalyeye baktım. Bir avuç zarfın üzerinde tek bir mektup açık duruyordu; Victoriano Román'ın eliyle imzalanmıştı ve beni Rodolfo'nun cinayetinden aklıyordu. Mektubu kaldırdım; nefesim kesildi.

Zarflar. Doña Beatriz Solórzano'ya gönderilmişlerdi elbette, ama Mamá'nın el yazısıyla.

Onlara uzanırken yanımdaki acıyı fark etmedim. Altı, belki de sekiz tane vardı. İlkini yırtıp açarken görüşüm bulanıklaştı.

Annem Cuernavaca'ya geri dönmüştü. Babamın geniş ailesinin reisi ölmüş ve Mamá'ya benim büyüdüğüm bahçedeki küçük taş evi bırakmıştı. Okurken onu sanki o odadaymışım gibi net bir şekilde görüyordum: Mamá küçük mutfağında oturmuş bana yazıyordu, etrafı çiçek vazolarıyla çevriliydi, parfümünün kokusu ocakta ısınan çikolataya karışıyordu. Toprak lekeli bahçıvan önlüğü kapıdaki kancada asılı. Sabah ışığı, pencereden asi bir şekilde sarkan kalın sarmaşıkların arasından kıvrılarak odaya giriyor.

Annem beni ziyarete davet etti, annem özür dilemek istedi, annem ... *beni* istedi. Mamá'nın mektuplarından, cevap alamadığım için endişelendiği, ama inatçılığımı anladığı ve onu affetmem için dua ettiği belliydi.

Daha sonra, hepsini okuduktan ve yanımda yarattığı acıdan dolayı hıçkırarak ağlamamak için kendimi zorladıktan sonra, topallayarak kapıya doğru yürüdüm.

Rüzgâr yön değiştirdi; pişmekte olan ateşin dumanı bana doğru geldi ve ürperdim. Paloma ateşin üzerinde pozole fiçisini karıştırırken başını kaldırıp baktı.

Elimde tuttuğum mektubu kaldırdım, konuşamayacak kadar sarsılmıştım.

Paloma'nın yüzü acıma duygusuyla değişti. Kepçesini bir kenara bıraktı ve ellerini önlüğüne sildi. "Onları patronun eşyaları arasında buldum," dedi usulca.

Mektubu bir kez salladım, hâlâ nutkum tutulmuştu. *Yalan söylemiş.*

"Annem ..." Kelimeleri bulmakta zorlandım. "Ona gelmemi istiyor."

"Gidecek misin?"

Başımı salladım. Sesim kullanılmadığı için boğuk çıkıyordu; beni bir cümle boyunca taşıyabileceğine güvenebilir miydim? "Gitmek zorundayım," dedim. "Kalamam."

Paloma kollarını bana uzattı. Kucağında bir çocuk gibi ağladım. Bir iki dakika sonra "Artık yeter," dedi ve beni çekerek uzaklaştırdı. omuzlarına. "Biraz daha ağlarsan yan tarafını tekrar açacaksın ve Andrés bana kızacak."

Burnumu çektim ve etrafımıza baktım. Köyün içinde bir yerdeydik. Küçük evler kış rüzgârına karşı serçeler gibi birbirlerine sokulmuştu; birkaç meraklı seyirci bize baktı ama benim baktığımı görünce hemen geri döndü ya da evlerine girip gözden kayboldu.

"Nerede o?"

Paloma omuz silkti ve pozole'ye geri döndü. "Eve döndüm, onu dinletmeye çalışıyorum," dedi. "Eninde sonunda kendini yıpratacak. Ve yorulduğunda bizi nerede bulacağını biliyor."

ANDRÉS

Beatriz'in başucunda geçirdiğim bir gün ve geceden sonra, iyileşmesinin sorunsuz ve hızlı olmasını sağlamak için büyükannemin yeteneklerini kullandıktan sonra, Paloma beni evinden kabaca dışarı çıkardı.

"Karışmaya devam edersen düzgünce dinlenemez. Git başka yerde faydalı ol," dedi. Başını anlamlı bir şekilde eğerek kapı aralığından çiftliğin ana evini işaret . "Ne demek istediğimi anlıyorsun."

Yaptım.

Elimde teyzem Inés'in broşürü, avludan eve doğru yürürken sabah gri ve pusluydu. Sayfaları yağmurdan zarar görmüştü ama üzerindeki yazılar hiç lekelenmemişti. Mürekkepten biraz daha güçlü bir şeyin onları sayfaya bağladığından şüpheleniyordum.

Ev sessiz ve endişeli bir şekilde yaklaşmamı izledi. Sıvası dumandan çıkan isle lekelenmişti ama yangın öncelikle evin uzak tarafına zarar vermişti. Önden bakıldığında her zaman olduğu gibiydi: çatıda birkaç kiremit eksikti, begonviller solmuştu. Çiçek tarhları otlanmış, sonra da terk edilmişti.

Beni tartarken görünmez gözlerini kısıtığını neredeyse hissedebiliyordum: tıpkı onun gibi, yangın gecesinden önceki halime benziyordum. Ama farklı bir adam ön kapıyı açtı ve mağara sessizliğine adım attı. Yağmur ve ıslak odun kokuyordu. Dumanın ağızda bıraktığı tat, yemek odasının ve onun üzerinde Beatriz'in çalışma ve yatak odasının kalıntılarına sızan sisin üzerinde ağır bir şekilde kalmıştı.

Yangının olduğu gece çatı Juana'nın üzerine çökmüştü. Mendoza ve ben ertesi gün onun cesedini aradık ve resmi yemek odasında paramparça ve yanmış halde bulduk. Yanan odanın zemini, yağmur alevleri söndüremeden aşağıdaki odaya çökmüştü.

Juana'yı Solórzano arsasına kardeşinden bile daha az tantanayla gömdük ... ve kardeşinden olabildiğince uzağa. Kaudillo Victoriano Román, Paloma Juana'nın odasından kanla kararmış bir bıçak ve elbise çıkardığında Beatriz'e karşı yürüttüğü soruşturmadan vazgeçti; kanıtları Juana'nın kundakçılığı ve Beatriz'i öldürmek için yaptığı apaçık girişimle birleşmişti.

Beatriz'i alevler içinde bulduğum anı aklımdan silkeleyip attım. Kendi gölgem gibi peşimi bırakmıyordu. O geceden beri kısa, çalıntı uyku saatlerimde, Perdition'ın öfkesine karşı onun siluetinden başka bir şey görmedim. Rüyalarım da hareket edemiyordum. Ona haykırdım ama sesim çıkmadı. Ayaklarım çok ağırdı, kollarım güçsüzdü ve ateş onu yiyip bitirirken, yardım çığlıkları alevleri daha da yükseğe savururken hareket edemiyordum.

Soğuk terler içinde uyandım, onun adı boğazımda düğümlendi.

Bir daha asla onun böyle tehdit edilmesine izin vermeyecektim. Bu çatı altında kimseye daha fazla zarar gelmeyeceğine yemin ettim. Bunu sağlamak için o sabah oradaydım.

Ama bu yeterli olur mu?

Paloma bana Mendoza'yla birlikte Rodolfo'nun evrakları arasında Beatriz'e yazılmış bir yığın mektup bulduklarını ve bunların Beatriz'in annesinden geldiğinden şüphelendiğini söyledi.

Gitmek istediğini söyledi Cuervito. *Ona izin vermiyiz.*

Sesinin yumuşaklığından ürküp kaçmak istedim. Sevgili kuzenimin sertliğini güçlendirici buluyordum. Onun keskin kenarlarına, keskin bir karşılık vermesine hasret kalmıştım. Onun sempatisini kazanmak, çok fazla şey gördüğünden korkmama neden oldu. Beatriz'in kalmasını ne kadar güçlü bir şekilde istediğimi benden daha net görmesinden korkuyordum.

Ama Beatriz'in yerinde olsaydım kalmak ister miydim? Yıllar boyunca bu evde pek çok Solórzanos ölmüştü. Bazıları şiddetle, bazıları değil. Onların sesleri her zaman bu evin duvarlarında yaşayacaktı, tıpkı yüzlerce Solórzanos'un anıları gibi.

Ailemden onlara hizmet eden insanlar. Bu tür evler neyse oydu. Bu sesleri, evin temelini ortadan kaldıramayacağım gibi ortadan kaldıramazdım. Bazı insanlar bu tür evlerde, içinde barındırdıklarından tamamen habersiz yaşayabilirdi. Diğerleri içinse duvarlar, aşırı müdahaleci bir akraba kadar birlikte yaşaması zor, duyarlılığa giden yolun yarısıydı.

Ama serbest bırakmam gereken bir güç vardı. Ruhu öldükten sonra mezarlığa götürülecek bir beden kalmıştı.

Sadece Beatriz'i kalmaya ikna etmeye yeteceğini umabilirdim.

Kötülük evin gölgelerinde kıpırdandı, doğal olmayan mürekkep karası. Koridorlarda süzüldü, yeşil salona adım attığımda beni takip etti. Odanın ortasına doğru yürürken kapıyı açık bırakarak onu takip etmeye davet ettim. Mobilyaların yerlerini değiştirmeye başladım ve yeşil halıyı kaldırdım, cebimden bir parça kömür çıkarıp taşa koyarken hareketlerim düzgün ve kasıtlıydı. Bir şeytan çıkarma glifinin ilk satırını çizdim.

Kapı arkamdan çarptı.

Kalbim bir adım attı, sonra ellerimi esnettiğimde sabitlendi. Parmak eklemlerimin etrafına sarılan bandajların altında yıldırım yanıklarından kalan yaralar oluşuyordu.

Daha önce karanlıkla yüzleşen aynı adam değildim.

Karanlığın dikkatli bakışları altında doğru glifleri çizmeye devam ettim, ensemdeki tüyler diken diken olsa da ellerim sabitti. Yeni keşfedilen güç hâlâ av olmadığım anlamına gelmiyordu. Kendi doğal korkumun yükselen kokusunu alabiliyordum, metalik ve tatlı bir tınısı vardı.

O buradaydı.

Elbette buradaydı. Ondan korktuğumu görerek tatmin olmasına izin veremezdim. Derin bir nefes aldım, broşürün sayfasını çevirdim ve çember kapanana kadar uzun, sessiz dakikalar boyunca çalışmaya devam ettim.

Sonra ayağa kalktım, çemberin ortasına geçtim ve gölgelerle yüzleştim.

"Buenos días, doña," dedim.

Yumuşak bir tıslama. Bir çingiraklı yılan tıslaması, ama tınısı daha derin.

Bir yırtıcının tıslaması. "Yeter," dedim, sesim azapla çınlıyordu. "Vakit geldi."

Kollarım yanlarımda gevşek, avuçlarımı gölgelere doğru çevirdim.

Tek gereken bu basit hareketti. Ani bir selle taşan bir arroyo gibi, karanlık güçle dolup taşmışım. Kendimin en karanlık parçaları artık bağlı değildi, artık kutuya hapsolmemişti. Artık göğsümde ağırlaşmıyor, utanç, kendinden nefret ve ölümden sonra beni neyin beklediğine dair korkuyla zincirlenmiyordu. Çiyin ağırlıksızlığıyla uzuvlarımın üzerine yayıldı, sabit bir rahatlık. Büyükanнемin hediyelerine döndüğümde bile kendi gölgemin rahatlığıyla onu giydim. Ayini kutladığımda ve San Isidro halkına dua ettirdiğimde bile.

Karanlık uğulduyor, bir fırtınanın elektriğiyle etrafımı sarıyordu.

Titi her zaman *kendi yolunu bulmalısın* derdi.

Doğru olduğunu bildiğim yolda yürümeye devam edersem, bir gün kendi dengemi bulacaktım. Benim yolumu. Benim çağrım.

Karanlığa uzandım ve Doña María Catalina'nın ruhunu avucumun içine aldım. Ağırlığını benden uzağa savurdu, Titi'nin büyülu sözleri dudaklarımdan dökülürken saf irade gücüyle serbest kalmak için savaştı.

Castellano dilinde "Yeter," diye
tekrarladım. Tüm gücümle aşağı
doğru çektim.

İp kopması gibi bir ses karanlığı yardı. Evin fırtınalı isyanı sona erdi.

Doña María Catalina'nın ruhu salona adım attı, yıllar önce onu bu odada gördüğümde olduğu kadar gerçektir. Onu çemberin içine çektiğimde bir serap gibi parıldadı. Yıllar önce onu Apan'ın plaza de armas'ında ilk gördüğüm zamanki kadar narin ve şeker gibiydi, gri giyinmişti, mısır ipeğinden saçları kibirli bir şekilde yukarı doğru savrulmuştu. Hayatta bana karşı hissettiği ve evin içinden bana yönelttiği düşmanlık, kollarını göğsünün üzerinde kavuştururken yüz hatlarına mükemmel bir şekilde kazınmıştı.

Onunki gibi nefret bir kanserdi. Onu evimden sonsuza dek çıkarmanın zamanı gelmişti.

"Sanırım ne yapmak için burada olduğumu
biliyorsun," dedim. Ağzı zarif bir kaş çatmayla
buruştu.

Umarım yanarsın, diye tükürdü. *Yan, yan, yan.*

Sesinin tınısı kulaklarıma davul sesi gibi çarpıyordu. Rüyalarımı aydınlatan kutsal olmayan ateşin nabzı gibi.

Senin gibi insanları yakıyorlar.

Bu sözler beni ne zamandır yaralıyordu.

Doña Catalina'ya en güzel gülümsememi verdim. Evet, hâlâ Peder Vicente ya da daha kötü biri tarafından keşfedilmekten korkuyordum. Evet, ahiretten korkuyordum. Ben bir günahkârdım. Bir cadıydım. Günah işlemiştim ve her insan gibi tekrar günah işleyecektim. Ama kararlarımın ölümden sonraki yaşam için ne anlama geldiği benimle Tanrı arasındaydı. Yapabileceğim tek şey, doğuştan sahip olduğum tüm yetenekleri kullanarak evime ve sevdiğim insanlara hizmet etmektir.

Doña Catalina'nın hayaleti ile çarpıştım.

Tanrı'nın kendisiyle yüzleşmesinin zamanı çoktan gelmişti. Bunu o da ben de biliyorduk; sesimi büyülü sözlerle yükseltirken, gücüm etrafını kalın bir şekilde sararken yüz hatlarını bir teslimiyet ifadesi gölgeledi. Bir an içinde onu evden sonsuza dek koparacaktım. Diğer tarafta onu bekleyen şeyden korktuysa da bunu belli etmedi.

"Kimin yanacağına ve kimin yanmayacağına karar veren yalnızca Biri var," dedim.

Kâğıt yırtılması gibi bir sesle, Doña Catalina'nın hayali küle dönüştü. Havada asılı kaldı, sonra sessizliğin içinden yavaşça yerdeki kömür kabartmalarına doğru sürüklendi. Orada, yanan bir kâğıt gibi kendi içlerine kıvrıldılar, küçüldüler ve eriyip gittiler.

Haç işareti yaptım. "O'nun isteği olsun," dedim.

BEATRIZ

GÜNEŞ masmavi gökyüzünde pırıl pırıl , Andrés bana eve kadar eşlik ederken omuzlarıma kalın bir yün şal takmıştım. Birkaç gün önce evi iyileştirmeyi başarmıştı; Paloma'nın yangın enkazından giysilerimin bir kısmını kurtarmış olması yeterince güvenliydi. Çalışma odamın altında olduğu için yemek odası hasar görmüştü, ama bunun dışında evin büyük bir kısmı zarar görmemişti. Eşyalarım o kadar şanslı değildi. Duman, yanmayanların çoğuna zarar vermişti ama umurumda değildi.

Ertesi sabah gidiyordum. Annemin davetini kabul ediyor ve uzun, çok uzun bir süre için Cuernavaca'ya gidiyordum. Belki de sonsuza kadar.

Bir yanımda temkinliydi - Cuernavaca gerçekten de ev özlemime çözüm olabilir miydi? San Isidro için de aynı şeyi düşünmüştüm.

Belki de .

Ama Mamá'ya dönmenin çok önemli olduğunu biliyordum.

Avluya girip eve doğru yürürken tepemizde kuş sesleri yükseliyordu. Kırlangıçlar çatının çukurlu kiremitlerine doğru süzülüyordu; kiremitlerin altındaki oyuklarda yuvalar oluşmuştu.

Kapının önünde durdum, kalbim küt küt atıyordu.

Andrés kapıya çıkan basamakları ikişer ikişer çıktı ve suskunluğumu ya da yüzümdeki renk kaybını fark etmeden kapı koluna uzandı. Kalbimin göğüs kafesine çarparken çıkardığı panik dolu gümbürtüyü duyabilseydi hiç şaşırmazdım.

"Her şey yolunda," dedi usulca. "O gitti. Ev eski haline döndü."

Ev aynı görünüyordu ama onun doğru söylediğini *hissede biliyordum* -bir şekilde *hissede biliyordum*, ayaklarımın yere basışından, havanın tadından *hissede biliyordum*-. Evin enerjisi yumuşamıştı. Dikkati ne olursa olsun içe, kendine dönmüştü. Ben onun odak noktası değildim. Artık bir kedinin çenesine doğru yürüyen bir fare değildim.

Andrés merdivenlerden geri geri indi. Bir elini uzattı. "Artık tamamen yaşanabilir durumda. Güvenli."

Bir an için tereddüt ettim, havaya kaldırdığı avucunu düşündüm. Belki de içeri girebilirdim, sadece onun haklı olduğunu kendim görmek için. Onu iyileştirdiğini.

Alkolün tutuşturduğu alev zihnimde parladı. Palanın parıltısı. Isının kesinliği, alev almanın kaçınılmazlığı ...

"Hayır." Boğazım düğümlendi. Hâlâ keskin dumanın tadını alabiliyor, Juana'nın düşerken attığı çığlığı duyabiliyor, kemiklerin ıslak çıtırtısını duyabiliyordum. Hayır, içeri giremezdim. Şimdi olmazdı. "Bu çok fazla."

"Beatriz." Eli hâlâ uzanmıştı, sesi yumuşaktı. "Emin olmak için geceyi burada, copal olmadan geçirdim. Çok huzurlu bir yer."

Ona ihtiyatla baktım. Bana göstermek için neden bu kadar hevesliydi? Neden haklı olduğunu kanıtlama ihtiyacı hissediyordu? Anlamıyor muydu?

Gözleriyle karşılaştığımda, cevap capilla çanının sesi kadar parlak bir şekilde önümde açıldı.

Çünkü senin kalmanı istiyor.

Ama yapamadım.

Önümüzdeki eve bir zamanlar *benim* demiştim. Eşiğine bir fatihin, bir generalin güveniyle gelmiştim, isyanlarını bastırmaya ve onu kendi irademe boyun eğdirmeye hazırdım. Yanılmışım. San Isidro asla benim olamazdı. Asla da olamazdı. Hiçbir zaman Juana'nın olmamıştı. Ne Rodolfo'nun, ne de başka bir Solórzano'nun.

Eğer burası birine aitse, o da Paloma, Ana Luisa ve Mendoza gibi burada yaşayan insanlardı. Andrés'e. Ya da belki de hiç kimseye ait değildi ve sonsuza dek kendi başına kasıtlı, kadim bir alan olarak kalacaktı. A

Bu vadide uyuklayan soluk sıvalı dev, yüksek duvarları maguey tarlalarının üzerinde sonsuza dek tetikte bekliyor.

Benim için burası acı dolu anılarla dolu bir yer olarak kalacak, korku bir örtü gibi her yeri kaplayacaktı. Eğer kalırsam, ağırlığının altında boğulacağımı biliyordum.

"Kalamam," diye nefes aldım. "Ben gidiyorum." Andrés elini indirdi.

"Cuernavaca."

"Anlamalısın," dedim. "Bu ev, para. Mamá'ya sahip olmadığım sürece hiçbirinin önemi yok. Mektuplarında özür diledi ve ben ..." Sözlerimi yarıda kestim, sesim kırılmaya çok yakın bir şekilde dalgalanıyordu. "Ona gitmek zorundayım."

Yüzünün hatları düzeldi; nefes alış verişi değişti. "Biliyorum."

Ertesi gün ayrılmadan önce araziye son kez incelemek üzere uzun bir yürüyüşe çıktık. Düzgün maguey sıralarına bakan tepeye tırmandık ve nefesimizi tutmak için durduk. Ya da benim nefes almam için, daha doğrusu onu San Isidro'ya doğru tepeye çıkarken ilk kez gördüğümde olduğu gibi, Andrés çileden çıkarıcı bir rahatlık içindeydi, sanki uzun bacaklarının üzerinde bir salondan geçmekten daha fazla enerji harcamamış gibiydi.

Rüzgâr değişmiş, bulutlar mavi gökyüzünü kalınlaştırmıştı. Şalımlı omuzlarıma daha sıkı doladım. Önümüzde uzanan vadiyi, uzaktaki dağların karanlık tepelerine doğru izledim. Altın sarısı yüksek otların arasından bir esinti geçti, nefesinde kışın ısırtığı vardı. Çok uzaklarda bir çocuk köpeğine ısıklık çalarak vadi tabanında koşturan bembeyaz bir koyun sürüsünü takip ediyordu.

"Hiç geri dönecek misin?"

Andrés'e döndüm. Elleri iki yanında sallanıyordu. Ellerinin arkasının garip yeni yara izleriyle dolu olduğunu fark etmiştim. Ona henüz bunları sormamıştım ve şimdi de sormayacaktım.

Maske olduğunu hemen anladığım bir ifadeyle bana baktı, çünkü doğal olamayacak kadar dikkatle oluşturulmuş bir sakinlik gösteriyordu.

"Bana bakma," dedim. "Ne demek istiyorsan onu söyle."

Sadece rüzgârın konuştuğu uzun bir an geçti. Otların arasından kalkıp fısıldayarak vadinin sessiz dedikodularını

Tepe.

Yüzümü ondan çevirip uzaktaki çobana ve sürüsüne baktım. Yanlış konuşmuştum. Onunla yalnız kalmayı asla kabul etmemeliydim, bu şekilde değil, hamken değil. Kaburgalarım ölümcül yaralardan kaynaklanmayan bir tatlılıkla ağrırken değil.

Bileğimdeki parmak uçlarının yumuşak dokunuşu.

Elimi gevşekçe avucunun içine aldığımda başımı kaldırdım. Elim ağzına götürüp parmak eklemlerimi dudaklarına bastırdığında nefesim kesildi.

Şimdi yüzü duygularını açığa vuruyordu: kaşları birbirine kenetlenmişti, ela gözlerinde kalbimi yerinden oynatan kederli bir ciddiyet vardı.

Gitme, dedi o bakış.

Nabzım kulaklarımda atıyordu. Yükselen esinti yanaklarımı yaktı; bir tablodaki figürler gibi hareketsiz, birçok kalp atışı boyunca birbirimizin bakışlarına kilitlenmiş dururken kızararak yandılar.

Konuşmadı.

Nasıl yapabildi? Söylenecek çok şey vardı. Üzerinde durduğumuz yol ayrılıktan başka hiçbir yere çıkmıyordu.

Dağların üzerinde bir yerde yumuşak bir gök gürültüsü duyuldu.

Andrés başını kaldırıp gökyüzüne baktı, yüz hatlarında hafif bir kızgınlık vardı. Sanki sözünü kestiği için göklerden hoşnut değilmiş gibi.

"Yağmur yağacak mı?" Fısıldadım.

Elimi hâlâ dudaklarına götürüyordu. Kararsızlığını neredeyse tenimde hissedebiliyordum. Tabii ki yağmur yağacaktı. Yılın bu zamanında hep yağardı. Ama yağmur geri dönmek demekti ve geri dönmek de ...

"Hiç sanmıyorum." Nefesi parmak eklemlerime değerek tenimde bir ürperti yarattı.

Rüzgâr eteklerimi çekiştiriyordu. Bir soğuk damla, sonra diğeri yanaklarıma çarptı.

"Yalancı," dedim ve elimi kendime doğru çektim. Yüz ifadesi değişmese de elimi bıraktı.

Arkamı döndüm. Onu görmeye dayanamıyordum. Onunla burada oyalanmaktansa vedalaşıp bu işi bitirmek daha iyiydi. Belki de onun da benim kadar yalnız olduğunu düşünmemek daha iyiydi. Belki o da benim gibi aramızdaki gerginliği hissediyordu.

yaşayan, nefes alan bir şey olarak. Gün doğumundaki sis kadar kırılgan dalgalansa da bizi birbirimize bağlayan tüy kadar hafif bir özlem yarattığı. Belki de gitmemin onu sonsuza dek kaybetmek anlamına geleceğinden korkuyordu.

Olurdu.

Ve olması *gereken de* buydu.

Bunu kendi kendime defalarca tekrarladım, bir ayağımı diğerinin önüne koydum. Andrés'in önünde yürüdüm, böylece ona bakmak zorunda kalmayacaktım ve kendimi sert bir kararlılıkla doldurdum. Böyle olması gerekiyordu. Yalnızlık daha önce de hayatımın bir parçası olmuştu ve belki yine olacaktı

-Bu bizi öldürecek bir şey değildi.

Ama ah, capilla'da onun uyuduğumda omuzlarımdan kalkan ağırlık. Omuz omuza oturup karanlığa birlikte baktığımızda. İnsanın yalnız olmadığını bilmesinin verdiği telaş baş döndürücü bir şeydi, başımı döndürdüğü için mezkalden daha koyuydu.

Bulutlar açıldığında köyden henüz yarım kilometre uzaktaydık. Vadideki yağmurlar asla utangaç bir şekilde başlamadı: sanki gökyüzü kuyuya bir yolculuk yapmış ve kova kova vadiye boşalmıştı.

Önce kaçmaya çalıştım, kuru kalabilmek için şalımı başımın üzerine çektim, sonra kısa kestim. Çok zor nefes alıyordum; yaram hafifçe acıyordu. O sırada Andrés yanımdaydı ve kollarımı gökyüzüne açarken ona .

"Teslim oluyorum," diye seslendim bulutlara. "Sen kazandın."

Köyden önce capilla'ya ulaştık. O zamana kadar yağmur o kadar yoğun yağıyordu ki, zemin çamurdan kayganlaşmıştı ve şapelin alçı duvarları görüş alanımda grileşmişti.

"İçeri gel," dedi Andrés, kargaşadan duyulacak şekilde sesini yükselterek. Onu şapelin dışındaki odasına kadar takip ettim. Başını alçak kapı aralığına bilmem kaçınıcı kez vurdu; rengârenk küfürler etti. Soğuktan ve yağmurda koşmaktan titreyerek onu takip ederken soluksuz kahkahalar attım.

Kapıyı arkamdan kapattı. Saçları alnına doğru kaymış, dış paltosu tamamen ıslanmıştı. Şalımı kaldırdım ve ona uzattım.

benden önce. Yere su döktü.

"Çok özür dilerim," diye kahkahalarım arasında soluk soluğa kaldım. "İsteyerek yapmadım-" Sözümlü kestim, kahkaham dudaklarımda sönüyordu. Bana bir adım daha yaklaşmıştı.

Bir bukleyi kulağımın arkasına sıkıştırıp, çok nazik bir şekilde yüzümü ellerinin arasına aldığında nabzım boğazımda atmaya başladı. Yanaklarım yanıyordu; başparmaklarının fırçası serin bir rahatlama sağladı.

Gözlerime baktı ve ihtiyacı olan tüm cevabı orada gördü.

Beni öptü.

Hiç tereddüt yoktu. Utangaçlık yoktu. Sadece *ihtiyaç vardı*.

Şalı bıraktım. Ona doğru eğildim ve kollarımı ona dolayarak onu öptüm. Sıcaklığını kendime yakın tuttum. Rodolfo'nun şimdiye kadar öptüğüm tek kişi olduğunu ve bunun ona *hiç* benzemediğini düşündüm. Zaman benim için kaybolmuştu; burada ne hesaplama vardı ne de düşüncelerde gezinme. *Buradaydım*, nefes nefese ve sanki sadece o beni ayakta tutabilirmiş gibi Andrés'e sarılmama neden olan bir baş dönmesine yakalanmıştım. Sanki dünyada Andrés'ten, tenindeki yağmur kokusundan, boğazımın hassas derisindeki dudaklarından, sırtımda gezinen ve sahip olduğunu bilmediğim bir güçle beni kendisine bastıran ellerinden başka hiçbir şey yokmuş gibi.

Parmaklarımı sırtına geçirdim. Sertçe.

Boynuma doğru küçük bir nefes. "*Beatriz*." Sonra ağzı yine benimkinin üzerindeydi, sert, derin ve yakıcı bir ihtiyaçla.

O zaman geriye bakmayacağımı biliyordum. İleriye bakmayacaktım.

Sadece şimdi vardı, sadece yanan tenimden sıırsıklam giysileri sıyırmak ve karyolasına oturup beni kabaca kucağına çekerken karyolasının zahmetli gıcirtısı vardı. Sadece *şimdi*, göğsünün teni benimkine değiyordu, boynumu ve göğüslerimi öperken parmaklarımı nemli saçlarında gezdiriyordum, beni o kadar sıkı tutuyordu ki zar zor nefes alabiliyordum.

Ben ona karşı sallanırken küçük bir inilti çıkardı. "Gitme." İçinde bir çaresizlik notası vardı, bir yalvarış, bir dua.

"Benimle gel," dedim saçlarına. "Cuernavaca'ya. Tüm bunları geride bırak."

Başını kaldırdı ve bana baktı.

Bütün bunlar.

Kısa bir an için gözleri yanımdan geçip duvarda asılı olduğunu bildiğim haça kaydı. Yüzünde bir endişe titreşimi; dikkatini tekrar bana verirken sesinde yumuşak bir panik tonu vardı. "Şu anda bunu düşünemem. Düşünemem."

"Şşş." Yüzünü ellerimle kavradım, başparmaklarımı yanaklarında gezdirdim. Kirli sakallarının avuçlarımda bıraktığı hissi, dudaklarının ayrılırken aldığı şekli hafızama kazımak istedim. Koyu renk kirpikleri, bana tam bir güvenle bakan gözlerini çerçeveliyordu. O kadar açık ve derin bir özlemle bakıyordu ki göğsümde bir sızı hissettim.

Geriye bakmak yok. İleriye bakmak yok.

"O zaman yapma." Yüzümü onun yüzüne doğru indirdim. "Şimdi sadece benimle ol," diye dudaklarına doğru nefes aldım. *"Ol."*

ERTESİ SABAH, PALOMA ve José Mendoza valizlerini arabaya koymama yardım ettiler. Mendoza şapkasını beceriksizce elinde tutarken Paloma ve ben kucaklaştık ve ikimiz de gözyaşlarına boğulduk, yazmaya söz verdik.

San Isidro'nun kapılarından geri dönüşlerini izledim.

José Mendoza'yı aracı olarak kullanarak, komşumuz Hacienda San Cristóbal'ın çok istediği araziye satmışım. Yokluğumda Mendoza ve Paloma'yı mülkün bekçileri yaptım ve onlarla birlikte yeni gelirin nasıl kullanılacağına ve yatırıma dönüştürüleceğine dair bir plan hazırladım. Yaşlı Solórzano'nun ölümünden bu yana ilk kez çiftliğin bakkalını yeniden açmak ve köylülerin nesiller boyu süren borçlarını silmek. Çocuklar için bir okul inşa etmek. Aileler Kasım ayının ilk gününe hazırlanırken, capilla'nın arkasındaki mezarlıkta toplanıp küçük şenlik ateşlerinin çıtırtıları eşliğinde haber alışverişinde bulunurken, pan de muerto somunlarıyla birlikte elden ele dolaşan köyün konuşmasıydı bu.

Tatil akşamını Paloma'yla birlikte içeride geçirmiştim. Annesi için küçük bir ofrendanın etrafına parlak cempasúchil yaprakları serptik ama o mezarlığa gitmek istemedi. Benim de Solórzanolar için adaklarla mezarlığa gitmeye hiç niyetim yoktu. Bazı yaralar çok tazeydi. Belki de biz hazır olduğumuzda iyileşeceklerdi. Bunun yerine, ateşin başında oturduk ve gece boyunca konuştuk, sohbetimiz kahkahaların yükselip alçalmasıyla, kapıdaki tek bir kopal tütünün mavisıyla işaretlendi.

Onu özlerdim. Açık sözlülüğünü. Mizah anlayışının çoğu zaman nasıl da hınzırca olduğunu. Ama onunla düzenli olarak yazışacağımızı biliyordum. Onu resmen Mendoza'nın varisi olarak yapmışım. Evi görecekti.

Onarılır ve temizlenir; mobilyaları toz bezleriyle örtülür ve bahçeler canlı tutulurdu. Eğer ben ya da torunlarım evin kullanımına ihtiyaç duyarsak, Paloma evin hazır ve nazır olmasını sağlayacaktı. Eğer geri dönecek kadar iyileşirsem.

Eğer.

"Hazır mısınız, Doña Beatriz?" diye sordu şoför.

"Birkaç dakika daha," dedim. Hâlâ vedalaşmadığım bir kişi vardı.

Andrés arabanın yan tarafında duruyordu, omuzları kaskatı kesilmişti. O da Paloma ve Mendoza'nın eriyip gittiği kapıları izliyordu ve ben aramızdaki birkaç adımı yürüyüp önünde durana kadar bana bakmadı.

Sonunda gözlerimle buluştu.

İkimiz de uzun bir süre hiçbir şey söylemedik.

"Benimle gelebilirsin," diye ağzımdan kaçırdım sonunda.

Hâlâ zaman vardı. Biz capilla'nın bitişiğindeki odalardan onun birkaç eşyasını toplarken araba bekleyebilirdi. Birlikte gidebilir, yeni bir hayata başlayabilirdik. Bozulmamış, mükemmel ve-

Bakışlarımı bıraktı ve yüzünü yana çevirerek benden uzağa baktı.

Kalbim sıkıştı.

"Yapamam." Sesi çatallaştı. "Ben buyum. Burası benim evim." Rahip Andrés. Cadı Andrés. Parçalanmış bir yaratıktı, Karanlık ve aydınlık arasında uzanıyordu. Benim asla anlayamayacağım bir şekilde buraya aitti ve ait olmaya devam etmeyi seçti: köye. Ailesine. Kiliseye. Toprağına.

"Biliyorum," diye nefes aldım.

Ama söylediklerim için özür dilemedim. İçimdeki derin ve bencil bir parçanın istediği buydu: Onu benden çalmak ve benim yapmak istiyordum. Onu her zaman yanımda tutmak istiyordum; elinin sıcak ve güçlü bir şekilde benimkinin üzerinde kenetlenmesini istiyordum. Kemiklerime kadar işleyen bir acıyla onu *yanımda* istiyordum.

Ve bunun mümkün olmadığını anladım.

Ben geriye doğru bir adım atarken, o başını kaldırdı. Bir an için dün geceki yüzünü, çizgilerinin karanlıkta nasıl yumuşadığını düşündüm. Birbirine bağlı nefeslerimiz bizi yavaşça uykuya doğru çekerken gözlerinin nasıl kapandığını. Ne kadar genç görünüyordu. Ne kadar huzurluydu.

Şimdi gözleri kan çanağına dönmüştü, ağzı soğukkanlılığını korumak için nasıl mücadele ettiğini ele veren sert bir kıvrım içindeydi.

Keşke konuşabilseydim. Keşke onun ve benim acımı hafifletecek bir şeyler söyleyebilseydim ama yapamadım. İçimde bir fırtına vardı, düşünceler birbirini itip kakıyor, serbest kalmak için mücadele ediyordu: Onu her zaman yanımda taşıyacağımı söyleyebilirdim. Hayatımı nasıl kurtardığını ve sonsuza dek ona borçlu olacağımı söyleyebilirdim.

Beni seçmesini ne kadar çok istemiştim. Benim için her şeyi geride bırakmamasına nasıl da kızmıştım.

Onun hiç ama hiç değişmemesini ne kadar da içten dilemiştim. Ama tüm bunlar için söyleyecek sözüm yoktu.

O anda, yolda karşılıklı duran iki kişiydik. Birlikte yürümüştük, karanlıkta birbirimize sımsıkı sarılmıştık ama şimdi yollarımız ayrılmıştı. Onunki tek yöne gidiyordu, köye, ailesine, San Isidro'ya.

Benimki başka bir yol açtı: Cuernavaca'ya. Mamá'ya. Zengin bir dulun özgürlüğüne, o kadar korkutucu bir şekilde bana ait olan bir özgürlüğe ki dizginlerini nasıl tutacağımı bile bilmiyordum.

Ama nasıl yapılacağını öğrenecektim. Geleceğimi dilediğim gibi şekillendirmeyi öğrenecektim.

Bunun için Andrés'e teşekkür etmeliyim. Kendime zamanlarda bana inandığı için, bir kâbusun içine uzanıp beni bir şafağa çektiği için.

Ama şimdi şafağın gri sisleri dağılmıştı ve gün etrafımızda ıslıl ıslıl parlıyordu. Bana hayatta yeni bir şans vermişti. Böyle bir davranışın karşılığını ödemenin tek yolu *yaşamaktı*. İyileşmemin, yeniden tam anlamıyla yaşamamın tek yolunun San Isidro'yu geride bırakmak olduğunu biliyordum.

"Sana her zaman güveneceğim," diye nefes aldım. "Adios."

Sonra Andrés'e, Hacienda San Isidro'ya sırtımı döndüm ve arabaya bindim.

ANDRÉS

ARABA GITMİŞTİ. Tozun içinde diz çökmüş, boş bir ufka bakıyordum.

Bunu hissetmeyi öğreneceksin. Guadalajara'daki papaz okuluna gitmeden önce Titi'nin söylediği son sözler bunlardı. *Zamanı geldiğinde, neyin doğru olduğunu bileceksin.*

Beatriz'i kollarımda tutmak doğru gelmişti. Teslim olmak, kendimi onun koyu renk saçlarında, vücudunun sıcaklığında, dudaklarının tenime dokunuşunda kaybetmek de *doğru* hissettirmişti.

Ve yine de . . . bu da öyle.

Bunca zaman, neyin doğru olduğunu bilmenin bana huzur ya da memnuniyet getireceğini düşündüm. Bunun yerine, varlığımın her zerresi arabanın geri dönmesini isterken, boş ufku izlerken keder omuzlarıma kurşun gibi döküldü.

Ama Beatriz'in gitmesi *doğru*du.

İyileşme ihtiyacı derindi ve bunun San Isidro'nun çatısı altında başılamayacağını biliyordum. Evet, evi kötülüklerinden arındırmış, enerjisini temizlemiştim. Ama eve baktığında gözlerinde yeşeren korkuyu gördüğümde, yapabileceğim başka bir şey olmadığını anladım. Korkudan uzak bir hayatı hak ediyordu.

Onu bırakmak zorundaydım.

Beatriz'in San Isidro'dan ayrılması çiftliğe iyileşmesi için gereken alanı sağlayacaktı. Onunla tanıştığımda diğer Solórzanos'lar gibi olmadığını hissetmiştim ve haklıydım da - ama bu topraklarda yaşayan herkes

onu benim kadar tanıyor ve güveniyordu. O kaldığı sürece, bu topraklara ve insanlarına bu kadar çok zarar veren ailenin sembolü olacaktı. Çok uzun nesiller boyunca, bu çiftliğin büyük evinde korkulacak bir Solórzano vardı. Nesiller boyu acı çekmiş. Eğer bu toprakların tapu sahibi olan insanlar bir daha bu topraklarda yaşamamış olsalardı, ailem ve burada yaşayan diğer insanlar için barışın geleceğini hayal edebilirdim.

Ama Beatriz'in asla geri dönmeyeceği düşüncesi boğazımda düğümlendi. Bencilce, bu fikre katlanamıyordum. Son birkaç haftadır hayatımdaki varlığı dünyamı altüst etmiş, beni Solórzanos'a karşı içimde biriken kızgınlıktan çıkarıp harekete geçirmişti. Sürgünümü sona erdiren ve beni eve geri getiren onun şefaatiydi. O olmasaydı, San Isidro ve ailem musallat ve hacendado yüzünden kim bilir daha ne kadar acı çekerdik.

Yavaşça ayağa kalktım. Bacaklarım kaskatı kesilmişti; başım az uyuduğum bir geceden dolayı ağrıyordu. Gözlerim dökülen ve dökülmeyen yaşlardan, arabanın ardında bıraktığı tozdan yanıyordu.

Beatriz'in gitmesi *doğruyd*. Tıpkı benim burada, bu topraklarda, bana en çok ihtiyacı olan insanlarla kalmamın doğru olduğu gibi.

Bu, vedalaşmanın kolay olacağı anlamına gelmiyordu.

* * *

Beatriz'in ayrılışını takip eden haftalarda sık sık evde teselli aradım. Paloma ve Mendoza'nın, muhasebe ve genel kullanım için yeniden düzenlenmiş ana evin mutfağındaki küçük bir misafir odası olan kendi alanlarına sık sık gitmeyeceklerini bildiğim siesta saatlerinde, ön bahçeden geçen patikadan yürür, alçak basamakları çıkar ve eşiğin gölgesine girerdim.

Beatriz'in vedasından altı hafta sonra bir gün eve girdim ve kırılgan gelen bir farkındalık hissettim. Ön kapıyı arkamdan kapattım ve loş fuayeyi kısık gözlerle inceledim.

Yeşil salonun kapısı alçak bir gıcırtyla açıldı. Bir davet. Sessiz bir çağrı.

Ev odaya girmemi istedi. Doña Catalina'nın gidişiyile, derin uyku ve bilinç evrelerinden geçiyordu; ikincisi, ara sıra yaramazlık yapmaya eğilimli olsa da, dürüst ve kurnaz değildi. Doğruca yeşil salona doğru yürürken ve açık kapıdan içeri adım atarken korkmuyordum.

Odanın ortasındaki halının üzerinde beyaz bir zarf duruyordu, kasıtlı olarak yerleştirilmiş olması ve koyu yeşil halıyla kâğıdın kontrastı dikkatimi çekti.

Ne tuhaf. Paloma ve Mendoza bu odayı pek sevmezlerdi ve bu nedenle muhasebe notlarından herhangi birini burada unutmuş olmaları pek olası değildi. Şeytan çıkarma ayinimin başarısızlıkla sonuçlandığı gecenin, yani karanlığın tüm öfkesini üzerime saldıgı gecenin üzerinden haftalar geçmiş olmasına rağmen, odanın duvarları hâlâ dokunuşlarımla uğulduyordu. Yaklaştıkça anılar zihnimde dönüp duruyordu: Juana hacendadoları görmezden gelerek sandalyeye oturmuş, Doña Catalina ateş ışığında bir iblis gibi parlıyordu. Mariana benden kaçıyordu. Salon bomboşken Beatriz kaldırım taşlarının üzerinde oturuyordu; koyu renkli buklelerin çerçevelediği ve mum ışığının aydınlattığı yüzü açık ve korkusuzdu.

Sen bir cadısın.

Sesinin hatırasının tadını çıkardım. Fısıltısının üzerimde nasıl kutsal, enfes bir gücü olduğunu, fırçasının omurgamdan aşağıya nasıl ağırlı bir titreme gönderebileceğini.

İnce, kıvrımlı bir elle yazılmış ismi seçebilecek kadar yaklaştığımda, adımlarımın ortasında donup kaldım.

Bana gönderilmişti.

Uzaktan, kalbimin ritmini kaybettiğinin, hızlı bir umut rüzgârıyla dengesini kaybettiğinin farkındaydım. Elime aldığımda el yazısını tanıyamadım ama ters çevirdiğimde koyu yeşil balmumunun içine Solórzano'nun kusursuz mührü gömülmüştü.

Beatriz.

Paloma'da adresinin olduğunu biliyordum, çünkü bir akşam yemekte yazışmalarından bahsetmişti. Sonunda daha fazla dayanamayıp onu aramaya başladım. Ondan izin almadan -böyle yaparsam şüpheleneceğinden korktuğum için- gizlice onun ve Mendoza'nın evine girdim.

Bu günahı Peder Guillermo'ya nasıl itiraf edeceğim çetrefilli bir soruydu. Peki ya Beatriz'e yazmak istememin *nedenini* itiraf etmek? Ne zaman aklıma gelse bu düşünceyi bir kenara itiyordum. San Isidro'daki son gecesinin anılarını, gerçeğin sert ışığından koruyarak şiddetle sakladım. Pişman olmaya hazır değildim. Gitmesine izin vermeye hazır değildim.

Belki de vedasının kesinliğine saygı duymalı, benim ve onun yolunun ayrılmasına izin vermeliydim. Ama ben zayıftım. Ona bir mektup yazdım ve gönderdim. Hemen ardından ikinci bir mektup daha yazdım, gecenin karanlığında endişeyle uyandığımda aceleyle yolladım; bu daha kısa ve resmiydi, benden haber almak istediğini varsaydığım için özür diliyordu, ilk mektubun içeriği için özür diliyordu, bu kesinlikle ... çığdı. Belki de uygunsuz. Kesinlikle aptalcaydı.

Bir cevap almayı ummamıştım. Nasıl umabilirdim ki? Ya umduysam ve cevap hiç gelmediyse? Ya da ya cevap verdiyse... ? O zaman ne yapacağımı bilmiyordum.

Şimdi gerçekleştiğine göre, ellerimin titremeye başladığını fark ettim.

Ev etrafımda sallanıyordu. Gıcırdamasını kendinden memnun olarak yorumlayabilir miydim? Kendinden memnun olarak mı? Belki de bunu Paloma ve Mendoza'nın muhasebe odasından çalmıştı. Belki de sessiz ziyaretlerim sırasında benim de içimde bir delik açıldığını, tıpkı onun gibi yaralarımın iyileşmekte olduğunu hissetmişti.

Belki de nedenini hissetmiştir. Yukarıdan tuhaf bir varlık dikkatimi çekti. Hiçbir kelime duymadım -bu evi iyileştirdiğim gibi evler de konuşma yeteneğine sahip değillerdi- ama sorusunu anladım.

Nerede? Merak etti. Nerede o?

Hangi *kadından* bahsettiğini biliyordum. Maria Catalina değil, hayır, ondan kurtulduğum için rahatlamıştım. Yangın gecesi bizi merdivenlerden indirip kapı dışarı ederek kurtarılmasına yardım ettiği kadın. Asla geri dönmeme niyetiyle gitmişti. Mektubunu cebime attığım kadın.

"Gitti," diye fısıldadım. "Artık sadece sen ve ben varız."

Kapıya doğru yürüdüm ve geçerken, uzun ve yorucu bir yolculuğun sonunda bir atın böğrünü okşar gibi okşadım.

Üst katta bir yerde bir kapı çarptı.

Sıçradım ve bir lanetle elimi geri çektim.

Yumuşak kahkahalar tepemden döküldü. Kirişlere baktım, kalbim göğsümün içinde güm güm atıyordu. Bu, son birkaç haftadır Beatriz ve beni rahatsız eden tiz, kız gibi kıkırdamalar değildi - hayır, bu farklı seslerin uyumuydu, bazıları daha önce hiç duymadığım kadar dumanlı ve yaşlıydı.

Kalbimin yavaşlamasını diledim ve kaşlarımı çatarak

kirişlere baktım. Ev benimle *alay ediyordu*.

"Cielo *santo*," diye tersledim. Ama ön kapıya dönerken ağzımın şefkatli bir gülümseme belirdi.

Hacienda San Isidro yaralarını sarıyordu.

Gün ışığına çıktım ve cebimden Beatriz'in mektubunu aldım. Parmak uçlarımı onun eliyle yazılmış adımın üzerinde, mektubu mühürlediği yeşil balmumunun üzerinde gezdirdim, çaldığı hazineye saygılı bir hırsız gibi.

Zamanla, Tanrı'nın izniyle, ben de iyileşecektim. Ama buna hazır değildim. Henüz değil.

Açtım.

YAZARIN NOTU

Karanlıktan korktuğum için başladı.

Hayatımın ilk on sekiz yılı boyunca ailem dokuz evde yaşadı. Bunların dördüncüsünde tüm evlerin aynı olmadığını öğrendim. Bazıları durgundur. Boş ve sessiz. Diğerlerinin ise uzun, çok uzun anıları vardır, perdeler gibi kalın ve o kadar yoğundur ki eşikten geçtiğiniz anda acılığını tadabilirsiniz.

Evlerle ilgili bir teorim var, diyor Andrés.

On üç yaşımdan itibaren, ailem sekizinci evine yerleştğinde, izlenme hissini dayanılmaz buldum. Işıklar açık uyumaya başladım. Yıllarca kız kardeşlerimin alaylarına katlandım. Hâlâ evlerin gördüğü ve sakladığı mahrem dehşetten, on yıllar boyunca biriken ve duvarlarını su hasarı gibi lekeleyen kinlerden korkuyorum.

Ama sonuçta bu sadece bir teori.

Bir fikrin tohumlarını eken bir teori.

* * *

GENÇ BİR MEKSİKAN-AMERİKAN okuyucu tür kurgusunda temsiliyet bulmakta zorlandım. Öyle bir şey yoktu. Sayfadaki herhangi bir esmere yapıştım, evim gibi hissetmem *gereken* alanlarda kendimi yersiz hissetme deneyimimi yansıtan aynalar için çaresizdim.

Bu fikrin ilk taslaklarından itibaren, çocukluk korkularımın sunağında bir kurban, Shirley Jackson ve Daphne du Maurier'e bir saygı duruşu olan bu kitabın bana ve benim gibi görünen karakterler içereceğini biliyordum.

bizim gibi davranan ve ses çıkaran bir aile. Ayrıca, yıllardır beni büyüleyen bir dönem olan Meksika'nın Bağımsızlık Savaşı sırasında veya sonrasında geçmesini istediğimi de biliyordum.

Eğitimim gereği bir tarihçi olduğumdan, Meksika'nın Bağımsızlık Savaşı'nın sona ermesinin hemen ardından gelen kritik ve karmaşık dönemi araştırmaya koyuldum. Tarihsel bir dönem, savaşların tarihlerinden ve zengin başkentlerde iktidar için yarışan politikacılardan daha fazlasıdır. ılgın bir sanatçının fırçasının binlerce darbesinin toplamıdır: kuraklıklar ve seller, yeni miras yasaları, kumaşların ve yapı malzemelerinin ucuzlaması ya da çok pahalılaşması, ödenmesi ya da görmezden gelinmesi için dayatılan vergiler, bir dilin diğerine göre ayrıcalıklı hale gelmesidir. Susturulan kasabalardaki günlük yaşam ritimleridir, fatihlerin tarih kitaplarının gölgesinde hareket eden ruhlardır.

On bir yıl süren Kurtuluş Savaşı'nın bitiminden iki yıl sonra, 1823 yılında paranın kıt olduğunu biliyordum. Ayrıca romanımın, eski büyük bir ev ve gizemli yeni bir kocanın klasik Gotik süslemeleriyle şekillenmesini istediğimi de biliyordum. Kurtuluş Savaşı'nın küllerini karıştırıp doğru ortamı ararken, parayı takip ettim.

Pulque'ye yol açtı.

Bir çiftliğe götürdü.

Ve ben yazdıkça, *Hacienda* dönemin çirkin temalarıyla ilgilenmeye başladı: ırkçı *kast* sistemi, hacienda ve toprak mülkiyetinin ırksal ve sosyoekonomik dinamikleri, sömürgecilik ve baskıcı din. Roman evrim geçirdi. Bir evin hikayesinden daha fazlası haline geldi, çünkü bu dönemde Hacienda San Isidro gibi bir ev dört duvardan, bir yuvadan daha fazlasıydı.

Güçtü.

Hacienda, insanların güce tutunmak için yapabilecekleri korkunç şeyler hakkında bir hikâye. Sizi güçten yoksun bırakacak bir dünya karşısında direnç ve direniş hakkında bir hikâye. Genç bir mestiza kadınının bir evle ve onun temsil ettiği her şeyle, hem doğaüstü hem de sömürge geçmişi tarafından perili bir evle olan irade savaşının hikayesi.

HACIENDA, Meksika tarihinin bu dönemini incelemek için bir kaynak olarak tasarlanmamıştır. Bu kitap özünde bir korku romanıdır; büyücülük, yasak aşk ve geceleri ortaya çıkan şeylerle ilgili gerilim dolu bir öyküdür. Kendimi bir romancının hayatına adanmak için akademiden ayrılıyorum, tarih kitaplarını kapatmamı ve olay örgüsü ve karakter adına renkli yalanlar söylememi gerektiren bir meslek.

Örneğin, Peder Andrés'in inanç sistemi kurgusaldır. Bu karakter için annemden ve diğer aile üyelerinden öğrendiğim halk inançlarına saygılı ve bu inançlardan beslenen ama aynı zamanda on dokuzuncu yüzyıl Meksika'sının özel sömürge bağlamından ve dini senkretizminden etkilenen bir dünya görüşü inşa etmek istedim. Martin Austin Nesvig'in *Local Religion in Colonial Mexico, Nahua and Maya Catholicisms* adlı kitabında yer alan birincil metinlere ve ikincil analizlere derinden borçluyum: Mark Christensen tarafından yazılan *Texts and Religion in Colonial Central Mexico and Yucatan* ve Malcolm Ebricht ve Rick Hendricks tarafından yazılan *The Witches of Abiquiu: The Governor, the Priest, the Genízaro Indians, and the Devil* adlı kitaplarda yer alan birincil metinlere ve ikincil analizlere derinden teşekkür ederim.

Bu dönemin gerçekleriyle ilgilenen okuyuculara *On Dokuzuncu Yüzyıl Meksika'sında Gündelik Hayat ve Siyaset* gibi genel bakış metinlerine bakmalarını tavsiye ederim: Mark Wasserman'ın *Erkekler, Kadınlar ve Savaş* ve Silvia Marina Arrom'un *The Women of Mexico City, 1790-1857* adlı kitapları.

Hacienda'yı okumak sizi bu kitapları ve diğerlerini almaya teşvik ederse, umarım siz de benim keşfettiğim şeyi keşfedersiniz: Hacienda San Isidro gibi evlere doğaüstü şeylerden daha fazlası musallat olmuştur.

Sömürgecilik evlerimizin manzarasını hayaletlerle oydu. Hala ağlayan yaralar bıraktı.

Tarihi kurgu okumak bize çoktan geçmiş dünyaları öğretebilir, ancak bunu yaparken günümüze dair düşüncelere de ilham vermelidir. Bir tarihçi, Meksikalı-Amerikalı bir kadın ve bir okur olarak, umarım bu roman, sömürgeciliğin günümüze kadar uzanan hayaletleriyle yüzleşmek için hepimizin ihtiyaç duyduğu cesaret, öfke ve şefkate ilham verir.

TEŞEKKÜRLER

Öncelikle, yazarlığımın ve kariyerimin en tutkulu savunucusu olan menajerim, yılmaz Kari Sutherland'a teşekkür etmeliyim. Çalışmalarım için bu kadar sıkı mücadele eden, iş zekasına ve editöryal gözüne güvendiğim ve takip etmem gereken tamamen keyfî son teslim tarihlerine olan ihtiyacımı bu kadar nazıkçe karşılayan biriyle anlaştığım için ne kadar minnettar olduğumu kelimelerle anlatamam. Kadehimi size ve gelecek nice kitaplara kaldırıyorum.

Keskin editörlük anlayışıyla kendimi mevcut yeteneklerimin en iyisine zorlamama ve bu romanı gerçekten gurur duyduğum bir şeye dönüştürmeme yardımcı olan azılı şampiyonum Jen Monroe'ya: teşekkür ederim. Seninle çalışırken çok geliştım. Bir sonrakinde ne kadar yükseleceğimizi görmek için sabırsızlanıyorum!

Sıkı çalışmalarını derinden takdir ettiğim ve takdir ettiğim Berkley'deki inanılmaz ekibe: Lauren Burnstein, Jennifer Myers, Christine Legon, Marianne Aguiar, Jessica Mangicaro ve Daniela Riedlová'ya ve yayın ekibine: Claire Zion, Craig Burke ve Jeanne-Marie Hudson. Özellikle Vi- An Nguyen ve Kristin del Rosario'ya ilk romanımı hayata geçirdikleri için teşekkür ederim - bu kitabı elimde tutmak uzun zamandır kurduğum bir hayaldi ve bunu gerçekleştirmemdeki rolünüz için minnettarım.

Clarion West 2018 sınıfına, ama özellikle B. Pladek ve N. Theodoridou'nun anlayışlı eleştirilerine, günlük teşviklerine, hesap verebilirliklerine ve sevgili Slack kanalımızdaki sevgilerine sonsuz minnettarım. '21-'22 Berkley çıkış grubuna (nam-ı diğer Berkletes), internet üzerinden tanışma şansına eriştiğim CP'lere (Tanvi Berwah, Rae Loverde) ve parlak menajer kız kardeşlerime (özellikle Kelly Coon) kahkahaları, neşeleri, bilgelikleri ve şefkatleri için teşekkür ederim. PitchWars'ıma teşekkür ederim

Monica Bustamente Wagner ve Kerbie Addis'e ve bu grup aracılığıyla tanıştığım yazarlara, özellikle de Hannah Whitten ve Marilyn Chin'e: tavsiyeleriniz ve eleştirileriniz bu kitabı gerçek kıldı. Teşekkür ederim.

Teşekkür ederim, Hakan Karateke, tezimi bitirmekle kurgu arasında hokkabazlık yaparken (inşallah bunu okuduğunuzda bitiş çizgisinde olacağız) erken ve sürekli desteğiniz için. Chicago Üniversitesi' tüm arkadaşlarıma - Sam, Annie, Kyle, Mohsin, Betül ve Sarah L.- size çok minnettarım. İlk NaNoWriMo'm ve bunun yanı sıra birçok el yazmam boyunca bana destek olan Mireille'e. Okuma hevesleri beni her seferinde yenileyen Christine ve Liam'a.

Bazı arkadaşlara, çalkantılı yıllar boyunca güç kaynağı oldukları için özel olarak teşekkür etmek gerekir. Debbie'ye, hem reddedilme hem de başarı dönemlerinde kahkaha ve arkadaşlık için, ama özellikle her kitaptaki kötü çocukları savunduğu için. Erin'e, sevgili arkadaşım, sanatsal ilham kaynağım ve son on üç yıldır eşi benzeri olmayan sırdaşım. Bu yayıncılık macerasında benim kayam olan Kara'ya, sınırsız sadakatin, hikaye için keskin gözün, karakter sorunlarını giderme, kariyer planlaması ve en zor günlerdeki tuzun için.

Sevgili kayınvalidem Mary, Michael ve Alison'a sevgi, yemek ve birçok cesaret kırıcı başvuru turunda amigoluk yaptıkları ve zor kazanılan her başarıyı kutladıkları için teşekkür ederim. (Alison- söz veriyorum *Fang*'i yeniden yazacağım, yemin ederim.) Hepinize tapıyorum.

Çılgın aileme sonsuz minnettarım: ilham, cesaretlendirme, sevgi dolu sataşmalar ve yazdıklarımı okuduğunuz için (sizi ürküttüğünde bile!). Siz benim evimsiniz. Elvira Cañas ve Arnulfo Flores'e: yazdığım her kitap sizin sayenizde ve sizin için. Te amo mucho.

Onlarca yıl boyunca ana hatları çözdüğüm, olay örgüsündeki boşlukları doldurduğum, karakterlerin geçmişlerini şekillendirdiğim ve başka türlü fark edemeyeceğim altta yatan temalara işaret ettiğim için yavru arkadaşlarıma dünyayı borçluyum. Teşekkürler Aurora, ilk okuyucum olduğun için, ama özellikle de benim çocukluğuma katlandığın için. Karakterleri (yeterince) tıbbi doğruluk ve kanlı bir aplomb ile öldürmeme yardımcı olduğu için değerli şiddet danışmanı Honore'a özel teşekkürler. Pollisimo'ya, sevgili küçük kardeşimi koruduğu ve

bize süper hortlağın anlamını öğretiyor. Ve sevgili J: pew pew pew sen de benim kız kardeşimsin.

Anneme beni çalışkan ve kesinlikle fazla hayalperest yetiştirdiği için, ama özellikle de devlet okulundan alınmak için yalvardığımda beni dinlediği için teşekkür ediyorum. Kitapların arasında yalınayak koştuğumuz, okumak, hayal kurmak ve en önemlisi yazmak için alanımın olduğu özgür bir ev okulu eğitimi geliştirdiği için. Seni seviyorum.

Son olarak, her çöküşte ve her zaferde elimi tutan, beni olduğum ve olacağım yazar yapan şefkat ve sabrı bana öğreten adama teşekkür ediyorum: Robert, bunu sensiz yapamazdım.

YAZAR HAKKINDA

Isabel Cañas Meksikalı-Amerikalı spekülâtif kurgu yazarıdır. Meksika, İskoçya, Mısır ve Türkiye'de yaşadıkdan sonra (şimdilik) New York'a yerleşti ve burada Ortaçağ İslam edebiyatı üzerine doktora tezi üzerinde çalışıyor ve araştırmalarından ve mirasından esinlenerek kurgular yazıyor.

Penguin
Random House
PENGUIN PUBLISHING GROUP

What
okuma
listenizde sırada
ne var?

Bir sonraki harika
okumamızı
keşfedin!

Kişiselleştirilmiş kitap seçimleri ve bu yazar hakkında güncel haberler alın.

Şimdi **kaydolun.**

The Hacienda için Kapak, Yazar, Isabel Cañas

İletişim Botu: @cevirigiller_bot

Çeviri Kitapların Olduğu Telegram Kanalımız
<https://t.me/cevirigiller>

Sohbet Grubumuz
<https://t.me/cevirikitaplarsohbet>

Çeviri Yedek Telegram Grubumuz
<https://t.me/+O3tsm8j0C7kxM2Y1>

Kitap İstekleri Kanalımız
<https://t.me/cevirikitapistekleri>

Çeviri Kitaplar Yorum + Öneri
<https://t.me/cevirigilleryorum>

Not: Türkiye’de basılmamış kitapların ya da yarım kalmış serilerin yapay zeka çevirisini paylaştan bir topluluğuz.

Kitaplarımız paylaşılmak içindir.Ama lütfen emeklerimizi hiçe sayarak kendi oluşumunuz gibi yansıtmayınız. Çok fazla zaman ve emek verilerek oluşturulmuş bir arşivimiz mevcut.Lütfen anlayışlı olunuz.

Sevgiler.

Çevirigiller Ekibi.

